

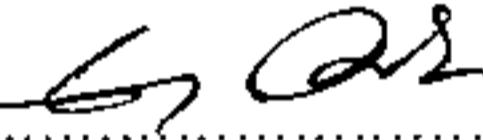
การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิด
เห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร
กิจอำเภอเกาะช้างได้ จังหวัดตราด

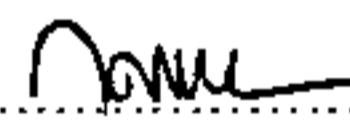
จุฬาวดี จันทร์เทวะลิขิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)
สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
พ.ศ. 2547

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิด
เห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร
กิ่งอำเภอเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด
จุฬาวดี จันทร์เทวะลิขิต
สำนักพัฒนานวัตกรรมศึกษา

คณะกรรมการสอบบวชานิพนธ์ ได้พิจารณาแล้วเห็นสมควรอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ ..... ประธานกรรมการ
(ดร.จินตนา ออมรสองวนสิน)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(กฤษฎา สุภาพเพบูล)

อาจารย์ ..... กรรมการ
(สุรพล เจริญรักษ์)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ..... ผู้อำนวยการ
(ดร.สมพจน์ กรรณนุช)
วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๔๘

บทคัดย่อ

ชื่อวิทยานิพนธ์	:	การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กับชุมชนเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด
ชื่อผู้เขียน	:	นางสาวจุฬาวดี จันทร์เทวาลักษิต
ชื่อปริญญา	:	วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม)
ปีการศึกษา	:	2547

การศึกษาครั้งนี้ดำเนินการในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กับชุมชนเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจของประชาชั้นท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว บทบาทหน้าที่ขององค์กรภาครัฐและท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยว และความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ตลอดจนความพร้อมในการเตรียมการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง โดยศึกษาภัยตัวอย่าง 4 กลุ่ม ได้แก่ เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น และผู้นำชุมชน ประชาชนห้วยหมดที่อาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กับชุมชนเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด ประกอบด้วยประชาชนท้องถิ่นจำนวน 72 คน揪เส้นและประชาชนท้องถิ่นที่เป็นผู้ประกอบการการท่องเที่ยว จำนวน 30 ราย และสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 55 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่นและผู้นำชุมชน และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างสำหรับประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการบรรยายบันทึกฐานข้อมูลที่ได้จากสำหรับภาคสนามและการสัมภาษณ์เชิงลึกและเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากข้อมูลแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมานด้วยการทดสอบสมมติฐานโดยใช้ F-test และ Chi-Square

(2)

ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวและนักท่องเที่ยวเห็นด้วยกับในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แต่ไม่แน่ใจกับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวและความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และจากการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว พบร้า หัง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว และความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน โดยให้ความเห็นเชิงบวกกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เช่นทำให้มีระบบสาธารณูปโภคที่ดีขึ้น มีการจัดสร้างโรงกำจัดขยะและมีระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น และให้ความเห็นเชิงลบกับความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยว เช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทกับการสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวน้อย ผู้ประกอบการการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบการ เป็นต้น อย่างไรก็ตามหัง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างแตกต่างกัน โดยประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีความเห็นว่าไม่แน่ใจกับเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้น เนื่องจากปัจจุบันยังไม่เห็นผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนามากนัก ในขณะที่ผู้ประกอบการได้รับผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวต้านเศรษฐกิจเนื่องจากผู้ประกอบการมีรายได้มากขึ้น

ABSTRACT

Title of Thesis : Sustainable Tourism Development on Koh Chang : A Case Study of stakeholders 'Opinion in Moo 2 Ban Salakpatch Tambon Koh Chang Tai Koh Chang District Khing -Amphoe Trat Province

Author : Ms. Chulawadee Chantevalikhit

Degree : Master of Science Program in Environmental Management

Year : 2004

This study was conducted in Moo 2 Ban Salakpatch, Tambon Koh Chang Tai, Koh Chang District, Trat province. Its objectives were a) to study socio-economic condition of local people, local tourism entrepreneur and tourists in the study area, b) to study the tourism development role and duties of government agencies at national and local level, and c) to investigate the opinion of stakeholders are Koh Chang tourism development policy, impact to be incurred and the readiness for tourism development. The total of 102 households which consisted of 72 households of local people and 30 households of local tourism entrepreneur were chosen as sample population. And, fifty five Thai tourists were selected by accidental sampling technique. These there selected groups were interviewed through three sets of structured schedule interview. In-depth interview was used as a tool for collecting qualitative data from involved local government officers working in the are both formal and informal community leaders. And, the quantitative data from structured schedule interview were analyzed by descriptive

(4)

statistics, namely, percentage, mean and standard deviation ;and inference statistics ,namely, to use other statistics are F-test and Chi -Square for hypothesis testing.

Based on the result of this study, it was found that local residents, local entrepreneur and tourists agreed with the tourism development in Koh Chang. However, they were unsure with impact to be incurred and the readiness for tourism development. And, by the comparative analysis, there were no differences in the opinion of the three studied groups on tourism development policy as well as the readiness for tourism development. They had positive opinion on tourism development policy because they thought that physically, the basic infrastructure would be constructed as well as environmentally, garbage deposal plant and wastewater treatment system would be installed in Koh Chang. However, they had negative opinion on the readiness for tourism development because there was less support of related local government officers, local entrepreneur had less knowledge and skill in operating tourism business. However, there was difference in opinion among there studied groups on impact to be incurred by tourists development. Local people and tourism were unsure with the unseen impact. Whereas local entrepreneur had positive opinion because they were economically affected in term of earning more income from tourism development.

กิจกรรมประจำ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากความกรุณาของบุคคลหลายท่าน ดังนี้
ผู้ศึกษาข้อสอบพระคุณอาจารย์ ดร. จินตนา อมรสงวนสิน อาจารย์ กฤษฎา
สุภาพไพบูลย์ และอาจารย์ สุรพล เจริญรักษ์ ผู้ให้คำชี้แนะ ข้อมูลเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษา ตลอดจนการแนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
สำเร็จตามวัตถุประสงค์

ขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรการจัดการสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
ผู้ประสิทธิ์ปราชศาสตร์วิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ที่อำนวยความสะดวกตลอดการศึกษา
ขอบพระคุณบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ที่กรุณาอนุเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนอำนวยความ
สะดวกให้ขณะทำการศึกษา ดังนี้

1. เจ้าหน้าที่และหน่วยงานต่างๆ ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบีและพันธุ์พิช
2. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานจังหวัดตราด
4. คุณบุปผา จิตสุวรรณ และเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาการกิจ อ. เกาะร้าง
จังหวัดตราด
5. คุณนิภา ฤลพฤกษ์ และเจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน จังหวัดตราด

ขอบพระคุณชาวบ้านบ้านบางเบ้า และบ้านสักเพชรที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
โดยเฉพาะผู้ประกอบการโอมสเตย์ทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือเป็นอย่างดี ตลอดจนเจ้าหน้าที่และ
ชาวบ้านบนเกาะร้างทุกท่าน

ขอบคุณเพื่อนศิลปกร (SC 23) เพื่อนนิต้า (๑๙.๗) เพื่อนๆ ตราด เพื่อนส.ป. พีและเพื่อน
พนักงานทั้งอดีตและปัจจุบันที่เคยทำงานร่วมกันในบริษัท คาวาซูนิ ลับคราฟชิริ (ประเทศไทย)
จำกัด ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูลและความช่วยเหลือต่างๆ ตลอดจนคำแนะนำ

ขอบพระคุณบิดา มารดาผู้ให้กำเนิดและอบรมสั่งสอน ขอบคุณพี่ชาย พี่สาวและพี่
สะใภ้ ใน การลงพื้นที่และที่สำคัญที่สุด คือ น้องสาว พญาวดี จันทร์เทวาลิขิต ผู้เป็นเพื่อนร่วมเดิน
ทางด้วยเห้าและใบภารตะตลอดการลงพื้นที่ศึกษา

จุฬาวดี จันทร์เทวาลิขิต
กันยายน 2547

สารบัญ

	หน้า
<u>บทคัดย่อ</u>	(1)
ABSTRACT	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญ	(6)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)
<u>บทที่ 1 บทนำ</u>	1
1.1 ที่มาและแนวคิดในการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	6
1.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา	8
1.7 นิยามศพท์เฉพาะ	9
1.8 สมมติฐานการศึกษา	11
<u>บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</u>	c2-1 13
2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	13
2.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	14
2.3 <u>แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว</u>	c2-2 27
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
<u>บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย</u>	48
3.1 ประชากรและตัวอย่าง	48
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	49
3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	55

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	55
บทที่ 4 สภาพทั่วไปของเกษตรช้าง	57
4.1 ที่ดินและสถานะเขต	57
4.2 ลักษณะภูมิประเทศ	59
4.3 เขตการปักครองและประชากร	59
4.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน	60
4.5 ลักษณะภูมิอากาศและการคมนาคม	61
4.6 ลักษณะทางกายภาพ	64
4.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	66
4.8 สภาพน้ำเสียในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	73
4.9 สภาพปัญหาและมุ่งผลอยในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต	76
4.10 จำนวนนักท่องเที่ยว	78
บทที่ 5 ผลการศึกษา	c5-1
5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านสลักเพชร	80
5.2 ข้อมูลประชากรในการศึกษา	90
5.3 <u>บทบาทหน้าที่ของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและผู้นำท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้อง</u>	96
<u>ในการพัฒนาเกษตรช้าง</u>	c5-2
5.4 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบน เกษตรช้าง ผลกระทบจากการพัฒนาจากการท่องเที่ยวบนเกษตรช้าง และ ¹ ความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาจากการท่องเที่ยวบนเกษตรช้าง	100
5.5 การทดสอบสมมติฐาน	108
บทที่ 6 สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ	124
6.1 สรุปผลการศึกษา	124
6.2 อภิปรายผลการศึกษา	128
6.3 วิจารณ์ผลการศึกษา	137
6.4 ข้อเสนอแนะการวิจัย	144

	หน้า
<u>บรรณานุกรม</u>	145
ภาคผนวก	150
ภาคผนวก ก ตราสัมภูมิพื้นฐานและตราสัมภูมิความคิดเห็น	ap-1 151
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิน	q 186
ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	
ภาคผนวก ค แบบสัมภาษณ์เชิงลึก	215
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์	ap-2 224
ภาคผนวก จ รูปแสดงพื้นที่ศึกษา	230
<u>ประวัติผู้เขียน</u>	241

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด	60
4.2 แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณเกาะช้างปี พ.ศ.2545	61
4.3 ลักษณะสมบัติของน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เกาะช้าง	73
4.4 ประมาณการปริมาณน้ำเสียของเกาะช้าง ปี พ.ศ.2545-2565	75
4.5 ปริมาณน้ำเสียแบ่งเป็นพื้นที่ของเกาะช้าง ประมาณการปี พ.ศ.2565	75
4.6 ประมาณการปริมาณขยะมูลฝอยของเกาะช้าง ปี พ.ศ.2545-2565	78
4.7 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดตราดในปี พ.ศ.2542-2545	78
5.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว บนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	109
5.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจาก การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	110
5.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียม รับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว	111
5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นใน เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	112
5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นใน เรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	113
5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นใน เรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	114
5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	115

ตารางที่	หน้า
5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	116
5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่อง ความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	117
5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	118
5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	119
5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	120
5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	121
5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	122
5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	123

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	16
2.2 แนวทางการกำหนดกรอบการจัดทำแผนปฏิบัติการ	30
4.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งทางข้าง	58
4.2 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของท่าเรือที่ใช้ในการเดินทางไปทางข้าง	63
5.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านสลักเพชร	83
5.2 แสดงตำแหน่งที่ตั้งสำคัญและไฮมสเตย์ของหมู่ 2 บ้านสลักเพชร	84
5.3 ถนนที่ใช้ในการจับโดย	87
5.4 วิธีการจับโดย	87

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ทีม่าและแนวคิดในการศึกษา

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวนั้น ถึงแม้จะมีประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและด้านสังคม ขณะเดียวกันการพัฒนาการท่องเที่ยวก็ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมาอีกมากมาย ที่ยังไม่สามารถแก้ไขให้สำเร็จลุล่วงไปได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาสภาพแวดล้อมและความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากการลงทุนในการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ด้านนี้เป็นการลงทุนใน 2 ลักษณะ คือ เป็นการลงทุนในการก่อสร้างที่ฐานรากต่างๆ เพื่อเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา สถานบริการต่างๆ และเป็นการลงทุนเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากความงามตามธรรมชาติ หรือเป็นการจัดให้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เพื่อการท่องเที่ยวพักผ่อน และผลจากการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ผ่านมาปรากฏว่า ในปัจจุบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งถือว่าเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น อยู่ในสภาพที่เสื่อมโทรมเนื่องจากได้ถูกทำลายจนหมดความงาม มีการซึ่ดเฉือนตามผนังถ้ำหรือทุบทำลายหินอ่อนให้เป็นเศษ การทำลาย รื้อถอน ลักชณ์ไม้ ใบราษฎร์ หรือบุกรุกพื้นที่เขตโบราณสถาน การทำลายโบราณร้างและทรัพยากรใต้ทะเลเช่นฯ พืชพันธุ์ และสัตว์ป่าตามธรรมชาติถูกทำลายจนลดจำนวนหรือสูญพันธุ์ไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ยังมีปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยว ปัญหาความสกปรกและปัญหามลภาวะ ซึ่งเกิดจาก การทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทางทำให้มีขยะและสิ่งปฏิกูลเกลื่อนกลาดก่อเกิดการสูญเสียความสมดุลทางธรรมชาติ เช่น แหล่งน้ำเน่าเสีย หาดทรายสีคล้ำลงและในทะเลมีเศษปฏิกูล ถุงพลาสติก ขวดเครื่องดื่มที่ทิ้งลงไป เป็นต้น

ที่เป็นเห็นนี้เป็นเพียงว่า ช่วงเวลาที่ผ่านมา การท่องเที่ยวถูกกำหนดบทบาทจากมุมมองทางเศรษฐกิจเพียงด้านเดียวทำให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อมจำนวนมากขึ้นๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนักท่องเที่ยวบางกลุ่มจึงเริ่มให้ความสนใจกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีสิ่งเรียกร้องให้ปรับเปลี่ยนแนวคิดของกิจการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับกระบวนการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้นแนวคิดของการ

พัฒนาการท่องเที่ยวแนวใหม่จึงได้ทิวความสำคัญขึ้นเป็นลำดับ ได้แก่ การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) (เดชา ศิริรัตนสุวรรณ, 2545: 3)

สำหรับประเทศไทย รัฐบาลได้ประกาศนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2544 ทำให้เกาะช้างและหมู่เกาะไกลล์เดียงได้รับผลกระทบจากการตั้งถิ่นฐาน โดยเน้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งใหม่ของประเทศไทย โดยคณะกรรมการติดต่อรัฐมนตรีได้อนุมัติโครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ไกลล์เดียง เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ.2544 โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาเกาะช้างและหมู่เกาะไกลล์เดียงเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นให้มีความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวไปพร้อมๆ กับการพัฒนาการท่องเที่ยว

เนื่องจากเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นเกาะที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับสองของประเทศไทย จากเกาะภูเก็ต เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความโดดเด่นอีกแห่งหนึ่งของประเทศไทย จัดว่าเป็นเกาะที่มีความงามตามธรรมชาติ มีทรัพยากรธรรมชาติหลากหลายและยังคงสภาพธรรมชาติที่ค่อนข้างสมบูรณ์บริสุทธิ์ กล่าวคือ ประกอบด้วยภูเขาสูงที่มีป่าดิบชื้นค่อนข้างสมบูรณ์ ป่าคลุมอยู่ น้ำตกที่สวยงาม ป่าชายเลนที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ น้ำทะเลที่ใสสะอาดหาดทรายที่สวยงาม ประวัติและสถาปัตยกรรมที่มีความหลากหลายทางชีวภาพ และอื่นๆ นอกจากนี้เกาะช้างยังมีวัฒนธรรมและเหตุการณ์ต่างๆ ในอดีตที่น่าสนใจ รวมทั้งทรัพยากรธรรมชาติและพื้นที่ไกลล์เดียงในจังหวัดจันทบุรีและตราด ซึ่งเป็นทางผ่านมีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งผลิตผลไม้ที่มีรสชาติดีเป็นที่นิยมของชาวไทยและชาวต่างประเทศ เป็นแหล่งผลิตอัญมณีที่มีชื่อและอื่นๆ เข้าด้วยแล้ว จึงทำให้ พื้นที่หมู่เกาะช้างและพื้นที่ไกลล์เดียงเป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับนานาชาติ ที่จะทำให้มีการหมุนเวียนของเงินเพิ่มขึ้นและนำเข้าเงินตราต่างประเทศได้อีกทางหนึ่งเป็นการช่วยพื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศไทยอีกด้วย

อย่างไรก็ตี ก่อนที่รัฐบาลจะประกาศนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวนี้เกาะช้างและหมู่เกาะช้างไกลล์เดียงได้ถูกประกาศให้เป็นเขตอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2525 ทำให้นักท่องเที่ยวเริ่มไปท่องเที่ยวเกาะช้าง โดยระยะแรกๆ แหล่งท่องเที่ยวเริ่มต้นที่บริเวณชายฝั่งด้านตะวันออกบีชเคนเนอร์ น้ำตกกระโดดกระโดด เป็นจุดเด่นของการท่องเที่ยว (รายหาดนี้ไม่สามารถเดินทางด้วยทางด้านตะวันตกของเกาะ) ต่อมาเมื่อมีการสร้างถนนเชื่อมโยงจากชุมชนสลักเพชร เลียบชายฝั่งตะวันออกชื่นไปทางทิศเหนือข้ามไปทางชายฝั่งตะวันตก ไปสิ้นสุดที่ชุมชนบางเบ้าทำให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างบริเวณชายฝั่งทั้งหมดด้านตะวันตกและหมู่เกาะทางใต้

อย่างมาก ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมบนเกาะช้าง อย่างชัดเจน ตั้งแต่ปี พ.ศ.2526 กล่าวคือ ในช่วงปี พ.ศ.2527-2545 ได้มีการก่อสร้างโรงเรือน รีสอร์ฟเกิดขึ้นเรียงรายตามที่ราบชายฝั่งและจากหาดทรายขาวลงไปถึงคลองพร้าว ໄ่เบ้า ไปสันสุดที่ชุมชนบางเบ้า ตั้งแต่ปี พ.ศ.2539 เป็นต้นมา มีการสร้างท่าเรือเพื่อรองรับจำนวนผู้คนท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้ประชาชนนักท่องเที่ยวสามารถนำรถยกส่วนบุคคลขึ้นมาพากไปท่องเที่ยวบนเกาะช้างได้สะดวกและรวดเร็ว ประมาณการว่าในปี พ.ศ.2543 มีนักท่องเที่ยวมาเยือนเกาะช้างมากถึง 274,354 คน (ข้อมูลอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง) ในจำนวนนี้เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยประมาณร้อยละ 70 และเป็นชาวต่างประเทศประมาณร้อยละ 30 (สมชาย เดชะพนมพันธุ์, 2546: 3)

ในขณะที่ความต้องการของภาครัฐที่พัฒนาเกาะช้างในระยะแรกให้เป็น “ภูเก็ต” แห่งที่สอง เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทั้งทางบกและทางทะเล โดยทุ่มงบประมาณในโครงการอย่างเงินเดือนลงมาพัฒนาเกาะนี้ มีการสร้างถนน จัดทำผังเมือง จัดฝึกอบรมอาชีพให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ฯลฯ ทำให้เกาะช้างมีการเปลี่ยนแปลงแตกต่างจากในอดีตอย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ มีการสร้างอาคารที่พักสำหรับรองรับนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นทุกหาด ในรูปแบบของโรงเรือน รีสอร์ฟระดับที่มีเครื่องอำนวยความสะดวกอย่างความสะอาดเพียบพร้อม และเกสต์เฮาส์อรวม达ซึ่งพื้นที่หลักแห่งในเกาะช้างได้เปลี่ยนเจ้าของจากคนในชุมชนเดิมเป็นคนต่างดิน โดยนำมาเป็นประโยชน์ในการจัดทำรีสอร์ฟหรือที่พักเพื่อรับนักท่องเที่ยวที่จะเพิ่มตามกระแสการพัฒนาการท่องเที่ยวที่รุ่งเรืองประจำ ปรากฏว่าชาวประมงพื้นบ้านยังคงมีวิถีชีวิตแบบเดิม คือ การออกเรือทำประมงพื้นบ้านและบางส่วนที่ปรับเปลี่ยนให้เข้ากับการเยือนของคนต่างดิน โดยการเปิดร้านอาหาร ดำเนินกิจการเรือรับจ้าง พานักท่องเที่ยวไปดำเนินการทางสังคม และบางหมู่บ้านเปิดรับนักท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้คนต่างดินได้เข้าพักในบ้านและเรียนรู้วิถีชีวิตของชาวบ้าน

ในเรื่องของการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างนั้น ปัญหาที่มักตามมา เช่นเดียวกับแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ คือ พัฒนาอย่างไม่ทันท่วงที ที่ขาดแคลน ไม่ทันต่อความต้องการ ไม่ทันต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว ที่ต้องการท่องเที่ยวในรูปแบบที่หลากหลาย เช่น พัทยา เกาะภูเก็ต และเกาะสมุย คือ การท่องเที่ยวได้พัฒนาไปได้ระดับหนึ่งก็เกิดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรมอย่างชัดเจน การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมีองค์ประกอบจากความพร้อมที่สภาพแวดล้อมจะรองรับได้ (Carrying Capacity) ความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในการเผชิญกับสภาพการเปลี่ยนแปลงจากการท่องเที่ยว

ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในเรื่องของสิ่งแวดล้อม เป็นพื้นที่คาดว่าการท่องเที่ยวจะนำกระทำการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม สังคมและวัฒนธรรมมาสู่ชุมชนด้วยเดิมของเกษตรชั้นอย่างแน่นอน หากไม่มีการเตรียมมาตรการหรือแผนในการรองรับที่ดีเกษตรชั้นอาจมีสภาพการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกับพัทยา เกาะสมุย และเกาะภูเก็ตอย่างแน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาถึงความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในเกษตรชั้นโดยใช้หมู่บ้านลักษณะ ตำบลเกษตรชั้นได้ กิจกรรมเกษตรชั้น จังหวัดตราด เป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากชุมชนนี้เป็นชุมชนดั้งเดิมที่ยังรักษาเอกลักษณ์และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ได้ดี เป็นชุมชนที่เข้มแข็งและเริ่มมีการน้ำหนาแนวคิดทำการท่องเที่ยวด้วยชุมชนในรูปแบบโฮมสเตย์ (Homestay) โดยทำการศึกษาผู้ที่ได้รับผลกระทบทั้งทางด้านบวกและลบ อันได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและห้องถิ่น และนักท่องเที่ยวว่ามีความเห็นอย่างไรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตรชั้น เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกษตรชั้นหรือแหล่งท่องเที่ยวอื่นตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยทางด้านสังคม และเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

1.2.2 เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ขององค์กรภาครัฐและห้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยว

1.2.3 เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตรชั้น ในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกษตรชั้น และในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกษตรชั้น

1.3 ขอบเขตการศึกษาและวิธีการศึกษา

1.3.1 ขอบเขตการศึกษา

1.3.1.1 ขอบเขตด้านพื้นที่และกลุ่มประชากร

- 1) ศึกษาเฉพาะบริเวณเขตพื้นที่หมู่ 2 บ้านลักษณะ ตำบลเกษตรชั้น

ให้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เนื่องจากเป็นชุมชนดั้งเดิมและมีการประกอบการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ (Homestay) เป็นระยะเวลาไม่นาน

2) กลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้แก่

(1) เจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและห้องถิน และผู้นำชุมชน

(2) นักท่องเที่ยว ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่านั้น เนื่องจากชาวบ้านในพื้นที่ศึกษามีปัญหาการสื่อสารภาษาต่างประเทศ และพื้นที่ไม่มีชายหาด ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมพักบริเวณที่มีชายหาด เช่น หาดไก่แบบ หาดทรายขาว เป็นต้น

(3) ผู้ประกอบการ

(4) ประชาชนท้องถิน ซึ่งเป็นหัวหน้าครัวเรือน หรือคู่สมรส

หรือบุคคลอื่นที่อาศัยอยู่ในช่วงอายุในช่วง 15-60 ปี ที่มีการตั้งหลักแหล่งอยู่ในหมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างให้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในวันที่ได้ทำการเก็บข้อมูล

1.3.1.2 ขอบเขตด้านเวลา

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ในช่วงระหว่างเดือนพฤษจิกายน พ.ศ.2546 - มีนาคม พ.ศ.2547 โดยทำการเก็บข้อมูลภาคสนาม ในเดือนมีนาคม พ.ศ.2546 - มกราคม พ.ศ.2547

1.3.1.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างให้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมของเกาะช้าง ข้อมูลพื้นฐานทางด้านกายภาพ ชีวภาพ และวิถีชีวิตของประชาชนท้องถิน ประกอบกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและห้องถิน ผู้นำชุมชน นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการและประชาชนในพื้นที่ว่ามีความเห็นอย่างไรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและได้รับผลกระทบและประโยชน์อะไรบ้าง และมีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างหรือไม่

1.3.2 วิธีการศึกษา

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างให้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีการเก็บข้อมูลจากเอกสารและการสำรวจ

พื้นที่จริง แล้วนำมารวบรวมและข้อมูลประกอบกัน ซึ่งแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.3.2.1 ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Research) โดยศึกษาค้นคว้ารอบร่วมจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ รายงานการวิจัย ภาค尼พนธ์/สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ แผนและข้อมูลต่างๆจากหน่วยงานราชการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการอ้างอิงและนำมาประกอบในการทำการศึกษา

1.3.2.2 ศึกษาภาคสนาม (Field Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นและผู้นำชุมชน จากแบบสัมภาษณ์ที่ใช้กับนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และประชาชนท้องถิ่น

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปประยุกต์เพื่อการปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ศึกษาและพื้นที่อื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน
- เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนแกะเข้ำงและแม่น้ำส่องฟ่องเที่ยวชั้นต่อไป

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนแกะเข้ำง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลแกะเข้ำง ได้ กิจกรรมการท่องเที่ยวติดตาม จังหวัดตราด มีตัวแปรชิ้นส่วน 2 ประชารูปแบบ แต่ละตัวแปรตามดังนี้

1.5.1 ตัวแปรชิ้นส่วน

- 1.5.1.1 ประชารูปแบบท้องถิ่น ได้แก่ การมีและไม่มีที่ดินทำกิน
- 1.5.1.2 ผู้ประกอบการ ได้แก่ ระยะเวลาการดำเนินการ
- 1.5.1.3 นักท่องเที่ยว ได้แก่ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนแกะเข้ำงอย่างยั่งยืน

1.5.2 ตัวแปรตาม

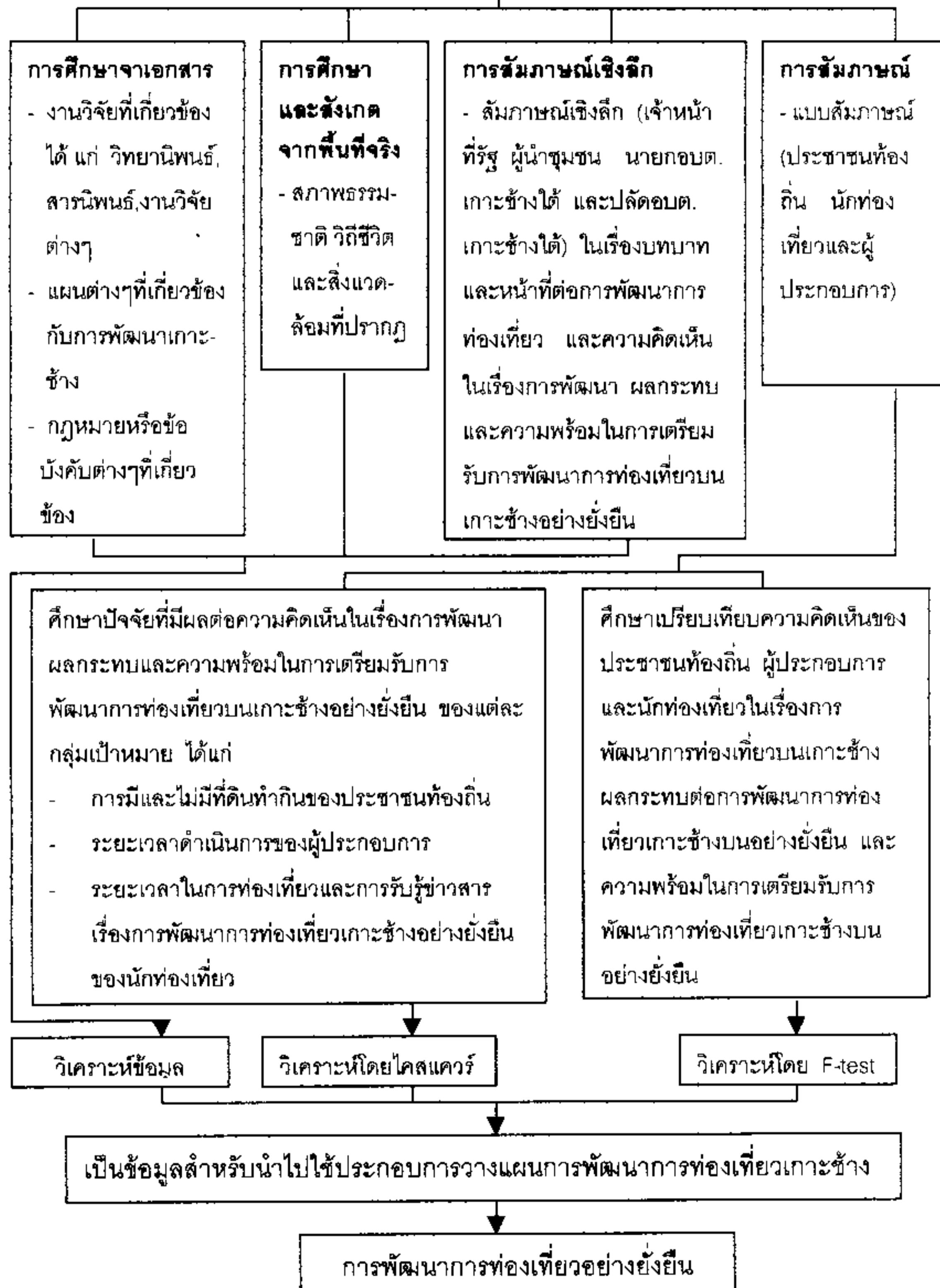
- 1.5.2.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนแกะเข้ำง
- 1.5.2.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนแกะเข้ำง

อย่างยั่งยืน

1.5.1.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการของเพียบบัน
เกาะช้างอย่างยั่งยืน

1.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงชุมชนแบบช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ อำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมายถึง ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมหรือการดำเนินการพัฒนา การท่องเที่ยว โดยอาจเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ หรือได้รับผลกระทบทางลบจากกิจกรรมหรือการดำเนินการในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในที่นี้ หมายถึง ประชาชนในท้องถิ่น ผู้ประกอบการ องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น ผู้นำชุมชนและนักท่องเที่ยว
2. ผลกระทบ หมายถึง ผลที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมทั้งด้านบวกและด้านลบ ได้แก่ การคมนาคมดีขึ้น มีรายได้เพิ่มขึ้น ปัญหาชุมชนขาดความเข้มแข็ง ปัญหาการซ้ายถืนฐาน ปัญหาระบบทิพย์ที่ดิน ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาขยะ เป็นต้น
3. ความพร้อม หมายถึง ความพร้อมในทุกด้าน คือ สิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจ ได้แก่ ความพร้อมที่สภาพแวดล้อมจะรองรับได้ (Carrying Capacity) ความพร้อมของชุมชนท้องถิ่นในการเชื่อมต่อสู่การเปลี่ยนแปลงจากการท่องเที่ยว ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในเรื่องของสิ่งแวดล้อม ความพร้อมของชุมชนที่จะรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยว ความพร้อมของหน่วยงานราชการที่จะวางแผนรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว
4. ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกทางความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว บนมุมมอง ผลกระทบต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนมุมมอง และความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนมุมมอง ตลอดจนข้อเสนอแนะต่างๆ
5. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างมีความรับผิดชอบต่อระบบ生นิเวศ และวัฒนธรรม โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายในได้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและมีการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน
6. การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาการท่องเที่ยวที่มีการจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคมและสุนทรียภาพ ในขณะที่สามารถรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและระบบนิเวศด้วย โดยสามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปักป้องและสงวนรักษาโอกาสของอนุรักษ์นรุ่นหลัง

7. การพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง การพัฒนาเพื่อตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของคนในยุคปัจจุบัน โดยไม่เบี่ยดเบี้ยนความต้องการขั้นพื้นฐานของคนในอนาคต

8. การพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การดำเนินงานที่จะให้การท่องเที่ยวเป็นในทิศทางที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รักษาทรัพยากรให้คงความดีงดูดีและพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค การปรับปรุงการจัดการชัยฯ การพัฒนาทางคมนาคม การปรับปรุงด้านสาธารณสุข เป็นต้น

9. ผู้นำชุมชน หมายถึง ผู้นำของประเทศ ได้แก่ 1) ผู้นำโดยตำแหน่ง ในที่นี้หมายถึง ผู้ใหญ่บ้าน และ 2) ผู้นำโดยธรรมชาติ ในที่นี้หมายถึงผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่ประชาชนท้องถิ่นให้ความเคารพนับถือ

10. โฮมสเตย์ (Homestay) หมายถึง บ้านที่เจ้าของบ้านซึ่งเป็นคนในท้องถิ่นได้เปิดบ้านของตนเองเพื่อเป็นสถานที่พักแรมแก่นักท่องเที่ยวที่ได้มาท่องเที่ยวในท้องถิ่นนั้นๆ หรือเป็นทางผ่านที่จะไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแหล่งอื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียง หรือห่างออกไป โดยเจ้าของที่พักนั้นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการต้อนรับนักท่องเที่ยว ภายใต้วัตถุประสงค์คือ เจ้าของบ้านได้รับสินจ้างเป็นค่าที่พัก ค่าอาหารหรือตลอดไปถึงการนำเที่ยวอื่นๆ ส่วนนักท่องเที่ยวจากไม่จำเป็นต้องไปพักแรมในโรงแรมหรือรีสอร์ฟที่มีราคาแพง ได้รับความสะดวกสบายจากการได้พักบ้านพักเรือนแพในท้องถิ่นที่ตนเดินทางไป นอกจากนี้อาจมีการเรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและวัฒนธรรมซึ่งกันและกัน ซึ่งการรับนักท่องเที่ยวมาพักค้างคืนนั้น ทั้งสองฝ่ายต้องยอมรับเงื่อนไขระหว่างกันก่อนเพื่อก่อให้เกิดความพึงพอใจทั้งสองฝ่าย

11. นักท่องเที่ยว หมายถึง บุคคลที่เดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างอาศัยโดยปกติ บุคคลนั้น และใช้เวลาพักค้างคืนอย่างน้อย 1 คืน โดยการเดินทางมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อน การศึกษา เป็นต้น ในที่นี้หมายถึงนักท่องเที่ยวที่เป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาพักแรมที่พักแบบ โฮมสเตย์ (Homestay)

12. ผู้ประกอบการ หมายถึง ผู้ประกอบกิจการด้านการท่องเที่ยว ในที่นี้หมายถึงผู้ที่ประกอบการโฮมสเตย์ (Homestay) เรือนำเที่ยว และรีสอร์ฟ

13. ประชาชนท้องถิ่น หมายถึง ครัวเรือนที่อยู่ในพื้นที่ศึกษาและมีรายชื่อในทะเบียนภาษี

14. อาชีพ หมายถึง การดำเนินการด้วยสุจริตวิธีเพื่อให้ได้มาด้วยรายได้สำหรับการครองชีพ ได้แก่ การทำประมง การทำการเกษตร การทำการค้าขาย การประกอบการโฮมสเตย์ (Homestay) ไกด์ท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งแบ่งเป็นสองกลุ่มดังนี้

อาชีพหลัก คือ อาชีพที่ดำเนินการอยู่เป็นประจำ หรือการดำเนินการที่ทำให้เกิดรายได้หลัก

อาชีพรอง คือ อาชีพที่ดำเนินการเป็นบางครั้งคราวหรือเฉพาะช่วงระยะเวลา หรือการดำเนินการที่ทำให้เกิดรายได้เสริม

1.8 สมมติฐานการศึกษา

1.8.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1.8.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

1.8.2.1 ประชาชนท้องถิ่น

สมมติฐานที่ 4 การมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 5 การมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 6 การมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่นมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1.8.2.2 ผู้ประกอบการ

สมมติฐานที่ 7 ระยะเวลาดำเนินการของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 8 ระยะเวลาดำเนินการของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 9 ระยะเวลาดำเนินการของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

1.8.2.3 นักท่องเที่ยว

สมมติฐานที่ 10 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 11 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 12 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 13 การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 14 การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

สมมติฐานที่ 15 การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืนของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำแนวคิดในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทฤษฎีเรื่อง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องมาใช้เป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัย

2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การจัดการด้านการท่องเที่ยวมีพัฒนาการมาโดยตลอดจนปัจจุบันนี้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้เกิดแนวคิดใหม่ ที่เป็นการดำเนินงานภายใต้ความตระหนักในความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและแนวคิดในการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งหมายถึงการวางแผนพัฒนาที่คำนึงถึงชีวิตความสามารถของคุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmentally Sound Development) โดยมีความตระหนักถึงขีดจำกัด (Limitations) ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่จะใช้ประโยชน์ใน การพัฒนาควบคู่กับการควบคุม ป้องกันและติดตามผลกระทบจาก การพัฒนาการท่องเที่ยวและกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อให้สามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดและยั่งยืนนาน รวมทั้งก่อประโยชน์กระจายต่อสังคมส่วนรวมและมีการป้องกันมลภาวะ ที่อาจจะเกิดขึ้นได้

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนี้จะเน้นความสำคัญของการควบคุมคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว การให้ความรู้เกี่ยวกับความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว การเข้าใจไส่ดูแลจำนวน และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและการให้บริการแก่นักท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนควรมีลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. การพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับท้องถิ่น และระดับภูมิภาค

ควรส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวภายในประเทศ อย่างจริงจังก่อนการพัฒนาสู่การท่องเที่ยวระหว่างประเทศอย่างค่อยเป็นค่อยไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักประกันถึงความสมัพนธ์ที่เหมาะสมระหว่างจำนวนนักท่องเที่ยวกับระบบสาธารณูปโภคที่มีอยู่

2. การมีส่วนร่วมของคนในท้องถิ่น (Local Participation)

ควรส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในโครงการต่างๆ ที่จะมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนส่วนใหญ่ในพื้นที่

3. ขอบเขตของการพัฒนาการท่องเที่ยว (Scale of Tourism Development)

ควรพิจารณาอย่างรอบคอบถึงขอบเขตที่เหมาะสมของการพัฒนา โดยให้ความสำคัญกับรีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยว (Carrying Capacity) ทั้งนี้ควรพยายามผลักดันให้เกิดการท่องเที่ยวได้รวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเศรษฐกิจของพื้นที่นั้นๆ

4. การใช้สุดและผลิตผลจากท้องถิ่น (Local Product)

ควรสนับสนุนการใช้สุดที่หาได้ในท้องถิ่นในการก่อสร้าง ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากผลผลิตต่างๆ ของคนท้องถิ่น ซึ่งจะช่วยลดดุลการค้ากับต่างประเทศได้ทางหนึ่ง และเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับคนในท้องถิ่นนั้นๆ ด้วย

5. การกระจายรายได้ (Income Distribution)

การพัฒนาการท่องเที่ยวควรเป็นรูปแบบที่จะนำรายได้เข้าท้องถิ่นมั่นให้มากที่สุด เพื่อประโยชน์ระยะยาวของชุมชน

6. การจ้างงาน (Employment)

คุณภาพของงานสำหรับคนในท้องถิ่นควรเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งในการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว กล่าวคือ มุ่งส่งเสริมรูปแบบของงานที่มีความสนใจและได้รับผลตอบแทนสูง

2.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2542: 2-51) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

มิตร สามารถ (2543: 23) ให้ความหมายว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวในปัจจุบันที่นำงานประมงให้ความสำคัญเพื่อการมุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศและนานาชาติ ตามหลักปฏิญญาสาภว่าด้วยการพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่

ยั่งยืน (Environmentally Sustainable Development) โดยให้ความสำคัญแก่การให้การศึกษา หรือการเรียนรู้ หรือมุ่งเน้นให้เกิดการอนุรักษ์มากกว่าการจัดการผลหรือปราชญาผลกระทบและนักท่องเที่ยวเพียงพอใจเท่านั้น แต่การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบในแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ มีการจัดการรักษาสิ่งแวดล้อม และให้การศึกษากับนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย 2542: 2/17) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและวัฒนธรรมโดยนักท่องเที่ยวจะต้องได้รับความรู้จากการท่องเที่ยวอย่างแท้จริง และไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทั้งทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ รวมทั้งห้องถ่ายรูปจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย

ขอ paraphrase ทินพรวรรณ (2544: 7) ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น มีวัฒนธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ สิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของห้องถ่ายรูป เพื่อให้เกิดจิตสำนึกร่วมมือการจัดการให้เกิดประโยชน์ต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

Elizabeth (1991 อ้างถึงใน ศุนย์วิจัยป้าไม้, 2538: 3/2) ได้ให้定义ของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ว่า การท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ คันเน็องมาจากการมีรายได้สำหรับการดูแลรักษาพื้นที่ การสร้างงานให้ชุมชนหรือห้องถ่ายรูป และการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

Wood (1991: 201 อ้างถึงใน ปิยะภรณ์ รัตนเจษฎา, 2541: 24) ได้ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า หมายถึง ความตั้งใจท่องเที่ยวในพื้นที่ธรรมชาติ เพื่อศึกษาความเป็นไปของสภาพแวดล้อมของธรรมชาติและวัฒนธรรมอย่างระมัดระวังที่จะไม่ให้กระทบกระเทือนต่อระบบนิเวศและทำให้คนในห้องถ่ายรูปได้รับประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

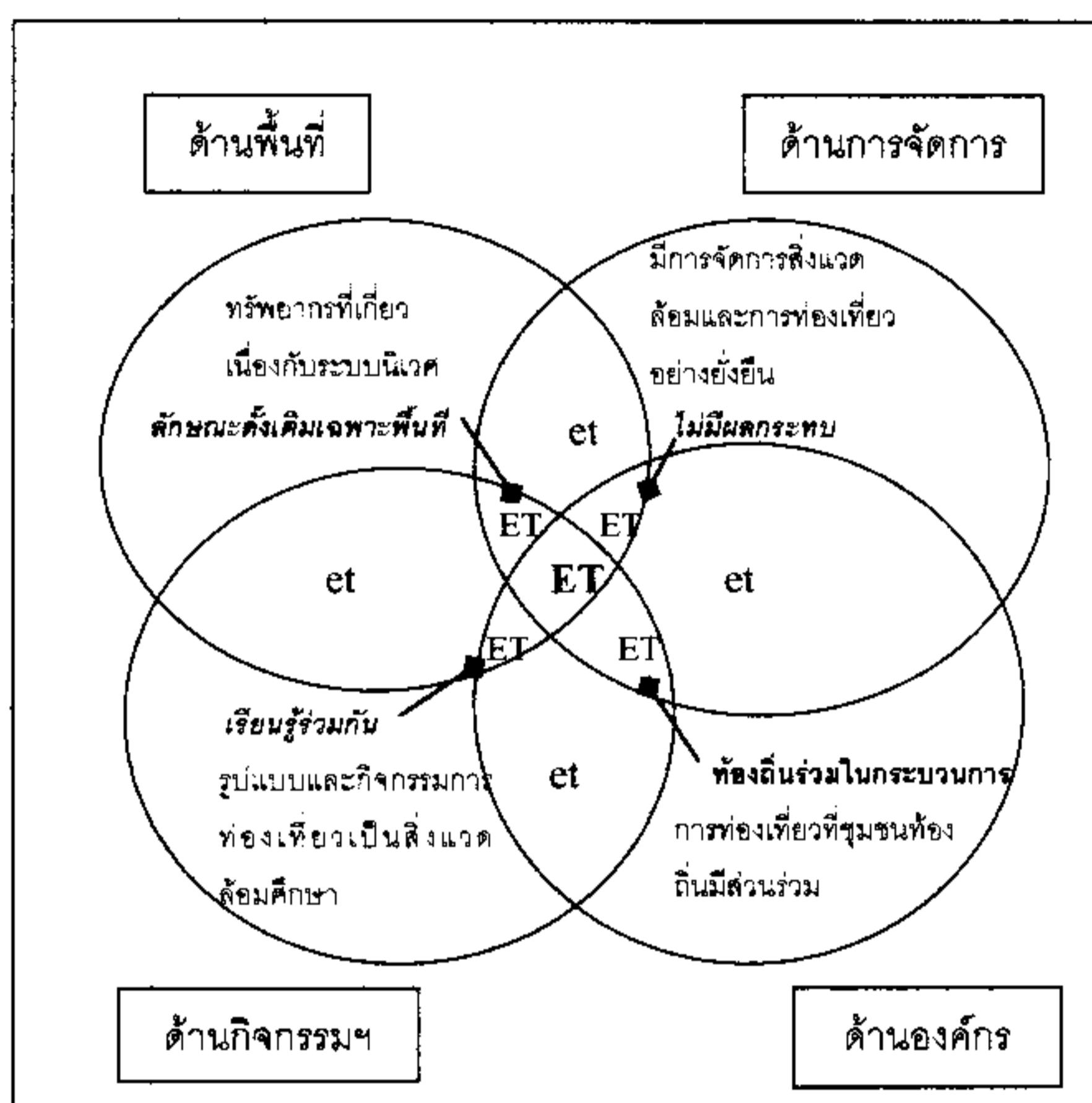
World Wildlife Fund (WWF) (Ruschmann, 1992 อ้างถึงใน วรรณพร วนิชานุกร, 2540: 13) ได้ให้คำจำกัดความของ การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ว่า เป็นการท่องเที่ยวที่ปักป้องพื้นที่ต่างๆ ทางธรรมชาติและเป็นจุดท่องเที่ยวที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจด้วยการอนุรักษ์ทรัพยากรเหล่านี้

สำหรับการศึกษาครั้งนี้ ใช้คำจำกัดความที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทยยึดเป็นหลักว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและหลังวัฒนธรรมที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศสิ่งแวด-

ล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน"

2.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีขอบเขตที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แหล่งที่มา : มิตรภาพ, 2543; 2.

2.2.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่

มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-Based) และมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศ (Eco-System) ในพื้นที่ด้วย

2.2.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ

มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably Managed) ที่มีความรับผิดชอบ ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีการจัดการที่ครอบคลุมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรากการจัดการ สิ่งแวดล้อม การป้องกันและกำจัดมลพิษ และควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีข้อบ�เขต

2.2.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ

เป็นสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmental Education-Based) ที่เนื้อหาการเรียนรู้ (Learning Process) โดยให้มีการศึกษา (Education) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบในเวทีของแหล่งท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์และความประทับใจ (Knowledge Experience and Appreciation) สร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องแก่นักท่องเที่ยว ประชาชนท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง

2.2.2.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของชุมชน (Community Participation-Based) โดยคำนึงถึง การมีส่วนร่วมของชุมชนและประชาชนท้องถิ่น เกือบตลอดกระบวนการ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อท้องถิ่น ซึ่งรวมถึง การกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิตและการได้รับผลตอบแทน เพื่อย้อนกลับมาบำรุงรักษาและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ที่สุดท้องถิ่นจะมีส่วนร่วมในการควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ เริ่มตั้งแต่ระดับราชนครินทร์ (Grass Root) จนถึงภาครัฐ ครอบคลุมท้องถิ่น และชาวชุมชนถึงการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

หากการท่องเที่ยวได้มีองค์ประกอบทั้งสิ่งบูรณาภรณ์ ก็จัดว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว เทิงนิเวศที่สมบูรณ์ หากขาดหรือปราศจากความสมบูรณ์ขององค์ประกอบในข้อใด การท่องเที่ยว เทิงนิเวศในแหล่งนั้นๆ ก็จะลดความสมบูรณ์ลงเป็นลำดับ (มิศรา สามารถ, 2543: 25-27)

2.2.3 รูปแบบของการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21 (Tourism Product & Activities) (รำไพ แก้วสุริยะ, 2546) การท่องเที่ยวในสมัยโลกไร้พรมแดน นอกจำกัดคำนึงถึงความคุ้มค่าใน เทิงเศรษฐกิจและสังคมแล้ว ยังคำนึงถึงการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยใช้หลักการของแผนแม่บทของ โลกหรือ Agenda 21 เป็นกรอบการจัดการ จึงเป็นการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (Sustainable Development) โดยคำนึงถึงหลักการ 4 ประการ คือ

ประการที่ 1 การดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวในขอบเขตความสามารถการของรัฐ ของทรัพยากรธรรมชาติ ชุมชน ชนบดิรกรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ต่อ กิจกรรมการท่องเที่ยว

ประการที่ 2 การตระหนักในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อชุมชน ชนบดิรกรรมเนียม วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน (เอกลักษณ์และอัตลักษณ์)

ประกาศที่ 3 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว ที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ชุมชน ขั้นบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และวิถีชีวิทที่มีต่อการท่องเที่ยว

ประกาศที่ 4 การประสานความต้องการและกำหนดแผนงานทางเศรษฐกิจ การดำเนินอย่างสังคม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

2.2.3.1 รูปแบบการท่องเที่ยว แบ่งได้ดังนี้

1) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ (Natural Based Tourism)

มีการจัดการดังนี้

(1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

(2) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล (Marine Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติทางทะเลที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกับระบบนิเวศทางทะเล โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

(3) การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยา (Geotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่เป็นหิน爹 สถานที่แปลงของพื้นที่โลก ศึกษาธรรมชาติของหิน ดิน แร่ต่างๆ และฟอสซิล ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่ บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างรับผิดชอบ มีจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการก่อการท่องเที่ยว

(4) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agrotourism) หมายถึง การดำเนินการท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์ และเลี้ยงสัตว์ เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและผลผลิตในสวนเกษตร ได้ความรู้ มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น

(5) การท่องเที่ยวเชิงดาราศาสตร์ (Astrological Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการไปชมประวัติการณ์ทางด้านศาสนาสหัสเรศที่เกิดขึ้นในแต่ละภาระ เช่น สุริยุปราคา ฝนดาวตก จันทรุปราคา และการดูดาวจักรวาลที่ปรากฏในท้องฟ้าและเดือน เพื่อการเรียนรู้ระบบสุริยจักรวาล มีความรู้ ความประทับใจ ความทรงจำและประสบการณ์เพิ่มขึ้น บนพื้นฐานการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ มีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อม และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการร่วมกันอย่างยั่งยืน

2) รูปแบบการท่องเที่ยวในแหล่งวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural Based Tourism) มีการจัดการดังนี้

(1) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดี และประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบ และมีจิตสำนึกต่อการรักษาการอนรรคทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ประเทศในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

(2) การท่องเที่ยวงานชุมชนวัฒนธรรมและประเพณี (Cultural and Traditional Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่างๆที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้นๆจัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลินตื่นตาตื่นใจในสุนทรียศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือ การเคารพ พิธีกรรมต่างๆและได้รับความรู้ มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ๆเพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาสภาพแวดล้อมและอนรรคทางวัฒนธรรมโดยประเทศในท้องถิ่นที่มีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว

(3) การท่องเที่ยวชนบทวิถีชีวิตในชนบท (Ruraltourism/Village Tourism)

หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษ มีความโดดเด่น เกี่ยวกับความเพลิดเพลิน ได้ความรู้ ศูนย์กลางสร้างสรรค์ และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่น บนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษาการอนรรคทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว

3) รูปแบบการท่องเที่ยวในความสนใจพิเศษ (Special Interest Tourism) มีการจัดการดังนี้

(1) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติและแหล่งวัฒนธรรม เพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้เรื่องการรักษา

สุขภาพใจ ได้รับความเพลิดเพลินและสุนทรียภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่าและคุณภาพชีวิต ที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วม ต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการ
ท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม (Health Beauty and Spa)

(2) การท่องเที่ยวเชิงทัศนศึกษาและศึกษา (Edumediation Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อทัศนศึกษา และเปลี่ยนเรียนรู้จากปรัชญาทางศาสนา หา ความรู้ สืบสานธรรมแห่งชีวิต มีการฝึกทำสมารธ เพื่อมีประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

นอกจากนั้น นักท่องเที่ยวบางกลุ่มนุ่งการเรียนรู้วัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนไทย รำไทย นวยไทย การซ่างและงานศิลปหัตถกรรมไทย รวมถึงการบังคับช้างและเป็นควายช้าง เป็นต้น

(3) การท่องเที่ยวกีฬา (Sportstourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวเพื่อเล่นกีฬาตามความถนัด ความสนใจ ในประเภทกีฬา เช่น กอล์ฟ ดำเนิน ตกปลา สนุกเกอร์ กระดานโต้คลื่นติดไป ยกน้ำ ฯลฯ ให้ได้รับความเพลิดเพลิน ความสนุกสนาน ตื่นเต้น ได้รับประสบการณ์และความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น มีคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดีเพิ่มขึ้น มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

(4) การท่องเที่ยวแบบผจญภัย (Adventure Travel) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติที่มีลักษณะพิเศษ ที่นักท่องเที่ยวแต่ละคนจะ เข้าไปเที่ยวแล้วได้รับความสนุกสนานตื่นเต้น หวานเสียว ผจญภัย มีความทรงจำ ความปลดปล่อย และได้ประสบการณ์ใหม่

(5) การท่องเที่ยวโฮมสเตย์ พาร์มสเตย์ (Homestay & Farmstay) หมายถึง นักท่องเที่ยวกลุ่มที่ต้องการใช้ชีวิตใกล้กับครอบครัวในท้องถิ่นที่ไปเยือน เพื่อการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมท้องถิ่น ได้รับประสบการณ์ในชีวิตเพิ่มขึ้น โดยมีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นการจัดการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วม ของชุมชนในท้องถิ่นที่ยั่งยืน

(6) การท่องเที่ยวพำนักระยะยาว (Longstay) หมายถึง

กลุ่มผู้ใช้ชีวิตในบ้านปลายหลังเกี้ยวน้อยจากการทำงานที่ต้องการมาใช้ชีวิตต่างแดนเป็นหลัก เพื่อเพิ่มปัจจัยที่ห้าของชีวิต คือ การท่องเที่ยว โดยเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศเฉลี่ย 3-4 ครั้ง ต่อปี คราวละนานๆอย่างน้อย 1 เดือน

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวพื้นที่ระยะ
ยาวแห่งชาติได้กำหนดกลุ่มนักท่องเที่ยวเป้าหมาย คือ ที่มีวันพักตั้งแต่ 1 เดือนขึ้นไป ระยะแรก
เน้นกลุ่มเกี้ยวน้อยทำงาน

- เป็นชาวต่างประเทศที่มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป
- ประสงค์พักอยู่ในประเทศไทยอย่างน้อย 1 ปี โดยสามารถต่อ

วิธีได้

- มีรายได้อย่างน้อยเดือนละ 65,000 บาทขึ้นไป
- มีเงินฝากในธนาคารไม่น้อยกว่า 800,000 บาท

สำหรับกรมส่งเสริมการส่งออก กระทรวงพาณิชยการ กำหนด
ความหมายของ Longstay คือ ธุรกิจบริการเพื่อสุขภาพระยะยาว (Longstay and Health Care) เป็นการให้บริการร่วมกันระหว่างโรงพยาบาล รีสอร์ท โรงแรม ตามสถานที่ท่องเที่ยวที่
สวยงามทั่วประเทศ โดยการใช้บริการด้านสุขภาพเป็นชุดขาย ให้บริการพักผ่อนระยะยาว พักร้อน
ทั้งบริการด้านสุขภาพอย่างครบวงจร ทั้งนี้โดยการให้บริการลูกค้าผู้สูงอายุพักในระยะยาว เป็น
การพักผ่อนในต่างประเทศที่มีใช้ค่าอยู่อย่างถาวร

(7) การท่องเที่ยวแบบให้รางวัล (Incentive Travel) หมายถึง การจัดนำเที่ยวให้แก่กลุ่มลูกค้าของบริษัทที่ประสบความสำเร็จ (มีความเป็นเลิศ) ในการขายสินค้า นั้นๆ ตามเป้าหมาย เช่น กลุ่มผู้แทนบริษัทจำหน่ายรถยนต์ ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องไฟฟ้า ผู้แทนบริษัทจำหน่ายเครื่องสำอาง จากภูมิภาคหรือจังหวัดต่างๆที่สามารถขายสินค้าประเภทนั้น ได้มากตามที่บริษัทผู้แทนจำหน่ายในประเทศไทยตั้งเป้าหมายไว้เป็นการให้รางวัลและจัดนำเที่ยว โดยออกค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ค่าพักแรมและค่าอาหารระหว่างการเดินทางให้กับผู้ร่วมเดินทาง เป็นการจัดรายการพักแรมตั้งแต่ 2-7 วัน เป็นรายการนำเที่ยวชมสถานท่องเที่ยวที่ต่างๆ อาจเป็นรายการนำเที่ยวแบบผสมผสาน หรือรายการนำเที่ยวในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

(8) การท่องเที่ยวแบบผสมผสาน เป็นอีกรูปแบบหนึ่งที่ผู้จัดการการท่องเที่ยวคัดสรรรูปแบบการท่องเที่ยวที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นำมาจัดรายการนำเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความแตกต่างระหว่างการเดินทางท่องเที่ยวในระยะยาวนานตั้งแต่ 2-7 วันหรือมากกว่านั้น เช่น การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและเกษตร (Eco-Agrotourism) การท่องเที่ยว

เชิงเกษตรและประวัติศาสตร์ (Agro-Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศและผจญภัย (Eco-Adventure Travel) การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและประวัติศาสตร์ (Geo-Historical Tourism) การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม (Agro-Cultural Tourism) เป็นต้น

4) กิจกรรมการท่องเที่ยว (Tourism Activities) จะห่วงการเดินทางท่องเที่ยวในรูปแบบต่างๆ นั้น นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเป็นพิเศษในการท่องเที่ยว ก็มักทำกิจกรรมต่างๆตามที่ชอบ ตามความถนัด ตามความชำนาญที่ได้รับการฝึกมา เช่น การท่องเที่ยวเดินป่าชมและศึกษาพรรณไม้ สมุนไพร การดูนกกดยมลง การพายแคนู และคายัค การปีนเขา การขี่จักรยานท่องเที่ยว การขี่ม้า การฝึกซึ้ง การเล่นเรือใบ การเล่นบล็อกลูน การล่องแก่งล่องเรือยัง การเล่นเจ็ตสกีและสกีน้ำ การดำน้ำ การเล่นกอล์ฟ การว่ายภาพและถ่ายภาพ การเรียนทำอาหาร เรียนรู้ประสบการณ์ทางอาหารต่างๆ การนวดแผนไทย การเรียนและฝึกสมาร์ท

2.2.3.2 เกณฑ์กำหนดแหล่งท่องเที่ยว เพื่อการจัดการที่ยั่งยืน (Criteria for Tourism Destination)

การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ให้ได้ความพึงพอใจที่คุ้มค่าตามแนวคิดกระแสเศรษฐกิจสมัยใหม่โลกไร้พรมแดนนั้น ผู้รับผิดชอบในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวจะต้องมีเกณฑ์มาตรฐาน เพื่อกำหนดเป็นแหล่งท่องเที่ยวแต่ละประเภท โดยหลักการและขั้นตอนของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนมาใช้แล้ว แต่ละแห่งควรมีเกณฑ์ ดังนี้

1) เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์และอัตลักษณ์ของท้องถิ่นดั้งเดิม มีความหลากหลายร่วมกัน

2) มีความพร้อมในการบริหารจัดการมีศูนย์ศึกษาธรรมชาติหรือวัฒนธรรมภายในศูนย์มีบริการอำนวยความสะดวกเบื้องต้น มีเครื่องเตอร์บิการช่วยสาร มุมนิทรรศการห้องสุขาสะอาด มุมจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม มุมจำหน่ายของที่ระลึก รวมทั้งมีระบบบริการคนพิการด้วย

การบริหารจัดการในลักษณะการเป็นเจ้าบ้านที่ดี มีความปลอดภัย สะดวกต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวทุกระดับ (เยาวชน+คนสูงอายุ+คนพิการ) ต่อการเดินทาง

3) ธรรมชาติและวัฒนธรรม ทั้งเส้นทางไปและกลับทางเดิม เส้นทางเป็นแบบวงรอบหรือวงกลม อย่างน้อย 1 เส้นทาง การจัดทำเส้นทางศึกษาและท่องเที่ยวนั้น ต้องคำนึงถึงความสะดวกสำหรับคนพิการ ตามหลักสากล

4) มีป้ายสื่อความหมายบนเส้นทางศึกษาเป็นระยะๆ เพื่อให้เกิดความ

รู้แก่นักท่องเที่ยว

5) มีแผนที่และคู่มือนำเที่ยวประกอบป้ายสื่อความหมาย เพื่อให้ความรู้ต่อนักท่องเที่ยว

6) มีการกำหนดจุดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ จำนวนนักท่องเที่ยวต่อครั้งต่อวัน

7) มีมัคคุเทศก์ หรือวิทยากร หรือนักสื่อความหมายห้องถิน ที่รอบรู้ นำชม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ความรู้ มีความเข้าใจ มีความทรงจำ ได้รับประสบการณ์เพิ่มขึ้น

8) มีการบริหารจัดการพื้นที่ร่วมกับประชาชนในห้องถินและพนักงาน องค์กรภาครัฐบาล องค์กรเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) องค์กรบริหารห้องถิน (เทศบาล และ อบต.) และแบ่งปันผลประโยชน์อยุติธรรมและโปร่งใส

9) มีนโยบายและแผนงานต่อการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว รวมทั้งแผนงานการรักษาสภาพแวดล้อมและภูมิปัญญาห้องถินระยะสั้น ระยะยาว เช่น แผนพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการชัยะ การจัดการน้ำเสีย การจัดการมลพิษต่างๆ ให้มีมาตรฐานสากล

10) มีแผนพัฒนาบุคลากรและบริการสู่ระดับมาตรฐานสากล

11) หากแหล่งท่องเที่ยวที่มีที่พักแรมจะต้องเป็นที่พักแรมที่รักษาสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมห้องถิน

12) มีแผนงานการประเมินผลกระทบปฎิบัติงาน ผลการบริการ เพื่อพัฒนาการจัดการได้ตามมาตรฐานสากล

2.2.4 หลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

UNEP (United National Environment Program) กำหนดหลักการที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังนี้

2.2.4.1 ลดผลกระทบเชิงลบต่อธรรมชาติและวัฒนธรรมให้น้อยที่สุดที่อาจทำให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นเสียหาย

2.2.4.2 ให้การศึกษาแก่ผู้เดินทางเกี่ยวกับความสำคัญของการอนุรักษ์

2.2.4.3 เน้นความสำคัญของธุรกิจที่รับผิดชอบ การร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ห้องถิน และประชาชนเพื่อสนับสนุนความต้องการของห้องถิน และให้ได้รับประโยชน์จากการอนุรักษ์

2.2.4.4 นำรายได้ที่ได้รับจากการอนุรักษ์และการจัดการสภาพธรรมชาติและพื้นที่ป้องกัน

2.2.4.5 เน้นความจำเป็นของการแบ่งเขตการท่องเที่ยวระดับภาค และแผนการจัดการต่างๆของผู้เยือน ที่ออกแบบไว้สำหรับภาคหรือบริเวณที่เป็นชุมชนชาติที่ได้กำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2.2.4.6 พยายามทำให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจมากที่สุดแก่ประเทศไทย ดูรักษาห้องถิน ชุมชน โดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยในพื้นที่และบริเวณใกล้เคียง

2.2.4.7 หาแนวทางที่จะให้มั่นใจว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวจะไม่เกินจีดจำกัด ทางสังคม และสิ่งแวดล้อมที่ยอมให้เปลี่ยนแปลงได้ ซึ่งกำหนดโดยนักวิจัยร่วมกับราชภัฏที่อาศัยในห้องถิน

2.2.4.8 ใช้โครงสร้างพื้นฐานที่ได้พัฒนามาแล้วให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ใช้น้ำมันเชื้อเพลิงที่สุดจากได้พื้นดินให้น้อยที่สุดอนุรักษ์พืชท้องถิ่นและสัตว์ป่าให้สมส่วนกับ สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม (สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่ เอกภัณฑ์เมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545: 4-33)

2.2.5 นโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540-2544) กล่าวไว้ดังนี้ (อ้างถึงใน สุภานี โถทองคำ, 2543: 61-62)

2.2.5.1 ส่งเสริมการอนุรักษ์ พื้นที่ศิลปวัฒนธรรม และทรัพยากรธรรมชาติท่องเที่ยว ควบคู่กับสิ่งแวดล้อม โดยคำนึงถึงคุณภาพของการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน เพื่อให้ สามารถรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวในระยะยาว และคงไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์และ มรดกของชาติสืบไป

2.2.5.2 ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนในพื้นที่ ให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมกันแก้ไขหรือป้องกันปัญหาทางการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมในการ พัฒนาและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติท่องเที่ยวให้มีคุณค่าขั้นต้นดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้มีคุณค่าขั้นต้นดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2.2.5.3 สนับสนุนการพัฒนาปัจจัยการให้บริการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โดยเฉพาะระบบการให้บริการซื้อขาย สารด้วยโครงข่ายคอมพิเตอร์ทั้งภายในและระหว่างประเทศ

2.2.5.4 ส่งเสริมความร่วมมือกับประเทศไทยเพื่อบ้าน ทั้งในด้านการพัฒนาและ

ส่งเสริมตลาดท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายคมนาคมขนส่งและสื่อสิ่งจานวนความหลากหลายเกี่ยวกับการบริการท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวของภูมิภาคนี้

2.2.5.5 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในชาติ ให้เป็นนักท่องเที่ยวที่ดีมีความรักความหวังแผนและช่วยทำนุบำรุงทรัพย์มรดกทางการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมตลอดจนมีความโอบอ้อมอารีให้การต้อนรับนักท่องเที่ยวตัวยั่งใจไม่ตรึงดึงมาสืบไป

2.2.5.6 ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้มีปริมาณสอดคล้องกับความต้องการของตลาด มีคุณภาพได้มาตรฐานในระดับนานาชาติ เพื่อรองรับนโยบายการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ ตลอดจนสนับสนุนให้บุคลากรชาวไทยมีงานทำในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2.2.5.7 กำกับดูแลให้นักท่องเที่ยวและผู้ประกอบธุรกิจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวได้รับความคุ้มครองตาม พรบ.ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ.2535 รวมทั้งผลักดันให้มีการกำหนดให้มาตรฐานต่างๆในการให้ความคุ้มครองรักษารากฐานการท่องเที่ยวอย่างจริงจังต่อเนื่องตลอดไป

2.2.5.8 ส่งเสริมให้การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและส่งผลดีต่อการพัฒนาสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน และสังคมส่วนรวมของประเทศสืบไป

2.2.5.9 ส่งเสริมเชิญชวนให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีคุณภาพ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายใต้ประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น พักนานวัน ให้จ่ายเพิ่มมากขึ้น และเดินทางกระจายไปทั่วทุกภูมิภาค โดยคำนึงถึงชีดความสามารถหรือข้อจำกัดในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

2.2.5.10 สร้างค่านิยมให้ชาวไทยเพิ่มการเดินทางท่องเที่ยวและจับจ่ายใช้สอยภายในประเทศกระจายไปทั่วภูมิภาคตลอดปี เพื่อเพิ่มดุลการท่องเที่ยวให้มีมากขึ้น และเป็นการกระจายความเจริญสู่ท้องถิ่น ขั้นจะเป็นผลดีต่อการพัฒนาการทางเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศต่อไป

2.2.5.11 พิจารณาประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวท่าที่จำเป็นและเหมาะสม ในลักษณะของการลงทุนร่วมทุน หรือให้การส่งเสริมสนับสนุนการลงทุน เพื่อประโยชน์โดยส่วนรวมของชาติและองค์กร

2.2.6 ข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

เดชา ศิริรัตนสุวรรณ (2545: 28-29) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อเสียของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ดังนี้

2.2.6.1 ข้อดี

- 1) เป็นทางเลือกหนึ่งที่ก่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน
- 2) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างจิตสำนึก และส่งเสริมการอนุรักษ์ธรรมชาติและวัฒนธรรม
- 3) เป็นการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของชุมชนและประเทศ
- 4) เป็นการควบคุมศักยภาพของนักท่องเที่ยว ซึ่งทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพเพิ่มมากขึ้น
- 5) เป็นการจัดหาโอกาสสำหรับสิ่งแวดล้อมศึกษาให้กับนักท่องเที่ยว ให้มีการเรียนรู้ธรรมชาติและวัฒนธรรม จากประสบการณ์โดยตรง
- 6) ช่วยให้กองทุนสำหรับการบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่เพิ่มขึ้น
- 7) ส่งเสริมให้เกิดความสามัคคี รวมมือกันทำงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง
- 8) เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวที่ช่วยสร้างภาพลักษณ์ดีให้กับประเทศไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางที่มีความมั่นคง และอุดมสมบูรณ์ทั้งสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และวัฒนธรรม

2.2.6.2 ข้อเสีย

- 1) ยังไม่เป็นที่รับรู้ และขาดการกระทำอย่างจริงจัง
- 2) เป็นแหล่งรายได้ที่ไม่มั่นคง จากความผันแปรของฤดูกาล และนโยบายทางเศรษฐกิจและสังคม
- 3) ก่อให้เกิดการร้าวไหลของรายได้ออกนอกประเทศได้
- 4) เมื่อกลายเป็นอุตสาหกรรมจะเป็นอุตสาหกรรมสำหรับผู้ที่มีฐานะดีเท่านั้น เนื่องจากมีการจำกัดนักท่องเที่ยว และมีการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานสูง
- 5) ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมสามารถรับรู้ของชุมชนห้องดินที่อยู่ใกล้เคียง เนื่องจากมีธุรกิจโรงแรม บ้านพัก หรือสิ่งก่อสร้างอื่นๆ ก่อให้เกิดขึ้นใกล้กับแหล่งธรรมชาติ
- 6) หากขาดการวางแผนที่รอบคอบ และระบบการควบคุมตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ จะก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพแวดล้อม และระบบนิเวศ รวมทั้งสังคมและวัฒนธรรม

2.2.7 ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นภายในแหล่งท่องเที่ยว เป็นผลของการกิจกรรมการท่องเที่ยว และบริการที่พัก อาหาร มีลักษณะและความรุนแรงมากน้อยแตกต่างกันไปตามสภาพพื้นที่และสภาพความเป็นมาของพื้นที่ ผลกระทบ ประกอบด้วย การพักอาศัยของคนต่างดิน เสียงรบกวน ผู้คนหอบอง ขยะมูลฝอย การรบกวนสัตว์และพืช การทำลายป่าไม้ การแยกหักสักก่อร่องซ่องทรัพยากร การขุดหักห้าม ครอบน้ำมัน ไฟไหม้ และการลูกหลานที่สามารถเป็นต้น (สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย, 2542: 3/59)

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

2.3.1 ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว

โดย ลิ่งชูวงศ์ (2546: 28) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานที่จะให้การท่องเที่ยวเป็นไปในทิศทางที่จะก่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว รักษาทรัพยากรให้คงความดีดี และพัฒนาให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งอาจแบ่งได้เป็นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การพัฒนาบริการการท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยว

การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยทั่วไปในประเทศไทยได้กำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อ

1. ช่วยแก้ไขการขาดดุลการชำระเงิน
2. ให้การท่องเที่ยวเป็นฐานทางเศรษฐกิจในส่วนภูมิภาค ที่จะกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมที่ต่อเนื่อง เป็นแหล่งสร้างงาน กระจายรายได้ และความเจริญไปสู่ภูมิภาค
3. เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรม ชนบทรวมเนื่องประเพณี โบราณสถานทางประวัติศาสตร์ ทั้งเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาด้านสังคม

การดำเนินงานการพัฒนาการท่องเที่ยว มุ่งเน้นไปที่การพัฒนาทรัพยากรท่องเที่ยวควบคู่ไปกับการซักจูง แนะนำ และควบคุมพัฒนาระบบนักท่องเที่ยว ให้ประสานกลมกลืน หากในแหล่งท่องเที่ยวใด การพัฒนาขาดความสมดุลระหว่างองค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยวได้

การพัฒนาการท่องเที่ยวอาจดำเนินการโดยอิสระ แบบแก้ปัญหาเฉพาะหน้า แบบมีแผน เอกพาร์ตี้ และแบบมีแผนผสมผสานซึ่งกันในระดับที่กว้างขึ้นก็ได้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับขนาด และความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว ปริมาณและรูปแบบการท่องเที่ยว ลักษณะขององค์กรที่รับผิดชอบและผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อระบบสังคม สิ่งสำคัญที่จะประกันความสำเร็จของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การประสานสอดคล้องกันในองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ความเชื่อมโยงระหว่างพื้นที่ และภาระชาย/รวมตัวของผลประโยชน์จากการพัฒนา

โดยฯ สิงฐานวงศ์ (2546: 30) สรุปความหมายของการพัฒนาการท่องเที่ยว คือ การดำเนินงานพัฒนาสภาพชุมชนด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวกหรือโครงสร้างพื้นฐาน โดยมีการวางแผนการจัดการจากภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว อันจะทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งจะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรให้คงความดีดดูดี ทั้งนี้จำเป็นต้องสอดคล้องกับสภาพและความต้องการของชุมชน และเกิดการกระจายผลประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างเป็นธรรม

สรุป ในที่นี้การพัฒนาการท่องเที่ยว หมายถึง การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ได้แก่ การปรับปรุงด้านโครงสร้างพื้นฐาน แหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น เพื่อเป็นการดึงดูดนักท่องเที่ยวและก่อให้เกิดเศรษฐกิจท่องเที่ยว มีการกระจายรายได้และเกิดความเสมอภาค ทั้งนี้ต้องมีการคำนึงถึงความสามารถของสภาพแวดล้อมในการรองรับการพัฒนา ความต้องการของชุมชนและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางด้านวัฒนธรรม ขนาดธรรมเนียมประเพณีของสังคมในพื้นที่นั้น

2.3.2 การวางแผนการพัฒนาการท่องเที่ยว

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (2537: 2-19; 2-21) กล่าวว่า ในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ดีเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด จะเป็นต้องมีการวางแผนเช่นเดียวกัน โดยมีกระบวนการวางแผนไม่แตกต่างจากการวางแผนพัฒนาด้านอื่นๆ โดยมีความเฉพาะในการมุ่งเน้นการพัฒนาในสาขาที่เกี่ยวข้อง และมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ ตลอดจนความกลมกลืนกับการพัฒนาด้านอื่นๆ ควบคู่กันไปด้วย

ในหลักการจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศีดความสามารถในการรองรับและการพัฒนาการท่องเที่ยว จะต้องดำเนินการเพื่อควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวไม่ให้ขยายตัวเกินศีดความสามารถในการรองรับฯที่กำหนดเป็นเป้าหมาย ในขณะเดียวกันต้องมีการจัดการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นให้แหล่งท่องเที่ยวนั้นๆให้อยู่ในสภาพที่ดี เป็นที่พึงพอใจของนักท่องเที่ยว การดำเนินการทั้งสองด้านนี้อาจมีความขัดแย้งกันในผลที่เกิดจากการดำเนินการ เช่น การแก้ไขปัญหา มักจะทำให้ศีดความสามารถในการรองรับฯ หรือความมั่นใจของนักลงทุนสูงขึ้น เมื่อนักท่องเที่ยวพอใจจะทำให้มีความต้องการมาห่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสูงขึ้น เป็นต้น ดังนั้น ความเหมาะสมและสมดุลในการปฏิบัติระหว่างแนวทางทั้ง 2 ด้าน จึงเป็นสิ่งจำเป็น

กลวิธีในการจัดการการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้ศีดความสามารถในการรองรับฯ ซึ่งจำแนกเป็น 4 กลวิธี คือ

กลวิธีที่ 1 การควบคุมอัตราการเติบโต (Control Growth Rate) เป็นมาตรการที่จะรักษาระดับการขยายตัวของปริมาณนักท่องเที่ยว ตลอดจนการบริการให้มีอัตราเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ที่จะทำให้ระยะเวลาการใช้ประโยชน์แหล่งท่องเที่ยวนานขึ้น การพัฒนาการบริการ (Supply) ด้านต่างๆ จะมีสมดุล ทันต่อความต้องการ (Demand) มากที่สุด มาตรการที่ใช้อาจพิจารณาได้หลายทาง เช่น ควบคุมการ Promote ควบคุมการเติบโตของการบริการ เสิร์ฟโครงข่ายการท่องเที่ยวให้กระจายไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นด้วย เป็นต้น

กลวิธีที่ 2 การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภค (Change in Consumption Pattern) เป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค หรือการห่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับทรัพยากร และขนาดการบริการ ยังอาจหลีกเลี่ยงจากการผลกระทบกระเพาะทั้งระหว่างการใช้กับการส่วนทรัพยากรบางประการ หรือลดปริมาณของเสียต่อคนที่เกิดขึ้นและเข้าสู่ระบบให้น้อยลง

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอาจมีผลทั้งในด้านปริมาณ ขนาดการบริโภคและรูปแบบโดยเฉพาะอย่างยิ่งการควบคุมหรือจำกัดไม่ให้ความต้องการบริโภคเปลี่ยนไปสูงสิ่งใหม่ๆที่ต้องทำลายทรัพยากรมากขึ้น เป็นต้น

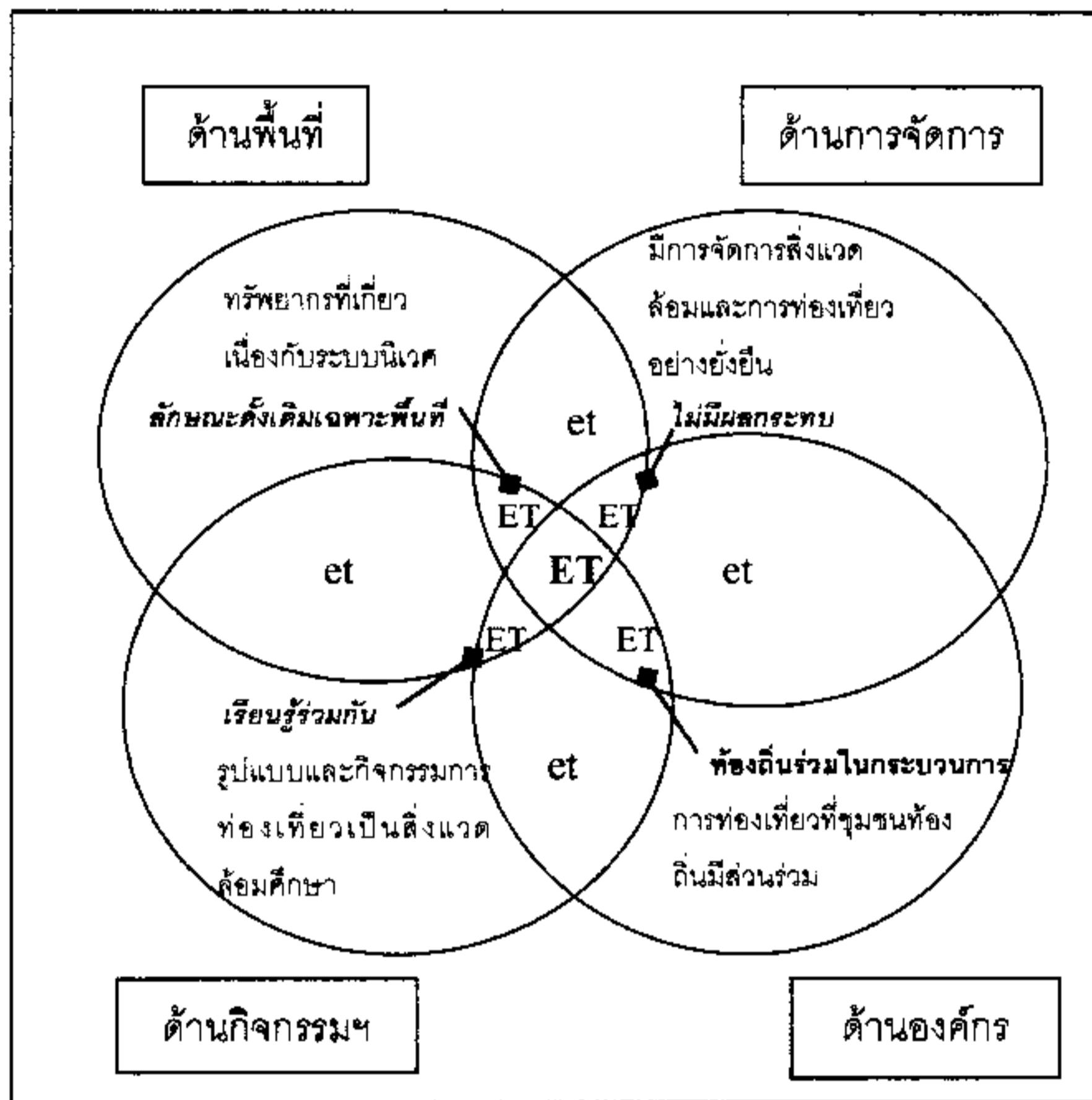
กลวิธีที่ 3 การเปลี่ยนแปลงระบบการลงทุน (Change in Investment Pattern) เป็นการกำหนดขอบเขต และขนาดการลงทุนในธุรกิจบริการหรือโครงสร้างพื้นฐานให้มีอย่างจำกัด เช่น การควบคุม ขนาดสถานบริการ ขนาดอาคาร รูปแบบอาคาร และระดับขั้นของการให้บริการ

กลวิธีที่ 4 การควบคุมมลพิษ และการอนุรักษ์สมดุลทางนิเวศวิทยา (Pollution

ล้อมและการท่องเที่ยว โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งให้เกิดจิตสำนึกรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน”

2.2.2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การห่อของใช้ในเวลามีข้อบกพร่องที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

ภาคที่ 2.1 องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แหล่งที่มา : มิศรา สามารถ, 2543: 2.

2.2.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่

มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature-Based) และมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น (Identity or Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึงแหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวเนื่องกับระบบ生境 (Eco-System) ในพื้นที่ด้วย

2.2.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ

2.3.3 แผนต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 พ.ศ. 2545-2549

สำหรับเนื้อหาในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 9 นั้น มียุทธศาสตร์การพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้

ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มุ่งการจัดการเพื่อนรักษาพื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการพื้นฟูบูรณะทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่อาศัย

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินการและร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย ควบคู่ไปกับการสร้างกลไกกฎระเบียบที่เหมาะสมในการใช้ประโยชน์และพื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้คืนสู่สภาพที่เอื้อต่อความสมดุลของระบบ生นิเวศและเกื้อหนุนต่อการดำรงชีวิตของคนทุกกลุ่ม รวมทั้งคนยากจนในสังคมได้มีโอกาสใช้ประโยชน์อย่างเป็นธรรม

- 1) การอนุรักษ์และพื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการจัดการสิ่งแวดล้อม โดยอาศัยกระบวนการมีส่วนร่วมจากท้องถิ่น ชุมชนและประชาชนอย่างจริงจัง
  - (1) พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่มีความเสื่อมโหงมรุนแรง ทั้งทรัพยากรป่าไม้และป่าชายเลน ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรชลประปาและแหล่งน้ำ ให้มีส่วนร่วมเป็นรูปธรรม โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกและใช้มาตรการเพื่อการป้องกันลดปัญหาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย
  - (2) เปิดโอกาสและเพิ่มจีดความสามารถแก่ท้องถิ่น ชุมชนและประชาชนให้มีส่วนร่วมเป็นรูปธรรม โดยเน้นการสร้างจิตสำนึกและใช้มาตรการเพื่อการป้องกันลดปัญหาและมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่าย
  - (3) บังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด

- 2) การจัดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ให้เหมาะสมกับศักยภาพ เกิดความเป็นธรรมและไม่กระทบต่อสภาพแวดล้อม

- (1) ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติเพื่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจอย่างเหมาะสมกับศักยภาพ เกิดความเป็นธรรมในสังคมและไม่ส่งผลกระทบต่อสภาวะแวดล้อม โดยออกกฎหมายกำหนดเขตการใช้ที่ดินครอบคลุมพื้นที่เกษตร อุตสาหกรรม ท่องเที่ยวอาศัย และเขตป่าไม้ที่เหมาะสม รวมทั้งคุ้มครองที่ดินทางการเกษตรที่รัฐได้ลงทุนระบบชลประทานไปแล้ว ให้ใช้ประโยชน์ด้านการเกษตรอย่างจริงจัง

- (2) ปรับปรุงระบบการจัดการด้านกิจกรรมเพื่อเกษตร

กรรมและการออกเอกสารสิทธิ์ เพื่อแก้ไขปัญหาเกษตรกรให้ทำกินและมีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเต็มศักยภาพ

(3) บริหารจัดการทรัพยากรน้ำให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่ ลดความต้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มีการจัดสรรงานอย่างเป็นธรรม เพียงพอต่อความต้องการ โดยวางแผนในการบริหารจัดการน้ำในระดับลุ่มน้ำที่เปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรท้องถิ่นมีส่วนร่วม

(4) กำหนดมาตรฐานการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชากยฝั่งทะเลไทย และเขตต่อเนื่องให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

2.3.3.2 แผนแม่บทอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวแห่งชาติ (พ.ศ.2544-2553)

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้เสนอนโยบายเริ่งรุกในการบริหารอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของประเทศไทยในภาพรวม และเสนอแนวทางในการสร้างเอกภาพในการส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว โดยความร่วมมือจากภาครัฐและเอกชน เพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน รองรับนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่จะเพิ่มขึ้นเป็น 16.02 ล้านคน ในปี พ.ศ.2548 และ 22.46 ล้านคน ในปี พ.ศ.2553 และนักท่องเที่ยวชาวไทย เพิ่มขึ้นเป็น 63 ล้านคน-ครั้ง ในปี พ.ศ.2548 และ 72 ล้านคน-ครั้ง ในปี พ.ศ.2553 ดังนั้นการกำหนดกลยุทธ์ใดๆ จำเป็นต้องสามารถนำไปปรับใช้กับแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ ได้เช่นกัน

นโยบายที่สำคัญของแผนแม่บทนี้ ได้แก่

1) พัฒนาให้ประเทศไทยคงความเป็นผู้นำการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชีย อย่างต่อเนื่องเพื่อก้าวสู่การเป็น World Class Destination

2) พัฒนาการท่องเที่ยวของไทยให้เป็นสาขาหลักทางเศรษฐกิจ ควบคู่ กับสาขาเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม

3) เร่งรัดให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างสูง เช่นเดียวกับประเทศญี่ปุ่น

4) ปรับปรุงโครงสร้างอุตสาหกรรมท่องเที่ยวให้ทันสมัย เพื่อให้ผู้ประกอบการไทยมีความพร้อมในการแข่งขันเมื่อเปิดเสริมทางการค้า

5) สนับสนุนให้องค์กรปกครองท้องถิ่นมีความพร้อมและเข้มแข็งในการบริหารการจัดการในบริการธุรกิจท่องเที่ยวในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อผลประโยชน์ของท้องถิ่นโดยตรง

6) อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติที่
สมบูรณ์ และสืบท่อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ วัฒนธรรมไทยที่สำคัญ

2.3.3.3 แผนการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวเกาะช้างจังหวัดตราด

ในการประชุมคณะกรรมการติดตามเร่งรัดพื้นที่เศรษฐกิจเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2544 ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) และประธานที่ปรึกษานโยบายของนายกรัฐมนตรี (นายพันศักดิ์ วิญญูรัตน์) ร่วมกันจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเตรียมสร้างการพัฒนาอย่างยั่งยืน

สศช. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จังหวัดตราด ได้ออกแบบแผนที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนปฏิบัติการในระยะเร่งด่วนที่สามารถดำเนินการได้ทันที โดยการประสานอย่างใกล้ชิด กับประธานที่ปรึกษา (นายพันศักดิ์ วิญญูรัตน์) แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2544 ประกอบด้วย 37 โครงการ โดยใช้กรอบแผนการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเพื่อการท่องเที่ยวเกาะช้างจังหวัดตราด เป็นข้อมูลพื้นฐาน และได้นำเสนอ ครม. อนุมัติเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2544 โดยแบ่งงานออกเป็น กลุ่มๆ ตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ดังนี้คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การบริหารจัดการพื้นที่และจัดระเบียบชุมชน

จำนวน 19 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ

จำนวน 7 โครงการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว

จำนวน 11 โครงการ

1) การบริหารจัดการพื้นที่และจัดระเบียบชุมชน

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : การบริหารจัดการพื้นที่และจัดระเบียบชุมชน จำนวน

19 โครงการ

(1) จัดการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวให้เป็นระบบ โดย การจัดทำผังเมืองรวมเกาะช้าง ผังเมืองเฉพาะและจัดแบ่งเขตใช้ประโยชน์ (Zoning) ควบคู่กับการ จัดการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

(2) พัฒนาเครือข่ายคุณภาพและบริการพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับ

รับการขยายตัวของกราฟท่องเที่ยวทั้งระบบ และสร้างมาตรฐานการจัดการทั้งด้านความปลอดภัย และคุณภาพของบริการ

(3) จัดทำกรอบการจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวได้ทั่วเชิงหมู่ เกาะไกลเดียง และระบบโครงข่ายการท่องเที่ยวเชื่อมโยงพื้นที่ภายในประเทศและประเทศเพื่อนบ้าน

(4) บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด เพื่อจัดระเบียบชุมชนควบคู่กับการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน

ร่วมกับมูลนิธิการบริหารจัดการพื้นที่และการจัดระเบียบชุมชน ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการก่อสร้างถนนสาย บ.คลองสน - บ.สลักเพชร และสะพาน คสส.
2. โครงการก่อสร้างถนน บ.สลักคอก - บ.เจ็กแบ๊ และสะพาน คสส. 7 แห่ง
3. โครงการเสริมผิวน้ำหน้าหาดทรายขาว
4. โครงการปรับปรุงถนน บ.คลองสนบน
5. โครงการพัฒนาทางเข้าน้ำตกคีรีเพชร (1.6 กม.)
6. โครงการก่อสร้างถนนทางเข้าน้ำตกคลองหนึ่ง (1.1 กม.)
7. โครงการถนนลาดยาง บ.สลักเพชร - บ.โรงถ่าน และสะพาน คสส. 2 แห่ง
8. โครงการก่อสร้างและขยายผิวน้ำทางถนน บ.นาบศ้างคาว - บ.บางเบ้า
9. โครงการพัฒนาถนนทางเข้าท่าเรือ บ.บางเบ้า
10. โครงการเสริมผิวน้ำจราจรแอสฟัลทิติกคอนกรีต ทางเข้าน้ำตก คลองพู
11. โครงการก่อสร้างท่าเทียบเรือ บ.ด่านใหม่
12. โครงการก่อสร้างสะพาน คสส. ข้ามคลองเจ้า ต.เกาะกูด
13. โครงการก่อสร้างถนน คสส. สายบ.เจ็กกว้าง - บ.แหลมสน ต.เกาะหมาก
14. โครงการก่อสร้างถนน คสส. สายบ.คลองเจ้า – น้ำตกคลอง

เจ้า ต.เกาะกูด

15. โครงการก่อสร้างถนน ท่าเที่ยบเรือน้ำลึก – สะพานวัดราชภูร์ ต.เกาะกูด
16. โครงการก่อสร้างถนน คสส. สายบ.บังเบ้า ต.เกาะกูด
17. โครงการก่อสร้างถนน คสส. สายบ.คลองไส - บ.เข้าดินแดง ต.เกาะกูด
18. โครงการก่อสร้างทางจักรยาน บ.บางเบ้า - บ.โรงถ่าน (9 กม.)
19. โครงการก่อสร้างถนน บ.เจ็กแย้ม - อ่าวลึก (5 กม.)

2) การพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ
ยุทธศาสตร์ที่ 2 : การพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการ
จำนวน 7 โครงการ

- (1) เรื่องยิงธุรกิจท่องถินกับการท่องเที่ยวโดยการรักษา
ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมท่องถิน
- (2) พัฒนาเกาะช้างและจังหวัดตราดให้เป็นศูนย์กลางการ
ท่องเที่ยว มีกิจกรรมรองรับการท่องเที่ยวหลากหลาย และคงไว้ซึ่งวัฒนธรรม รวมทั้งการสร้าง
เอกลักษณ์สินค้าและบริการทางการท่องเที่ยวหมู่เกาะช้าง
- (3) ผสมผสานกิจกรรมการผลิตและบริการต่อเนื่องกับการ
ท่องเที่ยว ควบคู่กับการวิจัยพัฒนาวัสดุดิบธรรมชาติที่มีอยู่ในพื้นที่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและไม่ส่ง
ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- (4) รณรงค์และประชาสัมพันธ์ด้านการตลาดในเชิงรุกแก่นัก
ท่องเที่ยวในทุกระดับทั้งรูปแบบและผู้ประกอบการ รวมทั้งในต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยใช้ระบบ
สารสนเทศเป็นเครื่องมือสำคัญ

**ริบกคุ่มโครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพสินค้าและบริการการท่อง
เที่ยว ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้**

1. โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง
2. โครงการพัฒนาบริการท่องเที่ยวในรูปแบบ
3. โครงการลงเสริมการพัฒนาพื้นที่พักแบบ Home Stay

4. โครงการวิ่งมินิสตาร์ฟมาราธอน ยุทธนาวีทีเกาะช้าง
5. โครงการการจัดทำบัตรอ่านความสะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว
6. โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้า ของที่ระลึก
7. โครงการสร้างเอกลักษณ์สินค้าและบริการท่องเที่ยว (Brand Image)

3) การบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : การบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว

จำนวน 11 โครงการ

ให้มีการจัดตั้งกลไกบริหารจัดการพัฒนาการท่องเที่ยวหมู่เกาะช้างที่เป็นเอกภาพ โดยทั้งภาคราชการ ภาคเอกชน ผู้ประกอบการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนในพื้นที่เข้ามาร่วมดำเนินการ เพื่อประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในระยะยาว

ซึ่งกลุ่มโครงการบริหารจัดการพัฒนาแบบยั่งยืนในระยะยาว ประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพการรักษาความปลอดภัย กิ่ง อ.เกาะช้าง
2. โครงการจัดทำผังเมืองรวมกิ่ง อ.เกาะช้าง และพื้นที่เกาะต่อเนื่อง
3. โครงการระบบป้องกันน้ำท่วมและระบายน้ำทุ่มชนหาดทรายขาว
4. โครงการจัดซื้อรถขยาย ถังขยะ และอบรมการจัดการขยะ อบต.เกาะช้าง
5. โครงการจัดซื้อรถขยาย ถังขยะ และอบรมการจัดการขยะ อบต.เกาะช้างใต้
6. โครงการอบรมทุ่มชนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน
7. โครงการให้ความรู้แนวทางการปฏิบัติตามผังแม่น้ำพัฒนาพื้นที่
8. โครงการสำรวจออกแบบปรับปรุงภูมิทัศน์และอุปกรณ์วิวเกาะช้าง

9. โครงการสำรวจออกแบบพัฒนาท่าเทียบเรือและก่อสร้างท่าเทียบเรือชุมชนเกาะช้างได้

10. โครงการสำรวจออกแบบระบบควบคุมและระบบบำบัดน้ำเสียเกาะช้าง

11. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้าง และพื้นที่ใกล้เคียง

2.3.3.4 แผนการพัฒนาการท่องเที่ยวระดับพื้นที่ (สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545:4-25)

สำหรับเกาะช้างนั้น ได้เสนอไว้ 3 พื้นที่ คือ บริเวณพื้นที่เกาะช้างฝั่งตะวันออก เกาะช้างตะวันตก และเกาะช้างใต้ ซึ่งมีรายละเอียดพอสังเขปดังนี้

1) พื้นที่เกาะช้างฝั่งตะวันออก

บริเวณนี้ไม่สวยงามและน่าดูเมื่อเทียบกับฝั่งตะวันตก จึงเน้นท่าเทียบเรือซึ่งเป็นจุดที่เดินทางมาเกาะช้าง และกิจกรรมบริหารงานของหน่วยงานต่างๆ ประเด็นที่เสนอให้ดำเนินการมีดังนี้

(1) จัดให้มีจุดเดินทางขึ้นบนเกาะช้าง

สร้างท่าเทียบเรือที่อ่าวลับประดิษฐ์เป็นจุดเดินทางขึ้นเกาะช้างที่มีประสิทธิภาพ มีศูนย์ซ่อมสารอ้อมูล มีร้านค้าปลีก ร้านขายเครื่องดื่มและร้านอาหาร สถานีรถโดยสารครบรับพื้นที่ชายฝั่งทะเลให้ใช้ประโยชน์ได้มากยิ่งขึ้น มีทางเดินริมทะเลเชื่อมอาคารต่างๆ และอื่นๆ

(2) จัดให้มีทรัพยากรสนับสนุนการท่องเที่ยว

พื้นที่ฝั่งตะวันออกที่เหลือใช้เป็นบริเวณสนับสนุนกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การเกษตรกรรม การประมง รวมทั้งด้านบริการสุขภาพ ซึ่งจะทำให้ประชาชนท้องถิ่นใช้ชีวิตอยู่กันอย่างอิสระ ปราศจากการรบกวนของนักท่องเที่ยว

(3) กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จัดให้มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น การเดินทางไถลในบริเวณภูเขา การศึกษาธรรมชาติบริเวณป่าชายเลนตอนใต้ และอื่นๆ

2) เกาะช้างตะวันตก

บริเวณนี้เป็นบริเวณที่หาดทรายสวยงาม และมีโรงรมหลาภยประจำ

สร้างอยู่แล้วโดยทั่วไปตามชายฝั่งทั้งภาคดูดและภาคแพง มีบริเวณที่เป็นสวนผลไม้ อุทยานแห่งชาติ มีเขากลุ่มตัวยึดบ้าน และอื่นๆ

บริเวณนี้มีนักท่องเที่ยวมากและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่รู้จักโดยทั่วไป ได้เสนอให้ปรับปรุงด้านโครงสร้างให้ดีขึ้น ได้แก่

1. จัดทำให้มีระเบียบและเป็นแหล่งท่องเที่ยวตามแนวทางชายฝั่งทะเล
2. ปูนสภาพแวดล้อมของที่พักให้น่าดูยิ่งขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

3. ทำให้มีความเด่นชัดในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น ส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กิจกรรมพิเศษต่างๆ เช่น กีฬาทางน้ำ

4. ให้มีทางเข้าไปชมธรรมชาติในป่าดิบชื้นและภูเขา

เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ได้เสนอแนะไว้ดังต่อไปนี้

1. กำหนดบริเวณพัฒนาการท่องเที่ยว (TDZ) ให้กำหนดบริเวณพัฒนาการท่องเที่ยวรวม 4 บริเวณ คือ บ้านหาดทรายขาว หาดคลองพร้าว หาดไก่แบ๊ และหาดใบลาน สองบริเวณแรกเสนอให้มีศูนย์บริการกลาง เพราะมีการพัฒนาที่หนาแน่นอยู่แล้ว ส่วนสองบริเวณหลังควรพัฒนามาไม่ให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวมากนักเป็นบริเวณสำหรับผู้ที่มีความใจรับจ่ายใช้สอยสูง

2. ปรับปรุงโครงสร้างของสภาพที่พักผ่อนและสภาพแวดล้อมบริเวณบ้านหาดทรายขาวและหาดคลองพร้าว ควรปรับปรุงให้มีบรรยากาศของสถานที่พักผ่อนโดยมีศูนย์บริการรวม เช่น ร้านอาหาร ร้านค้า และเสนอบริการต่างๆ ไว้ด้วยกัน

ควรจัดให้มีสวนสาธารณะ พื้นที่สีเขียว และเว้นระยะห่างจากถนนให้เหมาะสม และอื่นๆ

3. ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อให้มีลักษณะที่เด่นชัดของการพัฒนาการท่องเที่ยวบริเวณนี้ ควรส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยมีศูนย์เรียนรู้ (Interpretation Center) เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลและป่าดิบชื้นตามแนวที่เหมาะสมที่จะจัดตั้งศูนย์คือด้านเหนือของบ้านหาดทรายขาว ทั้งนี้เพราะเป็นที่ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ผ่าน การปรับปรุงหาดทรายขาวควรดำเนินการเป็นลำดับแรก เพราะสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่เหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว

จากศูนย์เรียนรู้นี้ควรให้มีทางเข้าเที่ยวชมป่าดิบชื้น เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชมและเรียนรู้ธรรมชาติ อาจสร้างรถกรรเช้าไฟฟ้าไปยังยอดเขา (หากมีความเหมาะสม) มีทาง

เดินเท้าและอื่นๆ

บริเวณหาดทรายขาวนักท่องเที่ยวอยู่หนาแน่น มีสิ่งที่ไม่เหมาะสมสำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่ต้องอยู่ห่างไกลจากภาระ ความมีการปรับปรุงและเป็นประโยชน์อย่างมากหากจะนำแนวคิดใหม่ที่จะพัฒนาให้มีจุดเด่นต่างๆ ที่บริเวณนี้เกิดขึ้น เช่น การควบคุมกิจกรรมของเก้าอี้รัดให้เหมาะสม จัดให้มีทางเดินเที่ยวชมป่าดิบชันและน้ำตก และอื่นๆ

ที่หาดไก่แม้น้ำจะใช้ท่าเรือที่มีอยู่แล้วเป็นศูนย์กลางการกีฬาทางน้ำ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเพิ่มเติม การเดินทางโดยเรือจากบริเวณนี้รอบๆ เกาะ ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีรายได้จากการเดินเรือ อาจใช้เสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเลด้วย

3) แผนกราฟท่องเที่ยวเกาะช้างได้

พื้นที่นี้เป็นพื้นที่การเกษตร มีเนินเขาปกคลุมด้วยป่าดิบชัน มีการพัฒนาน้อยกว่าฝั่งตะวันตก และยังขาดถนนเข้าสู่บริเวณ ดังนั้นจึงมีความสำคัญและจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายการใช้ที่ดิน เพื่อป้องกันการพัฒนาที่ไม่เหมาะสมที่ปรากฏในบริเวณฝั่งตะวันตกเกิดขึ้นในบริเวณตอนใต้ของเกาะช้าง

บริเวณนี้มีหมู่บ้านประมาณ มีความเป็นธรรมชาติที่สวยงาม ทำให้มีโอกาสที่จะปรับปรุงคุณภาพของกราฟท่องเที่ยวให้ดี และให้มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นซึ่งสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้ด้วยวิธีการดังต่อไปนี้

- จัดการเรื่องการจราจร และการเดินทางเข้าพื้นที่อย่างมีระเบียบ ไม่ให้พุกพล่านจนเกินไป

- สร้างที่พักทางอากาศชั้นใหม่บริเวณติดฝั่งทะเลที่มีความเด่นชัด มีบริการเบ็ดเสร็จภายในบริเวณไม่มีผู้คนพุกพล่าน

- วางแผนหมู่บ้านชุมชนท้องถิ่นให้เหมาะสม เสริมโดยรูปแบบของจุดที่น่าสนใจด้านวัฒนธรรมที่ไม่ซัดกับคุณลักษณะปัจจุบัน

- สร้างทางเชื่อมโยงกับพื้นที่ป่าเข้าสู่มรรอบ และเกาะต่างๆ ที่อยู่ใกล้เคียง

ข้อเสนอแนะที่ควรดำเนินการมีดังนี้

1. ทางเข้าสู่พื้นที่

ควรวางแผนให้เหมาะสมและจำกัดปริมาณกราฟจราจรให้มีเพียงที่จำเป็น มิฉะนั้นจะเป็นการจุใจให้นักท่องเที่ยวขับรถรอบเกาะทำให้เกิดการจราจรคับคั่ง และควรพัฒนาทางจักรยานเชื่อมระหว่างตัววันออกกับตัววันตก ไม่ควรสร้างถนนเข้าสู่ชายหาดเพิ่มขึ้น

ควรส่งเสริมให้ใช้เรือเป็นพาหนะเดินทาง

2. ที่พักตากอากาศ

บริเวณพื้นที่นี้เหมาะสมที่จะสร้างที่พักตากอากาศที่มีความเป็นส่วนตัว (Exclusive Resort) และเสนอไว้ 2 แห่ง ที่บ้านหวยแยก และบ้านหาดทรายยา บริเวณบ้านหวยแยก อาจทำในลักษณะที่พักเชิงนิเวศ (Ecolodge) ที่มีบริการโดยทางเรือ ซึ่งจากที่พักควรเน้นสภาพทิวทัศน์ที่สวยงามแตกต่างไปจากที่อื่น บริเวณหาดทรายยา มีถนนเข้าถึง

อย่างไรก็ตาม เพื่อรักษาความสำคัญในอดีต ควรสร้างอนุสาวรีย์ ยุทธนาวี ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมด้านวัฒนธรรมบริเวณบ้านสักเพชร จะต้องพิจารณาในรายละเอียดเพิ่มเติมถึงความเป็นไปได้ด้านการลงทุน

3. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและวัฒนธรรม

ได้เสนอให้จัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมบริเวณอ่าวสักเพชร ซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวประมง และการพัฒนาการท่องเที่ยวในลักษณะอื่นๆ ให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมไทย

4. กิจกรรมการกีฬาทางน้ำและอื่นๆ

จุดที่ตั้งของพื้นที่นี้เหมาะสมที่จะทำเป็นศูนย์บริการเรือ การกีฬาทางน้ำ หมู่บ้านศิลปสถานที่พักและอื่นๆ เกาะที่อยู่ใกล้เคียง อาจให้เป็นที่ท่องเที่ยวชนิดที่เดินทางไปได้ภายในวันเดียว

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุภานี โภทองคำ (2543: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง นโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ การน่านโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มาปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ต้องผ่านขั้นตอนและกระบวนการในการพิจารณานโยบายและต้องเลือกใช้นโยบายที่เหมาะสมกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในประเทศไทยมากที่สุด โดยเริ่มจากการวางแผนและการกำหนดนโยบายที่ถูกต้องหลักการวางแผนและนโยบาย ต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงมหาดไทย กรมป่าไม้ กรมศิลปากร และสำนักงานแผนและนโยบายสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ เพื่อปลูกจิตสำนึกในการรักสิ่งแวดล้อม

สรัณยศ บุญไช (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบน เกาะช้าง จังหวัดตราด

1. ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างซึ่งส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุต่ำกว่า 32 ปี การศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี รายได้จากการดำเนินการต่ำกว่า 15,000 บาทต่อเดือน สถานประกอบการส่วนใหญ่มีบุคลากรในการดำเนินงานต่ำกว่า 3 คน มีระยะเวลาในการดำเนินการต่ำกว่า 3 ปี

2. พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้างมีพฤติกรรมพบว่าอยู่ในระดับสูง

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ ได้แก่ การศึกษา ลักษณะธุรกิจดำเนินการ รายได้จากการดำเนินงาน บุคลากรในการดำเนินงาน และความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่วนปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ ได้แก่ ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการและภาระรับรู้ทางเศรษฐกิจการส่วนตัวบุคคล

นาง จันทร์รัตน์ (2545: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จังหวัดตราด

1. กลุ่มตัวอย่างส่วนมากเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 22-30 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีรายได้อยู่ระหว่าง 6,001 – 12,000 บาท

2. ระดับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ด้านความปลอดภัยในสิ่วตและทรัพย์สิน ด้านการคมนาคม ด้านสถานที่พักแรมและระดับทัศนคติโดยรวม พนวณ อยู่ในระดับไม่แน่นใจ

3. นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีวัตถุประสงค์ในการเดินทางเพื่อท่องเที่ยวพักผ่อน เดินทางเที่ยวกับเพื่อน โดยใช้รถยนต์ส่วนตัว และเลือกพักบังกะโล ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่เป็นค่าที่พักและอาหาร นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประทับใจธรรมชาติ มีการเปิดรับช่วงเวลาและภาระเรียนรู้ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง และสื่อที่เปิดรับมากที่สุด คือ นิตยสารด้านการท่องเที่ยว ส่วนการเรียนรู้ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด คือ เรื่องการศึกษาค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว

4. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ได้แก่ เพศ อายุ และประสบการณ์ความประทับใจที่มีต่อการเดินทางท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรค พนวณว่าภาคสินค้าแพงและไม่มีเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภายในทางด้านคุณภาพ

ถนนไม่มีมาตรฐาน เรื่องเพอร์รี่น้อยเกินไป ไฟฟ้าตามเส้นทางสว่างไม่เพียงพอ สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ สถานที่พักราคาแพงและระบบกุญแจที่พักไม่ได้มาตรฐาน

สมชาย เดชะพวนพันธุ์ (2546: บทคัดย่อ) สืบเชาะเรื่อง การรักษาเอกสารลักษณ์และสร้าง
ภูมิต้านทานให้ชุมชนเกษตรช้าง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่อง
เที่ยว

1. ประวัติและวิถีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเกาะร้างมีช้าวไทย ชาวไทยเชื้อสายจีนและญี่ปุ่นมาตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะร้างเป็นระยะเวลาเวลายาวนานกว่า 100 ปีแล้ว ชุมชนระยะแรกก่อตัวขึ้นบริเวณชื่อว่าสลักเพชรติดต่อไปยังบ้านโรงถ่านและเจิกแบง แห่งหนึ่ง บริเวณอ่างคคลองสนแห่งหนึ่ง และบริเวณชื่อว่าบางเป้าอีกแห่งหนึ่ง สกุลบรรพบุรุษที่เข้ามาตั้งถิ่นฐานระยะแรกๆ และสืบเนื่องมาจนปัจจุบัน คือ บริเวณชื่อว่าสลักเพชร บ้านโรงถ่านและเจิกแบงมีสกุลตั้งสุวรรณ ตั้งสุศรี สลักเพชร สิทธิถาวร หงษ์ร่อนและพิพิธถาวร บริเวณชื่อว่าคคลองสนมีสกุล อิงหมาย ศิริพันธ์ และตัน ชีวสุข และเขยชื่น บริเวณชื่อว่าบางเป้ามีสกุล สง่าศิลป์ ประแสงศิลป์ สังขสกุลและวิเศษ สงวน กิจกรรมและวิถีชีวิตร่องรอยชาวชุมชนสืบสานกับการประมงและทำสวน ต่อมาภายหลังจากปี พ.ศ.2526 เป็นต้นมา เกาะร้างได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวมากขึ้นชุมชนใหม่เกิดขึ้นบริเวณชายฝั่งตะวันตกตั้งแต่นาดทรายขาว คลองพร้าวลงไปถึงหาดไก่แบง กิจกรรมและวิถีสืบสานกับการค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว สกุลผู้บุกเบิกชุมชนใหม่ คือ จันทเดิม เกิดมณี และสุนทรภิจ การเจริญเติบโตของกิจกรรมการตั้งถิ่นฐานบริเวณชุมชนใหม่นี้จะมีศูนย์กลางใหญ่ที่หาดทรายขาว ขยายต่อเนื่องลงมาทางใต้ไปสู่หาดคลองพร้าว ไก่แบง อ่าวบางเป้าและพื้นที่ต่อเนื่องลงไปทางใต้ของเกาะร้าง และหมู่เกาะทางใต้ของเกาะร้าง

2. เอกลักษณ์และความติดเด่นของชุมชน มีดังนี้

2.1 เอกลักษณ์ของบุคลิกภาพของชาวชุมชน คือ มีความอ่อนโยน โอบอ้อมอารี มีมิติไม่ตรึง และเป็นมิตรกับคนทั่วไป

2.2 ชาวชุมชนเกษตรชั้น มีวิถีชีวิตตั้งเดิมสองประเภท คือ ชาวป่ามะงและชาวสวนวิถีชีวิตใหม่ คือ การค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

2.3 ภูมิปัญญาท่องถิ่นทางด้านสมุนไพรศาสตร์ น้ำชากบและน้ำเสียง เครื่องมือในการทำประมง ตอนปลา ลอบหมึก และlobปลู ขันดุนหรือคันดุนจับและภูมิปัญญาการแปรรูปเคยไปเป็นภาษาที่มีการเสียงของภาษาต่าง

2.4 งานบุคลรรมเนี่ยมประเพณี มีประเพณีสังกรานต์และพระทรายน้ำไหล โภนจูก

ทำบุญวันตรุษและวันสารทจีนและไทย ทำบุญขึ้นบ้านใหม่ สะเตาะเคราะห์ ทำบุญในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ประเพณีเกี่ยวกับทะเบ竟 การถอยกรอง การละเล่น เช่น สะบ้าถ้อ หนังตะลุงอาหารและขนมดั้งเดิมของท้องถิ่น

3. ภาระคุกคามและภาระเสียงที่มีต่อชุมชน

3.1 ชุมชนดั้งเดิม ชาวป่า莽และชาวสวนมีภาวะคุกคามและภาวะเสี่ยงดังนี้

3.1.1 เรื่องประมงขนาดใหญ่จากต่างดินใช้ถอนลากในการทำประมงจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อระบบน้ำ และหมู่บ้านชาวประมงเกาะช้าง

3.1.2 คนรุ่นใหม่ของชุมชนไปทำงานในภาคการค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากขึ้น อาจทำให้ขาดผู้สืบทอดวิถีชีวิตเดิมได้

3.1.3 การขยายที่ดินและอพยพชื่นไปตั้งถิ่นฐานบนแผ่นดิน

3.1.4 ความไม่ชัดเจนในการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวแบบเรือนแพและการ จัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

3.1.5 การสื่อสารกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ขาดทักษะทางภาษาต่างประเทศและความรู้ความเข้าใจในชนบทรวมเนี่ยมบระเพณีของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

3.1.6 การสื่อสารภาษาอังกฤษและบริเวณหมู่บ้านมีผล
ก่อให้เกิดความอุตสาหะและวิถีชีวิตประมง

3.1.7 กระแสเศรษฐกิจและสังคมจากการท่องเที่ยวผลกระทบต่อวิถีชีวิต
ชาวชุมชนที่อาจต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง การหาความรู้ในด้านการเป็นผู้ประกอบ
การทางธุรกิจมีความจำเป็นมากขึ้น

3.2 ชุมชนใหม่ ชาวชุมชนที่เกี่ยวกับการค้าและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการทำให้มีภาวะศุภคุณและภาวะเสียง

3.2.1 การแข่งขันเชิงธุรกิจระหว่างนักลงทุนที่ประกอบการประเภทเดียวกัน

3.2.2 การสื่อสารกับชาวต่างประเทศ การพัฒนาทักษะทางภาษาต่างประเทศและความรู้เกี่ยวกับชนบทรวมเนื่องประเพณีของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

3.2.3 การสร้างความพร้อมในการให้บริการเพื่อการมีประสิทธิภาพในการแข่งขันการบริการประทับใจ การพัฒนาบุคลากรให้มีจิตสำนึกรักในการให้บริการเป็นเลิศ

4. การเข้ามายังกระแสเศรษฐกิจและสังคมเชิงพาณิชย์ ความได้เด่น กระแสนิยมการนิ้มน้ำวิถีชีวิตชุมชนตั้งเดิมให้เปลี่ยนไปกิจกรรมโรงรำ รีสอร์ท บังกะโล ร้านอาหารบาร์เบียร์ ของที่ระลึก เข้าสู่ชัยฝั่งทะเลด้านตะวันตก ทำให้ซึ่กดะวันตากของเกาะช้างเป็นสังคมใหม่เชิงพาณิชย์ ชาวชุมชนมีวิธีคิดและกระดำเนินกิจกรรมแตกต่างไปจากชุมชนตั้งเดิม ความได้เด่นอยู่ที่หาดทรายขาวและขยายตัวลงได้ การนิ้มน้ำวิถีชีวิตชุมชนตั้งเดิมเกิดขึ้น เช่น มีการดำเนินการในด้านการปรับเรือประมงเป็นเรือห้องเที่ยว การจัดการห้องเที่ยวแบบเรือนแรม การจัดการห้องเที่ยวเชิงเกษตรการถ่ายเทแรงงานของคนรุ่นใหม่จากชุมชนตั้งเดิมสู่ชุมชนใหม่ ชุมชนตั้งเดิมที่กำลังได้รับผลกระทบและนิ้มน้ำวิถีชีวิตตั้งเดิมให้เปลี่ยนไปมาก คือ ชุมชนบางเบ้าและชุมชนคลองสน

5. การสร้างภูมิต้านทานให้แก่ชุมชนตั้งเดิมให้อยู่รอดจากการกระแสเศรษฐกิจและสังคมเชิงพาณิชย์อันเป็นผลมาจากการเจริญเติบโตของการห้องเที่ยว

5.1 เพื่อนรักชีวิตบุคลิกภาพและชนบทธรรมเนียมประเพณี

5.1.1 จัดกิจกรรมเชิดชูบุคลิกภาพชาวเกาะช้าง การให้รางวัลบุคลากรด้วยอย่างทุกๆปี

5.1.2 จัดกิจกรรมถ่ายทอดเอกลักษณ์ของบุคลิกภาพชาวชุมชนเกาะช้างไปสู่เยาวชนโดยบูรณาการในหลักสูตรห้องถังถิ่นของเรา

5.1.3 มีแผนงานและจัดกิจกรรมเพื่อสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวเกาะช้างเป็นประจำและมีความสมำเสมอ

5.2 เพื่อนรักชีวิตชาวประมง

5.2.1 มีการส่งเสริมการพื้นฟูป่าชายเลนให้กลับคืนความอุดมสมบูรณ์ตั้งเดิม

5.2.2 กำหนดเขตคุ้มครองประมาณชายฝั่งของชาวเกาะ โดยไม่ให้เรือประมงขนาดใหญ่เข้ามาลากอวนในพื้นที่ระยะ 5-10 กิโลเมตรจากชายฝั่ง

5.2.3 ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจในการทำประมงและการเพาะเลี้ยงชายฝั่งให้แก่ชาวประมง ตลอดจนการปรับเปลี่ยนจากการประมงและการดำเนินการด้านการตลาดให้แก่ผู้ผลิตภัณฑ์ใหม่ๆด้วย

5.2.4 ถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจการจัดการห้องเที่ยวแบบเรือนแรมให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5.2.5 ให้ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ เช่น ฝึกอบรมภาษาอังกฤษ

ขันบธรรมเนียมประเพณีของชาวตะวันตก ความรู้ความสามารถในการจัดการทางธุรกิจ และวิธีการสร้างบริการประทับใจสำหรับชาวปะมงที่ปรับเปลี่ยนเรื่องปะมงไปเป็นเรื่องรับนักท่องเที่ยวทางทะเล

5.3 เพื่อนรักชีวิตชีวิตชาวสวน

5.3.1 สงเสริมการปรับเปลี่ยนพื้นที่ไม่รุนแรงฯที่ให้ผลผลิตสูงกว่าเดิม นำไปสู่ทดสอบรุ่นใหม่ๆ

5.3.2 สงเสริมให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดการห้องเที่ยวแบบเรือน แรมและเชิงเกษตรให้สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

5.3.3 ถ่ายทอดความรู้ในการทำ การวางแผนใหม่ การแปลงแปลง พลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าและสร้างประสิทธิภาพทางการตลาดให้มีโอกาสสูงที่สุด

5.3.4 ถ่ายทอดทักษะภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ และความรู้ ทางด้านขันบธรรมเนียมประเพณีชาวตะวันตก

6. การบริหารและการจัดการเพื่อการอนุรักษ์เอกลักษณ์ของชุมชนเกาะช้าง

6.1 ให้โอกาสชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการห้องเที่ยวและให้มีโอกาส มีรายได้จากการห้องเที่ยว

6.2 จัดตั้งคณะกรรมการสงเสริม รักษา และฝ่าติดตามการเปลี่ยนแปลงของ ชุมชนและแก้ปัญหาที่มีผลกระทบต่อชาวชุมชน

6.3 ตั้งศูนย์แสดงเอกลักษณ์ชุมชนเพื่อแสดงนิทรรศการและเผยแพร่เอกลักษณ์ ชุมชน

โดยฯ สิงฐานวงศ์ (2546: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง วิัฒนาการแหล่งห้องเที่ยว : กรณี เกาะช้าง จังหวัดตราด พบว่า ช่วงก่อนปี พ.ศ.2528 เกาะช้างอยู่ในชั้นสำรวจ ถัดมาระหว่างปี พ.ศ.2528-2539 ได้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นจนถึงระดับที่เรียกว่า ชั้นดำเนินการ กระหั่งในปี พ.ศ.2540-ปัจจุบัน เกาะช้างได้รับมาสู่ชั้นพัฒนา ในกรณีนี้ได้ทำการพยากรณ์วิัฒนาการ ของเกาะช้างว่าจะดำเนินถึงขั้นเดิบโตมั่นคงประมาณปี พ.ศ.2550และชั้นจะกังวล อาจจะเกิดขึ้น หลังจากปี พ.ศ.2553 หรือ พ.ศ.2556 โดยพิจารณาตามตัวเลขขีดความสามารถในการรองรับ เป็นหลัก ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาการห้องเที่ยว พบว่า ประชาชนส่วน ใหญ่มีส่วนร่วมในรูปแบบของการรักษาจากภาครัฐ ซึ่งเป็นรูปแบบที่พบมากในประเทศไทยที่กำลัง พัฒนา

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ ภาครัฐควรสนับสนุนและให้โอกาสประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และให้โอกาสศคนในท้องถิ่นได้กู้ยืมเงินเพื่อการลงทุนในธุรกิจของตนเอง รวมถึงกำหนดนโยบายหรือมาตรการในการช่วยลดภาระด้านนักท่องเที่ยวของเกษตรช้าง ทั้งนี้ เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนขึ้นต่อไป

ภัทธิรา ธีรสวัสดิ์ (2546; บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การรับรู้ และแนวคิดในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น : กรณีศึกษา เกษตรช้าง จังหวัดตราด พบร่วม หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ตำบลเกษตรช้างมีการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในระดับมากถึงปานกลาง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของหัวหน้าครัวเรือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p<0.05$ ได้แก่ ระดับการศึกษา เจตคติและความรู้สึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

จากการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า หน่วยงานส้างที่เกี่ยวข้องควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องของการอนุรักษ์ให้กับประชาชนในท้องถิ่นเกษตรช้างให้มากขึ้น และควรมีการสนับสนุนรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ให้เข้ามายังพื้นที่เกษตรช้างอย่างเป็นจริงมากกว่านี้ นอกเหนือจากนี้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนควรเข้าไปปดูแลดูแลการในเรื่องของปัญหาอย่างมูลฝอย และความเสื่อมโทรมของสภาพชายหาดและทศนิยภาพที่ไม่เหมาะสมซึ่งในขณะนี้กำลังเป็นปัญหาสำคัญที่เกิดขึ้นอย่างในพื้นที่ท่องเที่ยวเกษตรช้างและเป็นปัญหาที่สมควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนมากที่สุดในพื้นที่ขณะนี้ตามการรับรู้ของประชาชน

Kanisara (Abstract: 2003) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในประเทศไทย : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด

การศึกษาพยายามค้นหาว่าจะทำอย่างไรจึงจะปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง ในชุมชนอ่าวลึกเพชร โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 126 คนเรื่องที่มีความตั้งใจกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและความเข้าใจกับผลกระทบของการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

การทดสอบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเข้าใจรับรู้ของชุมชนต่อผลกระทบนั้น ไม่ปรากฏว่ามีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์ทางสถิติ สรุปปัจจัยที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ต่อความตั้งใจมีส่วนร่วมของชุมชน ได้แก่ รายได้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนการวางแผนพัฒนา และชุมชนมีความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แนวทางที่เหมาะสมกับการปรับปรุงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ มี 7
แนวทาง คือ

1. ลดผลกระทบทางลบด้านสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม
2. การปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกและความต้องการบริการ และการตอบคุณ
3. สร้างความตระหนักรู้ในด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
4. เพิ่มผลประโยชน์ให้แก่ชุมชนท้องถิ่นมากขึ้น
5. เพิ่มการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น
6. การยอมรับและผ่อนปรนเรื่องสิทธิครอบครองและประเด็นปฏิบัติ
7. ปรับปรุงขั้นตอนปฏิบัติของโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้าง ได้ จังหวัดตราด” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวิธีการเก็บรวมความและวิเคราะห์ข้อมูลจากหลายแหล่งข้อมูลและหลายวิธีประกอบกัน ซึ่งแบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา วิธีการเก็บและการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรเป้าหมายในการศึกษารั้งนี้ คือ เจ้าหน้าท้องค์กรภาครัฐและห้องถิน และผู้นำชุมชน ประชาชนท้องถิน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวในพื้นที่

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษารั้งนี้ แบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่

3.1.2.1 เจ้าหน้าท้องค์กรภาครัฐและห้องถินและผู้นำชุมชน ได้แก่ นายกอ卜. และปลัดอ卜. เกาะช้างได้ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้สูงอายุในหมู่บ้านที่ประชาชนท้องถินให้ความเคารพสูง ถือ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน หัวหน้าอุทยานแห่งชาติและผู้ช่วยอุทยานแห่งชาติ

3.1.2.2 ประชาชนท้องถิน ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้างได้ กิ่งอำเภอเกาะช้างมีประชากรท้องถินจำนวน 106 คนเรือน (เรือน) ตัวอย่างที่ศึกษาคือ 76 คนเรือน (ราย) (จำนวนที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คิดหักลบจากจำนวนผู้ประกอบการ 30 ราย ซึ่งคนในชุมชนเป็นผู้ดำเนินการเอง)

หมายเหตุ : ในการศึกษาจริงจำนวนประชาชนที่ให้สัมภาษณ์มีเพียง 72 คนเรือน (ราย) เนื่องจากประชาชนบางรายไม่อนุญาตให้ทำการ

สัมภาษณ์และประชานงนรายไม่อาศัยอยู่ในพื้นที่ขณะที่ทำการศึกษา

3.1.2.3 ผู้ประกอบการในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะรังได้ กิจกรรมเกษตร มีผู้ประกอบการทั้งหมดจำนวน 30 ราย ซึ่งเป็นจำนวนที่สามารถนำมาหาค่าทางสถิติได้

3.1.2.4 นักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยที่ทองเที่ยวในพื้นที่หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะรังได้ กิจกรรมเกษตร ใช้วิธี Accidental Sampling จำนวนที่ทำการศึกษา 55 ราย (เนื่องจาก จำนวนนักท่องเที่ยวมีจำนวนไม่แน่นอน ผู้ทำการวิจัยจึงทำการนัดจำนวน การศึกษาเอง เป็นจำนวน 55 ราย ซึ่งเป็นจำนวนที่สามารถนำไปใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติได้)

หมายเหตุ : ในการศึกษาพบปัญหา คือ นักท่องเที่ยวไม่มาเที่ยวทุกวันหยุด เหตุจากมีคลื่นลมไม่สามารถทำกิจกรรมดูประการังได้ และนอกจากนี้จำนวนนักท่องเที่ยวมาไม่พักโภมสเตย์ทุกหลัง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ได้สร้างแบบสัมภาษณ์ประกอบการสัมภาษณ์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการศึกษาจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พัวมกันนดประเด็นในการสัมภาษณ์ให้สอดคล้องกับแนวคิดในการศึกษา เพื่อให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ในการศึกษาโดยแบ่งโครงสร้างออกเป็น ดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนท้องถิ่น

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

3.2.1.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของประชาชนท้องถิ่น ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ อายุ เพศ รายได้ การศึกษา อาชีพ การมีและไม่มีที่ดินทำกิน เป็นต้น จำนวน 14 ข้อ

3.2.1.2 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะรังจำนวน 16 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-16

1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,10,12,13,14,16

2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,14

3.2.1.3 ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้น

จากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-13

1) คำถ้ามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,11,13

2) คำถ้ามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,10,12

3.2.1.4 ส่วนที่ 4 เป็นคำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-8

1) คำถ้ามเชิงบวก ได้แก่ 2,4,6,8

2) คำถ้ามเชิงลบ ได้แก่ 1,3,5,7

3.2.1.5 ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

3.2.2 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการ

แบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

3.2.2.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถ้ามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ ประกอบด้วยข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติ ข้อมูลด้านการประกอบการ และข้อมูลด้านการจัดการรายและสิ่งปฏิกูลจากการท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ ประภาพการประกอบการ ระยะเวลาดำเนินการเป็นต้น จำนวน 32 ข้อ

3.2.2.2 ส่วนที่ 2 เป็นคำถ้ามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหาที่เกิดจาก การท่องเที่ยว จำนวน 3 ข้อ

3.2.2.3 ส่วนที่ 3 เป็นคำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างจำนวน 16 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-16

1) คำถ้ามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,10,12,13,14,16

2) คำถ้ามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,11,15

3.2.2.4 ส่วนที่ 4 เป็นคำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-13

1) คำถ้ามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,11,13

2) คำถ้ามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,10,12

3.2.2.5 ส่วนที่ 5 เป็นคำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-8

1) คำถ้ามเชิงบวก ได้แก่ 2,4,6,8

2) คำถ้ามเชิงลบ ได้แก่ 1,3,5,7

3.2.2.6 ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

3.2.3 แบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว แบ่งเนื้อหาออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

3.2.3.1 ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลที่ว่าไปของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคลและรูปแบบการท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ การศึกษา รายได้ อาชีพ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว การรับรู้ข่าวสารเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างอย่างยั่งยืน แหล่งข้อมูลที่รับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง เป็นต้น จำนวน 16 ข้อ

3.2.3.2 ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวนะ เกาะช้าง จำนวน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-14

- 1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,11,14
- 2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8,10,12,13

3.2.3.3 ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวนะ เกาะช้าง จำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-10

- 1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 1,3,5,7,9,10
- 2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 2,4,6,8

3.2.3.4 ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนะ เกาะช้าง จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-5

- 1) คำถามเชิงบวก ได้แก่ 2,4
- 2) คำถามเชิงลบ ได้แก่ 1,3,5

3.2.3.5 ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

3.2.4 เกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนนแบบสัมภาษณ์สำหรับประชาชนท้องถิ่น ในส่วนที่ 2,3,4 แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้ประกอบการ ในส่วนที่ 3,4,5 และแบบสัมภาษณ์สำหรับนักท่องเที่ยว ในส่วนที่ 2,3,4 ดังนี้

ระดับ	คำถามเชิงบวก	คำถามเชิงลบ
เห็นด้วยอย่างมาก	5	1
เห็นด้วย	4	2
ไม่แน่ใจ	3	3
ไม่เห็นด้วย	2	4
ไม่เห็นด้วยอย่างมาก	1	5

การจำแนกระดับความคิดเห็นในแต่ละด้านและโดยรวมตามจำนวนข้อ จำแนกได้ ดังนี้

3.2.4.1 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

1) ประชาชนท้องถิ่น

(1) ส่วนที่ 2 คำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 16 ข้อ

คะแนน 16.00 – 37.33 = ไม่เห็นด้วย

37.34 – 58.67 = ไม่แน่ใจ

58.68 – 80.00 = เห็นด้วย

(2) ส่วนที่ 3 คำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ

คะแนน 13.00 – 30.33 = ไม่เห็นด้วย

30.34 – 47.66 = ไม่แน่ใจ

47.67 – 65.00 = เห็นด้วย

(3) ส่วนที่ 4 เป็นคำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ

คะแนน 8.00 – 18.66 = ไม่เห็นด้วย

18.67 – 29.33 = ไม่แน่ใจ

29.34 – 40.00 = เห็นด้วย

2) ผู้ประกอบการ

(1) ส่วนที่ 3 คำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 16 ข้อ

คะแนน 16.00 – 37.33 = ไม่เห็นด้วย

37.34 – 58.67 = ไม่แน่ใจ

58.68 – 80.00 = เห็นด้วย

(2) ส่วนที่ 4 คำถ้ามเกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 13 ข้อ

คะแนน 13.00 – 30.33 = ไม่เห็นด้วย

$30.34 - 47.66 = \text{ไม่แน่ใจ}$

$47.67 - 65.00 = \text{เห็นด้วย}$

(3) ส่วนที่ 5 เป็นคำถament ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 8 ข้อ

คะแนน $8.00 - 18.66 = \text{ไม่เห็นด้วย}$

$18.67 - 29.33 = \text{ไม่แน่ใจ}$

$29.34 - 40.00 = \text{เห็นด้วย}$

3) นักท่องเที่ยว

(1) ส่วนที่ 2 เป็นคำถament ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 14 ข้อ

คะแนน $14.00 - 32.66 = \text{ไม่เห็นด้วย}$

$32.67 - 51.33 = \text{ไม่แน่ใจ}$

$51.34 - 70.00 = \text{เห็นด้วย}$

(2) ส่วนที่ 3 เป็นคำถament ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 10 ข้อ

คะแนน $10.00 - 23.33 = \text{ไม่เห็นด้วย}$

$23.34 - 36.67 = \text{ไม่แน่ใจ}$

$36.68 - 50.00 = \text{เห็นด้วย}$

(3) ส่วนที่ 4 เป็นคำถament ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จำนวน 5 ข้อ

คะแนน $5.00 - 11.66 = \text{ไม่เห็นด้วย}$

$11.67 - 18.33 = \text{ไม่แน่ใจ}$

$18.34 - 25.00 = \text{เห็นด้วย}$

หมายเหตุ : ในการกำหนดระดับคะแนนในแต่ละข้อมี 5 ระดับ คือ

1) เห็นด้วยอย่างมาก 2) เห็นด้วย 3) ไม่แน่ใจ 4) ไม่เห็นด้วย และ 5) ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
แต่ในการให้คะแนนรวมทุกข้อจะให้เป็น 3 ระดับ คือ 1) ไม่เห็นด้วย ซึ่งหมายถึง ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างมาก 2) ไม่แน่ใจ และ 3) เห็นด้วย ซึ่งหมายถึง เห็นด้วยและเห็นด้วยอย่างมาก การที่ลดระดับคะแนนเป็น 3 ระดับ เนื่องจากพบว่าในการแปลผลใช้สแคอร์โดยโปรแกรม

SPSS นั้นมีชุดที่มีค่า 0 น้อยกว่า 5 ซึ่งไม่สามารถนำมาแปลงได้ จึงจำเป็นต้องลดระดับเพื่อให้ได้ค่าที่แปลงค่าทางสถิติได้

3.2.4.2 สำหรับการหาความสัมพันธ์ความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว เลือกเอาเฉพาะคำตามที่เหมือนกันทั้งสามกลุ่ม และมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

1) ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน

14 ข้อ

คะแนน 14.00 – 32.66 = ไม่เห็นด้วย

32.67 – 51.33 = ไม่แน่ใจ

51.34 – 70.00 = เห็นด้วย

2) ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว
บนเกาะช้าง จำนวน 9 ข้อ

คะแนน 9 - 20 = ไม่เห็นด้วย

21 - 32 = ไม่แน่ใจ

33 - 45 = เห็นด้วย

3) ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการ
ท่องเที่ยวนานาชาติ จำนวน 5 ข้อ

คะแนน 5.00 – 11.66 = ไม่เห็นด้วย

11.67 – 18.33 = ไม่แน่ใจ

18.34 – 25.00 = เห็นด้วย

3.2.5 การทดสอบเครื่องมือ

ผู้ศึกษาทำการทดสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรง (Validity) และความเหมาะสมของ
คำถากของแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

3.2.5.1 การหาความเที่ยงตรง (Validity) ดำเนินการโดยเสนอแบบสัมภาษณ์
แบบมีโครงสร้างตามต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของคำถากในแต่ละข้อว่าตรงตามจุดประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นผู้ศึกษาจึงดำเนินการแก้ไข¹
ปรับปรุงต่อไป

3.2.5.2 ความเหมาะสมของคำถาก ดำเนินการโดยนำแบบสัมภาษณ์แบบมี

โครงสร้างไปทำการทดสอบ Pre-test) กับประชาชนท้องถิ่นจำนวน 15 ราย ผู้ประกอบการ 6 รายและนักท่องเที่ยว จำนวน 10 ราย (จำนวนตั้งกล่าว คิดจาก 20 % ของจำนวนที่ศึกษาจริง) โดยทำการศึกษาที่ หมู่ 1 บ้านบางเบ้า ตำบลเกาะช้างใต้ บึงสามข่าวนะเกะช้าง จังหวัดตราด หลังจากนั้นจึงทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้สัมภาษณ์

3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้งนี้ ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล 2 ลักษณะ คือ

3.3.1 การเก็บรวมรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งได้จากการนั่งตื้อ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บทความ รายงานภาควิชัย ภาคนิพนธ์/สารนิพนธ์ วิทยานิพนธ์ แผนและข้อมูลต่างๆจากหน่วยงานราชการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.3.2 การเก็บรวมรวมปฐมภูมิ ซึ่งได้จากการดูบันทึกจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง นอกจากนี้ยังได้ข้อมูลจากการสำรวจพื้นที่จริง

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ทำการวิเคราะห์โดยใช้การบรรยายสำหรับข้อมูลเชิงคุณภาพและใช้การวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมินสภาพพื้นที่

ได้จากการสังเกตภาคสนาม ทำการวิเคราะห์สภาพพื้นที่ทางกายภาพ โดยนำข้อมูลจากเอกสารประกอบกับการใช้แผนที่และภาพถ่าย

3.4.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างมาประมวลผลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม SPSS จากนั้นนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์มาแปลงดังนี้

3.4.3.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic)

เป็นการจัดหมวดหมู่และอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และวิเคราะห์ข้อมูล

มูลความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง และความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนगาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ในพื้นที่หมู่ 2 บ้านลลักษณ์ ตำบลเกาะช้าง ได้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง จังหวัดตราด ตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

- 1) ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายเบริยบเที่ยบข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน (Standard Deviation) ใช้อธิบายลักษณะกว้างๆ ของข้อมูลทั้งหมด และหาตัวแทนของกลุ่ม

3.4.3.2 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

ทำการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานโดยใช้ 2 วิธี คือ

1) ค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square) ใช้ในการวิเคราะห์หากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวต่อบริบทความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวต่อบริบทความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยว และปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวต่อบริบทความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวนะาะช้างของประชาชน

2) ค่าสถิติ F-test ใช้ในการวิเคราะห์เบริยบเที่ยบความแตกต่างด้านความคิดเห็นในแต่ละเดือนของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

บทที่ 4

สภาพทั่วไปของเกาะช้าง

อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างตั้งอยู่ในเขตจังหวัดตราด ได้ประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเล ในปี พ.ศ.2525 โดยผนวกเกาะช้าง ซึ่งเป็นเกาะขนาดใหญ่เป็นลำดับที่ 2 ของประเทศไทย (รองจากเกาะภูเก็ต) เข้ากับอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะต่างๆอีกจำนวน 40 เกาะ ซึ่งประกาศจัดตั้งอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างในราชกิจจานุเบกษา เมม 99 ตอนที่ 197 ลง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2525 นับเป็นอุทยานแห่งชาติแห่งที่ 45 (กรมป่าไม้ สวนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, 2541 อ้างถึงใน วุฒิพงศ์ น้อยหน้าหาด, 2545: 21) ปัจจุบันกำหนดให้เกาะช้างเป็นพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมหาชน) (พระราชบัญญัติการจัดตั้งองค์กรบริหารพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน, 2546: 2-17)

4.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

เกาะช้างตั้งอยู่ในกิ่ง柢เกาะเกาะช้าง จังหวัดตราด ห่างจาก点多海面 ไปทิศตะวันตกประมาณ 8 กิโลเมตร บริเวณอ่าวไทยสั่งตะวันออก โดยเกาะช้างมีพื้นที่รวมทั้งสิ้นประมาณ 213 ตารางกิโลเมตร ตั้งอยู่ระหว่างเส้นละตitudที่ 11 องศา 33 ลิปดา ถึง 12 องศา 15 ลิปดาเหนือ และระหว่างเส้นลองจิจูดที่ 102 องศา 15 ลิปดา ถึง 102 องศา 55 ลิปดาตะวันออก โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติด点多海面 จังหวัดจันทบุรี
ทิศใต้	ติดทะเลในอ่าวไทยและเกาะคลุ่ม กิ่ง柢点多海面 จังหวัดตราด
ทิศตะวันออก	ติดทะเลในอ่าวไทยในเขต点多海面 และเกาะไม้รีใหญ่
ทิศตะวันตก	ติดทะเลในอ่าวไทย

ภาพที่ 4.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งເກາະช้าง

4.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ในจำนวนทั้งหมดของอุทยานแห่งชาตินี้ เกาะช้างเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุด ซึ่งพื้นที่ของเกาะทอดยาวจากทิศเหนือลงมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ยาวประมาณ 30 กิโลเมตร กว้างประมาณ 14 กิโลเมตร มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลดลงลาด มีภูเขารอยุ่ตโอนกลางของเกาะ ล้อมรอบด้วยพื้นที่ลูกคลื่นและพื้นที่ราบเล็กน้อยบริเวณชายฝั่ง โดยมียอดเขาที่สูงที่สุดประมาณ 743 เมตรจากระดับน้ำทะเลเป็นกลางซึ่ง เข้าสักเพชร รองลงมา คือ เขากอมประสาท สูงประมาณ 661 เมตร และเข้าป้ายคลองถ้ำ สูงประมาณ 609 เมตร ส่วนบริเวณพื้นที่ราบมีความสูงตั้งแต่ 10-70 เมตรจากระดับน้ำทะเลเป็นกลาง เช่น ชายฝั่งบริเวณหมู่บ้านคลองสน นอกจากนี้ชายฝั่งตะวันออกของเกาะจะเป็นหาดโคลนและหาดหิน เป็นหาดแคบ ส่วนหาดทางฝั่งตะวันตก จะเป็นหาดทรายและหาดหิน (กรมป่าไม้ สวนอุทยานแห่งชาติทางทะเล สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, 2541 จังถึงใน วุฒิพงศ์ น้อยหัวหาด, 2545: 21-22)

4.3 เอกการปักครองและประชากร

กิ่งอำเภอเกาะช้าง แบ่งการปักครองเป็น 2 ตำบล 2 ขบต. คือ

4.3.1 ตำบลเกาะช้าง ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านคลองนนทรี บ้านด่านใหม่ บ้านคลองสน และบ้านคลองพร้าว

4.3.2 ตำบลเกาะช้าง ได้ ประกอบด้วย 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านบางเบ้า บ้านสักเพชร บ้านเจ็กแบบ บ้านสักคลอก และบ้านสักเพชรเหนือ

จากข้อมูลทั่วไป/องค์กรชุมชน/องค์กรเครือข่ายพัฒนาชุมชน/เศรษฐกิจชุมชน กิ่งอำเภอเกาะช้าง จ.ตราด ปี 2546 แสดงรายละเอียดข้อมูลประชากรในพื้นที่เกาะช้าง จังหวัดตราด ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับประชากรในพื้นที่เกษตรช้าง จังหวัดตาก

หมู่ ที่	ชื่อบ้าน	ตำบล	ประชากร					อาชีพ	
			ครัวเรือน	ชาย	หญิง	รวม	เกษตร	ค้าขาย	อื่นๆ
1	คลองน้ำรี		72	153	143	296	70	5	30
2	ต่านใหม่	เกษตร	123	239	219	459	80	10	35
3	คลองสน	ช้าง	181	271	258	529	123	35	60
4	คลองพร้าว		193	314	305	619	52	48	45
1	บางเบ้า		90	131	159	290	25	32	60
2	สลักเพชร	เกษตร	106	226	212	438	89	10	32
3	เจ็กแม้	ช้างใต้	81	155	152	307	63	4	32
4	สลักคอก		68	140	149	289	60	2	40
5	สลักเพชร		90	181	184	365	70	3	25
เหนือ									

4.4 การใช้ประโยชน์ที่ดิน

จากการสำรวจโดยภาพถ่ายตามที่ยม IRS บันทึกเมื่อวันที่ 9 มกราคม 2545 และรูปถ่ายทางอากาศมาตราส่วน 1 : 10,000 ปี พ.ศ. 2539 ของกรมแผนที่ทหาร พบว่าการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณเกษตรช้างปี พ.ศ. 2545 เป็นพื้นที่ป่าไม้ 74.74% พื้นที่การเกษตร 23.72% ที่อยู่อาศัย 0.82 % และพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว 0.71% ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณทางช้างปี พ.ศ 2545

ประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	พื้นที่	
	ไร่	ร้อยละ
พื้นที่ป่าไม้	98,028	74.74
- ป่าดิบชื้น	97,097	74.03
- ป่าชายเลน	931	0.71
พื้นที่การเกษตร	31,113	23.72
- ยางพารา	7,231	5.51
- มะพร้าว	2,701	2.06
- สวนผสม	20,852	15.90
- นาถัง	328	0.25
ที่อยู่อาศัย	1,081	0.82
พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว	930	0.71
รวม	131,152	100.00

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสื่อม(สมย.) และ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545.

4.5 ลักษณะภูมิอากาศและการคมนาคม

4.5.1 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปของพื้นที่ภาคช้างเป็นอย่างเป็นช่วง ฤดูฝนเริ่มต้นแต่เดือน พฤษภาคมถึงตุลาคมเป็นช่วงที่ได้รับอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูหนาวเริ่มต้นแต่เดือน พฤศจิกายนถึงกุมภาพันธ์ ในระยะนี้ลมมรสุมจากตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งทำให้อุณหภูมิลดลง และฤดูร้อน เริ่มต้นแต่เดือนมีนาคมถึงเมษายน ซึ่งลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังอ่อนค่อนข้างจะประปรายทำให้เกิดอากาศร้อนอบอ้าว อุณหภูมิโดยทั่วไปเฉลี่ยประมาณ 27.3 องศา ในช่วงเดือนเมษายนมีอุณหภูมิสูงสุด ประมาณ 32.9 องศา และเดือนมกราคมเป็นเดือนที่มีอุณหภูมิต่ำสุด ประมาณ 20.7 องศาความชื้นสัมพัทธ์โดยเฉลี่ยทั้งปีมีค่าเท่ากับร้อยละ 80

(80%) ความชื้นสัมพัทธ์สูงสุดอยู่ช่วงเดือนสิงหาคม ประมาณร้อยละ 96 (96%) และต่ำสุดในเดือนธันวาคม ประมาณร้อยละ 54 (54%)

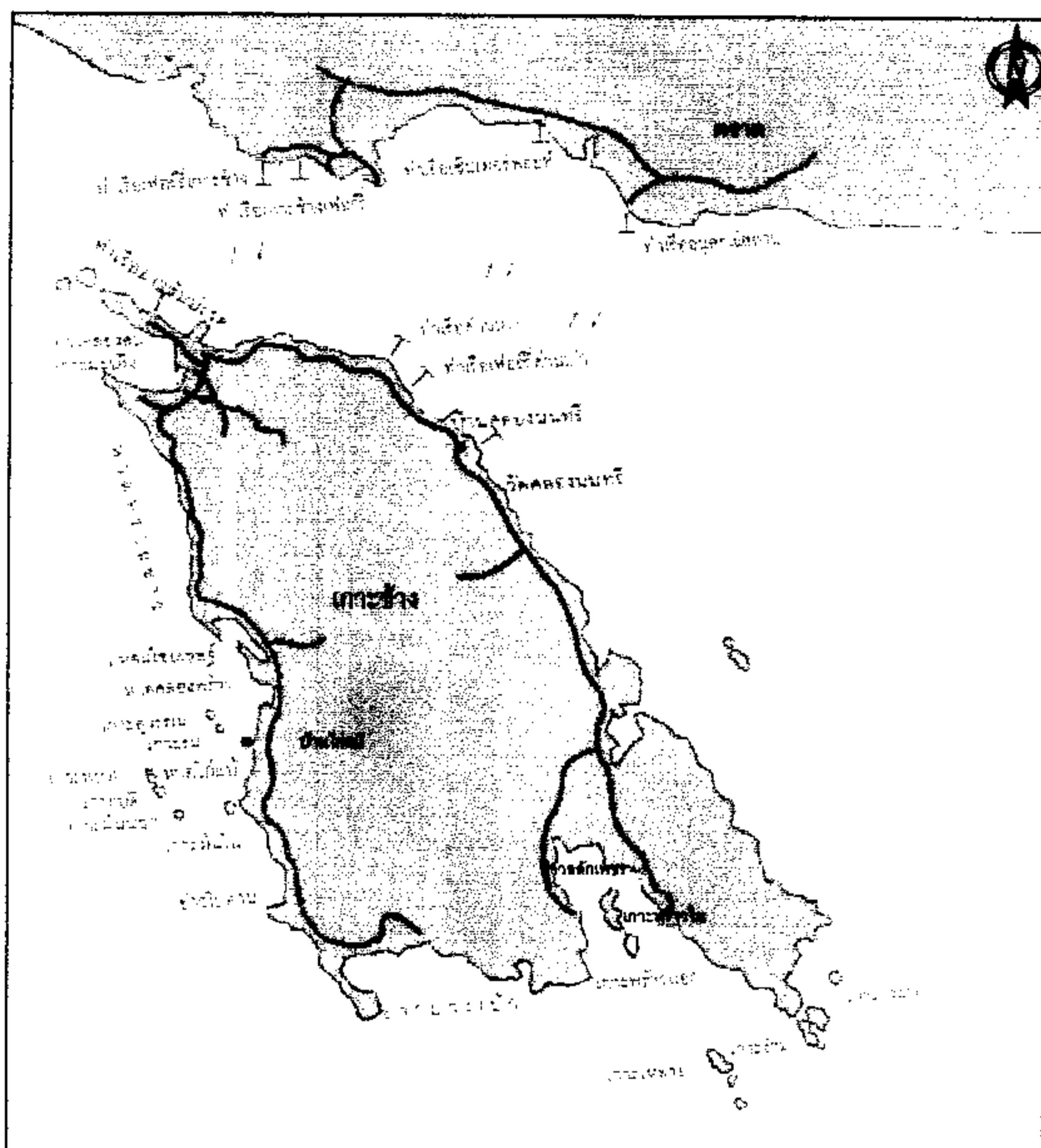
ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปีประมาณ 4,709.9 มิลลิเมตร โดยเฉลี่ยใน 1 ปี มีฝนตกประมาณ 190.4 วัน ปริมาณน้ำฝนสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนสิงหาคม ประมาณ 1,098.0 มิลลิเมตร และปริมาณน้ำฝนต่ำสุดในเดือนธันวาคม ประมาณ 23.0 มิลลิเมตร

ลม ทิศทางของลมประจำถิ่น มีการผันแปรไปตามฤดูกาล โดยเฉพาะช่วงเวลาตั้งแต่เดือนมิถุนายนถึงเดือนกันยายน โดยเฉพาะในเดือนสิงหาคม มีความเร็วลมสูงสุด และมีค่าเฉลี่ยลมแรง และช่วงเดือนมีนาคมและเดือนเมษายนเป็นช่วงที่คลื่นลมแรง (อาทิป. เหตุภัยน้ำท่วมสูงในจังหวัดสุโขทัย 2541 ข้างต้นใน วุฒิพงศ์ น้อยหัวหาด, 2545: 22-23)

สรุปว่า ในช่วงฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ประมาณเดือนพฤษภาคม-ตุลาคม ชายฝั่งตะวันตกซึ่งเป็นตัวนลมจะมีคลื่นลมแรงไม่เหมาะที่จะเดินทาง ถ้าห้องเที่ยวที่เหมาะสมสมควรประมาณเดือนพฤษภาคม-พฤษภาคมเป็นช่วงที่คลื่นน้อยที่สุด การเดินทางไปเกาะช้างหรือหมู่เกาะต่างๆจะทำได้สะดวก

4.5.2 การคมนาคม

การเดินทางสู่เกาะช้างนั้นมีการเดินทางโดยเรือ 2 ประเภทด้วยกัน คือ เรือไม้ และเรือเฟอร์รี่ ซึ่งเรือไม้มีท่าเรืออยู่ที่ ท่าเรืออนุสรณ์สถานบูรณะวีกาฬารักษ์ ท่าเรือเฟอร์รี่มี 3 ท่าเรือ ด้วยกัน คือ ท่าเรือเฟอร์รี่กาฬารักษ์ ท่าเรือเกาะช้างเฟอร์รี่ และท่าเรือ เรือแม่น้ำตั้งภาคที่ 4.2

ภาพที่ 4.2 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของท่าเรือที่ใช้ในการเดินทางไปเกาะร้าง
แหล่งที่มา : ศรยา สิงฐานวงศ์, 2546: 53.

4.6 ลักษณะทางกายภาพ

4.6.1 สภาพทางธรณีวิทยา

ลักษณะโครงสร้างทางธรรมชาติของเกาะช้างประกอบด้วย หินอัคนี (Igneous Rocks) หินร้อน และหินแปร (Sedimentary and Metamorphic Rocks) หินอัคนีประกอบที่พบคือ หินไนโอลิต หินทราย และหินกรวดภูเขาไฟ หินร้อนและหินแปรก็เป็นพากะกอนน้ำพากขาวทราย ทรายปี้ง และดิน ตะกอนซีดวากะแล และตะกอนที่ราบน้ำทรายเด่นถึง โคลน ตะกอนชายหาด กວาด และทราย ตะกอนทรายเลสนาน้ำกร่อย ทรายปี้งและโคลน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-4)

4.6.2 อุทกวิทยาและแหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำภายในอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างจำแนกแหล่งน้ำออกได้เป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่ น้ำจืดและน้ำทะเล พื้นที่ที่เป็นเกาะภายในอุทยานแห่งชาติมีแหล่งน้ำมากที่สุด คือ เกาะช้าง ซึ่งเป็นแม่น้ำลำคลองสายสันฯ เป็นคลองที่น้ำทะเลเข้าถึงต้นคลองเป็นหัวยน้ำจืดไหลมาจากน้ำตก ซึ่งเป็นสภาพหุบเขาหลังอ่าวต่างๆ ในลักษณะไปตามบริเวณป่าเลนแล้วในลงสู่ทะเลอ่าวฯ เกาะที่สำคัญ ได้แก่ คลองสน ให้ลากบริเวณเข้าจอมสูตรอ่าวคลองสน คลองมะยม ให้ลากบริเวณเข้า คลองมะยมผ่านบริเวณที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กช.1(ชำระบะยม) ลงสู่ทะเลที่อ่าว คลองมะยม คลองค้างคา ให้ลากบริเวณเข้าค้างคาอ่าวสูตรลักษ์ หมู่บ้านสักคอก คลองบางเบ้า ในลงสู่อ่าวบ้านบางเบ้า คลองพร้าวให้ลงจากบริเวณเข้าคลองพร้าวลงสู่อ่าวบ้านคลองพร้าว นอกจากนี้มี คลองกะลึง คลองด่าน คลองด่านใหม่ คลองนนทรี คลองมังอก คลองอ่าวผืนลอก คลองญวน คลองอ่าวโงกเงี้ย คลองหูกวาง คลองปีง คลองไชยเชษฐ์ คลองกลอย คลองหวานแซก เป็นต้น สำหรับแหล่งน้ำที่สำคัญในการหล่อเลี้ยงพื้นที่อยู่อาศัยของราษฎรที่อาศัยอยู่โดยรอบ เกาะช้าง และยังทำให้เกิดน้ำตกที่สวยงาม เป็นที่พักผ่อนของประชาชนและนักท่องเที่ยวอีกด้วย เช่น น้ำตกชำระบะยม น้ำตกคลองพดุ น้ำตกคลองนนทรี น้ำตกศรีเพชรและน้ำตกคลองหนึ่ง เป็นต้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-4)

4.6.3 อุทกธรณีวิทยา

สภาพทางอุทกธรณีวิทยาของเกาะช้างทั้งเกาะเป็นร้อนน้ำแบบหินภูเขาไฟ (Volcanic Aquifers) ซึ่งเป็นหินที่มีน้ำบาดาลน้อยมากจนถึงไม่ให้น้ำเลย เกิดในหิน Andesite, Phyllite,

Tuff, Agglomerate, Pyroclastic และหิน Basalt ปริมาณมากให้น้ำในแหล่งน้ำบาดาลประเท่านี้ มีประมาณไม่เกิน 5 ลบ.ม./ช.m. เท่ากัน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-4)

4.6.4 สภาพทางสมุทรศาสตร์

พื้นที่ชายฝั่งทะเลนับตั้งแต่แนวชายฝั่งทะเล (Shoreline) ลงไปในทะเลประมาณ 8 กม. มีลักษณะดังนี้

4.6.4.1 แนวชายฝั่งทะเล แนวชายฝั่งทะเลแบ่งเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงแรกตั้งแต่ แหลมปากคลองบางกระดานจนถึงแหลมศอก รวมความยาวทั้งหมดประมาณ 58 กม. ช่วงสอง เป็นช่วงของอ่าวตราดตั้งแต่แหลมศอกจนถึงบ้านสะพานหินรวมความยาวประมาณ 154 กม. ลักษณะของชายฝั่งทั้งสองช่วงดังกล่าว ท่อนใหญ่เป็นหาดเลน และช่วงที่สามซึ่งเป็นช่วงสุดท้าย ตั้งแต่บ้านสะพานหินจนถึงสุดเขตอำเภอคลองใหญ่ (หาดเล็ก) รวมความยาว ทั้งหมดประมาณ 52 กม.

4.6.4.2 ลักษณะผิวน้ำทะเล มีลักษณะความลาดชันไม่แน่นอนเนื่องจากมีเกาะ มากมายจำนวน 40 เกาะ และเกาะใหญ่ที่สุดได้แก่ เกาะร้าง มีเนื้อที่ประมาณ 215 ตร.ม. รองลงมา ได้แก่ เกาะรังใหญ่ เกาะไม้ร็อตใหญ่ เกาะศรีนุ่ม เกาะหวาย อย่างไรก็ได้มีการณา ขัตราชความลาดชันโดยเฉลี่ยแล้วมีค่าประมาณ 1:3,400 เมตร โดยมีความลึกของทะเลสูงสุด ท่อนที่เป็นพื้นน้ำประมาณ 35 เมตร

4.6.4.3 การขึ้นลงของน้ำทะเล การขึ้นลงของน้ำทะเลบริเวณชายฝั่งจังหวัดตราด เป็นแบบน้ำเดียว (Diurnal Tide) กล่าวคือ มีน้ำขึ้นน้ำลงวันละครั้ง จากสถิติระดับน้ำขึ้นเต็มที่สูง สุดในรอบหนึ่งปีค่าเฉลี่ยประมาณ +.35 ม. และ -.31 ม. จากระดับน้ำทะเลตามลำดับ และ ความแตกต่างระหว่างน้ำขึ้นสูงสุดและต่ำสุดมีค่าเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ เพราฯได้รับอิทธิพลจากดวงจันทร์ ทิศทางลม ความกดดันอากาศและกระแสน้ำ

4.6.4.4 กระแสน้ำ ทิศทางลมและความเร็วของกระแสน้ำในทะเลเกิดจากอิทธิ พลของน้ำขึ้นน้ำลง (Tudal Current) และกระแสลม (Drift Current) สำหรับชายฝั่งทะเลจังหวัด ตราดกระแสน้ำเกิดจากอิทธิพลของการขึ้นลงของน้ำทะเลเป็นสำคัญ โดยมีทิศทางของกระแสน้ำ ช่วงน้ำขึ้นจะไหลไปทิศตะวันออกเฉียงเหนือในอัตราความเร็วประมาณ 0.5 กม./ชม. ส่วนในช่วง น้ำลงน้ำจะไหลในทิศทางตรงกันข้ามและความเร็วเท่ากัน (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและ พันธุ์พืช, 2546: 5)

4.7 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.7.1 ทรัพยากรน้ำ

4.7.1.1 น้ำผิวดิน

แหล่งน้ำผิวดินที่สำคัญของเกษตรชั้นค่อนข้างน้ำฝน ส่วนใหญ่มีน้ำสมบูรณ์ในฤดูฝน เนื่องจากเป็นเส้นทางน้ำสายสันฯ และมีความชันค่อนข้างมาก น้ำฝนจึงถูกระบายนลงสู่ทะเลโดยทาง หาด海水 การพัฒนาแหล่งน้ำผิวดินยังมีไม่มากนัก มักเป็นฝ่ายน้ำล้นหรือสระเพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ ในฤดูแล้ง ซึ่งจะขาดแคลนน้ำเป็นระยะเวลา 1-2 เดือนในปีที่แล้งจัด

คุณภาพน้ำผิวดินส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ที่ยกเว้นคลองลักษณะที่พบบ่อยมาก โคลิฟอร์มทั้งหมดค่อนข้างสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำทั่วประเทศที่ 2 (มาตรฐานไม่เกิน 5,000 MPN / 100 ml) ซึ่งบริเวณดังกล่าวน้ำได้ไหลผ่านชุมชนมาแล้ว ทำให้มีการปนเปื้อนของเชื้อสี จึงมีแนวโน้มว่าในอนาคตคุณภาพน้ำจะเสื่อมโทรมลง เนื่องจากในปัจจุบันมีการระบายน้ำทั่วลงสู่ธรรมชาติโดยไม่ได้รับการบำบัดทั้งจากบ้านเรือนและแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งบริเวณตอนบนของลำคลองส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำการเกษตร จึงอาจมีการชะล้างสารเคมีทางการเกษตรลงสู่แหล่งน้ำ และยังมีน้ำเสียที่ระบายน้ำทั้งจากบ่อกรุงที่จะก่อผลกระทบต่อคุณภาพน้ำบริเวณป่าชายเลน อีกด้วย

4.7.1.2 น้ำใต้ดิน

ชั้นหินให้น้ำในพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้าน มีความลึกในการพัฒนาน้ำบาดาล โดยทั่วไปประมาณ 10-50 ม. ปริมาณน้ำบาดาล 2-10 ลบ.ม./ชม. คุณภาพน้ำทั่วไปปิดมีค่า TDS น้อยกว่า 500 มก./ล. ปริมาณคลอร์ เหล็ก ในเดือน และความกรดด่าง มีค่าไม่เกินเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม

4.7.2 ทรัพยากรดิน

ดินบนเกษตรชั้นแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ ดินเกิดบนที่ราบ และดินเกิดบนภูเขา ดินเกิดบนที่ราบบริเวณนาไปกับชัยฝั่งที่มีทั้งดินร่วนเนียนยวบรายที่เป็นดินลึกมีการระบายน้ำตื้นปานกลาง มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติตัว กับดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีกรดและลูกรังปนอยู่เป็นปริมาณมาก เป็นดินตื้นมากมีการระบายน้ำตื้น มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติตื้น สำหรับประโยชน์ในการปลูกมะพร้าว สวนยางพารา และสวนผลไม้ ดินอีกกลุ่มที่เกิดบนภูเขามักมีทั้งดินตื้นและดินลึกจะมีคุณสมบัติตามที่ต้นกำเนิด ซึ่งมีปฏิกิริยาเป็นกรดตึ้งต่าง มักเป็นเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นเมืองที่กระเจรจาอยู่ไป ปกติบริเวณนี้ยังคงสภาพป่าสมบูรณ์อยู่ แต่ก็มีบาง

ส่วนกีดูกบุกรุกเพื่อทำสวนยางและสวนผลไม้ (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-6)

4.7.3 พิชพารณธรรมชาติ

จากการศึกษารายงานแผนแม่บ้านการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง (ตราด) พบว่า พื้นที่ป่าไม้ไม่น้อยกว่า 85 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่ของอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง แบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ สังคมพืชที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและสังคมพืชที่เกิดจาก การกระทำการของมนุษย์ โดยสรุปรายละเอียดในแผนแม่บ้านการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้างได้ดังนี้

4.7.3.1 สังคมพืชที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ

1) ป่าดิน เป็นป่าที่ขึ้นค่อนข้างห่างจากชายฝั่ง ในบริเวณที่ลักษณะของดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายและสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ 5-700 เมตร การจำแนกขึ้นเรื่องยอดของป่าสามารถจำแนกได้เป็น 4 ชั้นเรื่องยอด โดยเรื่องยอดชั้นบน มีความสูงมากกว่า 30 เมตรขึ้นไป ชนิดไม้เด่นในชั้นเรื่องยอดนี้ เช่น ยางนา ยางแดง กระนาก ตะเคียนทอง ทะโล้ เป็นต้น เรื่องยอดชั้นรองความสูงระหว่าง 20-30 เมตร ชนิดไม้เด่นในชั้นเรื่องยอดนี้ เช่น หัน พันจำ พะอง ก่อกระดุม จันทร์ป่า เป็นต้น เรื่องยอดชั้นล่าง มีความสูงน้อยกว่า 20 เมตร ชนิดไม้เด่นในชั้นเรื่องยอดนี้ เช่น รัง ตะแบก กั้ลลิน เปล้าใหญ่ หว้า พลอง เป็นต้น ส่วนพื้นที่ล่างของป่าพบลูกไม้ กล้าไม้และพืชคลุมดินอื่นๆ ชั้นอนุภูมิป่ายางหนาแน่น เช่น ไม้เลื้อยชนิดต่างๆ เช่น หวายแดง หวายระกำ เถาปล่อง แฟลงพัน เป็นต้น รวมทั้งไผ่ เตย หมากงาช้าง ตาเบ็ดตาไก่ กล้วยไม้ติน เพริญ และพืชวงศิริชัชโนติต่างๆ

2) ป่าชายเลน พบริเวณป่าก่อข้าวที่เป็นดินแทนและป่ากคลองต่างๆ เช่น ช่าวสักคลอก ช่าวสักเพชร ช่าวนางเป้า ช่าวคตองสน เป็นต้น ในบริเวณชายฝั่งทางใต้ พบริเวณที่เป็นหินและกรวด ชนิดไม้เด่น เช่น โภกกาใบเล็ก พังก้าหัวสูม แสมขาว ตะบูนขาว โนปิงแดง ป้อะทะ เตินเปิดทะละ เป็นต้น

3) ป่าชายหาด พบริเวณชายฝั่งทางใต้ที่เป็นดินทรายและหินสภาพป่าค่อนข้างโปรด ชนิดไม้เด่นของป่า เช่น นูกวาง สารกีกะเต เมา เม็คขาว เตยยะเล เป็นต้น

4) ป่าพรุ เป็นสังคมพืชที่เกิดขึ้นในบริเวณที่มีน้ำซึ่งตลอดปี บริเวณที่พบป่าพรุ ได้แก่ บริเวณช่าวสักคลอกและช่าวสักเพชร ชนิดไม้ที่พบ เช่น เหงือกปลาหม้อ จากเป็นต้น

5) สังคมพืชน้ำ เนื่องจากพื้นที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ครอบคลุม

พื้นที่น้ำประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ทั้งหมด สังคมพืชน้ำจึงเป็นสังคมพืชที่สำคัญสังคมหนึ่ง โดยเฉพาะสาหร่ายชนิดต่างๆ หญ้าทะเล และแพลงค์ตอนพืชต่างๆ

4.7.3.2 สังคมพืชที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

พืชเกษตร พืบดังแต่บริเวณชายหาดของเกาะช้างที่ร้าบเชิงเขากลุ่มพื้นที่ประมาณ 20-30 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่อุทยานแห่งชาติโดยพืชที่ปลูก เช่น มะพร้าว ยางพารา และไม้ผลต่างๆ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด เป็นต้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-7)

4.7.4 ทรัพยากรสัตว์ป่า

จากการทบทวนข้อมูลในแผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง (ตราด) สรุปข้อมูลทรัพยากรสัตว์ป่าได้ดังนี้

4.7.4.1 นก ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง มีนกไม่น้อยกว่า 74 ชนิด ใน 32 สกุล เป็นปกประจำถิ่น 61 ชนิด เช่น นกยางทะล นกกวัก นกคูมพู เป็นต้น เป็นนกอพยพในช่วงฤดูหนาว จำนวน 8 ชนิด เช่น นกยางเรียว นกนางนวลแกลบปีกดำ นกช้มีนห้วยทอยคำ เป็นต้น เป็นนกอพยพเพื่อผสมพันธุ์ 2 ชนิด คือ นกแต้วแล้วจากเรียว และนกแต้วแล้วธรรมชาติ และเป็นนกอพยพผ่าน 3 ชนิด คือ นกจับแมลงสีฟ้าท้องขาว นกจับแมลงคอสีน้ำเงินเข้ม และนกกระเจิดหัวมองกูญ

4.7.4.2 สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม พบริมแม่น้ำกว่า 22 ชนิด ใน 10 สกุล สัตว์ป่าที่สำรวจพบ เช่น หมูป่า เก้ง นางอาย กระรอกหลากระซี หนูห้องขาว เป็นต้น

4.7.4.3 สัตว์เลือยกิน พบริมแม่น้ำกว่า 30 ชนิด ใน 11 สกุล สัตว์ป่าที่สำรวจพบ เช่น ตะ瓜ด ตุ๊กแกป่า จังเหลนบ้าน งูเรียวหัวจิ้งจก งูดิน เป็นต้น

4.7.4.4 สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก มีไม่น้อยกว่า 12 ชนิด ใน 3 สกุล สัตว์ป่าที่สำรวจพบ เช่น คงคกบ้าน กบนา ป่าดบ้าน เป็นต้น (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-7)

4.7.5 ทรัพยากรทางทะเล

จากการทบทวนข้อมูลการศึกษาแนวปะการังของสถาบันวิจัยสภาระแวดต้อม茱ฬังกรณ์ มหาวิทยาลัย (2538) (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-8) พบริมฝั่นตะวันออกส่วนใหญ่ของเกาะช้างเป็นหาดหินตะกอนและมีป่าชายเลนอยู่เป็นระยะๆ จึงไม่พบปะการังตามก้อนหินเท่านั้น แนวปะการังบริเวณตอนเหนือของเกาะช้างนั้นพบริมฝั่นหินหรืออ่าวคลองสน เป็นแนวปะการังอยู่ห่างจากชายฝั่งประมาณ 40 เมตร ระหว่างแนวปะการังกับฝั่งเป็นพื้นทรายที่

มีหากปะการังที่ตายแล้วอยู่เป็นหย่อมๆ แนวปะการังนี้มีความลาดเอียงน้อยมาก และสูดที่ลึกเพียงประมาณ 2 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลางเท่านั้น บนแนวปะการังในช่วง 30 เมตร แรก มีปะการังกระจาดตัวไม่มีหนาแน่นแต่ในช่วง 10 เมตรข้างนอกมีปะการังหนาแน่นพอสมควร ส่วนมากจะเป็นปะการังชนิด *Porites lutea*, *Galaxea fascicularis* และ *Pavona sp.* ด้านนอกของปะการังนี้อยู่มาประมาณ 200 เมตร บริเวณระดับความลึกประมาณ 5 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง พนบแปลงหญ้าขนาดกว้างพอสมควร บริเวณด้านใต้เกาะซึ่งน้อยเป็นแนวปะการังที่อยู่ใกล้กับชายฝั่ง ซึ่งเป็นหาดหินความกว้างของแนวปะการัง 110 เมตร โดยระยะ 75 เมตรแรกที่ติดกับชายฝั่งเป็นบริเวณที่มีปะการังชนิดก้อนและชนิดกิงอยู่อย่างหนาแน่น หลายชนิด แต่ระยะตั้งแต่ 75 ถึง 110 เมตร เป็นพื้นที่ทรายซึ่งมีปะการังชนิดก้อนต่างๆ กะรากอยู่บนพื้น และมีปะการังที่อยู่เป็นอิสระ (free living coral) ในครอบครัว *Fungilidea* หลายชนิดอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น *Fungis sp.*, *Herpolitha sp.*, *Polyphillia talpina*, *Herpetoglossa sp.*

ชายฝั่งด้านเหนือของเกาะซึ่งน้อยและด้านตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะซึ่งมีแนวปะการังแอบๆ หดด้านหน้ากันกับชายฝั่งไปจนถึงหัวแหลมอ่าวสับปะรด และมีปะการังอยู่เล็กน้อยรอบๆ หินซึ่งซึ่งอยู่กลางร่องน้ำระหว่างเกาะซึ่งกับฝั่งติดในญี่ปุ่น ชนิดของปะการังในบริเวณเหล่านี้ *Poriteslutea* อยู่มากกว่าชนิดอื่นๆ แต่มีความหนาแน่นต่ำ อันเป็นลักษณะของแนวปะการังในเขตน้ำกร่อยและมีตะกอนมาก

แนวปะการังอีกแห่งหนึ่ง คือ เกาะจัม ซึ่งอยู่ในปากอ่าวสักเพชรทางใต้ของเกาะซึ่ง เป็นแนวปะการังซึ่งเกิดตรงกับหาด ซึ่งเป็นชายฝั่งทางเข้าด้วยกัน แนวปะการังนี้ก้าว ประมาณ 50 เมตร มีปะการังชนิดก้อนเป็นกลุ่มปะการังที่พบมากที่สุด (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตหีบี ฯ, 2546: 5-8)

4.7.6 ทรัพยากร海藻ท่องเที่ยว

เกาะซึ่ง จัดเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของประเทศไทย จนได้รับชื่อว่าเป็น "อันดามันแห่งภาคตะวันออก" มีแหล่งและสถานที่ท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปี มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศมาท่องเที่ยวเกาะซึ่งปีละไม่ต่ำกว่า 400,000 คน เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม มีน้ำทะเลที่ใสสะอาด ปะการังที่สวยงาม มีน้ำตกหลายแห่ง แหล่งท่องเที่ยวที่มี คือ

4.7.6.1 หาดทราย มีหาดทรายที่สวยงามและขาวสะอาด มีน้ำทะเลใสสะอาด

เหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวมาพักผ่อน มีนาคมรายปีประมาณ 5 กิโลเมตร ซึ่งตั้งอยู่ในเขต ตำบลเกาจะซ้างและตามหมู่บ้านต่างๆ

1) อ่าวคลองสน เป็นอ่าวอยู่ทางเหนือสุดของเกาะฝั่งตะวันตก เป็นที่ตั้งของชุมชนบ้านคลองสน ใกล้บริเวณอ่าวมีแนวปะการังใต้น้ำ

2) หาดทรายขาว เป็นหาดที่มีระยะทางยาวมากอีกแห่งหนึ่ง สามารถลงเล่นน้ำได้ มีปั้นกากถัดจากชายฝั่ง ไม่นานจะพบเกาะตืดขนาดมากที่สุด

3) หาดคลองพร้าว-แหลมไชยเซชู เป็นหาดทรายที่มีความยาวต่อเนื่องไปจนถึงหาดไก่แบ๊ หาดทรายบริเวณนี้มีความลาดมาก สามารถเล่นน้ำได้ มีปั้นกากให้เช่าพักหลายแห่งมีห้องพักที่ได้มาตรฐาน และมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ตอนเหนือสุดของอ่าวคลองพร้าวติดกับแหลมไชยเซชูซึ่งมีแหลมหิน มีหònนียภาพสวยงาม แต่ไม่สามารถเล่นน้ำได้

4) หาดไก่แบ๊ เป็นหาดที่มีความยาวติดต่อกับหาดคลองพร้าว เป็นหาดทรายที่มีความลาดพอสมควร สามารถเล่นน้ำได้โดยไม่เป็นอันตราย มีปั้นกากราคาประนัยให้เช่าหลายแห่ง บางแห่งมีจักรยานเสือภูเขาให้เช่า

5) อ่าวใบ atan อยู่ถัดขึ้นไปจากหาดไก่แบ๊มีทางเท้าตัดผ่านภูเข้าใช้เวลาเดินเท้าจากหาดไก่แบ๊ประมาณ 1 ชั่วโมง ระหว่างทางสามารถมองเห็นหònนียภาพที่สวยงามของทิวเขา อ่าวใบ atan มีลักษณะเป็นหาดทรายยาวเรียบงlad แนะนำแก่ การเล่นน้ำ และพักผ่อน

6) หาดทรายอยู่ทางตอนใต้ของเกาะซ้างใกล้กับอ่าวสลักเพชร มีลักษณะเป็นอ่าวที่มีหาดทรายทอดยาว เล่นน้ำได้ สามารถเดินป่าชมจุดยูธนาวีที่เกาะซ้าง และชมหònนียภาพตามหมู่บ้านตีเคียง เช่น เกาะเหลาฯ อ่าวสลักเพชร เกาะหวาย ที่หาดทรายขาว มีบริการที่พักให้สำหรับนักท่องเที่ยวตัวย

7) เกาะจ่าม กล้ายเป็นจุดปะทะจุดแรกระหว่างกองทัพเรือไทยกับฝรั่งเศส เมื่อฝรั่งเศส ได้ส่งเครื่องบินเข้ามาลาดตระเวน และทิ้งระเบิดบนเกาะนี้ ส่วนเกาะหวายคือ จุดที่เครื่องบิน สามารถตรวจสอบฝรั่งเศสถูกเรือรบหลวงสงขลา และเรือรบหลวงชลบุรียิงตก กองกำลังเรือรบของฝรั่งเศส 7 ลำถูกล้าเข้ามาทางด้านใต้ของเกาะซ้าง นำโดยเรือ ลาดตระเวนลามอตต์ ปีเก็ต์ เรือสลุบ 2 ลำ เรือปืน 4 ลำ แยกออกเป็น 3 หมู่ หมู่ 1 มีเรือลามอตต์ ปีเก็ต์ ลำเดียวถูกล้าเข้ามาทางด้านใต้ของเกาะหวาย และเกาะใบตั้ง หมู่ 2 มีเรือสลุบ 1 ลำ เรือปืน 1 ลำ เข้ามาทางซ่องด้านใต้ ระหว่างเกาะคลุ่มกับเกาะหวาย หมู่ 3 มีเรือสลุบ 1 ลำ เรือปืน 3 ลำ เข้ามาทางซ่องด้านใต้ ระหว่างเกาะคลุ่มกับแหลมบางเบ้า

8) เกาะไม้ซี่ เป็นเขตปะทะระหว่างเรือลามอตต์ ปีเก็ต์ กับเรือรบหลวง

ชนบุรีที่จดประจําการอยู่ที่เกาะลิม และได้เข้ามาช่วยเหลือเรือรับหลวงชลนุรีที่ถูกยิงเสียหายจนจมสูห้องทະเบร์เวนอ่าวสักเพชร และอ่าวสักคอก ในที่สุดเรือรับหลวงชนบุรีถูกยิงเสียหายอย่างหนัก จนแล่นมาเกยตื้น และจมลงบริเวณแหลมงอบ

9) เกาะช้างน้อย และ แหลมช้างน้อย อยู่ทางด้านเหนือของ เกาะช้าง ท้องน้ำระหว่างแหลมช้างน้อยกับเกาะช้างน้อยจะมีแนวปะการังอยู่ด้วย

10) เกาะมันนอก-เกาะมันใน เป็นเกาะเล็ก อยู่ตรงข้ามหาดไก่แบ้ เมื่อน้ำลดจะมีหาดอยู่รอบ ๆ เกาะ ท้องน้ำบริเวณเกาะมันนอก-เกาะมันใน ค่อนข้างตื้น และมีสารร้ายสีทองซึ่งเป็นจำนวนมาก

11) เกาะศรุ้ม เหมาะสำหรับการตกปลา มีทัศนียภาพpleasantด้านหิน คือ หินลูกบาศ และหินลาดหลังคุ้ม

12) เกาะเหลยา อยู่ทางตอนใต้ของเกาะช้าง ประกอบด้วยเกาะเหลยานใน เกาะเหลยาน กlost และเกาะเหลยานอก ใช้เวลาเดินทางจากแหลมงอบประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง เป็นเกาะที่มี หาดทรายขาว น้ำทะเลใส และแนวปะการังสวยงาม บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย

13) เกาะหวาย อยู่ทางใต้ของเกาะช้าง ใกล้กับเกาะเหลยา ใช้เวลาเดินทางจากแหลมงอบประมาณ 2 ชั่วโมงครึ่ง แนวชายหาดสวยงาม มีแนวปะการังขนาดใหญ่ และสมบูรณ์เหมาะสมกับการตกปลา อ่าวด้านเหนือ ของเกาะเป็นแหลมที่มีแนวปะการังสมบูรณ์สูง ด้านตะวันตกของอ่าวใหญ่มีปะการังซึ่งส่วนมากเป็นปะการังก้อน ปะการัง เขากวาง ปะการังแพ่น และปะการังทุ่ม นอกจากนั้นยังหอยมือเดือดด้วย บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย

14) เกาะพร้าว หรือ เกาะทรายขาว อยู่ทางทิศใต้หน้าอ่าวสักเพชร ใช้เวลาเดินทางจากท่าเรือแหลมงอบประมาณ 2 ชั่วโมง เป็นเกาะที่มีหาดขาวทรายละเอียด และร่มรื่นด้วยต้นมะพร้าว บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย

15) เกาะจาม อยู่ทางทิศใต้ของเกาะช้าง มีลักษณะภูมิประเทศเป็นภูเขาแฝด 2 เกาะติดกัน โดยมีสันทรายขนาดใหญ่เชื่อมสองกลุ่ม มีอ่าวขนาดเล็กที่เกิดจากแนวเขากที่โอบล้อมน้ำทะเลไว้ จึงเป็นบริเวณที่คลื่นลมสงบและสวยงาม การเดินทางจากแหลมงอบใช้เวลาประมาณ 2 ชั่วโมง บนเกาะมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวด้วย (รักบ้านเกิดท่องเที่ยวไทย, 2547)

4.7.6.2 น้ำตก มีน้ำตกที่สวยงามและน่าสนใจ 5 แห่ง ได้แก่

1) น้ำตกธรรมบยม เป็นน้ำตกที่มีร่องที่สุดของเกาะช้าง มีน้ำไหล

ตลอดปี เป็นน้ำตกราดกลาง มี 4 ชั้น ลักษณะเป็นฐานน้ำไหลผ่านลงมาเป็นชั้นๆตามร่องหิน มีผาสูงซึ่นจนเกือบตั้งจาก สภาพโดยทั่วไปเป็นป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์

2) น้ำตกคลองพูล เป็นน้ำตกราดใหญ่ มีน้ำไหลตลอดปี น้ำตกจาก หน้าผาสูงใจนลงมาเป็นเส้นสูตรของน้ำเบื้องล่าง มี 3 ชั้น ชั้นแรกสูงประมาณ 100 เมตร

3) น้ำตกคลองนนทรี อุทยานแห่งชาติ อยู่ทิศตะวันออกเฉียงเหนือของเกาะ เป็นน้ำตกที่ ตกลาภาน้ำผาสูงประมาณ 100 เมตร ตั้งอยู่หลังที่ว่าการกิ่งอำเภอเกาะช้าง หมู่ที่ 1 ตำบลเกาะช้าง

4) น้ำตกคีเรเพชร เป็นน้ำตกที่มีน้ำตลอดปี ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลเกาะช้างได้

5) น้ำตกคลองหนึ่ง ตั้งอยู่หมู่ที่ 5 ตำบลเกาะช้างได้ มีน้ำไหลตลอดปี มีความสวยงามหลายชั้น สามารถมองเห็นได้จากระยะไกล จุดที่สวยที่สุด คือ มีน้ำตกจากหน้าผาเกือบ 200 เมตร ชาวต่างประเทศนิยมมาเป็นปายชุมความงามกันมาก

4.7.6.3 ปะการัง มีแนวปะการังที่สวยงามและสมบูรณ์มากอยู่ทั่วไปรอบเกาะช้าง และหมู่เกาะต่างๆ ซึ่งเป็นที่นิยมในการดำน้ำดูปะการัง

4.7.6.4 หินกรองได้น้ำจะพบได้ทั่วไปในพื้นที่กิ่งอำเภอเกาะช้าง ซึ่งเป็นที่อาศัยของสัตว์น้ำนานาชนิด และเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทยแห่งหนึ่ง

4.7.6.5 ป่าไม้ สภาพป่าไม้โดยทั่วไปเป็นป่าอุดมสมบูรณ์ เป็นป่าไม้เบญจพรรณ และมีสัตว์ป่านานาชนิดอาศัยอยู่

4.7.6.6 แหล่งห้องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม มี 4 แห่ง

1) หมู่บ้านลักเพชร – โรงถ่าน

2) บริเวณยุทธนาวีเกาะช้าง

3) หมู่บ้านปะมงบางเบ้า

4) รอยจารึกขั้วโลกและศักราชนัมแผ่นดินของรัชกาลที่ 4, รัชกาลที่ 5 บนน้ำตกธรรมะยมและน้ำตกนนทรี

4.7.6.7 ซึ่งกรายงานศึกษาธรรมชาติจากบ้านด่านใหม่ถึงหาดไก่เบ้า และจากหาดไก่เบ้าถึงบ้านบางเบ้าเดินป่าศึกษาธรรมชาติจากบ้านคลองสนถึงน้ำตกคลองพูล (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช, 2546: 5-10)

4.8 สภาพน้ำเสียในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

4.8.1 การจัดการในปัจจุบัน

จากการสำรวจภาคสนามพบว่า น้ำเสียส่วนใหญ่เกิดจากอาคารบ้านเรือนและการรีสอร์ฟ ต่างๆ โดยน้ำเสียทั้งหมดจะถูกปล่อยทิ้งลงพื้นดินหรือทางน้ำทิ่มไป ซึ่งกรณีที่เป็นอาคารปลูกสร้าง ริมทะเลหรือในทะเลจะระบาดอย่างลุกลาม หากไม่ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง น้ำเสียจะก่อให้เกิดกระบวนการแตกตะbonของน้ำเสีย ทำให้น้ำเสียสกปรกและมีอันตรายต่อสิ่งมีชีวิต ยกเว้นรีสอร์ฟบางแห่งที่ติดตั้งป้อมดักไขมันรับทิ้งจากห้องครัวและใช้ถังบำบัดสำเร็จรูปรองรับน้ำเสียจากส้วม แต่ส้วมใหญ่กว่าร้อยละ 60 จะเป็นการติดตั้งป้อมดักน้ำเสียเพื่อให้เกิดการแตกตะbonของน้ำเสีย ก่อนปล่อยให้สันรณะทิ้งลงพื้นดินหรือทางทะเลน้ำสาหร่ายต่อไป

กรณีของชุมชนชาวประมงที่ปลูกสร้างบ้านเรือนในทะเล เช่น บ้านสักเพชร บ้านบางเบ้า จะตั้งป้อมกีรื้อบนดินแลนท์น้ำทะเลทั่วไป อาจทำให้น้ำเสียจากส้วมและเชื้อโรคแพร่กระจายได้

4.8.2 ลักษณะสมบัติของน้ำเสีย

ลักษณะสมบัติของน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดต่างๆ บนเกาะช้างได้จากการเก็บตัวอย่างไปทำการวิเคราะห์ สรุปผลได้ดังแสดงในตารางที่ 4.3 ซึ่งพบว่าน้ำเสียที่กักไว้ในป้อมดักก่อนระบายน้ำทิ้งมีค่า BOD สูงมากกว่า 300 มก./ล. และแสดงว่าการทำงานของจุลินทรีย์ในการย่อยสลายของเสียได้ผลน้อย และเมื่อเปรียบเทียบกับข้อมูลจากรายงานการศึกษาความเหมาะสมและออกแบบ เป้าองต้นระบบควบคุมและบำบัดน้ำเสีย กิจกรรมเกษตรช้าง โดยบริษัท คลีนแคนดี้ คอนเซ็ป แทนที่ จำกัดสำรวจปี 2542 พบว่า น้ำทิ้ง ณ แหล่งกำเนิดมีแนวโน้มคุณภาพต่ำลง

ตารางที่ 4.3 ลักษณะสมบัติของน้ำเสีย ณ แหล่งกำเนิดน้ำเสีย เกาะช้าง

ตัวชี้วัด	หน่วย	น้ำทิ้งจากการรีสอร์ฟ		น้ำทิ้งชุมชน	
		ข้อมูลปี 2542	ปี 2545	ข้อมูลปี 2542	ปี 2545
ความเป็นกรด-	-	6.35	4.73-6.33	7.01	5.43-5.87
BOD	มก./ลิตร	83.72	340-450	43.20	25-6,600

ตารางที่ 4.3 (ต่อ)

ดัชนี	หน่วย	น้ำทิ้งจากวิสอร์ก		น้ำทิ้งชุมชน	
		ข้อมูลปี 2542	ปี 2545	ข้อมูลปี 2542	ปี 2545
COD	มก. / ลิตร	225.74	1,088- 2,240	267.30	112- 14,800
ซองแร่	มก. / ลิตร	100.60	54-178	574.00	8.6-2,883
แมวนลอด					
ชัลเพต	มก. / ลิตร	118.88	34.89- 45.50	11.89	10.15- 46.91
คลอรีน	มก. / ลิตร	405.83	12.90- 74.97	100.05	19.99- 177.44
โคโรฟอร์มทั้งหมด	MPN /100 ml	-	> 16,000	-	> 16,000

หมายเหตุ : วันที่เก็บตัวอย่างน้ำเสีย 4 กรกฎาคม 2545 จังหวัดใน สำนักงานคณะกรรมการ
ประสานการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์และเมือง(สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการ
พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545.

BOD = Biological Oxygen Demand

COD = Chemical Oxygen Demand

4.8.3 ปริมาณน้ำเสีย

จากการพยากรณ์จำนวนประชากร จำนวนนักท่องเที่ยว และการศึกษาการใช้น้ำในห้วงช้อ
การศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้นระบบผลิตน้ำประปา นำมาใช้พยากรณ์ปริมาณน้ำเสียซึ่งจะมี
ค่าประมาณร้อยละ 80 ของน้ำใช้จากการต่างๆ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.4 สรุปได้ว่า
ปริมาณน้ำเสียเฉลี่ยสูงสุดในปัจจุบันของເກະช้าง ประมาณ 1,625 ลบ.ม./วัน ภายในระยะเวลา 20
ปี ต่อไป ปริมาณน้ำเสียจะเพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่าตัว โดยเป็นน้ำเสียจากแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวถึง
กว่าร้อยละ 80

ผลการประเมินปริมาณน้ำเสียในภาพรวมดังกล่าว เป็นตัวชี้สstandenการณ์ในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตต่อไปน้ำเสีย การกําหนดเป็นระบบจะต้องพิจารณาลงในรายเดือนเชิงพื้นที่ ซึ่งโดยสภาพของแหล่งชุมชนและแหล่งที่พักนักท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งกำเนิดน้ำเสียหลัก จะแบ่งพื้นที่ได้ตามเขตการจ่ายน้ำของระบบประปา และใช้ค่านวนหาปริมาณน้ำเสียของแต่ละพื้นที่ได้ ดังผลการคำนวนสรุปไว้ในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.4 ประมาณการปริมาณน้ำเสียของเกาะช้าง ปี พ.ศ.2545-2565

พื้นที่	พ.ศ.	ประชากร		นักท่องเที่ยว		รวม
		จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	
	2545	5,382	366	6,223	1,259	1,625
	2550	5,963	516	7,546	1,684	2,200
เกาะ	2555	6,627	730	10,584	2,608	3,338
ช้าง	2560	7,391	1,037	14,844	4,038	5,075
	2565	8,276	1,481	18,060	5,418	6,899

หมายเหตุ : ปริมาณน้ำเสียในตารางเป็นค่าเฉลี่ยรายวัน

ตารางที่ 4.5 ปริมาณน้ำเสียแบ่งเป็นพื้นที่ของเกาะช้าง ประมาณการปี พ.ศ. 2565

พื้นที่	ประชากร		นักท่องเที่ยว		รวม
	จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	จำนวน(คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	
เกาะช้าง	8,276	1,851	18,060	6,773	8,624

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

พื้นที่ ที่ดิน	ประชากร		นักท่องเที่ยว		รวม
	จำนวน (คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	จำนวน(คน)	ปริมาณน้ำ เสีย(ลบ.ม./ วัน)	
1. คลอง นนทบี-ต่าน เก่า	1,655	370	1,445	542	912
2. คลองสุน- ข่าวสับปะรด	1,324	296	1,264	474	770
3. หาด ทรายขาว-ไก แบบ	1,242	278	13,726	5,147	5,425
4. บางเบ้า- คลองกลอย	662	148	1,264	474	622
5. สลักเพชร- เจ้าแม่	3,393	759	361	136	895

หมายเหตุ : ปริมาณน้ำเสียในตารางเป็นค่าเฉลี่ยสูงสุดรายวัน สำนักงานคณะกรรมการประสาน
การพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545 .

4.9 สภาพปัจจุบันของมูลฝอยในปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคต

4.9.1 การจัดการในปัจจุบัน

ขยะมูลฝอยบนเกาะช้าง ส่วนใหญ่เกิดจากอาคารบ้านเรือน ที่พัก/สิงขรรค์ความ
สะดวกนักท่องเที่ยวและจากการเกษตร การเก็บขยะและกำจัดขยะมูลฝอยของเกาะช้างดำเนินการ
โดยองค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง โดยใช้รถขยะขนาด 5 ลบ.ม. พัรอมที่อัดขยะในตัว

2 ศั้น ปัจจุบันมีขยะมูลฝอยวันละประมาณ 2 ตัน การกำจัดใช้ป้อมฝังกลบขยะบริเวณทางเข้าหน้าตากล่องพดู มีพื้นที่ 1 ไร่ โดยเทกองและใช้รถไถขยะลงป้อมเป็นครั้งคราว ซึ่งพบว่าเมื่อกีดฟันตากจะมีน้ำเสียจากชุมชนลงสู่คลอง สำหรับป้อมฝังกลบนี้คาดว่าจะใช้งานได้อีกประมาณ 3-5 ปี ตั้งนี้จะต้องเตรียมจัดหาบ่อฝังกลบขยะรองรับในอนาคต และปรับปรุงระบบการฝังกลบให้ถูกหลักสุขาภิบาล

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเคยสนับสนุนงบประมาณก่อสร้างเตาเผา 3 แห่ง ที่นัดคลองพร้าว หาดทรายขาว น้ำตกธรรมะยม แต่ไม่ได้ใช้งานเนื่องจากขาดงบประมาณบึกเสาพาดสายไฟฟ้าไปยังเตาเผาฯ และการดำเนินการยังต้องเสียค่าใช้จ่ายเชื้อเพลิงรวมทั้งขาดผู้มีความรู้ในทางปฏิบัติ

นอกจากการจัดหาบ่อฝังกลบฝังขยะดังกล่าวแล้ว ในปี 2544 ทางองค์กรนิทรหารส่วนตัวลงทุนได้ดำเนินโครงการพัฒนาฐานแบบการลดปริมาณขยะมูลฝอยแบบยั่งยืน ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากวีรสอร์ท วัด และโรงเรียน

4.9.2 ลักษณะสมบัติของขยะมูลฝอย

ข้อมูลจากการรายงานการศึกษาความเหมาะสมสมและออกแบบเบื้องต้นระบบควบรวมและกำจัดมูลฝอยฯ ปี 2542 พบร่วมกับอัตราการผลิตมูลฝอยของแหล่งกำเนิดต่างๆอยู่ระหว่าง 0.34-0.47 กก./คน/วัน ยกเว้นแหล่งพานิชยกรรมมีอัตราผลิตเฉลี่ย 0.14 กก./คน/วัน ความหนาแน่นของมูลฝอยเฉลี่ย 180.05-215.12 กก./ลบ.ม. องค์ประกอบส่วนใหญ่เป็นเศษอาหารประมาณ 41.68 % ของลงมาไปได้แก่ พลาสติก, โฟม 14.68% แก้ว 14.12% ไม้ 7.69% กระดาษ 7.52 % โลหะ 3.21% และอื่นๆ

4.9.3 ปริมาณขยะมูลฝอย

จากการศึกษาด้านประชากรในแผนการจัดระบบชุมชน และการวิเคราะห์ข้อมูลนักท่องเที่ยวในแผนพัฒนาระบบโครงข่ายเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยว นำผลการพยากรณ์จำนวนประชากรและนักท่องเที่ยวมาคำนวณหาปริมาณขยะมูลฝอย ความต้องการถังพักขยะ รถเก็บขยะ และพื้นที่บ่อฝังกลบ สรุปได้ดังแสดงในตารางที่ 4.6 โดยมีผลการคำนวณที่สำคัญคือ ปริมาณขยะมูลฝอยในปี 2565 ของเกาะช้าง จะมีจำนวนประมาณ 9.2, 0.7 และ 2.5 ตัน/วัน ต้องการขนาดพื้นที่บ่อฝังกลบขยะประมาณ 25, 4 และ 9 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6 ประมาณการปริมาณขยะมูลฝอยของเกษตรชั้ง ปี พ.ศ. 2545 -2565

พื้นที่	พ.ศ.	ปริมาณมูลฝอย			ความต้องการระบบการจัดการ		
		เฉลี่ย รายวัน	เฉลี่ยราย ปี(ตัน/ปี)	สะสม(ตัน)	ถังขยะ (ใบ/ปี)	รถเก็บขยะ (คัน)	บ่อฝัง กลบ(ไร่)
		(ตัน/วัน)					
เกษตรชั้ง	2545	3.131	1,143	1,143	65	2	2.1
	2550	3.996	1,459	7,770	83	3	6.4
	2555	5.296	1,933	16,423	110	4	11.3
	2560	7.107	2,594	27,981	148	5	17.4
	2565	9.232	3,370	43,19365	192	6	25.3

แหล่งที่มา : สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เชิงพาณิชย์และเมือง (สพม.) และ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.), 2545.

4.10 จำนวนนักท่องเที่ยว

จากการรวบรวมสถิตินักท่องเที่ยวของกรุงเทพประเทศไทย (กทท.) (สำนักงาน
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547: 156) พบว่าจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดตราด
เปรียบเทียบสถิติ 4 ปีที่ผ่านมา สามารถสรุปได้ดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดตราดในปี พ.ศ. 2542 -2545

ปี พ.ศ.	นักท่องเที่ยวชาวไทย	นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	รวม
2542	257,295 คน	60,057 คน	317,352
2543	307,905 คน	76,828 คน	384,733
2544	362,030 คน	93,715 คน	455,745
2545	443,106 คน	117,253 คน	560,395

พบว่าในปี 2545 จำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาพักแรมบนเกาะช้างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 231,608 คน เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 98,787 คน รวมจำนวน 330,395 คน เมื่อเปรียบเทียบจำนวนนักท่องเที่ยว ในปี 2545 กับ 2544 พบร้าจำนวนนักท่องเที่ยวในปี 2545 เพิ่มขึ้นจากปี 2544 จากข้อมูลชัดเจน ผู้ศึกษาคาดว่าแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยงเกาะช้างในปีถัดไปควรจะมีจำนวนเพิ่มขึ้น

บทที่ 5

ผลการศึกษา

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อศึกษาเรื่อง “การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง” กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้าง ให้ “จังหวัดตราด” โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐและท้องถิ่น และผู้นำชุมชน และการสัมภาษณ์โดยใช้แบบสัมภาษณ์กับประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว ทดสอบจนการสำรวจพื้นที่ ซึ่งได้ผลการศึกษา ดังนี้

5.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้านสลักเพชร

5.1.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

ดำเนินหมู่บ้านสลักเพชรมีความเป็นมาจากตำนาน 2 เรื่อง ดังนี้

5.1.1.1 ตำนานที่หนึ่ง

เกาะช้างนั้น มีเรื่องเล่าว่า เดิมเกาะนี้มีเลือ ในสมัยรัชกาลที่ 4 มีภูวน คนหนึ่ง ชื่อong ได้ทำพิธีขว้างก้อนหินลงไปในทะเลและสาบว่า ถ้าหินนี้ไม่ผุดเข้ามาให้คนเห็น เกาะช้าง จะไม่มีเลืออีกด้อไป เกาะช้างจึงไม่มีเลือมาจนทราบเท่าทุกวันนี้ นิทานเรื่องนี้ นายตีน ซึ่งเป็นคนเกาะช้าง ได้เล่าถ้อยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมพลอดุลยเดช เจ้าอยู่หัว ได้รับพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็น หลวงตีน ตันสกุล สลักเพชร ซึ่งเป็นชื่อของหมู่บ้านสลักเพชรในปัจจุบัน

5.1.1.2 ตำนานที่สอง

สมัยหนึ่งพระโพธิสัตว์ได้มาสร้างต้นน้ำกเลียงช้างอยู่ที่เกาะช้าง มีช้างพลายเชือก หนึ่งเป็นจ่าโคลง ชื่อว่า อ้ายเพชร และมีสองตากายผู้ลี้ภัย ตาซื่อ ตาป่าย ยายซื่อ ยายมอม วันหนึ่ง อ้ายเพชรจ่าโคลงตกมันหนึ่งตัวลิดเท้าไปปะทะพันธุ์กับนางช้างป่า ตกลูกมา 3 เรือก เมื่อ พระโพธิสัตว์ทราบเรื่องจึงส่งให้ 2 ตากายไปติดตาม โดยให้ดาวไปทางหนึ่ง ยายไปทางหนึ่ง อ้ายเพชรหนึ่งไปจนสุดเกาะต้านหนึ่งจึงว่ายน้ำข้ามทะเลมาขึ้นฝั่งซึ่งปัจจุบันเรียกว่า บ้านธรรมชาติ

ส่วนสูกหั้งสามที่ตามมาตัวย่อว่า “น้ำไม่เป็น” จึงมาน้ำด้วยกล้ายเป็นหิน 3 กอง อัญบริเวณอ่าวคลองสน ชาวบ้านเรียกว่า “หินร้างสามสูก” ในขณะที่ข้ายเพชรว่า “น้ำไม่ถึงกลางด่องทะเล็ก” ได้ถ่ายมูลไว้กลายเป็นหินกองอยู่ตรงนั้น เรียกว่า “หินรีร้าง” ปัจจุบันมีกระเจม (ประภาคร) บนหินกองนี้เมื่อรีร้างผ่านได้แล้ว ข้ายเพชรได้มุ่งหน้าเลียบไปตามชายฝั่งทิศใต้ ตามบ้ำยซึ่งเป็นผู้เดียวเห็นว่าตามไปไม่ทันแล้วจึงเดินทางกลับ ปล่อยให้ยาดิตดามไปแต่เพียงผู้เดียว ย้ายม้อมตามไปจนทันร้างรีร้างผ่านแค่ไม่กี่ล้าเข้าปากลัวส์ต์ว์ทำร้ายเขา ในที่สุดก็ตกลงไปในโคลนตอนตัวไม่รีร้าง ถึงแก่ความตายอยู่ตรงนั้นเอง ร่างกายของแกกลายเป็นหินกองอยู่ตรงนั้น ชาวบ้านเรียกว่า “หินยายม้อม” สวนขอบที่สวนໄภได้หดลด้อยไปติดปลายแผลมและกลายเป็นหิน ชาวบ้านเรียกว่า “แผลมขอบ” ตรงบริเวณที่ตั้งกระเจมไฟในปัจจุบันนี้ ซึ่งเป็นรือที่ได้จากขอบของยายม้อมที่ดอยไปติดชายฝั่งนั้นเอง เมื่อพระโพธิสัตว์ทราบเรื่องจากคนเลี้ยงว่า ข้ายเพชรมุ่งหน้าไปทางทิศใต้ จึงเข้าใจว่าข้ายเพชรจะต้องคิดไปทางอีก จึงเกณฑ์คนให้ทำคอกตักไว้เก็บถังห้ามເກະຕ້ານได้ ชาวบ้านจึงเรียกหมู่บ้านแถบนี้ว่า “บ้านคอก” และເກະซึ่งเกิดจากลิ่มและສลักที่ทำคอกนั้น เรียกว่า “ເກະลิ่ม” “ເກະສลัก” ส่วนมากเรียกร่วมกันว่า “บ้านສลักคอก”

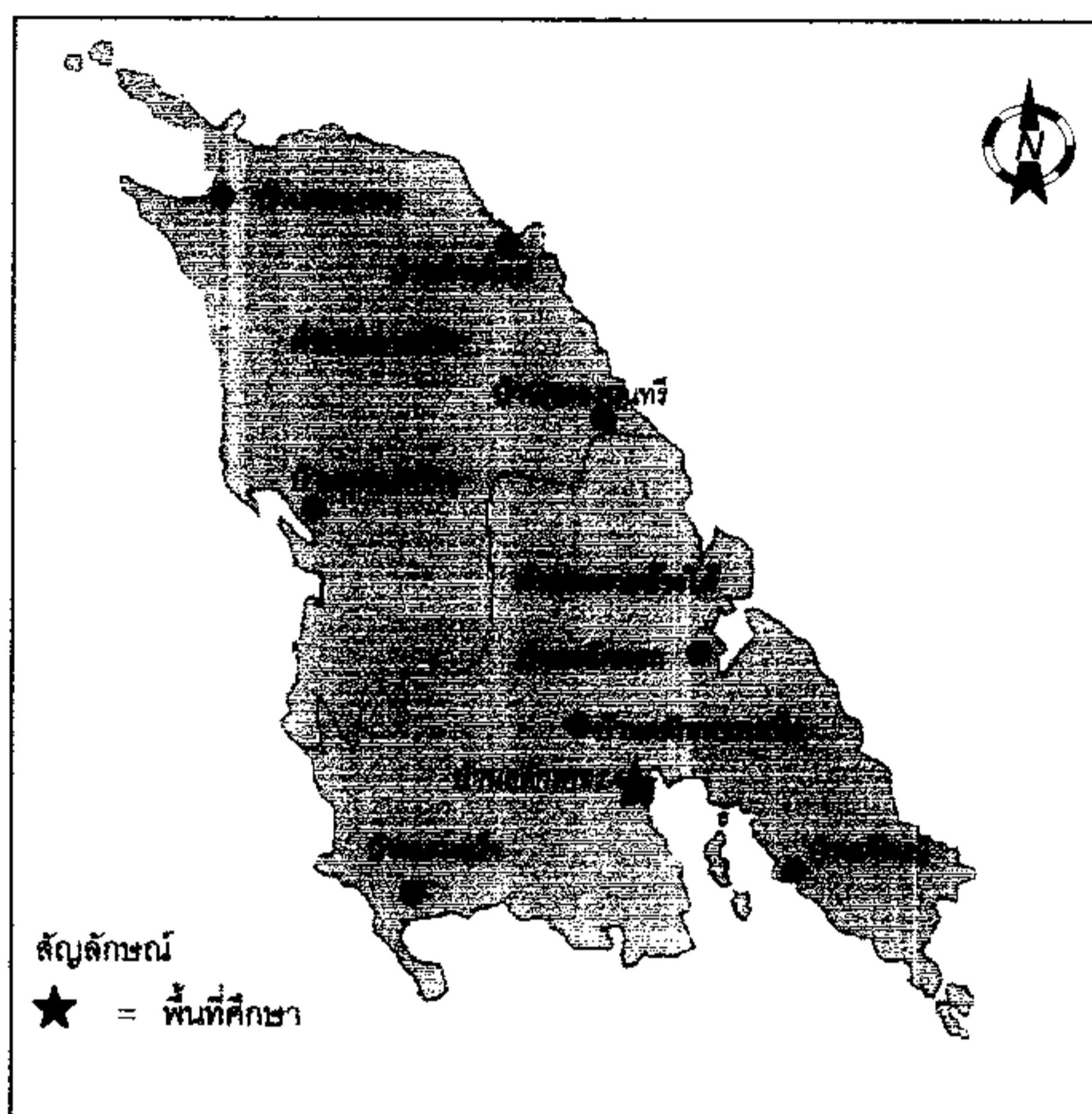
ฝ่ายข้ายเพชรนั้น เมื่อเลียบชายฝั่งมาจนถึงห้ามເກະก็คิดข้ามไปยังເກະจริงตามที่คาดไว้ พอว่ายน้ำไม่ได้นอนอยู่กีด้วยมูลของมากลายเป็น “หินกอง” ทุกวันนี้น้ำในบริเวณนั้นลึกมาก แม่น้ำนิโนลีนมาแต่ไม่ได้อยู่ในแม่น้ำเดินเรือ จึงไม่ได้มีการจัดการตั้งประภาครไว้ที่หินเหล่านี้ เมื่อข้ายเพชรไปถึงแล้วแทนที่จะกลับเข้าคอกกลับเดินเลียบฝั่งอ้อมแผลมเข้าไปทางข้าวด้านนอก พระโพธิสัตว์สั่งให้คนไปสกัดให้กลับมาเข้าคอก ชาวบ้านจึงเรียกที่ๆไปสกัดร้างนี้ว่า “ไปสกัดหน้า” และเรียกหมู่บ้านบริเวณนี้ว่า “บ้านສลักเพชร” ซึ่งหมายถึง ลักษณะข้ายเพชร

โดยเหตุที่เกิดความยุ่งยากนี้ พระโพธิสัตว์จึงผังอาดรพาไปตามເກະต่างๆ มิให้ร้างอาศัยอยู่อีกต่อไป นับตั้งแต่นั้นมา ເກະต่างๆ จึงไม่มีร้างอาศัยอยู่จนปัจจุบัน (คณะกรรมการฝ่ายประมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการช่วยราชการจังหวัดเชลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีบรมราชนิหาร 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542)

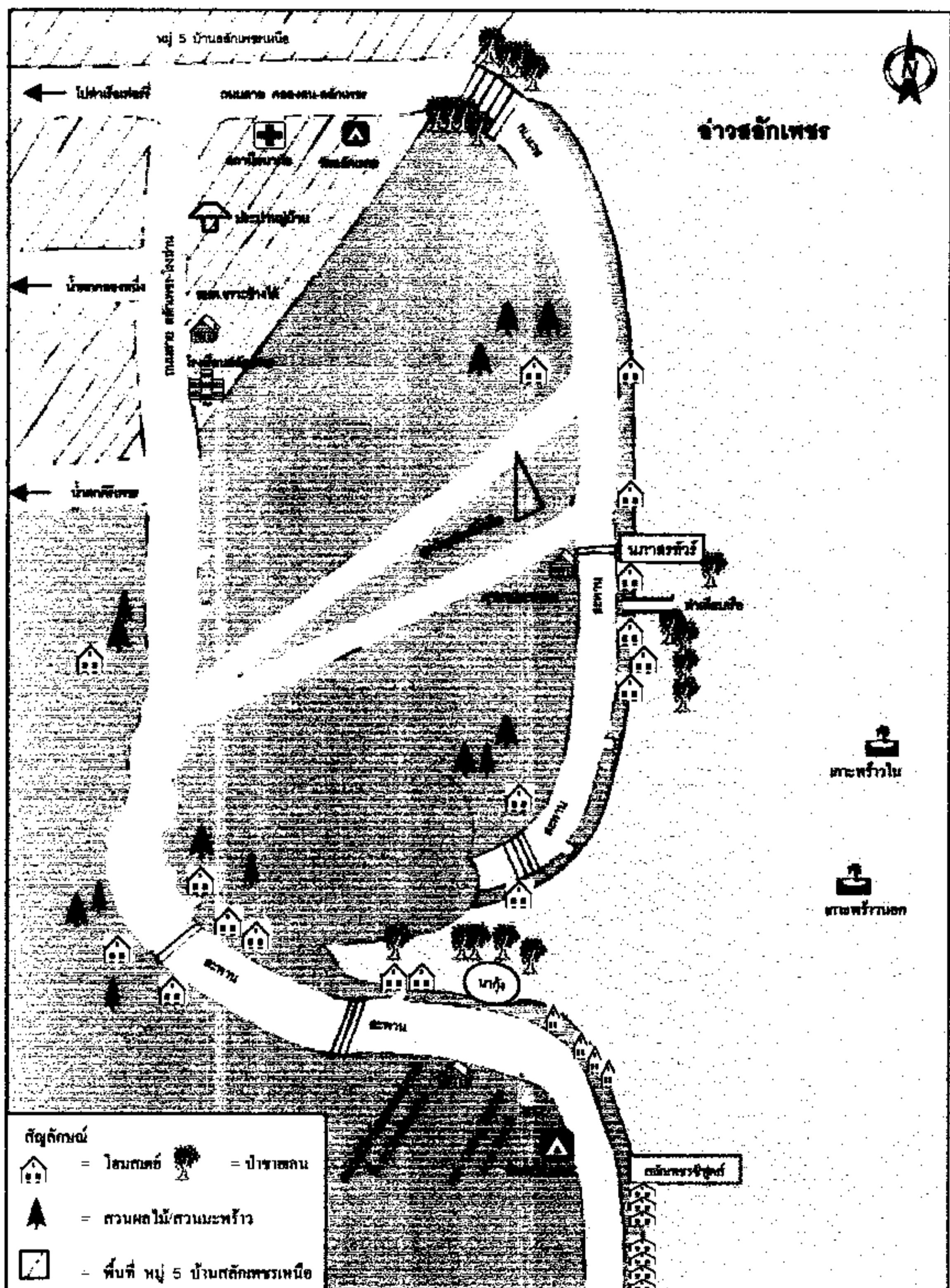
5.1.2 สภาพพื้นที่

บ้านສลักเพชรตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของເກະร้าง อยู่ในเขตการปกครองของกิ่งอำเภอເກະร้างใต้ (ภาพที่ 5.1) พื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้านສลักเพชรอยู่ติดชายฝั่งทะเล ซึ่งพื้นที่มีลักษณะเป็นปากอ่าวที่เรียกว่า “อ่าวສลักเพชร” มีทรัพยากรทางทะเลและสภาพป่าชายเลนที่สมบูรณ์ บริเวณปากอ่าวมีเกาะเล็กๆ 2 เกาะ คือ เกาะพร้าวในและเกาะพร้าวนอก (ภาพ

ที่ 5.2) ซึ่งเป็นเหมือนแนวกันลุมและคลื่นสะเก踏 ดังนั้นชาวบ้านจึงสามารถใช้ประโยชน์จากพื้นที่นี้สำหรับการทำประมง ทำกระซังปลาและห้ามเทียบเรือ และมีการก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างยื่นไปในน้ำเพื่อเป็นท่าเทียบเรืออยู่ร่อง โดยมีเจ้าของเป็นชาวต่างด้าว นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ที่เป็นภูเขาสูงซึ่งอยู่บริเวณบ้านโรงถ่าน หมู่บ้านประกอบด้วยศาสนสถาน 1 แห่ง คือ วัดเขาโรงถ่าน และสถานที่ราชการ 1 แห่ง คือ หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติที่ กช.3 (สลักเพชร) สรวนสถานที่ราชการวัดและศาสนารูปโภคที่อยู่ในพื้นที่ใกล้เคียง ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ 5 บ้านสลักเพชรเนื่อง ได้แก่ โรงเรียนวัดสลักเพชร สถานีอนามัย อบต.เกาะรังได้ วัดสลักเพชรและประปาน้ำผิวดิน (ใช้น้ำดิบจากแม่น้ำสลักเพชร มีกำลังผลิต 10 ลบ.ม./ชม. แต่ไม่ได้เปิดใช้งาน เนื่องจากไม่มีระบบจ่ายน้ำ และห้องน้ำขาดผู้ช่วยในการเดินระบบ (อัตติยา เดวีเลาะ, 2546: 68) สรวนบริเวณที่ติดป่าชายเลน ซึ่งมีไม้โกงกางเป็นไม้เด่น มีการทำนากุ้งโดยนายทุนต่างถิ่น นอกจากนี้ยังมีการทำเป็นพื้นที่จอดเรือ สำหรับบริเวณที่ไม่มีพื้นที่ติดทะเลเน้นมีการทำสวนยางและสวนผลไม้ ปัจจุบันมีการทำบ้านเป็นโขมสเตย์สำหรับรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในหมู่บ้าน (ภาพที่ 5.2)

ภาพที่ 5.1 แผนที่แสดงตำแหน่งที่ตั้งของหมู่บ้านสลัตพรา

ภาพที่ 5.2 แสดงตำแหน่งที่ตั้งสำนักและโฉนดที่ดินของหมู่ 2 บ้านสลักเพชร

5.1.3 ลักษณะของประชากรในหมู่บ้าน

หมู่บ้านสลักเพชรมีอายุประมาณ 200 ปีขึ้นไป เดิมหมู่ 2 บ้านสลักเพชร ประกอบด้วย บ้านสลักเพชรและบ้านสลักเพชรเนื้อ ปัจจุบันแยกออกเป็น 2 หมู่บ้าน คือหมู่ 2 บ้านสลักเพชร และหมู่ 5 บ้านสลักเพชรเนื้อ ประชากรมีทั้งหมด 436 คน 106 ครัวเรือน มีเนื้อที่ 4,155 ไร่

รูปแบบการอยู่อาศัยในหมู่บ้านของชาวบ้านนั้นมี 2 รูปแบบ คือ อยู่รวมกันแบบกะจุก ตัวและแบบกระจาย บ้านที่อยู่ติดกันนั้นมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบ้านโรงถ่านและกลุ่มบ้านสลักเพชร ประชากรที่อยู่ในบ้านสลักเพชรและบ้านโรงถ่าน มีประมาณ 70-80 ครัวเรือนและ 15-17 ครัวเรือน ตามลำดับ ส่วนชาวบ้านที่อยู่แบบกระจายตัวจะอาศัยอยู่ตามแนวป่า มีประมาณ 10 ครัวเรือน สำหรับลักษณะการสร้างบ้านเรื่องตามรูปแบบการอยู่อาศัยทั้ง 2 แบบ ได้แก่ ชาวบ้านสร้างบ้าน ในหะเลและสร้างบ้านในที่ดินของตนเอง ชาวบ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมงและเกษตรกรรม และมีการประกอบกิจกรรมการตัดน้ำตกท่องเที่ยว เช่น เรือนจำที่อยู่ โอมสเตอร์ เป็นต้น ชาวบ้านส่วนใหญ่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง เฉลี่ยครัวเรือนละ 17.30 ไร่เป็นโอนดและไม่มีเอกสารสิทธิ์ ส่วนผู้ประกอบการการท่องเที่ยวมีที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 26.05 ไร่ มีทั้งที่เป็นโอนดและไม่มีเอกสารสิทธิ์

แหล่งน้ำที่ใช้ในหมู่บ้านสำหรับบริโภคมาจากการฝ่ายซ้ายของแม่น้ำคลองประปาตามโครงการพระราชดำริ ส่วนแหล่งน้ำใช้เพื่อการเกษตรกรรมมาจากภาร酷บ่อหรือตระน้ำไว้ใช้เอง ชาวบ้านประสบปัญหาการขาดแคลนน้ำในปี พ.ศ.2545 เนื่องจากฝายน้ำที่กรมชลประทานสร้างให้เดิมเป็นแหล่งน้ำที่มีสวนยางพันธุ์พื้นเมืองขนาดใหญ่ แต่ถูกโคนต้มลงเพื่อปลูกยางนิดใหม่ ซึ่งได้ทุนมาปลูก ทำให้แหล่งน้ำดังกล่าวแห้งลง เกิดปัญหาน้ำไม่พอเพียงในหมู่บ้านเกิดในช่วงเดือนพฤษจิกายน-ธันวาคม และน้ำขาดแคลนในเดือนมีนาคม-เมษายน ซึ่งขณะนี้ทางราชการกำลังสำรวจหาแหล่งน้ำใหม่ตลอดจนหาวิธีการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำดังกล่าว

ชาวบ้านในหมู่ 2 บ้านสลักเพชรส่วนใหญ่เป็นคนในพื้นที่ มีการย้ายเข้า-ออกบ้านเพียงเล็กน้อยจำนวนประมาณ 20 ครัวเรือน มีการย้ายกลับเข้ามาโดยส่วนใหญ่เป็นพวกระบุตรเดิมที่ไปเรียนหรือทำงานที่อื่น และมีที่ดินอยู่ในหมู่บ้านอยู่แล้ว เมื่อเห็นว่าธุรกิจที่เก่าซึ่งมีแนวโน้มดีขึ้นจึงย้ายกลับเข้ามาเพื่อประกอบอาชีพ ลักษณะของคนในหมู่บ้านจะเป็นเพื่อนบ้านที่รู้จักกันมาก่อนและมีสวนที่มีลักษณะเป็นเครือญาติกัน

5.1.4 วัฒนธรรมท้องถิ่น

ทุกๆปีหมู่บ้านสลักเพชรจะจัดให้มีประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น ดังนี้

5.1.4.1 ช่วงสงกรานต์ เทศกาล วัฒนธรรม มีการล่อ周恩 คือ ทรายน้ำไหล

เป็นการก่อพระราชายแล้วไปทำบุญ สมเด็จฯ ทำบุญปล่อยผีเปรต

5.1.4.2 ออกพรรษา มีการตักบาตรเทโว

5.1.4.3 มีการทำบุญ ตักบาตร สร้างศาลา วันพระ 15 ค่ำ รวมตัวที่วัด

5.1.4.4 มีการให้วันครุษสารท

5.1.4.5 มีงานประจำปีของหมู่บ้าน ในช่วงเดือนมกราคม จัดบริเวณวัด

สักเพา มีการปิดทองพระ บูรณะซ่อมแซมวัด

5.1.5 ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) วิถีการด้านการประมง ได้แก่ การจับเครย การวางแผนปู การวางแผนหมึก 2) วิถีการตอนอาหาร ได้แก่ การทำปลา เต็ม ปลาหวาน ถุงแห้ง หมึกแห้งและกะปิ และ 3) หัตถกรรม สำหรับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็น สินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในปัจจุบัน ระดับ 4 ดาว คือ กะปิ และหัตถกรรมจาก กะลามะพร้าว

5.1.5.1 ภูมิปัญญาด้านการประมง

1) ลอบตักปู

มีลักษณะเป็นเหมือนกล่องส่องสีมีงา 2 ด้าน (ปูเข้าได้ทั้ง 2 ด้าน) คือ ด้านหัวและท้าย แนวทางของทางเข้าของปูจะวางในแนวอนุ (สมชาย เจริญพวนพันธุ์, 2546: 35)

2) ลอบตักปลา

มีงา (ทางเข้าของปลา) วางตัวในแนวอนุนานกับพื้นผืนผิด และมีงาอยู่ ด้านเดียว

3) ลอบตักปลาหมึก

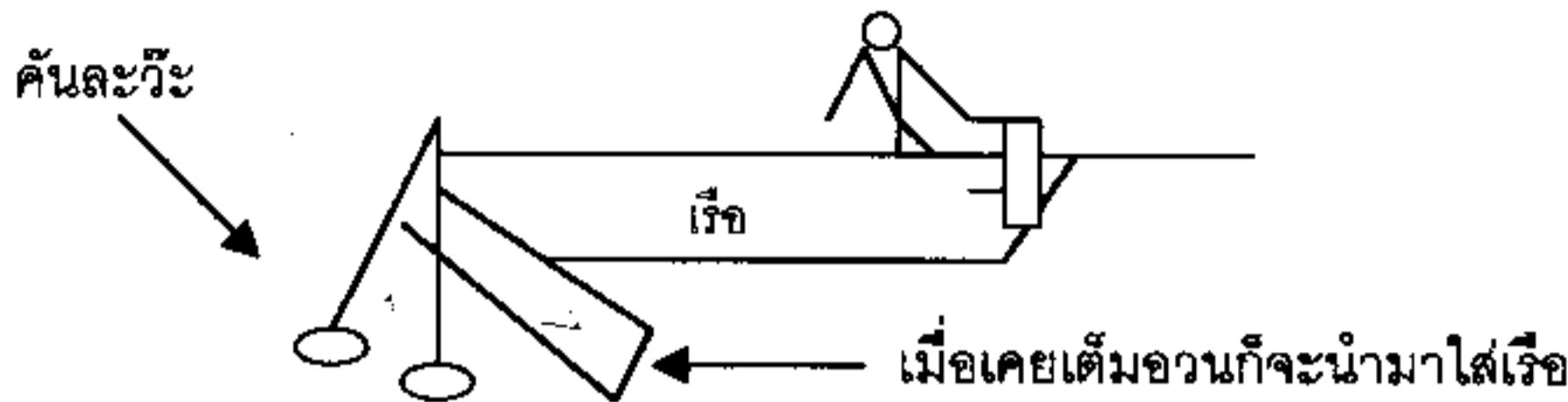
โครงทำด้วยไม้ โดยมีงา (ทางเข้าของหมึก) งาเป็นแนวตั้งใช้ตากซ้ายยึด รอบๆโครงไม้

4) วิถีการจับเครย

การจับเครยหรือที่เรียกว่า “ใหญ่เครย” นั้น จะใช้อุปกรณ์ในการจับคือ ผ้าอ่อนที่ตัดเป็นลวดรัง (ผ้าอ่อนที่ตัดเป็นรูปสามเหลี่ยมหางยาว) และมีคันไม้ละวะเป็นไม้ยาวตอน ปลายมีลักษณะปลายขอ ในสมัยก่อนการใหญ่เครยจะใหญ่โดยการเดินเท้าตามป่าโถงกาง แต่ สมัยใหม่จะใช้เรือในการช่วยจับ แสดงตั้งภาพที่ 5.3 และ 5.4

ภาพที่ 5.3 อวนที่ใช้ในการจับคาย

คาย

ภาพที่ 5.4 วิธีการจับคาย

5.1.5.2 ภูมิปัญญาด้านการดูดนมอาหาร

1) วิธีการทำกะบี

นำคายมาล้าง ซึ่งน้ำหนักคาย 10 กก. ไส้เกลือ 3-4 ชิ้น ใช้มือขยำให้เหลว หมักทิ้งไว้เป็นเวลา 1 คืน ตอนเช้านำคายที่หมักไว้ไปตากแดดให้แห้งพอประมาณ แล้วนำมาต้ม หมักใส่โ่องหรือใบ แต่ในปัจจุบันนิยมใส่ภาชนะพลาสติก พนว่าทำให้เก็บคายไว้ได้ไม่นาน

ปัญหาในการประกอบอาชีพ พนว่าปัจจุบันในการให้ผลิตข่วงเดือน เมษายน-ตุลาคมนั้น มีจำนวนคายที่ในลิตรลดลง

2) วิธีการทำกุ้งแห้ง

นำกุ้งมาต้มแล้วสะเด็ดน้ำ จากนั้นนำมาตากแดด 2 แดด (2 วัน) แล้วนำกุ้งมาหุบเปลือกออก

3) วิธีการทำหมึกแห้ง

นำหมึกมาล้างผ่าให้สะอาดแล้วสะเด็ดน้ำ จากนั้นนำไปตากแดด 2 แดด (2 วัน)

4) วิธีการทำปลาเค็ม

แล้วปลาแล้วนำไปแช่น้ำเกลือ 1 คืน จากนั้นนำไปตากแดด 2 วัน

5) วิธีการทำปลาหวาน

แลปลาและน้ำมันไปแข็งน้ำปลาปาน้ำตาล 1 คืน จากนั้นนำปลาไป

ตากแดด 1 วัน

5.1.5.3 ภูมิปัญญาด้านหัตถกรรม

หัตถกรรมภูมิปัญญาเป็นภูมิปัญญาของท้องถิ่น จากภูมิปัญญาเดิมและการผสมผสานจากการได้รับการอนุรักษ์เพิ่มเติม มีการพัฒนารูปแบบชนิดใหม่ที่ได้รับการยกย่องให้เป็นสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) ในระดับ 4 ดาว

5.1.6 การประกอบอาชีพ

หมู่บ้านสลักเพชรมีการประกอบอาชีพประมาณ ประมาณ 65 % นอกจานี้มีการทำเกษตรฯ ได้แก่ สวนยาง สวนทุเรียน และสวนผสม เช่น เงาะ อยุ่น มังคุด ในการทำการเกษตรคิดร้อยละ ได้ดังนี้ สวนยาง ร้อยละ 30 มะพร้าว ร้อยละ 30 เงาะ ทุเรียน และสวนผสม ร้อยละ 40

ช่วงเวลาในการประกอบอาชีพ มีดังนี้ เดือนเมษายน - ตุลาคม ทำประมาณ เช่น ตกน้ำมึก จับปลา และมีการทำกะปิ เดือนพฤษภาคม - ธันวาคม ประกอบการไอมสเตอร์ (Homestay) พานักท่องเที่ยวทำกิจกรรมตกน้ำมึก ดูประการัง และหลังช่วงเดือนธันวาคม - พฤษภาคม ทำการตัดยาง

5.1.7 การรวมกลุ่มในหมู่บ้าน

ในหมู่บ้านจะมีการรวมตัวกันเป็นอย่างต่อเนื่องของสิ่งแวดล้อม คือ มีการร่วมกันเก็บขยะ ทุกๆ เดือน เดือนละ 1 ครั้ง

5.1.8 ความเป็นมาในการทำไอมสเตอร์

คำขวัญภาษาช้าง (สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่ จำพูด คงบำรุง, 10 ธันวาคม 2546)

น้ำตกอ่อนนวยม ชุมชนชาวไทยชาวกะ

ทิวเขาเชียงราย ชุมชนชาวไทย

น้ำตกห้วยแม่กลอง ที่เหมาะสมกับปลา

จากคำขวัญข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภาษาช้างมีความหมายสืบในการทำการท่องเที่ยว สำหรับหมู่บ้านสลักเพชรมีการทำไอมสเตอร์ประมาณ 17 ปีก่อน โดยเริ่มแรกจากการที่นักท่องเที่ยวที่เข้าเรือน้ำเตี้ยวนัสวีมีที่พักได้ขอพักกับบ้านเจ้าของเรือน การทำที่หมู่บ้านสลักเพชรมีบรรยากาศดี นักท่องเที่ยวจึงซื้อของกินกันจำนวนมาก เนื่องจากน้ำตกห้วยแม่กลองเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการมาเยี่ยมชม ทำให้เจ้าของบ้านเริ่มเปลี่ยนรูปแบบที่พักจากเดินนอนรวมกันในบ้านเจ้าของบ้านได้ 60 คน มาเป็นการต่อเติมบ้านและเพิ่มจำนวนห้องนอนและที่พักเรื่อยๆ

ในบางรายที่มีการทำไฮมสเตย์มา 10 ปี โดยเริ่มแรกนั้นมีญาติและเพื่อนมาเที่ยวและพักที่บ้าน แต่เนื่องจากภาระที่บุคคลเหล่านี้มาพักอาศัยทำให้เกิดค่าใช้จ่าย จึงมีการเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้มาพักอาศัย ซึ่งในรายนี้มีการทำร้านอาหารเพิ่มเข้ามาเนื่องจากมองว่าคนท่องเที่ยวมีมากเพิ่มจะเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ตนเอง และในบางรายนักท่องเที่ยวเห็นว่าบ้านบริเวณบ้านบรรยายดีจึงแนะนำให้ทำไฮมสเตย์ ซึ่งในรายนี้ทำไฮมสเตย์มาประมาณ 6 ปี และในระยะหลังชาวบ้านเล็งเห็นว่าการทำอาชีพประมงนั้นมีรายได้น้อยจึงคิดทำไฮมสเตย์เป็นอาชีพเสริม หรือในบางรายมองว่าคนในหมู่บ้านทำแล้วได้รายได้ดีจึงห้าม

ปี พ.ศ.2544 รัฐบาลประกาศนโยบายส่งเสริมการทำท่องเที่ยวของเกาะช้างและ หมู่เกาะไกลสเดียง โดยเน้นเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งใหม่ของประเทศไทย หน่วยงานราชการหลายหน่วยเข้ามาร่วมในการส่งเสริมการทำท่องเที่ยว อันได้แก่ พัฒนาชุมชน ททท. มหาวิทยาลัยและทำความเข้าใจแก่ชาวบ้านในการทำไฮมสเตย์ และมีการกำหนดสัญลักษณ์บ้านที่ทำไฮมสเตย์โดยใช้ธง และนอกจากนี้มีการทำแผ่นพับ นอกจากนี้อุทยานมีการอบรมในเรื่องสิ่งแวดล้อมและช่วยจ้างทุนกันแนวภาครัฐ

ในปัจจุบันมีชาวบ้านจำนวนมากสนใจในการทำไฮมสเตย์ แต่ชาวบ้านบางรายยังขาดความเข้าใจในการทำไฮมสเตย์ ขณะนี้มีชาวบ้านที่ทำไฮมสเตย์จริงๆ ประมาณ 25 ราย และกำลังจะทำอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งส่วนใหญ่กำลังปรับปรุงบ้าน ขณะนี้มีการรวมกลุ่มไฮมสเตย์ มีสมาชิก 29 ราย การรวมกลุ่มยังไม่ชัดเจนนัก ในกลุ่มนี้มีเพียงการร่วมกันเก็บขยะ

ลักษณะการประกอบการมีทั้งที่นักท่องเที่ยวพักในบ้านและพักแยกจากบ้านเจ้าของบ้าน จำนวนบุคลากรในการทำไฮมสเตย์มี 1-6 คน จำนวนห้องพักที่พักในบ้านนักท่องเที่ยวสามารถพักได้ 10 คน/ห้อง – 60 คน/ห้อง อาจมีเป็นห้องที่พักแยกกันเจ้าของบ้าน 2-7 ห้องซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถพักได้ จำนวน 2-5 คน/ห้อง และบางแห่งมีที่พักเป็นหลังแยกออกจากบ้านเจ้าของบ้าน จำนวน 5 หลัง นักท่องเที่ยวพักได้ 2 คน/ห้อง บางบ้านที่มีพื้นที่ติดส่วนจะมีเต้นท์สำหรับนักท่องเที่ยวที่นิยมนอนเต้นท์ได้พักบริเวณพื้นที่สวน

กิจกรรมส่วนใหญ่ที่เจ้าของบ้านทำร่วมกับนักท่องเที่ยว ได้แก่ รับประทานอาหารร่วมกัน พูดคุย ร้องคาราโอเกะ ดูทีวี ออกกำลังกาย เช่น แบดมินตัน เป็นต้น ส่วนกิจกรรมที่ทำในตัวบ้านท่องเที่ยวนั้นมีไกด์ท่องถิ่นที่เป็นชาวบ้านเป็นผู้นำนักท่องเที่ยวไปดูปศุปักรณ์ ตกปลา ตกหมึก ซึ่งบุคคลเหล่านี้จะแนะนำนักท่องเที่ยวไม่ให้ทำลายสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่เหยียบばかりชั้น เก็บหอยมือเสือ เป็นต้น

5.2 ข้อมูลประชากรในการศึกษา

ในการศึกษาแบ่งประชากรที่ทำการศึกษาออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ซึ่งผู้ประกอบการนั้นเป็นประชากรท้องถิ่นในหมู่บ้าน และข้อมูลในการศึกษาจัดทำแยกออกจากกัน ดังนี้

5.2.1 ข้อมูลประชากรท้องถิ่น

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ประชากรท้องถิ่น จำนวน 72 ราย พบข้อมูลทั่วไปของประชากร ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.1

5.2.1.1 เพศ

ประชาชนท้องถิ่นแบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 59.7 และเพศชาย ร้อยละ 40.3

5.2.1.2 อายุ

ประชาชนท้องถิ่นมีอายุเฉลี่ย 43 ปี

5.2.1.3 ระดับการศึกษา

ประชาชนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 73.6

5.2.1.4 อาชีพ

การในศึกษารั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาอาชีพ 3 ประเภท ได้แก่ อาชีพเดิม อาชีพหลัก และอาชีพเสริม พนักงาน อาชีพเดิมของประชาชนส่วนใหญ่ คือ ประมง คิดเป็นร้อยละ 30.6 และเกษตร ร้อยละ 26.4 ซึ่งเดิมประชาชนไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 18.1 ในขณะที่อาชีพหลักในปัจจุบัน 3 ลำดับแรกนั้น ได้แก่ ประมง ร้อยละ 34.7 เกษตร ร้อยละ 19.4 และรับจ้าง ร้อยละ 11.1 และอาชีพเสริมของประชาชน ได้แก่ เกษตร ร้อยละ 9.7 และรับจ้าง ร้อยละ 6.9 นอกจากนี้ประชาชนนั้นก็มีได้ประกอบอาชีพเสริมเป็นจำนวนมากกว่าครึ่ง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 56.9

5.2.1.5 รายได้

ประชาชนท้องถิ่นมีรายได้เฉลี่ย 81,500 บาท/ปี

5.2.1.6 ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ประชาชนท้องถิ่นโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 87.5

5.2.1.7 ภูมิลำเนา

ประชาชนท้องถิ่นส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเป็นคนในท้องถิ่น ร้อยละ 59.7 และข้าม

ถิ่นฐานมหากับนฝั่งของจังหวัดตราด ร้อยละ 15.3

5.2.1.8 ที่ดินทำกิน

การมีที่ดินทำกิน พบว่า ประชาชนท้องถิ่นมีที่ดินทำกิน ร้อยละ 50 จำนวนที่ดินที่มี เฉลี่ย 17.3 ไร่ ซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินส่วนใหญ่เป็น กทบ.5 ร้อยละ 53.5 และโฉนดที่ดินคิดเป็นร้อยละ 30.2 ส่วนผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินมีจำนวนครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 50 โดยส่วนใหญ่มีที่อยู่อาศัยในทะเบียน ร้อยละ 88.9

5.2.1.9 การพึ่งพิงทรัพยากร

พบว่ามีการพึ่งพิงทรัพยากรในหลายประเภท โดยส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ร้อยละ 44.2 ส่วนประชาชนที่ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ จำนวนร้อยละ 29.1 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติจำแนกได้ดังนี้

1) ทรัพยากรป่าไม้

- (1) ป่าชายเลน ได้แก่ นำไม้โกงกางมาเผาถ่าน
- (2) ป่าบก ได้แก่ ตัดไม้มาทำบ้าน ตัดไม้มารื้อคอมแซมบ้าน

ตัดยางนำไม้เล็กๆมาเผาถ่าน หาผลไม้ป่ามารับประทาน นำไม้เล็กมาทำลอดอบตากปลา

2) ทรัพยากรสัตว์ป่า

- (1) ป่าชายเลน ได้แก่ จับปู จับปลา จับหอย จับกุ้ง จับเครย เพื่อทำกะปิ

3) ทรัพยากรทางทะเล ได้แก่ ทำการประมง จับปลาหมึก จับปลา จับกุ้ง จับหอย พานักท่องเที่ยวดูประการัง เลี้ยงปลาเก้าในกระชัง

5.2.1.10 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

พบว่า ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ในทุกประเภท ดังนี้

1) การจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก) ส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม่ทึ่งชะในพื้นที่ป่า 36.7 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 35.8 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก) ร้อยละ 14.2

2) การจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) ได้แก่ ไม่ทึ่งชะในพื้นที่ป่า 34.9 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 30.8 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) ร้อยละ 6.2

3) การจัดการทรัพยากรทางทะเล ได้แก่ ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไป

ชาย ร้อยละ 32.9 ไม่จบสัตร์ทะลุในตุดูวางไว้ ร้อยละ 23.9 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเล ร้อยละ 11.0

4) การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ได้แก่ ไม่จบสัตร์ป่าไปชาย ร้อยละ 37.6 ไม่จบสัตร์ป่าไปกิน ร้อยละ 33.0 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ร้อยละ 27.5

5.2.2 ข้อมูลผู้ประกอบการ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน คือ ผู้ประกอบการ จำนวน 30 ราย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้ประกอบการโภชนาศัย 25 ราย ผู้ประกอบการเรือน้ำเที่ยว 3 ราย และผู้ประกอบการรีสอร์ฟ 2 ราย พบร้อยละทั่วไปของประชาชน ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.2

5.2.2.1 เพศ

ผู้ประกอบการ แบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.7 และเพศชาย ร้อยละ 43.3

5.2.2.2 อายุ

ผู้ประกอบการมีอายุเฉลี่ย 43 ปี

5.2.2.3 ระดับการศึกษา

ผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 70.0

5.2.2.4 อาชีพ

การในศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาอาชีพ 3 ประเภท ได้แก่ อาชีพเดิม อาชีพหลัก และอาชีพเสริม พบร้า อาชีพเดิมของผู้ประกอบการส่วนใหญ่ คือ ประมง คิดเป็นร้อยละ 30.0 และเกษตร ร้อยละ 20.0 ซึ่งเดิมประชาชนไม่มีอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 13.3 ในขณะที่อาชีพหลักในปัจจุบัน 3 ลำดับแรกนั้น ได้แก่ เกษตร ร้อยละ 23.3 ประกอบการโภชนาศัย ร้อยละ 16.7 และ ประมง ร้อยละ 13.3 และอาชีพเสริมของประชาชน ได้แก่ ประกอบการโภชนาศัย ร้อยละ 40.4 นอกจากนี้ประชาชนนั้นก็มีได้ประกอบอาชีพเสริมร้อยละ 16.7

5.2.2.5 รายได้

ผู้ประกอบการมีรายได้เฉลี่ย 142928.57 บาท/ปี

5.2.2.6 ระยะเวลาที่อยู่อาศัย

ผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.3

5.2.2.7 ภูมิลำเนา

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาเป็นคนในท้องถิ่น ร้อยละ 83.3 และซ้ายถินฐานมาจากกรุงเทพฯ ร้อยละ 10.0

5.2.2.8 ที่ดินทำกิน

การมีที่ดินทำกิน พบร้า ผู้ประกอบการมีที่ดินทำกิน ร้อยละ 63.3 จำนวนที่ดินที่มี เศียร 26.06 ไร่ ซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินนั้น เป็นโฉนดที่ดิน ร้อยละ 41.1 และ กทบ.5 ร้อยละ 37.9 ส่วนผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินนั้นโดยส่วนใหญ่มีที่อยู่ในทะเบียน ร้อยละ 63.6

5.2.2.9 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ

พบว่ามีการพึ่งพิงทรัพยากรในหลายประเภท โดยส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ร้อยละ 47.6 ส่วนประชาชนที่ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ จำนวน ร้อยละ 16.7 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติจำแนกได้ดังนี้

1) ทรัพยากรป่าไม้

(1) ป่าชายเลน ได้แก่ ใช้ประโยชน์ในการหอลงเที่ยว เช่น พานักหอลงเที่ยวดูป่าโงกงาม ป่าชายเลน

(2) ป่าบก ได้แก่ นำไม้มาใช้ประโยชน์ ทำย่าง นำเพริน และกลั้วยไม้ป่าออกมามากจากป่าเพื่อนำไปลูกสำหรับตกแต่งบ้าน ใช้ประโยชน์ในการหอลงเที่ยว เช่น พานักหอลงเที่ยวเดินป่า

2) ทรัพยากรสัตว์ป่า

(1) ป่าชายเลน ได้แก่ ทำประมงน้ำตื้น จับปู ปลา หุ้ง หอย ใช้ประโยชน์ในการหอลงเที่ยว เช่น พานักหอลงเที่ยวดูปลาตื้น นู

(2) ป่าบก ได้แก่ ใช้ประโยชน์ในการหอลงเที่ยว เช่น พานักหอลงเที่ยวดูนก

3) ทรัพยากรทางทะเล

ได้แก่ ทำประมง ปลาและสัตว์ทะเลแบบริบิก จับปลาและกุ้งมากข่าย จับเครยทำกะปิ พานักหอลงเที่ยวดูประกอบการ จับหมึก ลากกุ้ง

4) อื่นๆ ได้แก่ ใช้พืชที่ขยายตัวเป็นที่จอดเรือ

5.2.2.10 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

พบว่า ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในทุกประเภท ดังนี้

1) การจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าบก)ส่วนใหญ่ ได้แก่ ไม้ทึงขยะในพื้นที่ป่า 31.1 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 29.5 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าบก) ร้อยละ 13.1

2) การจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) ได้แก่ ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า ร้อยละ 32.4 ไม้ทึงขยะในพื้นที่ป่า 30.9 และไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ร้อยละ 29.4 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) เพียงร้อยละ 1.5

3) การจัดการทรัพยากรทางทะเล ได้แก่ แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำประภารังหรือสติ๊วส่วนยามมาจากทะเล ร้อยละ 24.0 ไม่จับสติ๊วทะเลส่วนยามไปขาย ร้อยละ 23.0 ไม่จับสติ๊วทะเลในถตรางไว้ ร้อยละ 20.0 และแจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล ร้อยละ 20.0 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเล เพียงร้อยละ 1.0

4) การจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ได้แก่ ไม่จับสติ๊วป่าไปขาย ร้อยละ 41.2 ไม่จับสติ๊วป่าไปเก็บ ร้อยละ 35.3 ในขณะที่ไม่มีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่า ร้อยละ 15.7

5.2.2.11 ระยะเวลาในการประกอบการ

สำหรับผู้ประกอบการโอมสเตอร์ ส่วนใหญ่มีการประกอบการเป็นระยะเวลา 2 ปี คิด เป็นร้อยละ 32.0 และระยะเวลาน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 24

5.2.2.12 การจัดการขยะที่มาจากการท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำจัดการขึ้นต่อไป คิดเป็นร้อยละ 57.1 และผู้ประกอบการมีถุงดำสำหรับให้นักท่องเที่ยวใส่ขยะเพื่อให้ผู้ประกอบการนำไปกำจัด ร้อยละ 42.9

5.2.2.13 การนำขยะมากำจัดและใช้ประโยชน์

พบว่า โดยส่วนมากผู้ประกอบการมีการคัดแยกขยะก่อนนำไปเผา คิดเป็นร้อยละ 76.5 ซึ่งน้ำขยะที่ทำการคัดแยกมาใช้ประโยชน์มากถึง ร้อยละ 93.3 ส่วนใหญ่น้ำขยะที่คัดแยกไปใช้ประโยชน์โดยการนำไปเผา ร้อยละ 80.0

5.2.2.14 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่พักของนักท่องเที่ยว

ในที่นี้ ผู้วจัยคิดจำนวนผู้ประกอบการ 25 ราย โดยไม่รวมผู้ประกอบการเรือนำเที่ยว 3 ราย พบว่า มีบ่อเก็บหรือส้วมซึ่ง คิดเป็นร้อยละ 52.3 ปล่อยลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัด ร้อยละ 37.0

หมายเหตุ : การกำจัดสิ่งปฏิกูลโดยส่วนใหญ่ ผู้ประกอบการมีส้วมซึ่งหรือที่ชาวบ้าน

เรียกว่า “โต” หรือ “ถังเกลอะ” ในขณะที่บางรายยังปล่อยลงสู่แหล่งน้ำ แต่สำหรับน้ำทึบนั้น โดยส่วนใหญ่จะเททิ้งลงน้ำ เมื่อจากชาวบ้านส่วนใหญ่มีบ้านอยู่ริมทะเล นอกจานี้ยังไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือในบางรายที่มีหน่วยงานราชการมาทำระบบบำบัดให้แต่ไม่สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2.2.15 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากการเรือน้ำเที่ยว

พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการจัดการโดยการปล่อยลงสู่ทะเลหรือแหล่งน้ำโดยไม่มีการบำบัด ร้อยละ 78.3 ซึ่งชาวบ้านส่วนใหญ่มองว่าสิ่งปฏิกูลไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เพราะสามารถเป็นอาหารของสัตว์ในทะเล

5.2.3 ข้อมูลนักท่องเที่ยว

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 55 ราย พบร้อยละ ที่มาปีของประชากร ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.3

5.2.3.1 เพศ

นักท่องเที่ยวแบ่งเป็นเพศหญิง ร้อยละ 60.0 และเพศชาย ร้อยละ 40.0

5.2.3.2 อายุ

นักท่องเที่ยวมีอายุเฉลี่ย 35 ปี

5.2.3.3 ระดับการศึกษา

นักท่องเที่ยวโดยส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ 50.9

5.2.3.4 อาชีพ

นักท่องเที่ยวมีอาชีพ 3 ลักษณะ ได้แก่ ราชการ/ธุรกิจ ร้อยละ 40.0 เอกชน ร้อยละ 23.6 และ นักเรียนนักศึกษา ร้อยละ 20.0

5.2.3.5 รายได้

นักท่องเที่ยวมีรายได้เฉลี่ย 17,091 บาท/เดือน

5.2.3.6 เดินทางมาจาก

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพฯ คิดเป็นร้อยละ 41.8 รองลงมาคือ เดินทางมาจากภาคตะวันออก ร้อยละ 30.9 และอันดับสุดท้าย คือ ภาคกลาง 27.3

5.2.3.7 เดินทางมากับผู้ร่วมเดินทาง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 43.6 รองลงมา คือ มาด้วยญาติ ร้อยละ 21.8 และ มาด้วยพี่ทำงาน ร้อยละ 20.0

5.2.3.8 จำนวนผู้ร่วมเดินทาง

จำนวนนักท่องเที่ยวที่ร่วมเดินทางมากับนักท่องเที่ยว 3 อันดับแรก ได้แก่ จำนวน 6-10 คน ร้อยละ 29.1 หากกว่า 20 คน ร้อยละ 21.8 และ 1-5 คน ร้อยละ 20.0

5.2.3.9 ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่โดยรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 56.4

5.2.3.10 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ใช้เวลาในการท่องเที่ยว เป็นเวลา 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 61.8

5.2.3.11 จำนวนครั้งที่มาเที่ยวเกาะช้าง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาเที่ยวเกาะช้างเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 49.1

5.2.3.12 การซื้อรู๊สื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทราบถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง คิดเป็นร้อยละ 63.6

5.2.3.13 การติดต่อเพื่อมาเที่ยวโอมสเตอร์

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ติดต่อโดยตรงกับเจ้าของโอมสเตอร์ คิดเป็นร้อยละ 58.2

5.2.3.14 จำนวนครั้งที่มาพักโอมสเตอร์และการกลับมาพักอีก

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มาพักโอมสเตอร์เป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 74.5 และพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกลับมาพักอีก คิดเป็นร้อยละ 72.7

5.2.3.15 การรับรู้ข้อมูลโอมสเตอร์

นักท่องเที่ยวทราบข้อมูลโอมสเตอร์ ใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ เพื่อน ร้อยละ 37.1 รองลงมา คือ ญาติ พี่น้อง ร้อยละ 14.3 และอันดับสุดท้าย คือ เอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ ร้อยละ 10.0

5.3 บทบาทหน้าที่ของเจ้าน้ำที่องค์กรภาครัฐและผู้นำท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาเกาะช้าง

5.3.1 อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

5.3.1.1 บทบาทหน้าที่ของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

การพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่เกาะช้าง หมายถึง การเข้าไปเที่ยวในอุทยาน

แห่งชาติเกาะช้าง อุทยานแห่งชาติเกาะช้างจะมีการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวโดยมีจิตสำนึกรักธรรมชาติ โดยไม่เข้ามาเพื่อจะทำลายและกอบโกยทรัพยากรธรรมชาติในการนำออกไปนอกพื้นที่ นอกจากนี้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ยังมีการดำเนินสำรวจประภารัง ให้เป็นแหล่งดำเนินการและมีการกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) ในการใช้ประโยชน์

5.3.1.2 การช่วยเหลือของอุทยานแห่งชาติเกาะช้างที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จัดให้มีการอบรมเยาวชนในหมู่บ้านเกี่ยวกับเรื่องการดูแลทรัพยากรธรรมชาติในหมู่บ้านของตน เช่น การรักษาทรัพยากรธรรมชาติไม่ว่าจะเป็นป่าชายเลน ชัยชนะฟอยล์มีอยู่ในหมู่บ้านทั้งทางบกและทะเล นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเกาะช้างได้ร่วมเรื่องการท่องเที่ยวในด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ คือ เมื่อมีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามายังมหาวิทยาลัย หรือเจ้าหน้าที่แนะนำ ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง มีเต้นท์ให้สำหรับนักท่องเที่ยวที่ต้องการน้ำพักแรม นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีการอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่นโดยให้ชาวบ้านเป็นมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเอง การจัดอบรมให้เดินทางท่องเที่ยวจะเลือกผู้รักที่มีพื้นที่จริงๆ หมายถึง พากที่ชอบเดินป่าโดยล่าสัตว์หรือหาของป่า ซึ่งทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จะขอร้องให้พากนี้เลิกการล่าสัตว์หรือหาของป่า โดยอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จะเน้นผู้ที่ชอบบุกรุกป่า ให้คนเหล่านี้มาอบรมด้านการท่องเที่ยว พาเที่ยวตามป่า

5.3.1.3 แผนเตรียมรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- 1) ทำอย่างไรให้ทรัพยากรป่าที่มีอยู่ 80% คงสภาพอย่างยั่งยืน
- 2) เป็นประโยชน์แก่การศึกษาปะเพน
- 3) ทำให้เกิดมีกิจกรรมในการท่องเที่ยวอย่างไร กิจกรรมการท่องเที่ยววิธีนึง คือ การสื่อความหมายของธรรมชาติ โดยทำทางเดินให้นักท่องเที่ยวไปสู่ธรรมชาติ ด้วยการทำการท่องเที่ยวแบบกลุ่มรายการท่องเที่ยว (Packing Travel) โดยการให้มีจักรยาน ศูนย์นักท่องเที่ยว (Visitor Center) ป้ายสื่อความหมายธรรมชาติ และการจัดให้มีไกด์หรือผู้นำเดินเที่ยวธรรมชาติ

โครงการของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง มี 3 โครงการ ดังนี้

1. เส้นทางเดินป่าชายเลน (Board Walking)
2. กลุ่มรายการท่องเที่ยว (Packing Tour)
3. จักรยาน

ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง มีแผนเตรียมรับ คือ ถนนช่วงเส้นทาง

ผ่านจุดต่างๆ เช่น สลักเพชรไปบางเบ้า มีแผนทำจุดชนวนวิว มีการตั้งที่พักตามเส้นทางต่างๆ ตามจุดที่เห็นเป็นจุดพัก ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จะทำเป็นจุดพักชนวนเข้า เส้นทางจึงริมด้านตัวป่าภารกิจเตรียมรับปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ต้องมีกำลังเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลพื้นที่อย่างทั่วถึง เช่นอยู่ตามเข้า แหล่งพื้นที่ที่สำคัญ เป็นต้น

5.2.3 องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้

อบต.เกาะช้างได้จัดเป็น อบต.ชั้น 5 แผนรองรับของ อบต.กับการพัฒนาการท่องเที่ยวมีทั้งโดยตรงและโดยอ้อม แผนที่หน่วยงานระดับบุณแจ้งมาเมื่อยังไม่ลงทะเบียน กระบวนการและการท่องเที่ยวของ อบต. จริงๆ อบต.จะตั้งจุดลงเสริมการท่องเที่ยวโดยตรง ยังเป็นรูปธรรม เห็นว่า แผนที่มีอยู่ยังไม่ครบถ้วนคุณ

5.2.3.1 บทบาทหน้าที่ของอบต.ที่เกี่ยวกับการพัฒนาเกาะช้างบทบาทหน้าที่ทางกฎหมายซึ่งเป็นหน้าที่ของ อบต. บทบาทหน้าที่หลักที่เห็น คือ การจัดเก็บภาษีโรงเรือน ภาษีที่ดินของผู้ที่ประกอบกิจการ เรื่องการรักษาความสะอาด เรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะปัญหายะที่มีมากขึ้น การของบประมาณมาทำการสร้างโรงงานกำจัดยะที่จะให้บิชัทเอกชนมาลงทุนโดยจะทำสัญญา กับทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง พระเป็นพื้นที่ของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

5.2.3.2 ตามรัฐธรรมนูญกล่าวว่ารัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาธรรมชาติ

ทาง อบต.ได้ให้โอกาสแก่ชาวบ้านมีส่วนร่วมดูแล โดยส่วนมากการพัฒนาทุกอย่างไม่ใช่ อบต.เป็นผู้กำหนดเองแต่ให้ประชาชนเป็นผู้กำหนด โดยการประชุมประชุมของแต่ละหมู่บ้าน และนำเข้าปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาประชุมดำเนินการเพื่อศูนย์โครงการอนุรักษ์ธรรมชาติ อาทิเช่น โครงการหนึ่งที่ทำตอนนี้ คือ กำลังสร้างอุตรรถ จะมีสะพานขึ้นป่าชายเลนซึ่งเป็นความต้องการของชาวบ้าน เพื่อเตรียมไว้รองรับนักท่องเที่ยว

เรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมนั้นชาวบ้านมีส่วนร่วม คือ รัฐกำหนดให้วันที่ 12 สิงหาคม และวันที่ 5 มกราคม มีการปลูกป่าชายเลน กรมป่าไม้ก็มีส่วนสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาธรรมชาติ ว่าดูแลอะไรที่จะเป็นอันตราย มีการประชุมประจำ คือ ทางอำเภอเกาะช้างมีการจัดกิจกรรม ประจำปี รวมประชุม จากนั้นมีการแจ้งประชาชน นอกเหนือนี้มีการอบรม ร่องรอยมนต์นี้มีมาก เช่น สมัยอดีตนายกรัฐมนตรี นายชวน หลีกภัยมีการกำหนดว่าต้องมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำนวนกี่

เปอร์เซ็นต์ ยาเสพติดจำนวนกี่เปอร์เซ็นต์ แต่รัฐบาลชุดนี้ จะเน้นงบประมาณมาลงทุนก่อสร้างทั้งหมด เวื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมนั้นไม่มี

5.2.3.3 ตาม พرب.อบด. มาตราที่ 23 กล่าวว่า อบต.มีหน้าที่ดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม

ในเรื่องสิ่งแวดล้อมมีข้อะ น้ำเสีย อนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน เป็นหน้าที่ของอบต. ต้องทำอยู่แล้วว่าอย่าให้สูญเสียไป อบต. มีการสนับสนุนประชาสัมพันธ์ มีการคัดแยกขยะ อบรมนักเรียน แต่พื้นที่ที่ดูแลนั้นอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง จึงไม่สามารถเข้าไปดูแลได้เลย เพราะมีกฎหมายบังคับอยู่ เช่น หลังป่าชายเลนหรือป่าโงกงาม หน่วยงานที่รับผิดชอบคือ กромเจ้าท่า กรมป่าสงวน ปัญหา คือ กฎหมายมีหลายฉบับ ต่างคนต่างใช้กฎหมายคนละฉบับ ถ้ามีกฎหมายฉบับเดียวจะเป็นการดี เพราะตอนนี้เหมือนต่างคนต่างปฏิบัติ

5.3.3 พัฒนาการกิจกรรมอาชีวศึกษา

5.3.3.1 บทบาทหน้าที่ของหน่วยงาน

วิสัยทัศน์โครงการพัฒนาชุมชน กรมการพัฒนาชุมชนเป็นหน่วยงานในการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ คือ ปลูกจิตสำนึกคน สอนคน การสอนให้ความรู้โดยมีนโยบายเป็นแนวทาง เช่นนโยบายตีกรอบให้ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ทำให้ประชาชนรู้จักการค้าขาย มีการทำโอมสเต็ย ทำให้มีคนห้องเที่ยวบนห้องทะเล นอกจากการสอนเพื่อให้ได้รายได้แล้ว หน่วยงานต้องมีการสอนกระบวนการแก่ชาวบ้าน โดยให้ผู้ประกอบการต้องมีความรักสิ่งแวดล้อม เพราะหากทะเลเสียหายก็จะไม่มีคนมาเที่ยวอีก ตั้งนั้นฐานะของผู้ประกอบการจึงควรจะให้ความรู้แก่นักห้องเที่ยว เช่นกัน เช่น ให้นักห้องเที่ยวช่วยดูแลในเรื่องขยะ ไม่เก็บหรือเหยียบทำลายปะการัง ไม่ไปตอกหอยตามเขตห้องห้าม เป็นต้น นอกจากผู้ประกอบการต้องใส่ใจแล้ว เจ้าหน้าที่เองต้องมีความเข้มงวด แต่เกาะช้างมีปัญหานี้เรื่องนักธุรกิจที่เป็นกลุ่มของผู้มีทธิพลดำรงการเมือง ในหลายครั้งที่ชาวบ้านไม่สามารถทำอะไรได้มากนัก

5.3.3.2 บทบาทหน้าที่ด้านการห้องเที่ยวเชิงนิเวศ

คือ มีการมองในเรื่องการห้องเที่ยวว่า หากนักห้องเที่ยวมาเที่ยวโดยปกติชาวบ้านก็ไม่มีรายได้ ทำอย่างไรจึงจะสร้างรายได้ให้แก่ชาวบ้าน จึงมองไปที่ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ไม่ว่าจะดี สรุนผลไม้และทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆที่มีในพื้นที่น่าจะเอื้อแก้ได้ จึงเสนอในรูปแบบของที่พักพิง โดยมีการประชุมกับชาวบ้าน เสนอความคิดที่ว่า นำบ้านของตนมาเป็นที่พักให้นักห้องเที่ยว โดยให้นักห้องเที่ยวสามารถเรียนรู้ถึงชีวิตของชาวบ้านด้วย เมื่อทดลองจึงจำเป็นต้องมีสัญลักษณ์ให้นักห้องเที่ยวทราบ จึงทำแผนพื้นแรก ทำสัญลักษณ์ลงสีเหลืองประดับตาม

บ้านที่ร่วมโครงการ โดยครัวเรือนมองว่าสีเหลืองเป็นสีของนายหลวง โดยยึดนายหลวงเป็นที่ตั้ง เมื่อเริ่มทำโครงการก็มีกลุ่มนักศึกษามาศึกษาวิถีชีวิตของชาวบ้าน หลังจากที่มีนักท่องเที่ยวมากขึ้นก็มีหน่วยงานอื่นเข้ามาส่งเสริม ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) สถาบันราชภัฏ องค์การบริหารส่วนจังหวัด สาธารณสุขตำบล เกษตรตำบล เป็นต้น ระยะหลังเริ่มมีหลายสัญลักษณ์สื่อถึงชื่อนี้อยู่ว่าหน่วยงานใดที่เข้ามาส่งเสริม บางคนเป็นนักอนุรักษ์ก็มองว่าสีของควรเป็นสีเขียว ทั้งนี้จึงชื่นอยู่กับชาวบ้านว่าจะประดับลงสีได้ก็ได้ถ้าสามารถเป็นสัญลักษณ์นำมารีเชียรายได้ หลังจากมีการทำไฮมสเตด์ชาวบ้านเริ่มรวมตัวกันมากขึ้น มีการเก็บรายในน้ำ เริ่มมีการจับผิดกัน เองว่าใครเป็นผู้ทิ้งขยะ กลายเป็นการสร้างมาตรฐานทางสังคมไปโดยปริยาย สำหรับบ้านสลัก เพชรเมื่อมีการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกิจทำให้ชาวบ้านมีการรวมกลุ่มกันมากขึ้น มีใช้บัน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) พาชาวบ้านไปดูไฮมสเตด์ที่ประสบความสำเร็จ

5.3.4 ผู้ใหญ่บ้าน

5.3.4.1 ประชาสัมพันธ์นักท่องเที่ยวในเรื่องการไม่ทิ้งขยะในน้ำ และไม่เก็บ ประการัง

5.3.4.2 ช่วยอนุมหือประชาสัมพันธ์ในเรื่องที่ตนได้ไปอบรมหือทราบจากที่ ประชุมให้แก่ชาวบ้าน

5.3.4.3 ช่วยบประมาณมาก่อนไปบัญหาในหมู่บ้าน

5.4 ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5.4.1 อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

5.4.1.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

เจ้าน้าที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้างเห็นด้วยต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เนื่องจากไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน แต่กลับเป็นผลดีต่ออุทยานแห่งชาติ เกาะช้าง คือ ทำให้อุทยานแห่งชาติเกาะช้างปฏิบัติภาระกิจได้ง่าย โดยมีการตั้งคณะกรรมการเข้ามาพัฒนาในตัวนิน ป่า น้ำ และชายฝั่ง ทั้งมีการทำแผนที่เพื่อกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) ในกรณีที่พัฒนา ชาวบ้านที่บ้านสลักเพชรเป็นชาวประมง หากินทางทะเล ทำสวน ผลไม้ สวนมะพร้าว แต่ก่อนนั้นแล้วทางต่างๆไม่ดี ถนนเป็นลูกกรง กากบาทรไม้สะตอก เมื่อมี

การพัฒนาทำให้การจราจรสะอาด ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

5.4.1.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีความคิดเห็นในเรื่องนี้ว่า มีผลกระทบแพร่หลาย แต่ต้องพยายามให้ผลกระทบเกิดขึ้นน้อยที่สุด เกาะช้างมีการพัฒนาเริ่งก่อนไป ควรให้ประชาชนมีความพร้อมด้วย จำเป็นต้องศึกษาคนท้องถิ่นจะอยู่อย่างไร ความมีความรู้ ทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างมองว่าให้สำคัญคือต้องมีหลักสูตรอบรม โดยอาจนำบุคลากรจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษามาให้ความรู้ในการอบรม สำหรับอุทยานแห่งชาติเกาะช้างนั้นก็มีการฝึกอบรม มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอยู่ในเรื่องของทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ หลักสูตรมัคคุเทศก์เดินป่า โดยแนะนำให้มัคคุเทศก์ท้องถิ่นอธิบายว่าประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ลูก涵รายสำหรับบริโภค เป็นต้น

5.4.1.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมของอุทยานแห่งชาติเกาะช้างในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีความพร้อมในการทำงาน เนื่องจากกระทรวง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งด้านงบประมาณและอุปกรณ์

5.4.2 องค์กรบริหารส่วนตำบลเกาะช้างได้

5.4.2.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ด้านการพัฒนาเกาะช้างทางอบต. เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ในขณะนี้มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ชาวบ้านปรับตัวไม่ทัน อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีแผนป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ ในทันที ตลอดจนจัดฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อมหลากหลายหลักสูตร เช่น การต้อนรับนักท่องเที่ยว การบริการ มีการอบรม การที่มีแผนฯเข้ามา และมีการพัฒนานั้นเป็นการสมควรที่จะพัฒนา เพราะเป็นแหล่งท่องเที่ยวของประเทศไทย และการพัฒนาของภาครัฐช้า จะทำได้ต้องมีผังเมืองก่อนจึงจะมาพัฒนาเกาะช้าง หรืออาจเป็นประกาศการก่อสร้างหรือแบบแปลนหรือมีการกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) แต่ปรากฏว่า ในขณะนี้มีผู้ประกอบการหรือกลุ่มนายทุนสร้างสิ่งก่อสร้างตาม whim ไม่สามารถเป็นการกระทำที่มีกฎหมาย

5.4.2.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างจะมีผลเสียด้านสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก เพราะการป้องกันยังขาดความเข้มงวด คือ เมื่อมีถนนเข้ามา ทำให้มีการบุกรุกที่อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง ที่ขยายใหญ่เสื่อมความดีดาย สรุนผลดี คือ ทำให้เกิดรายได้ตรงกับชาวบ้าน เมื่อในเรื่องการขนส่ง ทำให้ลดค่าใช้จ่าย เมื่อมีเรือเฟอร์รี่ ทำให้ขนส่งสินค้าประจำ เกษตรร่วมกันขึ้น

สำหรับการพัฒนานั้นยังไม่ถูกทาง ตัวเริ่มต้นมีผังเมืองมีการกำหนดเขตการจัดการ (Zoning) สำหรับเกาะช้างได้นั้นไม่มีปัญหาอะไร ด้านกสุ์มโรมสเตอร์ การสร้างบังกะโลเชิงเกษตร คือ สร้างในสวน całego สวนทุเรียน คือจะมีนาครรุยังไม่ให้การสนับสนุน อบต.จะต้องทำการพิจารณา เองว่าจะสามารถปลูกสิ่งก่อสร้างได้ได้บ้าง คือ การปลูกสิ่งก่อสร้างนั้นเข้าตามหลักเกณฑ์ของรัฐบาลปัจจุบัน เรื่องการแปลงสินทรัพย์ให้เป็นทุน ซึ่งชาวบ้านที่มีโอนด สามารถนำไปใช้ในธนาคารเพื่อกู้เงินมาก่อสร้างได้

5.4.2.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในด้านสิ่งแวดล้อม เจ้าน้ำที่ยังไม่มีความพร้อม อบต.มีหน้าที่ในเรื่องกฎหมายกำหนดเรื่องการท่องเที่ยว ซึ่งตามความจริงนั้นเจ้าน้ำที่ขาดการไม่มีหน้าที่โดยตรงด้านการท่องเที่ยว และขณะนี้หน่วยงานแต่ละหน่วยใช้กฎหมายคนละฉบับ การทำงานมีการประสานงานแต่ควรประสานแผนกันสำหรับหน่วยงานภาครัฐซึ่งมีความพร้อม คือ การท่องเที่ยว ขณะนี้องค์กรบริหารส่วนห้องถินเข้ามาพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน ซึ่งจะมีคณะกรรมการเข้ามาดูแลเรื่องการก่อสร้างผิดหรือไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อมหรือไม่ มีป้อมปราบศัตรูเสียหรือที่ทึ่งขยะหรือไม่ อย่างไร

5.4.3 พัฒนาการกิจกรรมบนเกาะช้าง

5.4.3.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พัฒนาการกิจกรรมบนเกาะช้างเห็นด้วย ในเรื่องของการพัฒนาให้ดีขึ้น แต่ก็มีมองข่องการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างนั้นมองว่า การพัฒนาดำเนินไปสู่ความยั่งยืนหรือไม่ด้วย เมื่อการพัฒนาในปัจจุบันต้องมองเรื่องสิ่งแวดล้อมด้วย สภาพแวดล้อมจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการดูแล จึงมีคำถามว่าเมื่อพัฒนาไปแล้วมีแผนรองรับหรือไม่เพื่อให้การพัฒนานี้มีความยั่งยืน จำเป็นต้องดูว่าแผนการทำงานนั้นมีความยั่งยืนหรือไม่ ไม่ใช่ต่างคนต่างพัฒนา ทุกคนที่เข้ามาร่วมทำงานควรมีแผนแม่บทหรือต้นแบบที่จะพัฒนาอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดตามมาซึ่งทุกวันนี้พบปัญหามากมายที่เกิดบนเกาะช้าง เช่น ปัญหาการบุกรุกที่ดิน การออกเอกสารลิขสิทธิ์การซื้อขายที่ดินโดยไม่มีเอกสารรองรับ ปัญหาการบุกรุกที่ดินของหลวงไม่ว่าจะเป็นที่ดินในเขตอุทยานแห่งชาติเกาะช้างหรือที่สาธารณะ เช่น เป็นต้น สิ่งเหล่านี้เกิดขึ้นเนื่องจากกระบวนการแบบแผน การขาดภูมิรัฐศาสตร์ เมื่อมากำหนดภายนอกลงทุกที่ทำให้แก้ปัญหาไม่ได้หรือควบคุมยาก หรือเมื่อทำการควบคุมก็เป็นการบีบบังคับลงทุนที่ทำการลงทุนไปแล้ว ซึ่งนักลงทุนเหล่านี้เมื่อมีการลงทุนแล้วก็จะดำเนินการต่อไป

5.4.3.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เมื่อถูกถึงผลตี จำเป็นต้องดูว่าเกิดขึ้นกับใคร สำหรับชาวบ้านนั้นเป็นผู้ที่ได้รับ

ประโยชน์จากการพัฒนา้อย เพราะชาวบ้านบ่นแกะช้างเมื่อรายที่ดินบนแกะไปแล้วซ้ายไปอยู่ที่อื่น นายทุนเข้ามาประกอบธุรกิจ ซึ่งชาวบ้านได้เงินจากการขายที่เพียงส่วนหนึ่ง ในขณะที่นักลงทุนมากอบโกยประโยชน์ นอกจากนี้นักลงทุนเองก็ไม่ได้จ้างชาวบ้านหรือเชื้อสินค้า เช่น ผลไม้บัน เกาะ ดังนั้นชาวบ้านจึงเป็นผู้ที่ได้รับประโยชน์น้อยที่สุด

เมื่อมองในด้านทรัพยากรธรรมชาติ มีคนใช้ทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้น จึงมีคำถ้าหากว่าลูกพืนที่บ่นแกะช้างนั้นเราสามารถที่จะเข้าไปทำนุบำรุงได้เหมือนที่อื่นหรือไม่ สำหรับแกะช้างนั้นไม่เหมือนที่อื่นซึ่งมีข้อจำกัด เพราะเป็นอุทยานแห่งชาติแกะช้าง สภาพแวดล้อมน้ำที่จะอำนวยความสะดวกในการเดินทางมาดูแลให้ธรรมชาติคงอยู่นั้นก็ไม่เพียงพอ หน้าแล้งต้นไม้ก็ล้มตาย เพราะไม่มีน้ำ ส่วนในเรื่องการใช้ทรัพยากรอย่างรวดเร็ว ก็ทำให้แกะช้างเกิดความเสื่อมโทรมได้อย่างแน่นอน ถ้าไม่มีระเบียบข้อบังคับหรือกฎหมายที่ชัดเจนมาดำเนินการ เป็นที่แน่นอนที่ชาวบ้านต้องการมีรายได้ จึงมีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร โดยลืมไปว่าทรัพยากรธรรมชาติจะไม่เหลือให้ไว้ใช้ประโยชน์ได้อีก เพราะทุกคนที่มาแกะช้างลงมาเข้าธรรมชาติ แม้สองหัวความเป็นธรรมชาติ แต่วันใดที่ธรรมชาติหมดไปคงจะไม่มากเที่ยวกะช้าง

5.4.3.3 ความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนแกะช้าง

1) หน่วยงานราชการและชาวบ้าน ยังไม่มีความพร้อม เพราะไม่มีกฎหมายควบคุมไว้อย่างชัดเจน แต่ละหน่วยงานต่างควบคุมกฎหมายของตนเอง อุทยานแห่งชาติแกะช้างก็ควบคุมพื้นที่อุทยาน กรมเจ้าท่าควบคุมทะเบียน เมื่อต่างคนต่างคุมงานที่ตนรับผิดชอบ เมื่อมีการรวมกันก็เกิดปัญหาที่ทรัพยากรธรรมชาติถูกทำลายไปแล้ว ดังนั้นต้องมีการป้องกัน การกำหนดการป้องกันโดยให้ร้าราชการส่วนกลาง ร้าราชการท้องถิ่นที่อยู่บันแกะ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานใด อาทิ ฝ่ายปกครอง เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน สำหรับการเข้าไปคุ้มครองในเรื่องปัญหาเหล่านี้ พัฒนาชุมชนสามารถเข้าไปให้ความรู้กับประชาชนในเรื่องที่จะดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมโดยกระบวนการของชุมชน ถ้าถ้ามีภารกิจที่มารับผิดชอบ ต้องถือว่าเป็นภารกิจที่สำคัญ ไม่ใช่ภารกิจที่มารับผิดชอบ

2) นักท่องเที่ยวนั้นมีความพอใจและไม่พอใจ นักท่องเที่ยวที่มีความพอใจคือได้มาเรียนรู้ถึงชีวิต โดยการเที่ยวแบบธรรมชาติ แสวงหาความสุขทาง生理 เดินป่า ด่าน้ำ ตกปลา นักท่องเที่ยวอีกส่วนหนึ่งที่ไปทางหาดทรายขาวที่เป็นแหล่งธุรกิจแหล่งบันเทิง ซึ่งมีนักท่องเที่ยวบางส่วนที่ต้องการกลับมาเที่ยวใหม่ ในขณะที่บางส่วนก็จะไม่กลับมาเที่ยวอีกครั้ง เพราะไม่ทราบว่าบริเวณใดของหาดที่สามารถลงไปเล่นน้ำได้ เนื่องจากนักท่องเที่ยว

ถูกผู้ประกอบการไล่ออกจากพื้นที่ส่วนบุคคล ซึ่งจริงๆแล้วชายหาดควรเป็นพื้นที่สาธารณะ ไม่ใช่เป็นของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง

3) สิ่งแวดล้อม พบร่วมปัญหาขยะที่มาจากการนักท่องเที่ยวบนเกาะช้างนั้น ไม่มีแหล่งรองรับขยะที่เพียงพอ องค์กรบริหารส่วนตำบลก็ยังไม่สามารถกำหนดแนวทางที่จะหันขยะ ปัญหาด้านแหล่งล้นน้ำ บางสถานประกอบการไม่มีน้ำสำหรับบริการลูกค้า ไม่มีแหล่งน้ำ ต้องจัดหากันเองโดยการซุดบ่อสาธารณะ นอกจากนี้น้ำยังมีไม่เพียงพอสำหรับทำการเกษตร อุดนี้ แสดงให้เห็นว่าเกาะช้างเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ยังขาดความพร้อมและอาจไม่พร้อมสำหรับระยะยาว ถึงแม้ว่าเกาะช้างจะมีฝนตกมาก แต่ก็ยังขาดที่กักเก็บน้ำอยู่ นอกจากนี้ในเรื่องพื้นที่ยังต้องรองรับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวจำนวนมากโดยขาดการกำหนดจำนวนคน ซึ่งจะส่งผลให้มีอย่างยืนเป็นอย่างแน่ สำหรับเกาะช้างจะเห็นได้ว่าทางด้านตะวันตกของเกาะช้างจะมีรีสอร์ฟและที่พักจำนวนมาก นักท่องเที่ยวมาเที่ยวอย่างหนาแน่น ในขณะที่ด้านตะวันออกของเกาะช้างยังคงความเป็นธรรมชาติอยู่ เป็นเสมือนปอดของเกาะช้างก็ว่าได้ สถานการณ์ปัจจุบันก่อสรุปลงทุนต่างก็ลงทุนก่อสร้างที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวโดยไม่เกรงกลัวกฎหมาย แต่อนาคตจะมีคนทำงานที่จะลงมาบริหารเรื่องการท่องเที่ยวเกาะช้าง โดยมีผู้อำนวยการปักครองเป็นในลักษณะเขตปักครองพิเศษ ซึ่งมีกฤษฎีกากำกับไว้ คณะกรรมการเหล่านี้จะมาบริหารการท่องเที่ยวตั้งแต่การป้องกันภัยธรรมชาติ การส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเป็นองค์กรมหานครควบคุมทั้งตำบล หัวอำเภอ หัวกิ่งรวมไปถึงเกาะช้าง เกาะกูด และหมู่เกาะบริวาร สำหรับแผนการพัฒนาหมู่เกาะช้างก็จะมีท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ที่เกาะงาม ที่จะไปเกาะหมากและเกาะกูด และมีเรือสปีดโบท ซึ่งสามารถมองเห็นภาพในอนาคตได้ หมู่เกาะเหล่านี้คงมีสภาพไม่แตกต่างไปจากเกาะช้าง ถ้ามองย้อนภาพเกาะช้างในปี พ.ศ.2545 มีถนนเกิดขึ้น จึงมีคำถามว่ามันเป็นการพัฒนาเร็วเกินไปหรือไม่ อะไรที่เร็วเกินไปโดยขาดความค่อยเป็นค่อยไปอาจนำพาความสูญเสียหายให้เกิดเร็วขึ้น เกาะช้างมีการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่คนยังขาดการเตรียมรับ ประชาชนชนที่เกาะช้างเพิ่งได้รับการสอนตามกระบวนการคิดนโยบายตามการปฏิบัติ เพิ่งมีการสอนกระบวนการคิดว่า คุณต้องรักคุณต้องปลูกป่าโภคภัณฑ์ แต่การสอนอาจไม่ได้ผลกระทบคุณ เช่น กรณีของบ้านบางบัวบ้านที่พวงเขามองเห็นป่าโภคภัณฑ์สวยงาม ตรงกันข้ามกับมีความขัดแย้งกันระหว่างนายทุนกับชาวบ้าน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการพัฒนานั้นไม่มีเป้าหมาย เป็นการพัฒนาที่คาดครอบแนวคิด คิดไม่

รอบครอบ การพัฒนาปัจจุบันเน้นที่จะให้นักท่องเที่ยวสามารถเดินทาง ให้ผู้บริหารธุรกิจมีบทบาทหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการของภาคธุรกิจ รัฐไม่มีโอกาสเข้าไปคุ้มครองอย่างเต็มที่

5.4.4 ผู้นำชุมชน

5.4.4.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

เห็นด้วยกับการพัฒนาเกาะช้าง เพราะทำให้เกิดความเจริญในพื้นที่ แต่ต้องการให้การพัฒนานั้นเป็นในเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ คือ ไม่ให้ทำลายธรรมชาติ อย่างต้นไม้ นิ่งห้อยก ยังคงหากเก็บได้ให้เด็กรุ่นหลังได้ดู ต้องการให้คงสภาพธรรมชาติเอาไว้

1) ความคิดเห็นต่อผลกระทบที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ในแง่ของผลเสียนั้นมองว่า การพัฒนานั้น คือ การที่เหล่านายทุนลงสร้างโรงแรม เกสท์เฮาส์ขนาดใหญ่ มีการคิดเห็นไม่จำนวนมากร ซึ่งพวกเขามาทำลายและกอบโภยธรรมชาติ

ในแง่ผลดีนั้น ใน การพัฒนาช่วยอนุรักษ์แต่งเติมสิ่งที่สูญเสียไป เช่น ต้นไม้ กีมีการปลูกขึ้นใหม่ มีการกระจายรายได้ในวงกว้างโดยการที่ชุมชนรับนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ประกอบด้วย เศรษฐกิจต่างๆ นอกจากนี้การพัฒนาทำให้ถนนดีขึ้น แต่อย่างไรก็ตามถนนในหมู่บ้านยังไม่ดีเท่าที่ควร

2) ความคิดเห็นในเรื่องการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

คิดว่า สำหรับการทำไอมสเตอร์ดัมประชานั้นยังไม่พร้อม บ้านยังเก่า ยังต้องซ่อมแซม สวยงามน้ำที่นั่นก็มีการซ่อมแซมทำแผนให้ ดังนี้

(1) พัฒนาชุมชน ช่วยในการทำประชานัมพันธ์ หนักท่องเที่ยวให้

(2) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ช่วยในการทำ

ประชานัมพันธ์ หนักท่องเที่ยวให้

(3) องค์กรบริหารส่วนตำบล(อบต.)ช่วยในเรื่องของบประมาณ บางส่วน

(4) อุทยาน มีการอบรมเรื่องสิ่งแวดล้อม วางแผนป้องกันแนว

ภัยธรรมชาติ

5.4.5 ประชาชนท่องถิน

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ ประชาชนท่องถิน จำนวน 72 ราย พบช้อมูลความคิดเห็นของประชาชนท่องถิน ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.4

5.4.5.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวม มีคะแนนอยู่ระหว่าง 44.00 – 79.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 59.97 คะแนน ส่วนเปรียบเทียบมาตรฐานเท่ากับ 6.44 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (16.00-37.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (37.34-58.67 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (58.68-80.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 61.1) และระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 38.9)

5.4.5.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวม มีคะแนนอยู่ระหว่าง 32.00-52.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 42.36 คะแนน ส่วนเปรียบเทียบมาตรฐานเท่ากับ 4.06 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (13-30.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (30.34-47.66 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (47.67-65.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 88.9) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 11.1)

5.4.5.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 19.00-33.00 คะแนน และมีคะแนนความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างเฉลี่ย เท่ากับ 24.53 คะแนน ส่วนเปรียบเทียบมาตรฐานเท่ากับ 2.62 คะแนน ส่วนระดับ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (8.00-18.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (18.67-29.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (29.34-40.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 95.8) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 4.2)

5.4.6 ผู้ประกอบการ

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชน คือ ผู้ประกอบการ จำนวน 30 ราย พบชื่อ มูลความคิดเห็นของผู้ประกอบการ ดังแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.5

5.4.6.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมี

คะแนนอยู่ระหว่าง 48.00-66.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 58.27 คะแนน ส่วนเป็น
เบนมาตรฐานเท่ากับ 4.86 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาบนเกาะช้าง แบ่งเป็น³ ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (16.00-37.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (37.34-58.67 คะแนน)
ระดับเห็นด้วย (58.68-80.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นใน
ระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 50.0) และระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 50.0)

5.4.6.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบน
เกาะช้างโดยรวม มีคะแนนอยู่ระหว่าง 31.00-54.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ
39.70 คะแนน ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.98 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องผล
ผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (13 -
30.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (30.34 -47.66 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (47.67-65.00
คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 90.0)
และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 10.0)

**5.4.6.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวบนเกาะช้าง**

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการ
ท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 22.00-34.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย
เท่ากับ 27.50 คะแนน ส่วนเป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.59 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นใน
เรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ
ระดับไม่เห็นด้วย (8.00-18.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (18.67-29.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย
(29.34-40.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ
(ร้อยละ 70.0) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 30.0)

5.4.7 นักท่องเที่ยว

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากร คือ นักท่องเที่ยว จำนวน 55 ราย พบชื่อ มูล
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ตั้งแสดงไว้ในตารางที่ ภาคผนวก ก.6

5.4.7.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมี
คะแนนอยู่ระหว่าง 46.00-68.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 56.96 คะแนน ส่วน
เป็นเบนมาตรฐานเท่ากับ 5.33 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาบนเกาะช้าง แบ่ง

เป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (14.00-32.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (32.67-51.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (51.34-70.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 85.5) และระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 14.5)

5.4.7.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 26.00-43.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 33.33 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.24 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (10.00-23.33 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (23.34-36.67 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (36.68-50.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 78.2) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 21.8)

5.4.7.3 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างโดยรวมมีคะแนนอยู่ระหว่าง 13.00-22.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 17.07 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.20 คะแนน ส่วนระดับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับไม่เห็นด้วย (5.00-11.66 คะแนน) ระดับไม่แน่ใจ (11.67-18.33 คะแนน) ระดับเห็นด้วย (18.34-25.00 คะแนน) ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ (ร้อยละ 76.4) และระดับเห็นด้วย (ร้อยละ 23.6)

5.5 การทดสอบสมมติฐาน

5.5.1 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

5.5.1.1 สมมติฐานที่ 1 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-Test พบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ

และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig = .004$) ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จึงสรุปได้ว่าเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 1 คือ ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.1)

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ประเภทบุคคล	N	$\bar{X}$	S.D.	S.E.	95% Confidential Interval for	
					Mean	Lower Bound
					Upper Bound	
ประชาชน	72	53.6667	5.8671	.6914	52.2880	55.0454
ผู้ประกอบการ	30	55.7000	4.6989	.8579	53.9454	57.4546
นักท่องเที่ยว	55	56.9273	5.3881	.7265	55.4707	58.3839
รวม	157	55.1975	5.6574	.4515	54.3056	56.0893

แหล่งความแปรปรวน	df.	Sum of squares	Mean square	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่าง	2	340.870	170.435	5.642	.004
กลุ่ม					
ความแตกต่างภายใน	154	4652.009	30.208		
กลุ่ม					
รวม	157	4992.879			

5.5.1.2 สมมติฐานที่ 2 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-Test พนวณว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($Sig = .373$) ที่

ระดับความเชื่อมั่นที่ 95% จึงสรุปได้ว่าเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 คือ ความคิดเห็นในเรื่อง การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน (รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 5.2)

ตารางที่ 5.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

ประเภทบุคคล	N	$\bar{X}$	S.D.	S.E.	95% Confidential Interval for	
					Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ประชาชน	72	31.2639	3.0070	.3544	30.5573	31.9705
ผู้ประกอบการ	30	32.0000	3.9479	.7208	30.5258	33.4742
นักท่องเที่ยว	55	30.8545	4.0388	.5446	29.7627	31.9464
รวม	157	31.2611	3.5808	.2858	30.6966	31.8256

แหล่งความไม่สงบ	df.	Sum of squares	Mean square	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่าง	2	25.471	12.735	.993	.373
กสุน					
ความแตกต่างภายใน	154	1974.822	12.824		
กสุน					
รวม	157	2000.293			

5.5.1.3 สมมติฐานที่ 3 ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ F-Test พบร่วมกันที่ 0.993 ที่ระดับความเชื่อมั่นที่ 95 % จึงสรุปได้ว่าเป็นการยอมรับสมมติฐานข้อที่ 3 คือ ความคิดเห็นใน

เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว
ไม่แตกต่างกัน (รายละเอียดตั้งแสดงในตารางที่ 5.3)

ตารางที่ 5.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนา
การท่องเที่ยวบนเกาะช้างของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

ประเภท บุคคล	N	$\bar{X}$	S.D.	S.E.	95% Confidential Interval for Mean	
					Lower Bound	Upper Bound
ประชาชน	72	16.9028	2.4619	.2901	16.3243	17.4813
ผู้ประกอบการ	30	17.3000	2.2307	.4073	16.4671	18.1329
นักท่องเที่ยว	55	15.1818	1.9254	.2596	14.6613	15.7023
รวม	157	16.3758	2.4004	.1916	15.9974	16.7542

แหล่งความประปาน	df.	Sum of squares	Mean square	F	Sig.
ความแตกต่างระหว่าง กลุ่ม	2	124.027	62.013	12.326	.000
ความแตกต่างภายใน กลุ่ม	154	774.801	5.031		
รวม	157	898.828			

หมายเหตุ : สำหรับการหาความสัมพันธ์ในสมมติฐานที่ 1-3 นั้น ผู้ศึกษาเลือกเฉพาะคำถามที่
เนื่องกันของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมาใช้ในการประมาณผล

ผล

5.5.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

5.5.2.1 ประชาชนท้องถิ่น

- 1) สมมติฐานที่ 4 การมีและไม่มีที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับความ

คิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนท่องถินที่มีที่ดินทำกินกับประชาชนท่องถินที่ไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบร้า ประชาชนท่องถินที่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 16 ราย) คิดเป็นร้อยละ 44.4 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 20 ราย) คิดเป็นร้อยละ 55.6 ประชาชนท่องถินที่ไม่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 12 ราย) คิดเป็นร้อยละ 33.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 24 ราย) คิดเป็นร้อยละ 66.7 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับการมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท่องถิน แสดงผลดังตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การมีหรือไม่มีที่ดิน	ระดับความคิดเห็น		รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย		
มี	16	44.4	20	55.6
ไม่มี	12	33.3	24	66.7
รวม	28	38.9	44	61.6
			72	100

$$\chi^2 = .935 \text{ Significance} = .334 \alpha = 0.05$$

จากค่า Sig = .334 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

2) สมมติฐานที่ 5 การมีและไม่มีที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนท่องถินที่มีที่ดินทำกินกับประชาชนท่องถินที่ไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบร้า ประชาชนท่องถินที่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 32 ราย) คิดเป็นร้อยละ 88.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 11.1 ประชาชนท่อง

ถ้าที่ไม่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 32 ราย) คิดเป็นร้อยละ 88.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 11.1 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Fisher's Exact Test Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับการมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่น แสดงผลดังตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การมีหรือไม่มีที่ดิน	ระดับความคิดเห็น						รวม
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย					
มี	32	88.9	4	11.1	36	100	
ไม่มี	32	88.9	4	11.1	36	100	
รวม	64	88.9	8	11.1	72	100	

Significance = 1.000 $\alpha = 0.05$

จากค่า Sig = 1.000 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3) สมมติฐานที่ 6 การมีและไม่มีที่ดินทำกินมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินกับประชาชนท้องถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบร่วมกันว่า ประชาชนท้องถิ่นที่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 34 ราย) คิดเป็นร้อยละ 94.4 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 2 ราย) คิดเป็นร้อยละ 5.6 ประชาชนท้องถิ่นที่ไม่มีที่ดินทำกินมีความเห็นในระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 35 ราย) คิดเป็นร้อยละ 97.2 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 1 ราย) คิดเป็นร้อยละ 2.8 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Fisher's Exact Test Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นกับการมีและไม่มีที่ดินทำกินของประชาชนท้องถิ่น แสดงผลดังตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 ความสัมพันธ์ระหว่างการมีและไม่มีที่ดินทำกินกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การมีหรือไม่มีที่ดิน	ระดับความคิดเห็น			รวม		
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
มี	34	94.4	2	5.6	36	100
ไม่มี	35	97.2	1	2.8	36	100
รวม	69	95.8	3	4.2	72	100

Significance = 1.000 $\alpha = 0.05$

จากค่า Sig = 1.000 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปัจจัยสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5.5.2.2 ผู้ประกอบการ

1) สมมติฐาน 7 ระยะการดำเนินการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการที่ดำเนินการเป็นระยะน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไปต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างพบว่า ผู้ประกอบการที่ดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 41.7 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 7 ราย) คิดเป็นร้อยละ 58.3 ส่วนผู้ประกอบการที่ดำเนินการ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 10 ราย) คิดเป็นร้อยละ 55.6 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 8 ราย) คิดเป็นร้อยละ 44.4 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะการดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไป แสดงผลดังตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระดับดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น			รวม		
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
น้อยกว่า 2 ปี	5	41.7	7	58.3	12	100
2 ปี ขึ้นไป	10	55.6	8	44.4	18	100
รวม	15	50.0	15	50.0	30	100

$$\chi^2 = .556 \text{ Significance} = .456 \alpha = 0.05$$

จากค่า Sig = 0.456 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเศษสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระดับการดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

2) สมมติฐาน 8 ระดับการดำเนินการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการที่ดำเนินการเป็นระดับน้อยกว่า 2 ปี กับ 2 ปี ขึ้นไปต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบร่วมกันว่า ผู้ประกอบการที่ดำเนินการน้อยกว่า 2 ปี มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 12 ราย) คิดเป็นร้อยละ 100.0 ส่วนผู้ประกอบการที่ดำเนินการ 2 ปี ขึ้นไป มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 15 ราย) คิดเป็นร้อยละ 83.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 16.7 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Fisher's Exact Test Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินการน้อยกว่า 2 ปี กับ 2 ปี ขึ้นไป แสดงผลดังตารางที่ 5.8

**ตารางที่ 5.8 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจาก
การพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง**

ระดับดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น		รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย		
น้อยกว่า 2 ปี	12	100.0		12 100
2 ปี ขึ้นไป	15	83.3	3 16.7	18 100
รวม	27	90.0	3 10.0	30 100

Significance = .255 $\alpha = 0.05$

จากค่า Sig = .255 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิสัมพันธ์ จึงสรุปได้ว่าระดับการดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3) สมมติฐาน 9 ระดับการดำเนินการมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ประกอบการที่ดำเนินการเป็นระยะน้อยกว่า 2 ปีกับ 2 ปี ขึ้นไปต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่า ผู้ประกอบการที่ดำเนินการน้อยกว่า 2 ปี มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 8 ราย) คิดเป็นร้อยละ 66.7 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 33.3 ส่วนผู้ประกอบการที่ดำเนินการ 2 ปี ขึ้นไปมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 13 ราย) คิดเป็นร้อยละ 72.2 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 27.8 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระดับการดำเนินการน้อยกว่า 2 ปี กับ 2 ปี ขึ้นไป แสดงผลดังตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาการดำเนินการกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะดำเนินการ	ระดับความคิดเห็น			รวม		
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย				
น้อยกว่า 2 ปี	8	66.7	4	33.3	12	100
2 ปี ขึ้นไป	13	72.2	5	27.8	18	100
รวม	21	70.0	9	30.0	30	100

$$\chi^2 = .106 \text{ } ^b \text{ Significance} = .745 \alpha = 0.05$$

b. 1 cell (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 3.60

จากค่า Sig = .745 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาการดำเนินการไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5.5.2.3 นักท่องเที่ยว

1) สมมติฐานที่ 10 ระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ห้องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วัน กับมากกว่า 2 วันต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างพบว่านักท่องเที่ยวที่ห้องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 15.8 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 16 ราย) คิดเป็นร้อยละ 84.2 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ห้องเที่ยวเป็นระยะเวลามากกว่า 2 วัน มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 13.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 31 ราย) คิดเป็นร้อยละ 86.1 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน กับ มากกว่า 2 วัน แสดงผลดังตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยว กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น			รวม
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย		
1-2 วัน	3	15.8	16	84.2
มากกว่า 2 วัน	5	13.9	31	86.1
รวม	8	14.5	47	85.5
				100

$$\chi^2 = .036^b \text{ significance} = .849 \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.76

จากค่า Sig = .849 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

2) สมมติฐานที่ 11 ระยะเวลาในการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันกับมากกว่า 2 วัน ต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พนักงานท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 15 ราย) คิดเป็นร้อยละ 78.9 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 21.1 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลามากกว่า 2 วัน มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 28 ราย) คิดเป็นร้อยละ 77.8 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 8 ราย) คิดเป็นร้อยละ 22.2 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน กับ มากกว่า 2 วัน แสดงผลดังตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยว กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น		รวม
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	
1-2 วัน	15	78.9	4 21.1 19 100
มากกว่า 2 วัน	28	77.8	8 22.2 36 100
รวม	43	78.2	12 21.8 55 100

$$\chi^2 = .010^b \text{ Significance} = .920 \alpha = 0.05$$

b. 1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.15

จากค่า Sig = .920 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3) สมมติฐานที่ 12 ระยะเวลาในการท่องเที่ยว มีความสัมพันธ์ กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลา 1-2 วันต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 17 ราย) คิดเป็นร้อยละ 89.5 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 2 ราย) คิดเป็นร้อยละ 10.5 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ท่องเที่ยวเป็นระยะเวลามากกว่า 2 วัน มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 25 ราย) คิดเป็นร้อยละ 69.4 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 11 ราย) คิดเป็นร้อยละ 30.6 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐานด้วย Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วัน กับ มากกว่า 2 วัน แสดงผลดังตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการท่องเที่ยว กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ระยะเวลาในการท่องเที่ยว	ระดับความคิดเห็น			รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย			
1-2 วัน	17	89.5	2	10.5	19
มากกว่า 2 วัน	25	69.4	11	30.6	36
รวม	42	76.4	13	23.6	55
					100

$$\chi^2 = 2.764 \text{ b } \text{Significance} = .096 \alpha = 0.05$$

b. 1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.49

จากค่า Sig = .096 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระยะเวลาในการท่องเที่ยวไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

4) สมมติฐานที่ 13 การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบร่วมกันว่า นักท่องเที่ยวที่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 8.6 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 32 ราย) คิดเป็นร้อยละ 91.4 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 5 ราย) คิดเป็นร้อยละ 25.0 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 15 ราย) คิดเป็นร้อยละ 75.0 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐาน Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง แสดงผลดังตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างกับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การรับรู้เรื่องการพัฒนาเกาะช้าง	ระดับความคิดเห็น			รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย			
ทราบ	3	8.6	32	91.4	35 100
ไม่ทราบ	5	25.0	15	75.0	20 100
รวม	8	14.5	47	85.5	55 100

$$\chi^2 = 2.764^b \text{ Significance} = .124 \alpha = 0.05$$

b. 1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 2.91

จากค่า Sig = .124 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าระดับเวลาการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

5) สมมติฐานที่ 14 การรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พนวณนักท่องเที่ยวที่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 26 ราย) คิดเป็นร้อยละ 74.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 9 ราย) คิดเป็นร้อยละ 25.7 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้าง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 17 ราย) คิดเป็นร้อยละ 85.0 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 3 ราย) คิดเป็นร้อยละ 15.0 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐาน Pearson Chi-Square เพื่อหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงผลดังตารางที่ 5.14

ตารางที่ 5.14 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบน Hague ชี้ทางกับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบน Hague ชี้ทาง

การรับรู้เรื่องการพัฒนา Hague ชี้ทาง	ระดับความคิดเห็น			รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย			
ทราบ	26	74.3	9	25.7	35 100
ไม่ทราบ	17	85.0	3	15.0	20 100
รวม	43	78.2	12	21.8	55 100

$$\chi^2 = .857 \text{ } ^b \text{ Significance} = .355 \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.36

จากค่า Sig = .355 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการรับรู้เรื่องการพัฒนาบน Hague ชี้ทางไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบน Hague ชี้ทาง

6) สมมติฐานที่ 15 การรับรู้เรื่องการพัฒนาบน Hague ชี้ทางมีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบน Hague ชี้ทาง

จากการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบน Hague ชี้ทางต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบน Hague ชี้ทาง พบร่วมนักท่องเที่ยวที่ทราบเรื่องการพัฒนาบน Hague ชี้ทางมีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 26 ราย) คิดเป็นร้อยละ 74.3 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 9 ราย) คิดเป็นร้อยละ 25.7 ส่วนนักท่องเที่ยวที่ไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบน Hague ชี้ทาง มีความคิดเห็นระดับไม่แน่ใจ (จำนวน 16 ราย) คิดเป็นร้อยละ 80.0 ระดับเห็นด้วย (จำนวน 4 ราย) คิดเป็นร้อยละ 20.0 ซึ่งผลจากการทดสอบสมมติฐาน Pearson Chi-square เพื่อหาความสัมพันธ์กับความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบน Hague ชี้ทาง แสดงผลตังหากว่างที่ 5.15

ตารางที่ 5.15 ความสัมพันธ์ระหว่างการทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบันทึกช้างกับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

การรับรู้เรื่องการพัฒนาเกาะช้าง	ระดับความคิดเห็น			รวม	
	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย			
ทราบ	26	74.3	9	25.7	35 100
ไม่ทราบ	16	80.0	4	20.0	20 100
รวม	42	76.4	13	23.6	55 100

$$\chi^2 = .230^b \text{ Significance} = .631 \alpha = 0.05$$

b.1 cells (25%) have expected count less than 5. The minimum expected count is 4.73

จากค่า Sig = .631 เป็นค่าที่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าปฏิเสธสมมติฐาน จึงสรุปได้ว่าการรับรู้เรื่องการพัฒนาบันทึกช้างไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

บทที่ 6

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

ข้อมูลจากการศึกษา ผู้ศึกษานำข้อมูลดังกล่าวมาวิเคราะห์ได้ผลสรุป วิจารณ์ พบปัญหา และเสนอแนะดังนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสักเพชร กิ่งอำเภอเกาะช้าง ได้ จังหวัดตราด โดยศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ได้แก่ ประชาชนท่องถิน จำนวน 72 ราย ผู้ประกอบการ จำนวน 30 ราย และนักท่องเที่ยว จำนวน 55 ราย ซึ่งใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สามารถสรุปได้ดังนี้

6.1.1 สรุปข้อมูลทั่วไป

6.1.1.1 ข้อมูลของประชาชนท่องถิน

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.7) มีอายุเฉลี่ย 43 ปี การศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 73.6) ประกอบอาชีพประมง (ร้อยละ 87.5) มีรายได้เฉลี่ย 81,500 บาท/ปี อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนานกว่า 15 ปี (ร้อยละ 87.5) มีภูมิลำเนาเป็นคนท่องถิน (ร้อยละ 59.7) มีที่ดินทำกิน (ร้อยละ 50) จำนวนที่ดินที่มีเฉลี่ย 17.3 ไร่ กรรมสิทธิ์ที่ดินเป็นภกบ.5 (ร้อยละ 53.5) ส่วนผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกิน (ร้อยละ 50) โดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหะเล (ร้อยละ 88.9)

2) ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การพึงพิงทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรทางทะเล (ร้อยละ

44.2) ใช้ประโยชน์เพื่อทำการประมงและการท่องเที่ยว ซึ่งประชากรมีส่วนร่วมในการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

6.1.1.2 ข้อมูลของผู้ประกอบการ

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

จากผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 56.7) มีอายุเฉลี่ย 43 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปัจจุบันศึกษา (ร้อยละ 70.0) ประกอบอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 23.3) มีรายได้เฉลี่ย 142,928 บาท/ปี อาชีวศึกษาในหมู่บ้านนานกว่า 15 ปี (ร้อยละ 83.3) มีภูมิลำเนาเป็นคนท้องถิ่น (ร้อยละ 83.3.) มีที่ดินทำกิน (ร้อยละ 63.3) จำนวนที่ดินที่มีเฉลี่ย 26.06 ไร่ กรรมสิทธิ์ดินเป็นโฉนดที่ดิน (ร้อยละ 41.1) ส่วนผู้ที่ไม่มีที่ดินทำกินโดยส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในหอพัก (ร้อยละ 63.6)

2) ข้อมูลการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติส่วนใหญ่เป็นทรัพยากรทางทะเล (ร้อยละ 47.6) ใช้ประโยชน์เพื่อทำการประมงและการท่องเที่ยว ซึ่งประชากรมีส่วนร่วมในการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติ

3) ข้อมูลด้านการประกอบการ

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีระยะเวลาการประกอบการ 2 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 32.0) ให้นักท่องเที่ยวพักในบ้านและนอกบ้าน เหตุผลส่วนใหญ่ที่ทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้นเป็นผู้ลงทุนทำไอมสเตอร์เพราะเพื่อเพิ่มรายได้ ซึ่งเจ้าของเป็นผู้ลงทุนทำไอมสเตอร์เอง ผู้ที่มีการทำไอมสเตอร์มีการรวมกันเป็นกลุ่มโดยมีการเป็นสมาชิกกัน (ร้อยละ 92.0) นักท่องเที่ยวที่มาพักจะติดต่อผ่านเจ้าของบ้าน (ร้อยละ 56.0) แต่ในกรณีที่ติดต่อผ่านผู้เชื่อมหรือหน่วยงานอื่นส่วนใหญ่ต้องเสียค่าใช้จ่าย (ร้อยละ 66.7)

4) ข้อมูลด้านการจัดการรายและสิ่งปฏิกูลจากการท่องเที่ยว

การจัดการรายผู้ประกอบการเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำไปจัดการขั้นต่อไป (ร้อยละ 57.1) การนำขยะมากำจัดและใช้ประโยชน์ พบว่า ส่วนใหญ่มีการคัดแยกขยะก่อนนำไปเผา (ร้อยละ 76.5) ซึ่งนำขยะมาคัดแยก (ร้อยละ 93.3) ใช้ประโยชน์โดยการนำไปป้าย (ร้อยละ 80.0) ในการจัดการสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่พักของนักท่องเที่ยว จะมีป้อกกเก็บหรือส่วนซึ่ง (ร้อยละ 52.3) โดยส่วนใหญ่เนื้าเสียลงสูบน้ำ บางรายมีการเนื้าเสียลงส้วมหรือต่อท่อเพื่อรดน้ำด้วย สำหรับการจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากเรือน้ำเที่ยวส่วนใหญ่ปัล่องสูบน้ำโดยไม่มีการบำบัด (ร้อยละ 78.3)

6.1.1.3 ข้อมูลของนักท่องเที่ยว

1) ข้อมูลส่วนบุคคล

จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 60.0)

อายุเฉลี่ย 35 ปี มีระดับการศึกษาระดับป्रถูปญญาตรีหรือเทียบเท่า (ร้อยละ 50.9) อาชีพเกษตรกร/ธุรกิจ (ร้อยละ 40.0) มีรายได้เฉลี่ย 17,091 บาท/เดือน

2) ข้อมูลรูปแบบการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 41.8)

เดินทางมากับเพื่อน (ร้อยละ 43.6) จำนวนคนที่ร่วมเดินทาง 6-10 คน (ร้อยละ 29.1) ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางส่วนใหญ่เป็นรถยนต์ส่วนตัว (ร้อยละ 56.4) โดยระยะเวลาที่เดินทางเป็นระยะเวลา 3 วัน (ร้อยละ 61.8) ท่องเที่ยวเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 49.1) มีการรับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างอย่างยังยืน (ร้อยละ 63.6) นักท่องเที่ยวติดต่อผ่านเจ้าของไฮมสเตย์ (ร้อยละ 58.2) นักท่องเที่ยวมาพักที่ไฮมสเตย์เป็นครั้งแรก (ร้อยละ 74.5) และจะกลับมาพักใหม่ (ร้อยละ 72.7) สำหรับการรับรู้ข้อมูลไฮมสเตย์นั้นผ่านเพื่อน (ร้อยละ 37.1)

6.1.2 สรุปการทดสอบสมมติฐาน

6.1.2.1 ผลการศึกษาเบรี่ยบเทียบความคิดเห็นของประชาชน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

1) ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คือ ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

2) ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง คือ ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ ในขณะที่ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นในระดับที่เห็นด้วย

3) ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

6.1.2.2 ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

1) ประชารัฐท่องเที่ยว

6.2 ภาระผู้สอนผลการศึกษา

6.2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว

6.2.1.1 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน

อภิปายได้ว่า ในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารมากมาย ประกอบกับที่ชาวบ้านได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่เป็นผู้มีความรู้รึค่อนข้างมีความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม เพราจะนั้น บุคคลเหล่านี้จึงเลือกเห็นว่าการพัฒนาเกาะช้างจะส่งผลดี อันได้แก่ มีระบบสาธารณูปโภคที่ดีขึ้น มีโรงกำจัดขยะ มีระบบบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ จวนุช ศิริรัตนพิริยะ (2534: บทคัดย่อ) นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นที่เห็นด้วยกับแนวคิดการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น การกำหนดเขตสำหรับการพัฒนา

6.2.1.2 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างแตกต่างกัน

อภิปายได้ว่า ในปัจจุบันมีข้อมูลข่าวสารมากมาย ประกอบกับที่ชาวบ้านได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผู้ประกอบกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่เป็นผู้มีความรู้รึค่อนข้างมีความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม แต่สำหรับความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบนั้นค่อนข้างจะเป็นเรื่องของอนาคต ซึ่งปัจจุบันยังไม่เห็นผลกระทบที่เกิดจาก การพัฒนามากนัก ดังนั้น ประชาชนท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวจึงไม่ค่อยมีความเห็นไม่แน่ใจกับเรื่องผลกระทบที่เกิดขึ้นเท่าที่ควร ในขณะที่ผู้ประกอบการเป็นผู้ໄດสัมภានกับเรื่องท่องเที่ยวมากที่สุด ดังนั้น ผู้ประกอบการค่อนข้างจะเห็นด้วยกับผลกระทบจากการพัฒนา ที่เห็นได้ชัด คือ ผู้ประกอบการมีรายได้มากขึ้นนั่นเอง

6.2.1.3 ในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว บนเกาะช้าง

พบว่า ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว มีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ยกไปรายได้ว่า ในปัจจุบันมีข้อมูลช้าๆ สามารถมาด้วย ประกอบกับที่ชาวบ้านได้รับการอบรมในเรื่องที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผนวกกับนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวในพื้นที่เป็นผู้มีความรู้ ซึ่งตอนนี้ช้างมีความเข้าใจในเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันยังไม่เห็นความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนามากนัก เช่น เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานราชการยังไม่เข้ามาช่วยเหลือเต็มที่ ซึ่งอาจอยู่ระหว่างการทำงาน ผู้ประกอบการหลายรายเพียงประกอบการอาจความรู้ความเข้าใจในเรื่องการประกอบการ เป็นต้น ดังนั้น ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยวจึงมีความเห็นไม่แน่ใจในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

6.2.2 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และนักท่องเที่ยว

6.2.2.1 ประชาชนท้องถิ่น

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มตัวอย่างต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

- 1) ปัจจัยการมีและไม่มีที่ดินทำกินต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเดียวกัน

ยกไปรายได้ว่า การที่ชาวบ้านที่มีที่ดินทำกินและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะสภาพพื้นที่ในหมู่บ้านค่อนข้างลงต่ำ ไม่มีความเจริญมากมายนัก ไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยเด่นเท่าทางศึกษาวันตก ดังนั้นการที่มีการพัฒนาเข้ามาแล้วทำให้เกาะช้างดีขึ้น ก็จะนำการพัฒนาหมายังหมู่บ้านด้วย โดยเฉพาะสิ่งที่จำเป็นชั้นพื้นฐาน เช่น ถนน การแก้ปัญหาน้ำไม่เพียงพอ เป็นต้น จยศศักดิ์องกับการศึกษาของ จันทิมา พิพัฒพงศา (2543: 108) พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกรในการปลูกผัก

ปลดอาชีวภาพ สุนทร พิศปั้น (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นไม่มีผลต่อบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป้าขายเล่น และสุวรรณ เอี่ยมสุขประเสริฐ (2545: 81) พบว่า การเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการป่าไม้แบบชุมชนมีส่วนร่วม

2) ปัจจัยการมีและไม่มีที่ดินทำกินต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า การที่ชาวบ้านที่มีที่ดินทำกินและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะสภาพพื้นที่ในหมู่บ้านค่อนข้างสงบ ไม่มีความเจริญมากนัก จันทิมา พิพัฒพงศา (2543: 108) พบว่า ขนาดพื้นที่ถือครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกรในการปลูกผักปลดอาชีวภาพ สุนทร พิศปั้น (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นั้นไม่มีผลต่อบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป้าขายเล่น และสุวรรณ เอี่ยมสุขประเสริฐ (2545: 81) พบว่า การเคยได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการป่าไม้แบบชุมชนมีส่วนร่วม

3) ปัจจัยการมีและไม่มีที่ดินทำกินต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การมีและไม่มีที่ดินทำกินไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าประชาชนที่มีและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า การที่ชาวบ้านที่มีที่ดินทำกินและไม่มีที่ดินทำกินมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เพราะสภาพพื้นที่ในหมู่บ้านค่อนข้างสงบ ไม่มีความเจริญมากนัก ไม่ได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยเด่นเท่าทางซีกตะวันตก ดังนั้นการที่มีการพัฒนาเข้ามาร้าวบ้านยังไม่แน่ใจว่าจะมีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาหรือไม่ สอดคล้องกับการศึกษาของ จันทิมา พิพัฒพงศา (2543: 108) พบว่าขนาดพื้นที่ถือครองไม่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรกรในการปลูกผักปลดอาชีวภาพ สุนทร พิศปั้น (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ใน

พื้นที่นั้นไม่มีผลต่อบบทบาทขององค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลน และสุวรรณ เอี่ยมสุข ประเสริฐ (2545: 81) พบว่า การเดินได้รับป่าจากเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของครัวเรือนไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นในการจัดการป่าไม้แบบชุมชนมีส่วนร่วม

6.2.2.2 ผู้ประกอบการ

1) ปัจจัยระยะการดำเนินการต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวนature

พบว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวนature แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวนature ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

อภิปรายได้ว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพื้นที่และมองว่าการพัฒนาจะทำให้ดีขึ้น เช่นเดียวกับ สรัญญศ บุญไช (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการ ไม่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ

2) ปัจจัยระยะการดำเนินการต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวนature

พบว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่มีผลต่อในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวนature แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวนature ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพื้นที่และยังไม่แน่ใจว่าการพัฒนาจะส่งผลกระทบหรือไม่ เช่นเดียวกับ สรัญญศ บุญไช (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการ ไม่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ

3) ปัจจัยระยะเวลาดำเนินการต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการที่มีระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า ระยะเวลาดำเนินการน้อยกว่า 2 ปีและ 2 ปีขึ้นไปไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นของผู้ประกอบการ เพราะผู้ประกอบการมีความสัมพันธ์กับพื้นที่และยังไม่แน่ใจว่ามีการเตรียมพร้อมในการพัฒนาหรือไม่ เช่นเดียวกับ สรัญญา บุญไช (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ระยะเวลาในการดำเนินงานของสถานประกอบการ ไม่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ

6.2.2.3 นักท่องเที่ยว

1) ปัจจัยระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

กล่าวคือ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว การที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในระยะเวลาหนึ่งต่อหนึ่ง ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้การรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เจอบนเกาะช้างต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวมองว่าการพัฒนาจะทำให้เกิดการซ้ำซ้อนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นาง จันทร์ศรี (2545: 72) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง สุริยรักษ์ อุดมเศรษฐ์ (2543: 71) สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาพักในอุทยานอุทยานแห่งชาติดาดใหญ่แตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอยในอุทยานแห่งชาติดาดใหญ่ไม่แตกต่างกัน ชาญณรงค์ ผาดจันทึก (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอดิศร

ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ช่วงเวลาในการใช้บริการที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

2) ปัจจัยระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

กล่าวคือ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว การที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวในระยะเวลานานอย่างต่างกัน ไม่ได้หมายความว่าจะทำให้การรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เจอบนเกาะช้างต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวที่ไม่แน่ใจผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นาง จันทร์ศรี (2545: 72) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับทัศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง สุริยรักษ์ อุดมเศรษฐ์ (2543: 71) สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาพักในอุทยานอุทยานแห่งชาติดอนಡินแตกต่างกันจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอยในอุทยานแห่งชาติดอนไม่แตกต่างกัน รายงานของ ผศ.ดร.จันทึก (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอดีตร. ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ช่วงเวลาในการใช้บริการที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

3) ปัจจัยระยะเวลาในการท่องเที่ยวต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วัน ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ใช้ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วันมีความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

กล่าวคือ ระยะเวลาในการท่องเที่ยว 1-2 วันและมากกว่า 2 วัน ไม่มี

ได้หมายความว่าจะทำให้การรับรู้และตีความหมายสิ่งที่เจอบนเกาะช้างต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจว่ามีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาหรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ นาง จันทร์ศรี (2545: 72) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับทศนคติต่อการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง สุริยรักษ์ อุดมเศรษฐ์ (2543: 71) สรุปว่า นักท่องเที่ยวที่มีระยะเวลาพักในอุทยานอุทยานแห่งชาติติดต่อเดินทางต่างกันจะมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของมูลฝอยในอุทยานแห่งชาติติดต่อไม่แตกต่างกัน รายงานของ ผศ.ดร.จันทึก (2545: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านประสบการณ์ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไม่มีผลต่อทศนคติต้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และอดิศร ศิริวรา ไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า ช่วงเวลาในการใช้บริการที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถถูปประจำทางสามารถแตกต่างกัน

4) ปัจจัยการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วย

ยกไปรายได้ว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นต้น ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ค่อนข้างมากใจเรื่องสิ่งแวดล้อม จึงเห็นด้วยกับการพัฒนาที่จะทำให้เกาะช้างดีขึ้น เช่น การจัดพื้นที่สำหรับท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย โรงกำจัดขยะ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ นาง จันทร์ศรี (2545: 71) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทศนคติการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เช่นเดียวกับ บุษบา ภู่สกุล (2536: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ ปัญญา จวงจรัตนโรจน์ (2541: บทคัดย่อ) การติดตามข่าวสารไม่มีผลต่อทศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของบุคคลภายนอกต่างกัน เสาว�ล ภูติกา (2543: 60) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยจัดรียนسئวัลกัชณ์ มากแผ่นทอง (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการประยัด

พลังงานไฟฟ้าไม่มีผลต่อพฤติกรรมการประนัยด้วยพลังงานไฟฟ้า พิมพ์อุมา ตุ้นดา (2543: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากการสื่อโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการห้องเที่ยวสถานเริงรมย์ประเภทผู้บินเด็กธุรกิจเดพมหานครของวัยรุ่น ศิริวรรณ ใจดีศิริ (2536: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารในเรื่องบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับ ทัศนคติต่อการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ภัททิรา นวลปลดอด (2533: บทคัดย่อ) พบว่า การได้รับรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองปราจีนบุรีไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน-โบราณวัตถุ และอดิศร ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารที่ถ่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารลดตื้อประจําทางสาธารณะแตกต่างกัน

5) ปัจจัยการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการห้องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการห้องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดงให้เห็นว่าหากห้องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการห้องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักห้องเที่ยวส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปายได้ว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อความคิดเห็นของนักห้องเที่ยว เพราะนักห้องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน เช่น เป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นต้น ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยเฉพาะกลุ่มนักห้องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ด้านน้ำชาใจเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักห้องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่แน่ใจกับผลกระทบที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ นาง จันทร์ศรี (2545: 71) พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับชาวสารกับทัศนคติการห้องเที่ยวบนเกาะช้าง เช่นเดียวกับ บุษบา ภู่สกุล (2536: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ ปัญญา จวงจรัสโรจน์ (2541: บทคัดย่อ) การติดตามข่าวสารไม่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของบุคคลจากแต่ต่างกัน เสาวนีย์ ภูตีกาน (2543: 60) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการห้องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักห้องเที่ยวโดยจัดรายละเอียดักษณ์ มากแผ่นทอง (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับชาวสารและความรู้เกี่ยวกับการประนัยด้วยพลังงานไฟฟ้าไม่มีผลต่อพฤติกรรมการประนัยด้วยพลังงานไฟฟ้า พิมพ์อุมา ตุ้นดา (2543: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากการสื่อโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศนคติต่อการห้องเที่ยวสถานเริง

รวมย์ประเทษผับในเขตกรุงเทพมหานครของวัยรุ่น และ ศิริวรรณ โชติศรี (2536: บทคัดย่อ) พบ
ว่า การรับรู้ข่าวสารในเรื่องบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ
ภัยทิรา นวลปลด (2533: บทคัดย่อ) พบว่า การได้รับรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์เมืองป่าจีนบุรี
ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์โบราณสถาน-โบราณ
วัฒนธรรม แสดงออกเช่น ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารที่ส่างกันไม่ทำให้
ความคิดเห็นด้านความปลดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

6) ปัจจัยการรับรู้เรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างต่อความคิดเห็นในเรื่อง ความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

พบว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อ
ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง แสดง
ให้เห็นว่านักท่องเที่ยวที่ทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างมีความคิดเห็นในเรื่องความ
พร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้างไม่แตกต่างกัน ซึ่งนักท่องเที่ยว
ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นในระดับไม่แน่ใจ

อภิปรายได้ว่า การทราบและไม่ทราบเรื่องการพัฒนาบนเกาะช้างไม่มีผลต่อ
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว เพราะนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวส่วนใหญ่มีความสัมพันธ์กัน เช่น
เป็นญาติพี่น้อง เป็นเพื่อน เป็นต้น ทำให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลกัน โดยเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยว
ส่วนใหญ่เป็นผู้มีความรู้ค่อนข้างเข้าใจเรื่องสิ่งแวดล้อม ซึ่งนักท่องเที่ยวยังไม่แน่ใจในเรื่องความ
พร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาบนเกาะช้าง ซึ่งสอดคล้องกับ นาง จันทร์ศรี (2545: 71) พบว่า ไม่มี
ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารกับทัศนคติการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เช่นเดียวกับ
นุชบา ภู่สกุล (2536: บทคัดย่อ) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ไม่
มีความมั่นคงกับทัศนคติต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ ปัญญา
จวงจรัตน์ (2541: บทคัดย่อ) การติดตามข่าวสารไม่มีผลต่อทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อม
ของบุคคลจากแต่ก่อน 例如 ภูตีกา (2543: 60) พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับ
การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวโดยจัดราย
เสาวลักษณ์ มากແน່ນหอง (2541: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านการเปิดรับข่าวสารและความรู้
เกี่ยวกับการประยัดพลังงานไฟฟ้าไม่มีผลต่อพฤติกรรมการประยัดพลังงานไฟฟ้า พิมพ์อุมา
ศุภจินดา (2543: บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจัยด้านอิทธิพลจากการสื่อโฆษณาไม่มีความสัมพันธ์ต่อทัศ
นคติต่อการท่องเที่ยวสถานเริงรมย์ประเทษผับในเขตกรุงเทพมหานครของวัยรุ่น และ ศิริวรรณ
โชติศรี (2536: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารในเรื่องบุหรี่ไม่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการ

ห้ามสูบบุหรี่ในที่สาธารณะ ภัยพิริยา นวลปลดปลด (2533: บทคัดย่อ) พบว่า การได้รับรู้เกี่ยวกับ ประวัติศาสตร์เมืองปราจีนบุรีไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความคิดเห็นด้านการอนุรักษ์ในสถานสถาน-โบราณวัตถุ และอดิศรา ศิริวัชรไพบูลย์ (2546: บทคัดย่อ) พบว่า การรับรู้ข่าวสารที่ต่างกันไม่ทำให้ความคิดเห็นด้านความปลอดภัยในการโดยสารรถตู้ประจำทางสาธารณะแตกต่างกัน

สรุปว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องของประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ไม่มีผลต่อความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ในเรื่องผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง และในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

6.3 วิจารณ์ผลการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ พบว่าการที่รัฐบาลมีนโยบายสนับสนุนให้พัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างนั้น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นที่เห็นด้วยกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง เพราะทำให้เกิดการพัฒนาในพื้นที่และสร้างความสะดวกสบายขึ้น เช่น ด้านคมนาคม แต่การพัฒนานั้นควรค่อยเป็นค่อยไป โดยให้ประชาชนมีความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ควรมีการจัดทำฝั่งเมืองรองรับก่อนดำเนินงาน เพราะปัจจุบันมีปัญหาเกิดขึ้นมากโดยเฉพาะเรื่องกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน รวมทั้งควรปรับปรุงกฎหมายซึ่งปัจจุบันแต่ละหน่วยงานราชการต่างคนต่างทำงาน เนื่องรับผิดชอบงานในส่วนของกฎหมายคนละฉบับ และในบางครั้งมีการทำลายความสงบเรียบร้อย

เมื่อทำการวิเคราะห์พื้นที่ศึกษาในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง พบว่าบ้านสลักเพชรมีความพร้อมและควรมีการปรับปรุงความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ดังนี้

6.3.1 ความพร้อมด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จึงจำแนกความพร้อมในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.1.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่

- 1) สภาพพื้นที่อำนวยในการท่องเที่ยว คือ มีความเป็นธรรมชาติและมีความสงบ อุบัติเด่นล่างท้องเที่ยวหลายแห่ง เช่น น้ำตกคลองหนึ่ง น้ำตกคลองพูล และเกาะต่างๆ เป็นต้น

- 2) ระบบนิเก็นที่สมบูรณ์ เช่น ป้าชัยлен ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล สวนผลไม้ สวนมะพร้าว เป็นต้น
- 3) วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำบุญตักบาตร การซื้อขาย การทำกะปิ เป็นต้น
- 4) ตำนานและประวัติศาสตร์ เช่น ตำนานชื่อบ้าน ประวัติบ้านโรงถ่านคลังรักกาลที่ 5 เศรษฐีประภาสหอดพะเนตรการเฝ้าถ่าน เป็นต้น
- 5) เอกลักษณ์ที่เป็นวิถีชีวิตชาวประมง

6.3.1.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ ได้แก่ ผู้ประกอบการหรือชาวบ้านมีการแนะนำนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น ไม่ทิ้งขยะลงทะเล ไม่เหยียบปะการัง ไม่จับหรือเก็บสัตว์ทะเลและสิ่งสวยงามในทะเล เป็นต้น

6.3.1.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ มีกิจกรรมหลายรูปแบบ ตามประเภทของโภมสหกรณ์ที่พัก เช่น บ้านที่ติดสวนมีกิจกรรมการทำน้ำกห้องเที่ยวชมสวนและรับประทานผลไม้สด เช่น มะพร้าว ลองกอง เป็นต้น ในขณะที่บ้านที่อยู่ในทะเลจะมีห้องน้ำพาที่สวยงาม มองเห็นห้องทะเลที่สวยงาม ในช่วงคลื่นลมสงบมากห้องเที่ยวอาจเห็นปลาโลมากระโดด อุ้ยกลางห้องทะเล และบางบ้านอยู่ติดป้าชัยлен และกิจกรรมที่ทุกบ้านทำเหมือนกัน คือ กิจกรรมพาน้ำกห้องเที่ยวชมปะการัง จับปลา ตกหมึก ดูหิ้งห้อย เป็นต้น

6.3.1.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม คือ ชาวบ้านหรือผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ มีการคัดแยกขยะก่อนนำไปกำจัด และมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการประชุมกลุ่มโภมสหกรณ์และประชาคมหมู่บ้าน

6.3.2 ความพร้อมที่ต้องมีการปรับปรุงเพื่อเตรียมรับการพัฒนาการห้องเที่ยวบนเกาะช้าง

ร่องจำแนกความพร้อมที่ต้องปรับปรุงในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.2.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่ บ้านสักเพชรยังขาดตลาดสำหรับรองรับสินค้าประมงและเกษตรฯ โดยส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ค้าคุณภาพมากขึ้นกว่าเดิม โดยเฉพาะระบบการซื้อสินค้าประมง พื้นที่ค้าคุณภาพจะลงทุนนำ้มันและอุปกรณ์ในการจับให้ เมื่อจับได้ก็จะทำการแยกเปลี่ยน นอกจากร้านนี้ยังมีการกำหนดราคาในการขายสินค้าบนเกาะในราคากลางๆ ทำให้ราคาอาหารทะเลบนเกาะมีราคาสูง และหาซื้ออาหารทะเลได้ยากด้วย นอกจากนี้ถนนในหมู่บ้านยังไม่ไฟฟ้าให้การสัญชาติจำกัด

6.3.2.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1) ระดับการจัดการภายในหมู่บ้าน ได้แก่ ชาวบ้านขาดความรู้ความเข้าใจในการประกอบไฮมสเตย์เท่าที่ควร ขาดการนำเสนอชุมชนแบบวิถีชีวิตที่แท้จริง ลักษณะคล้ายเกสท์เฮาส์มากกว่าการอยู่ร่วมกับชาวบ้าน ในเรื่องของราคาที่พัก อาหารและการนำเที่ยวเมื่อเปรียบเทียบกับการพักริสอร์ฟหรือบังกะโลนั้น พบร่วมมีราคาก่อต้นข้างสูง ขาดการรวมกลุ่มของไฮมสเตย์อย่างชัดเจน ชาวบ้านที่ทำไฮมสเตย์ยังไม่สามารถสื่อสารภาษาต่างประเทศ ซึ่งเป็นอุปสรรคสำคัญของการรับนักท่องเที่ยวต่างประเทศ นอกจากนี้ยังขาดการประสานงานของกลุ่มไฮมสเตย์เท่าที่ควร ตลอดจนไม่มีป้ายบอกทางในหมู่บ้าน ไม่มีสัญลักษณ์แสดงถึงแหล่งประวัติศาสตร์ของบ้านโรงถ่าน น้ำใช้ไม่เพียงพอเพื่อขาดแคลงส่วนตัวและระบบน้ำประปาที่มีประสิทธิภาพไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรองรับน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต หน่วยงานในพื้นที่ขาดการจัดเก็บขยะ ถนนในหมู่บ้านค่อนข้างแคบเวลารถส่วนภัยลำบากและไม่มีไฟตามท้องถนน ทำให้เวลากลางคืนเดินทางลำบาก ทุ่นป้อมกันแนวปะการังตามเกาะต่างๆมีจำนวนจำกัด ซึ่งพบว่าเกิดขันตรายกับปะการังเป็นอย่างมากในช่วงเทศกาลห่องเที่ยว และบ้านที่ทำไฮมสเตย์ค่อนข้างเก่าและคง

2) ระดับการจัดการภายนอกหมู่บ้าน ได้แก่ ขาดการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานราชการ เช่น ควรมีการติดต่อประสานงานกับอุทยานแห่งชาติเกาะช้างในการขอรับการฝึกอบรมด้านสิ่งแวดล้อม หรือของบประมาณมาสนับสนุนการทำกิจกรรมของกลุ่มไฮมสเตย์ในด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งหน่วยงานราชการมีความพร้อมในด้านความรู้และบประมาณ หรือขาดการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวกับการห่องเที่ยว เพื่อให้ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การห่องเที่ยวอย่างทั่วถึงทุกบ้านในกลุ่มไฮมสเตย์หรือขาดการประสานงานกับสาธารณสุข เพื่อม actu และปัญหาลูกน้ำยุ่งลาย และ การบำบัดน้ำเสีย เป็นต้น

6.3.2.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการฯ ได้แก่ การรับประทานอาหารโดยส่วนใหญ่นักท่องเที่ยวไม่ได้รับประทานร่วมกับเจ้าของบ้าน แต่เป็นลักษณะการสั่งให้ทำอาหารคล้ายการอยู่เกสท์เฮาส์ ผู้ประกอบการยังขาดการนำเสนอ กิจกรรมหลายด้าน เช่น การอธิบายวิถีชีวิตของชาวบ้านและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ ขาดความชัดเจนของการทำไฮมสเตย์ ขาดการกระจายนักท่องเที่ยวให้ทั่วถึงทุกบ้าน ขาดการแจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบถึงกิจกรรมที่ทำในแต่ละวัน และขาดการประชาสัมพันธ์การห่องเที่ยว

6.3.2.4 องค์ประกอบด้านมีส่วนร่วม คือ ยังขาดกิจกรรมของกลุ่มไฮมสเตย์ที่ทำร่วมกันปัจจุบันมีเพียงกิจกรรมการเก็บขยะเท่านั้น

นอกจากความพร้อมที่กล่าวข้างต้น พนวจการพัฒนาบ้านเก่าชั้งยังก่อให้เกิดผลกระทบ ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ประเภท คือ ผลกระทบด้านบวกและผลกระทบด้านลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเก่าชั้ง ดังนี้

6.3.3 ผลกระทบด้านบวกจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเก่าชั้ง ซึ่งจำแนกผลกระทบด้านบวกในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.3.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่ การคมนาคมสะดวกขึ้น เป็นต้น

6.3.3.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ ได้แก่ การที่ชาวบ้านมีการทำโยมสเตย เป็นการซวยแก้ปัญหาที่พักไม่พอในสำหรับนักท่องเที่ยวในช่วงเทศกาล ซึ่งหน่วยงานรัฐ เช่น อุทยานแห่งชาติเก่าชั้งมีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวจำนวนจำกัด การที่ชาวบ้านทำโยมสเตยจะเป็นการช่วยให้ราชการประหยัดงบประมาณในการก่อสร้างที่พัก และนอกจากนี้ชาวบ้านจะเป็นผู้สอดส่องดูแลและแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

6.3.3.3 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม คือ มีการกระจายรายได้ให้แก่ ประชาชนท้องถิ่น

6.3.4 ผลกระทบด้านลบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเก่าชั้ง ซึ่งจำแนกผลกระทบด้านลบในแต่ละองค์ประกอบได้ดังนี้

6.3.4.1 องค์ประกอบด้านพื้นที่ ได้แก่ ก่อให้เกิดปัญหายาวยที่มีปริมาณมากขึ้น ปัญหาน้ำขาดแคลน ปัญหาน้ำเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคต และปัญหาการถ่ายมูลเพื่อนำมาปรับปรุงต่อเดินบ้าน

6.3.4.2 องค์ประกอบด้านการจัดการ ได้แก่ ปัญหาเอกสารสิทธิ์ที่ดินทำกิน ซึ่งชาวบ้านหลายรายเข้ามาใช้ประโยชน์พื้นที่ก่อนหน้าการประกาศให้เก่าชั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ ปัญหานายทุนบางรายท่านกุ้งในพื้นที่ป่าโงกโงก และการที่นายทุนบางรายปลูกสิ่งก่อสร้างยื่นในทะเล ซึ่งเป็นการทำลายระบบนิเวศน์ เกิดปัญหาวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงหลังจากการพัฒนา คือ แต่เดิมชาวบ้านมีการแตกปลากันรับประทาน แต่ปัจจุบันต่างคนต่างเก็บปลาไว้เพื่อนำไปขาย หรือสำรองไว้ให้นักท่องเที่ยวที่มาพักโยมสเตยของตน และเกิดความเข้าใจผิดในกรณีที่ชาวบ้านคิดว่าราชการบางรายสนใจเฉพาะบ้านบางหลังที่ทำโยมสเตย นอกจากยังขาดการทำประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวที่ถูกต้อง สำหรับผู้ที่ทางหน่วยงานท่านนี้ไม่ได้ถ่ายรูปจากสถานที่จริง ทำให้นักท่องเที่ยวมีเข้าใจผิด เมื่อมาพักโยมสเตยนักท่องเที่ยวจึงเกิดความไม่ประทับใจและต่อว่า

ผู้ประกอบการ นอกเหนือไปแผนที่ที่ทำไว้ในแผ่นพับไม่ตรงกับความจริง ซึ่งบางโฉมสเตย์ยังไม่สามารถรับนักท่องเที่ยวและบางรายยังไม่มีการทำโฉมสเตย์ แต่ในแผนที่มีการระบุบ้านเหล่านี้ไว้

6.3.4.3 องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ คือ ทำให้ชาวบ้านขาดความเป็นส่วนตัว บางวันไม่สามารถออกไปประกอบอาชีพ เช่น การจับปลาได้ เนื่องจากต้องพาบ้านท่องเที่ยวไปตามป่าภารัง

6.3.4.4 องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม คือ เกิดการแย่งนักท่องเที่ยวกันเอง เนื่องจากชาวบ้านยังไม่มีการรวมกลุ่มอย่างชัดเจน ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการดูแลนักท่องเที่ยว

กล่าวโดยสรุป หมู่ 2 บ้านสักเพชรนั้นค่อนข้างเหมาะสมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เนื่องจากมีความพร้อมด้านพื้นที่ คือ มีธรรมชาติ วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประวัติศาสตร์และเอกลักษณ์ที่น่าสนใจ และด้านการมีส่วนร่วม คือ ชาวบ้านมีการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แต่ปัจจุบันมีปัญหาขยะและน้ำทึบมากขึ้นจากการทำการท่องเที่ยวและยังขาดความพร้อมด้านการจัดการ หากต้องการให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่เกิดความยั่งยืน จำเป็นต้องดำเนินการแก้ไขปรับปรุง ได้แก่ สำหรับปัญหาขยะนั้นจำเป็นต้องมีหน่วยงานจัดเก็บขยะ ปัญหาน้ำทึบนั้นควรหาแหล่งน้ำหรือน้ำสาธารณะให้เพียงพอสำหรับการดำเนินการท่องเที่ยว และควรมีระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรับรองรับน้ำเสียที่จะเกิดมากขึ้นในอนาคต นอกจากนี้ในเรื่องของความพร้อมด้านการจัดการ คือ ควรมีการฝึกอบรมให้ผู้ประกอบการโฉมสเตย์มีความรู้ความเข้าใจในการทำโฉมสเตย์มากขึ้น ควรฝึกอบรมภาษาต่างประเทศและสร้างความรักน้ำใจผู้ประกอบการ ตลอดจนสนับสนุนให้เกิดการรวมกลุ่มโฉมสเตย์อย่างแท้จริง เพิ่มป้ายและสัญลักษณ์แสดงที่ตั้งสำคัญ ส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานรัฐเพื่อขอความช่วยเหลือ เช่น งบประมาณ การฝึกอบรมหรือความรู้ต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สำหรับรูปแบบการจัดการนั้น ควรสร้างความมั่นคงเด่นและวิถีชีวิตที่มีอยู่ของพื้นที่

จากการที่มีนโยบายในการพัฒนาบ้านเก่าช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้น เมื่อมองด้านแนวคิดนั้นเป็นแนวคิดที่ดี เพราะ เป็นการกระจายรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น เป็นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ แต่เมื่อวิเคราะห์ขององค์ประกอบทุกด้าน ได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบ ด้านกิจกรรมและกระบวนการ องค์ประกอบด้านการจัดการ และองค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เพื่อถูกต้องโดยที่จะได้รับนั้นคุ้มค่าหรือไม่ พบร้าไม่คุ้มค่า เพราะเป็นการพัฒนาโดยขาดผู้เมืองและภูมายังคงตั้งแต่ต้น ปัจจุบันมีนักลงทุนจำนวนมากที่มาเยี่ยมชม ทรัพยากรธรรมชาติ ไม่มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว เกาะช้างมีการพัฒนาเร็วเกินไป โดย

เฉพาะพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในขณะที่ชาวบ้านยังปรับตัวไม่ทัน กว้างหมายยังขาดความเห็นชอบ มีการทำงานควบเกี่ยวกับระหว่างหน่วยงานราชการ ข้าราชการไม่นำงบประมาณมาใช้ในเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม มีเรื่องผลประโยชน์และอิทธิพลมากมาย จึงควรนำข้อมูลต่างๆจาก การศึกษาเพื่อนำมาพิจารณาว่าการพัฒนาที่ดำเนินอยู่นั้นมาถูกทิศทางหรือไม่และควรปรับปรุงอย่างไร

จากการศึกษาพื้นที่และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เจ้าหน้าที่ห้องถิน ผู้นำชุมชน และจากการสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิน ผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ผู้ศึกษาธรรมชาติ ข้อมูล เพื่อเป็นข้อมูลแนวสำหรับหน่วยงานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ซึ่งจำแนกออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดการ

1.1 ความมีสังเมือง และปรับปรุงการทำงานของหน่วยงานราชการและท้องถินให้เข้มงวดมากขึ้น

1.2 ควรให้มีการพัฒนานักท่องเที่ยวจำนวนน้อยๆ 1-2 คน ไม่ควรรับนักท่องเที่ยวจำนวนมากจนขาดความเป็นส่วนตัว และควรสร้างมั่นใจว่าพักได้อย่างปลอดภัยในกรณีที่พักเพียง 1 คน

1.3 ควรดูแล ทำความสะอาดให้เรียบร้อย ให้รับมูลค่านักท่องเที่ยวมากขึ้น (บางกอกลุ่มตามข้อจำกัด) เช่น บอกถึงกิจกรรมที่จะทำว่ามีอะไรบ้าง เล่าต้นน้ำหรือประวัติความเป็นมาของเกาะ หรือในหมู่บ้าน เป็นต้น

1.4 ควรมีการควบคุมราคาน้ำที่เหมาะสม / คาดไม่ควรสูงไปกว่าปีจุบัน

1.5 ควรมีห้องน้ำเพียงพอ กับนักท่องเที่ยว/สถานะคนญี่ปุ่นที่เพียงพอ กับนักท่องเที่ยว

1.6 ควรปรับปรุงบริเวณรอบๆบ้านให้สะอาดน่าดู

1.7 ควรให้เจ้าของบ้านมีความเข้าใจในจุดประสงค์ของไฮมสเตย์อย่างทั่วถึงและถูกต้อง ไฮมสเตย์ ควรทำเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพิ่มวิถีชาวบ้าน และความเป็นเอกลักษณ์ ของชาวบ้านเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มาสัมผัสถึงแท้จริง

1.8 ปรับปรุงจัดป้ายบอกทาง ซึ่งปีจุบันป้ายบอกทางมีน้อย ควรมีป้ายหรืออนุสรณ์แสดงประวัติของบ้านโรงถ่าน

1.9 ควรตั้งกลุ่มไฮมสเตย์รวมเงินช่วยสมรชิกในกลุ่ม ควรมีการประสานงานอย่างดี มีการกระจายแขก ควรมีจัดหาอุปกรณ์สำหรับใช้ในการท่องเที่ยว เช่น แวนดำเน็ง ชูชีพ ที่มีคุณภาพและราคาถูกสำหรับผู้ประกอบการที่เป็นชาวบ้านผู้มีรายได้น้อย

1.10 ควรมีจัดรายงานให้เข้าสำหรับนักท่องเที่ยว เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ชุมชนรวม
ชาติรับหมูบ้านและท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง เช่น น้ำตกคีเพชร อุทยาน เป็นต้น

1.11 เกาะช้างยังมีแหล่งท่องเที่ยวอีกมากmanyที่นักท่องเที่ยวอย่างเช่นไปไม่ถึง
พัฒนาระบบคมนาคมให้เดินทางอย่างท่องเที่ยว หรือระบบขนส่งให้กระจายท่องเที่ยว โดยมีถนน
รอบเกาะหรือจุดชมวิว (มีในล่าทาง)

1.12 ควรมีที่พักมากขึ้นเพื่อรับนักท่องเที่ยว ควรเสนอแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ

1.13 นักท่องเที่ยวมากเกินไป ควรจะมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวบนเกาะ

1.14 ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้แพร่หลายและเพิ่มบริการด้านอื่นๆ

1.15 ดูแลความปลอดภัย ควรติดอาวุตดูแลความเรียบร้อยและความปลอดภัย
ของนักท่องเที่ยว ควรมีการตรวจสอบสถานที่ว่ามียาเสพติดหรือไม่ ควรมีข้อจำกัดต่างให้มี
ขอบเขตความเป็นระเบียบในชุมชน

1.16 ดูแลเรื่องค่าใช้จ่าย ค่าเชื้อ รถโดยสารที่จราจรอุปกรณ์กับนักท่องเที่ยว

1.17 ควรดูแลความสะอาด ระบบการจัดการสถานที่ท่องเที่ยว

1.18 ดูแลปัญหาลูกน้ำยุงให้แก่ชาวบ้านเป็นประจำ

1.19 อุทยานแห่งชาติไม่จำเป็นต้องสร้างบ้านพักหรืออาคารต่างๆเพิ่มเติมเพื่อ
รองรับนักท่องเที่ยว แต่ควรให้การสนับสนุนชาวบ้านในบริเวณใกล้เคียงกับอุทยานแห่งชาติให้ทำ
ไฮมสเตย์ โดยการประสานงานเป็นเครือข่าย เพื่อให้เกิดความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
และสิ่งแวดล้อมและอาจให้การช่วยเหลือด้านงบประมาณบางส่วน มีฉะนั้นอุทยานแห่งชาติอาจ
จัดเตรียมสถานที่ไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่นิยมการพักแบบบ้านเด็นท์ โดยอาจมีเห็นที่ไว้สำหรับให้
นักท่องเที่ยวเช่า ซึ่งจะเป็นการแบ่งเบาภาระของอุทยานที่จะต้องนำงบประมาณในการลงทุนก่อสร้าง
นอกจากราคาเป็นการประหยัดงบประมาณแล้ว การที่ส่งเสริมให้ชาวบ้านทำไฮมสเตย์ ชาวบ้านจะ
เป็นผู้ช่วยลดต้นทุนและแนะนำนักท่องเที่ยวในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อีกด้วย

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ควรมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รักษาสภาพแวดล้อม
ให้คงความเป็นธรรมชาติ ควรให้ความรู้และสร้างจิตสำนึกของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียบนเกาะช้างให้
อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและดูแลความสะอาด

2.2 มีระบบกำจัดขยะที่ดี ควรปรับปรุงขยะตามเกาะต่างๆ ดูแลและป้องกัน

ปัญหาที่นักท่องเที่ยวทิ้งขยะไว้ตามเกาะต่างๆ การกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูลต่างๆให้เป็นระบบถูกหลักการของการทำลายขยะ และการคัดแยกประเภทขยะ

2.3 ความมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรองรับจำนวนน้ำเสียจากนักท่องเที่ยว ในปัจจุบันและอนาคต

2.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ธรรมชาติควบคุมเข้าของกิจการในกรุณานุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างเข้มงวด เพื่อคงความดงามของเกาะช้าง ควรให้เป็นธรรมชาติ อนุรักษ์ของเดิมไว้ เพื่อให้เห็นวิถีชีวิตจริงๆของชาวเกาะ เช่น ควบคุมการก่อสร้างเพื่อมิให้ป่าหายไป

6.4 ข้อเสนอแนะการวิจัย

การศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

6.4.1 ควรทำการศึกษาต่อไปในปีอื่นๆ เพื่อศูนย์ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาเกาะช้าง

6.4.2 ควรทำการศึกษาในพื้นที่หมู่บ้านอื่นๆของเกาะช้าง เพื่อให้ทราบข้อมูลอย่างครอบคลุมทั้งเกาะ

6.4.3 ควรทำการศึกษากับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เพื่อนำมาเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างชาวไทยและชาวต่างชาติ

6.4.4 ควรศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวเชิงอนุรักษ์กับการท่องเที่ยวรูปแบบทั่วไป

6.4.5 ควรศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์ของผู้ประกอบการที่ทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ กับการท่องเที่ยวทั่วๆไป

6.4.6 ควรศึกษาผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเพิ่มเติม เช่น ภาคราชการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.), กรมเจ้าท่า เป็นต้น

6.4.7 ควรศึกษาการทำงานของคณะกรรมการของศูนย์พิเศษเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน ว่าเมื่อเข้ามาทำงานในพื้นที่เกาะช้างแล้วพบเจอปัญหาและมีอุปสรรคใด

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
ตารางข้อมูลพื้นฐาน ตารางความคิดเห็น

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 ข้อมูลพื้นฐานของประชาชนท้องถิ่น

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนท้องถิ่น		
1.1 เพศ		
ชาย	29	40.3
หญิง	43	59.7
รวม	72	100.0
1.2 อายุ	-	-
ต่าสุด = 16.00		
สูงสุด = 81.00		
ค่าเฉลี่ย = 43.36		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 14.76		
1.3 ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	7	9.7
ประถมศึกษา	53	73.6
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	8	11.1
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	3	4.2
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	1.4
รวม	72	100.0
1.4 รายได้ต่อปี		
ต่าสุด = 10000.00		
สูงสุด = 600000.00		
ค่าเฉลี่ย = 81500.00		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 101278.34		

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ชื่อคุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
1.5 อาชีพเดิม		
ประมง	22	30.6
ประมงและเกษตร	1	1.4
เกษตร	19	26.4
เกษตรและค้าขาย	1	1.4
รับจ้าง	9	12.5
ค้าขายทั่วไป	2	2.8
ค้าขายทั่วไปและทำไป兼ね	1	1.4
แม่ครัว	1	1.4
แม่บ้าน	2	2.8
ทำงานฝ่าก	1	1.4
ไม่มีอาชีพ	13	18.1
รวม	72	100.0
1.6 อาชีพหลัก		
ประมง	25	34.7
ประมงและเกษตร	1	1.4
เกษตร	14	19.4
เกษตรและค้าขายทั่วไป	2	2.8
เกษตรและทำงานเอกสาร	1	1.4
เกษตรและรับจ้าง	2	2.8
รับจ้าง	8	11.1
ขายของที่ระลึกหรือสินค้าท่องเที่ยน	2	2.8
ค้าขายทั่วไป	6	8.3
ค้าขายทั่วไปและทำไป兼ね	1	1.4

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ชื่อสูตร	จำนวน	ร้อยละ
1.6 ဓາරීພහස්ක (ต่อ)		
ซ่าง	1	1.4
แม่บ้าน	4	5.6
นักเรียน	1	1.4
ขายประภัณ	1	1.4
ไม่มีဓາරීพ	3	4.2
รวม	72	100.0
1.7 ဓາරීพเสริม		
ประมง	2	2.8
ประมงและเกษตร	1	1.4
เกษตร	7	9.7
รับจำนำ	5	6.9
ค้าขายทั่วไป	3	4.2
ประกอบการโขมสเตอร์	3	4.2
ไกด์ห้องถิน (เรือนำเที่ยว)	3	4.2
อบต.	1	1.4
ให้เช่าที่ดิน	1	1.4
รับซื้อของเก่า เช่น กะปิป่อง	1	1.4
แกะปูม้า	1	1.4
ก่อสร้าง	1	1.4
เลี้ยงปลาในกระชัง	2	2.8
ไม่มีဓາරීพเสริม	41	56.9
รวม	72	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.8 ภูมิลำเนาจาก		
คนท้องถิน	43	59.7
หมู่บ้านชื่อบนเกาะช้าง	1	1.4
ตราด	11	15.3
เกาะชื่อของ จ. ตราด	1	1.4
กรุงเทพฯ	1	1.4
ภาคตะวันออก	5	7.0
ภาคกลาง	4	5.6
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	5.6
ภาคเหนือ	1	1.4
เดียวตาม	1	1.4
รวม	72	100.0
1.9 ที่ดินทำกิน		
มี	36	50.0
ไม่มี	36	50.0
รวม	72	100.0
1.10 ประเภทกรรมสิทธิ์ที่ดิน		
โฉนดที่ดิน	13	30.2
กทบ.5	23	53.5
นส.3	1	2.3
สค.1	6	14.0
รวม	43	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.11 จำนวนที่ดินทำกิน (ไร่)		
ต่ำสุด = 1.00		
สูงสุด = 60.00		
ค่าเฉลี่ย = 17.31		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16.08		
1.12 กรณีที่ไม่มีที่ดิน		
เช่า	1	2.8
ของบิดา/มารดา	3	8.3
บ้านอยู่ในทะเบียน	32	88.9
รวม	36	100.0
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรธรรมชาติของประชาชนท้องถิ่น		
2.1 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ		
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน)	1	1.2
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบง)	9	10.5
ทรัพยากรสัตว์ (ป่าชายเลน)	13	15.1
ทรัพยากรทางทะเล	38	44.2
ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากร	25	29.1
รวม	86	100.0
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบง)		
ปลูกป่า	14	11.7
ไม่ปลูกพื้นที่ป่า	43	35.8
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	44	36.7

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่า		
ไม้ (ป่าบก) (ต่อ)		
ปลูกป่า	14	11.7
ไม่บุกธุกพื้นที่ป่า	43	35.8
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	44	36.7
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อ	1	0.8
พบผู้บุกธุก		
ตักเตือนผู้กระทำผิดกฎหมาย	1	0.8
ไม่มีส่วนร่วม	17	14.2
รวม	120	100.0
2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่า		
ไม้ (ป่าชายเลน)		
ปลูกป่า	36	24.7
ไม่บุกธุกพื้นที่ป่า	45	30.8
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	51	34.9
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อ	4	2.7
พบผู้บุกธุก		
ตักเตือนผู้กระทำผิดกฎหมาย	1	0.7
ไม่มีส่วนร่วม	9	6.2
รวม	146	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.1 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
ทางทะเล		
ไม่จับสต๊อกทะเลในถุงชาวไร่	37	23.9
ไม่จับสต๊อกทะเลสวยงามไปขาย	51	32.9
แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล	23	14.8
แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือสต๊อก	20	12.9
สวยงามมากทางทะเล		
วางทุ่นกันแนวปะการัง	6	3.9
ไม่ทอตสมอเรื่องตามแนวปะการัง แต่จะ	1	0.6
มัดตามทุ่น		
ไม่มีส่วนร่วม	17	11.0
รวม	155	100.0
2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสต๊อก		
ป่า		
ไม่จับสต๊อกป่าไปขาย	41	37.6
ไม่จับสต๊อกป่ามากิน	36	33.0
แจ้งเจ้าหน้าที่หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นคนนำสต๊อกป่าออกจากการพื้นที่ป่า	1	0.9
บอกหรือเตือนสต๊อกจะทำความผิด	1	0.9
ไม่มีส่วนร่วม	30	27.5
รวม	109	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ประกอบการ		
1.1 เพศ		
ชาย	13	43.3
หญิง	17	56.7
รวม	30	100.0
1.2 อายุ	-	-
ตัวเลข = 24.00		
สูงสุด = 63.00		
ค่าเฉลี่ย = 43.30		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.24		
1.3 ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าประถมศึกษา	1	3.3
ประถมศึกษา	21	70.0
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	2	6.7
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	4	13.3
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	1	3.3
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1	3.3
รวม	30	100.0
1.4 รายได้ต่อปี		
ตัวเลข = 6000.00		
สูงสุด = 2000000.00		
ค่าเฉลี่ย = 142928.57		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 369908.99		

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ชื่อราย	จำนวน	ร้อยละ
1.5 อาชีพเดิม		
ประมง	9	30.0
ประมงและเกษตร	1	3.3
ประมงและไกด์ท่องถิน (เรือน้ำเที่ยว)	1	3.3
ประมงและค้าขาย	1	3.3
ประมงและรับจ้าง	1	3.3
เกษตร	6	20.0
ค้าขายทั่วไป	3	10.0
ธุรกิจส่วนตัว	1	3.3
ช่าง	1	3.3
ช่างประกอบรถยนต์	1	3.3
ออกแบบเพอร์ฟูมเมอร์	1	3.3
ไม่มีอาชีพ	4	13.3
รวม	30	100.0
1.6 อาชีพหลัก		
ประมง	4	13.3
ประมงและเกษตร	3	10.0
ประมงและประกอบการโขมสเตย์	1	3.3
เกษตร	7	23.3
เกษตร ไกด์ท่องถิน (เรือน้ำเที่ยว)	1	3.3
ประกอบการโขมสเตย์และบังกะโล		
ค้าขายทั่วไป	1	3.3
ค้าขายทั่วไปและประกอบการโขมสเตย์	2	6.7

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.6 อาชีพหลัก (ต่อ)		
ค้าขาย ไกด์ท่องถิ่น (เรือน้ำเตี้ย)	1	3.3
ประกอบการโขมสเตย์และรีสอร์ฟ		
ไกด์ท่องถิ่น (เรือน้ำเตี้ย)	2	6.7
ประกอบการโขมสเตย์	5	16.7
ประกอบการรีสอร์ฟ	2	6.7
เรือน้ำเตี้ยวท้องกระจาด	1	3.3
รวม	30	100.0
1.7 อาชีพเสริม		
ประมงและไกด์ท่องถิ่น (เรือน้ำเตี้ย)	1	3.3
ประมงและค้าขายหัวไป	1	3.3
ประมงและประกอบการโขมสเตย์	1	3.3
เกษตร	1	3.3
รับจ้าง	2	6.7
รับจ้างและประกอบการโขมสเตย์	1	3.3
ค้าขายหัวไป	2	6.7
ค้าขายหัวไปและประกอบการโขมสเตย์	1	3.3
ค้าขาย ไกด์ท่องถิ่น (เรือน้ำเตี้ย)	1	3.3
ประกอบการโขมสเตย์และรีสอร์ฟ		
ประกอบการโขมสเตย์	12	40.0
ประกอบการโขมสเตย์และทำเสริมชาว	1	3.3
ให้ห้องเช่า	1	3.3
ไม่มีอาชีพเสริม	5	16.7
รวม	30	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.8 ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในหมู่บ้าน		
น้อยกว่า 5 ปี	2	6.7
5-10 ปี	2	6.7
11-15 ปี	1	3.3
มากกว่า 15 ปี	25	83.3
รวม	30	100.0
1.9 ภูมิลำเนาจาก		
คนห้องถิน	25	83.3
ตราด	1	3.3
กรุงเทพฯ	3	10.0
ชลบุรี	1	3.3
รวม	30	100.0
1.10 ที่ดินทำกิน		
มี	19	63.3
ไม่มี	11	36.7
รวม	30	100.0
1.11 ประเภทกรรมสิทธิ์ที่ดิน		
โฉนดที่ดิน	12	41.4
กทบ.5	11	37.9
สค.1	6	20.7
รวม	29	100.0
1.12 จำนวนที่ดินทำกิน (ไร่)	-	-
- ต่ำสุด = 5.00		
- สูงสุด = 100.00		

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.12 จำนวนที่ดินทำกิน (ไร่) (ต่อ)		
ค่าเฉลี่ย = 26.06		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 26.22		
1.13 กรณีที่ไม่มีที่ดิน		
เช่า	1	9.1
ของบิดา/มารดา	3	27.3
บ้านอยู่ในทะเบียน	7	63.6
รวม	11	100.0
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้าน		
ทรัพยากรธรรมชาติของผู้บุประกอบการ		
2.1 การพึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติ		
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน)	5	11.9
ทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก)	4	9.5
ทรัพยากรสัตว์ (ป่าชายเลน)	4	9.5
ทรัพยากรสัตว์ (ป่าบก)	1	2.4
ทรัพยากรทางทะเล	20	47.6
ใช้พื้นที่ทะเลในการจอดเรือ	1	2.4
ไม่มีการพึ่งพิงทรัพยากร	7	16.7
รวม	42	100.0
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่า		
ไม้ (ป่าบก)		
ปลูกป่า	11	18.0
ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	18	29.5
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	19	31.1

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ชื่омуล	จำนวน	ร้อยละ
2.2 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ป่าไม้ (ป่าบก) (ต่อ)		
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน	3	4.9
เมื่อพบผู้บุกรุก		
ไม่ตัดต้นไม้บาน夷า และสร้างที่พัก	1	1.7
หลบดันไม้		
ไม่เก็บของป่า	1	1.7
ไม่มีส่วนร่วม	8	13.1
รวม	61	100.0
2.3 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ป่าไม้ (ป่าชายเลน)		
ปลูกป่า	22	32.4
ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า	20	29.4
ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า	21	30.9
แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน	4	5.9
เมื่อพบผู้บุกรุก		
ไม่มีส่วนร่วม	1	1.5
รวม	68	100.0
2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร ทางทะเล		
ไม่จับสัตว์ทะเลในถูกวางไว้	20	20.0
ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย	23	23.0
แจ้งให้คนห้องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงใน	20	20.0
ทะเล		

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.4 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
ทางทะเล (ต่อ)		
แจ้งให้ก้าท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือ	24	24.0
สัตว์สวยงามมาจากการทะเล		
วางทุ่นกันแนวปะการัง	9	9.0
ไม่ทิ้งสมอบนปะการังและแจ้งนัก	1	1.0
ห้องเที่ยวไม่ให้เหยียบบนปะการัง		
จัดหาถังขยะสำหรับทิ้งขยะ	1	1.0
แจ้งเจ้าหน้าที่เมื่อมีคนลักลอบระเบิด	1	1.0
ปลา		
ไม่มีส่วนร่วม	1	1.0
รวม	100	100.0
2.5 การมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากร		
สัตว์ป่า		
ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย	21	41.2
ไม่จับสัตว์ปามากิน	18	35.3
แจ้งเจ้าหน้าที่หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบ	1	2.0
เห็นคนนำสัตว์ป่าออกจากพื้นที่ป่า		
เตือนผู้จับสัตว์ป่าไม่ให้จับ	1	2.0
ไม่รับประทานและไม่ซื้อสัตว์ป่า	1	2.0
รณรงค์ไม่ให้ยิงนก	1	2.0
ไม่มีส่วนร่วม	8	15.7
รวม	51	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ชื่อคุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
3. ข้อมูลด้านการประกอบการของผู้ประกอบการ		
3.1 ระยะเวลาประกอบการเริ่มน้ำเที่ยว		
(จำนวนผู้ประกอบการ 3 ราย)		
น้อยกว่า 1 ปี	1	33.3
5 ปี	1	33.3
7 ปี	1	33.3
รวม	3	100.0
3.2 ระยะเวลาประกอบการรีสอร์ฟ (จำนวนผู้ประกอบการ 2 ราย)		
3 ปี	1	50.0
10 ปี	1	50.0
รวม	2	100.0
3.3 ระยะเวลาประกอบการโขมสเตย(จำนวนผู้ประกอบการ 25 ราย)		
น้อยกว่า 1 ปี	6	24.0
1 ปี	4	16.0
1 ปี 4 เดือน	1	4.0
2 ปี	8	32.0
3 ปี	1	4.0
4 ปี	1	4.0
5 ปี	1	4.0
6 ปี	1	4.0
10 ปี	1	4.0
17 ปี	1	4.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ชื่อมาตรา	จำนวน	ร้อยละ
3.4 มีการรวมกลุ่มไฮมสเตย์		
มี	24	96.0
ไม่มี	1	4.0
รวม	25	100.0
3.5 การเป็นสมาชิกไฮมสเตย์		
เป็น	23	92.0
ไม่เป็น	2	8.0
รวม	25	100.0
3.6 นักท่องเที่ยวที่มาพักในไฮมสเตย์ติดต่อผ่าน		
เจ้าของไฮมสเตย์	14	56.0
เจ้าของไฮมสเตย์, พทท.	2	8.0
เจ้าของไฮมสเตย์, พทท., ผู้ใหญ่บ้าน,	1	4.0
พัฒนาชุมชน		
เจ้าของไฮมสเตย์, ผู้ใหญ่บ้าน, อบด.,	1	4.0
คนรู้จัก		
เจ้าของไฮมสเตย์, ญาติ, พัฒนาชุมชน	1	4.0
เจ้าของไฮมสเตย์, ผู้เคยมาเที่ยว	1	4.0
เจ้าของไฮมสเตย์, พนักงาน/ภาคต่อภาค	1	4.0
เจ้าของไฮมสเตย์, ผ่านหัวหน้ากลุ่มไฮมสเตย์	1	4.0
เจ้าของไฮมสเตย์, ผ่านไกด์	1	4.0
เจ้าของไฮมสเตย์, กลุ่มไฮมสเตย์	1	4.0
ผ่านเพื่อน	1	4.0
รวม	25	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
3.7 นักท่องเที่ยวที่ติดต่อผ่านบุคคลหรือหน่วยงาน อื่น เจ้าของโภมสเตอร์ต้องเสียค่าใช้จ่าย		
ใช่	4	16.0
ไม่ใช่	8	66.7
รวม	12	100.0
4. ข้อมูลด้านการจัดการรายะและสิ่งปฏิกูล จากการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการ		
4.1 การจัดการรายะที่มาจากการนักท่องเที่ยว มีถุงดำสำหรับให้นักท่องเที่ยวใส่ขยะเพื่อ ให้ผู้ประกอบการนำไปกำจัด	18	42.9
ผู้ประกอบการเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำไป กำจัด	24	57.1
รวม	42	100.0
4.2 การนำขยะมากำจัด		
ไม่คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา	3	8.8
คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา	26	76.5
คัดแยกขยะก่อนนำไปฝังกลบ	3	8.8
เผาและฝัง	1	2.9
นำขยะบางส่วนฝากให้ทางผู้จัดการ	1	2.9
รวม	34	100.0
4.3 การคัดแยกขยะมาใช้ประโยชน์		
ใช่	28	93.3
ไม่ใช่	2	6.3
รวม	30	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.2 (ต่อ)

ชื่อคุณลักษณะ	จำนวน	ร้อยละ
4.4 ประโยชน์ที่ได้จากการคัดแยกขยะ		
นำกลับมาใช้ใหม่	2	6.7
นำไปป้าย	24	80.0
ให้คนเก็บขยะ	2	6.7
นำไปทำปุ๋ย	2	6.7
รวม	30	100.0
4.5 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่พักของนักท่องเที่ยว(คิดจำนวน 27 ราย โดยไม่รวมผู้ประกอบการเรือน้ำเที่ยว 3 ราย)		
ปล่อยลงสู่ทะเลหรือแม่น้ำโดยไม่มีการบำบัด	10	37.0
มีบ่อกักเก็บหรือส้วมซึ่ม	16	59.3
วางท่อตามโคนตันไม้มี	1	3.7
รวม	27	100.0
4.6 การจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากเรือน้ำเที่ยว		
ปล่อยลงสู่ทะเลหรือแม่น้ำโดยไม่มีการบำบัด	18	78.3
มีบ่อกักเก็บก่อนส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปจัดการ	4	17.4
นำมาถ่ายเทบบาก	1	4.3
รวม	23	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 ข้อมูลพื้นฐานของนักท่องเที่ยว

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว		
1.1 เพศ		
ชาย	22	40.0
หญิง	33	60.0
รวม	55	100.0
1.2 อายุ		
ตัวสุด = 12.00		
สูงสุด = 57.00		
ค่าเฉลี่ย = 35.42		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 12.36		
1.3 ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	1	1.8
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	5	9.1
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	6	10.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	5	9.1
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	28	50.9
สูงกว่าปริญญาตรี	10	18.2
รวม	55	100.0
1.4 ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	1	1.8
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	5	9.1
มัธยมปลายหรือเทียบเท่า	6	10.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	5	9.1
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	28	50.9

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1.4 ระดับการศึกษา (ต่อ)		
สูงกว่าปริญญาตรี		
รวม		
1.5 อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	11	20.0
ราชการ/ธุรกิจ	22	40.0
เกษตร	15	23.6
ค้าขาย/ส่วนตัว	2	3.6
รับจำนำที่ดิน	2	3.6
แม่บ้าน	1	1.8
ว่างงาน	1	1.8
ทำเกษตรกรรม	1	1.8
สถาปนิก	1	1.8
ทำงานอิสระ	1	1.8
รวม	55	100.0
1.6 รายได้ (บาทต่อเดือน)		
ตัวสุด = 1000.00		
สูงสุด = 56000.00		
ค่าเฉลี่ย = 17091.45		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11434.72		
2. รูปแบบการห้องเที่ยวของนักท่องเที่ยว		
2.1 เดินทางมาจาก	23	41.8
กรุงเทพฯ	15	27.3
ภาคกลาง	17	30.9

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.1 เดินทางมาจาก (ต่อ)		
ภาคตะวันออก	17	30.9
รวม	55	100.0
2.2 เดินทางมากับ		
มาคนเดียว	1	1.8
มากับญาติ	12	21.8
มากับเพื่อน	24	43.6
มากับสถานศึกษา	6	10.9
มากับที่ทำงาน	11	20.0
มากับคนรัก	1	1.8
รวม	55	100.0
2.3 จำนวนผู้ร่วมเดินทาง		
1-5 คน	11	20.0
6-10 คน	16	29.1
11-15 คน	7	12.7
16-20 คน	8	14.5
มากกว่า 20 คน	12	21.8
รวม	55	100.0
2.4 ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง		
รถยนต์ส่วนตัว	31	56.4
รถโดยสารบุคคล	4	7.3
รถตู้เช่า	6	10.9
รถโดยสารขนาดใหญ่/รถทัวร์เช่า	10	18.2
จักรยาน	1	1.8

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ชื่อสุก	จำนวน	ร้อยละ
2.4 ยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง (ต่อ)		
รถของสถานศึกษา	2	3.6
เรือ	1	1.8
รวม	55	100.0
2.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว		
1 วัน	3	5.5
2 วัน	16	29.1
3 วัน	34	61.8
4 วัน	1	1.8
มากกว่า 4 วัน	1	1.8
รวม	55	100.0
2.6 จำนวนครั้งที่มาเที่ยวเกาะช้าง(ครั้งที่)		
1	27	49.1
2	10	18.2
3	6	10.9
4	5	9.1
5	3	5.5
6	1	1.8
9	1	1.8
10	1	1.8
12	1	1.8
รวม	55	100.0
2.7 การรับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยว อย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง		
ทราบ	35	63.6

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
2.7 การรับรู้เรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง (ต่อ)		
ไม่ทราบ	20	36.4
รวม	55	100.0
2.8 ติดต่อโไฮมสเตย์กับ		
เจ้าของโไฮมสเตย์	32	58.2
ผู้ใหญ่บ้าน	1	1.8
เพื่อน	10	18.2
คนรู้จัก	6	10.9
หัวหน้า	3	5.5
ญาติ	1	1.8
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	1	1.8
กศน. ตราด	1	1.8
รวม	55	100.0
2.9 จำนวนครั้งที่มาพักที่โไฮมสเตย์(ครั้งที่)		
1	41	74.5
2	5	9.1
3	3	5.5
4	3	5.5
5	1	1.8
6	1	1.8
10	1	1.8
รวม	55	100.0
2.10 การกลับมาพักโไฮมสเตย์อีก		
ใช่	40	72.7

ตารางที่ ภาคผนวก ก.3 (ต่อ)

ชื่อสุก	จำนวน	ร้อยละ
2.10 การกลับมาพักโภมสเตย์อิก (ต่อ)		
ไม่ใช่	15	27.3
รวม	55	100.0
2.11 การรับรู้ข้อมูลโภมสเตย์		
วิทยุ/โทรทัศน์	4	5.7
ททท.	6	8.6
บริษัทนำเที่ยว	1	1.4
เอกสาร สิงพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ	7	10.0
เพื่อน	26	37.1
ญาติ พี่น้อง	10	14.3
สถานบันการศึกษา	6	8.6
อินเตอร์เน็ต	2	2.9
รถส.	1	1.4
นามบัตร	1	1.4
หัวหน้างาน	3	4.3
สามี	1	1.4
คนบันกลาง	1	1.4
ไกด์	1	1.4
รวม	70	100.0

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 ความคิดเห็นของประชาชน

ประเด็น	เห็นตัวอย่างมาก	เห็นตัวอย่าง	เช่นกัน	ไม่เห็น	ไม่เห็นด้วย	ตัวอย่างมาก	เชื่อถือ	มากร	เมื่อ	มาครั้ง	ฐาน
1. ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวนักท่องเที่ยว											
เพื่อยุนนานาชาติ	24	44	4	-	-	4.28	0.56				
1.1 ความมีการเก็บรักษาดินดีบไว้ให้มากขึ้น และการส่งเสริมให้มีการประนยดการทำให้น้ำ เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	(33.3%)	(61.1%)	(5.6%)								
1.2 ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาแบบปูรูปแบบ เน้นนักท่องเที่ยว เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	5	17	3	35	12	3.44	1.22				
1.3 ความมีการปรับเปลี่ยนระบบการจ่ายไฟฟ้า บนเกาะช้าง เพื่อรับกับภาระรายเดือน กิจกรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง	14	37	16	5	-	3.83	0.82				
1.4 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนไฟฟ้า ถนนบนเกาะช้าง เพื่อทำให้การเดินทางโดยรถยนต์บนเกาะช้างสามารถ ทำได้โดยสะดวก	4	15	4	38	11	3.51	1.15				
1.5 ความมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิง นิเวศโดยการจัดให้มีเส้นทางจักษุยาน และทางเดินท่องเที่ยวในบริเวณป่าดิบเขื้นใน เชือกอุทยาน	14	46	6	6	-	3.94	0.79				
1.6 ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัด น้ำเสีย เพื่อรับปริมาณน้ำเสียที่มี มากขึ้น	2	5	11	44	10	3.76	0.88				
1.7 ความมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรับ ปริมาณของขยะบนเกาะช้าง	21	47	2	1	1	4.19	0.68				
1.8 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบไฟฟ้า ตามความต้องการบ้านเรือนๆ หนึ่ง เกาะช้าง เช่น ระบบไฟฟ้า พื้นที่ ลิฟต์ เครื่องปรับอากาศ เป็นต้น	4	23	10	30	5	3.13	1.11				
1.9 ความต้องการของทุกคนท้องถิ่นในพื้นที่ เกษตรกรรมด้านตะวันออก โดยเฉพาะ กิจกรรมด้านการปลูกผักและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสมัยสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันออกของเกาะ	10	57	3	2	-	4.04	0.54				
1.10 ความมีการพัฒนาชุมชนและศูนย์ภาพ ถ่ายของคนในท้องถิ่น	(18.1%)	(72.2%)	(4.2%)	(5.6%)		4.03	0.67				

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 (ต่อ)

ประชsen	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เชยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง เบน	มาตรา ฐาน
1.11 ไม่จำเป็นต้องมีการลดเวลาและกิจกรรม ด้านการท่องเที่ยวในเก้าอี้ลักษณะ Package Tour เพื่อคงนักท่องเที่ยว ประมาณ Long stay และ Home Stay	-	14 (19.4%)	11 (15.3%)	39 (54.2%)	8 (11.1%)	3.57	0.93	
1.12 ควรกำหนดให้พื้นที่เก้าอี้ลักษณะด้าน ระยะเวลาอุบัติใหม่หลังเพาะเดือนปีใหม่ ขายฟื้น ภาคเกษตรและธุรกิจที่อยู่ อาศัย ด้านด้านระยะเวลาอุบัติใหม่การเมือง หลังห้องเที่ยวธรรมชาติ	7 (9.7%)	36 (50.0%)	6 (8.3%)	20 (27.8%)	3 (4.2%)	3.33	1.11	
1.13 ควรมีการกำหนดพื้นที่บริเวณหาด ชายหาดให้เป็นสถานที่บันเทิง	5 (6.9%)	26 (36.1%)	13 (18.1%)	21 (29.2%)	7 (9.7%)	3.01	1.16	
1.14 ควรมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมห้อง เที่ยวตามธรรมชาติและวัฒนธรรมห้อง ดินที่ไม่ได้นักท่องเที่ยวไปปลูกอุดตัน อยู่แหล่งห้องเที่ยวให้ห้องเที่ยวหนึ่ง	9 (12.5%)	57 (79.2%)	4 (5.6%)	2 (2.8%)	-	4.01	0.54	
1.15 ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่า ราษฎร ป่ากาลังและสัตว์สวยงามใน ท้อง	1 (1.4%)	4 (5.6%)	6 (8.3%)	44 (61.1%)	17 (23.6%)	4.00	0.82	
1.16 ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อ ให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม อัน เนื่องมาจากภาระรายได้ของชุมชนและ กิจกรรมเที่ยว	8 (11.1%)	54 (75.0%)	5 (6.9%)	3 (4.2%)	2 (2.8%)	3.87	0.77	
2. ความติดเทินไม่เรื่องผลกระทบจากการ พัฒนาการท่องเที่ยวบนเก้าอี้ลักษณะ								
2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเก้าอี้ลักษณะให้ การคุณภาพดีขึ้น	9 (12.5%)	60 (83.3%)	1 (1.4%)	2 (2.8%)	-	4.06	0.50	
2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเก้าอี้ลักษณะให้ เกิดความตัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่าง ประเทศไทยกับหน่วยงานต่างๆ	17 (23.6%)	33 (45.8%)	8 (11.1%)	14 (19.4%)	-	2.26	1.03	
2.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเก้าอี้ลักษณะให้มี การพัฒนากระบวนการประปา ลดภาระชาติ และสนับสนุนให้เข้าสู่มาตรฐานสากล	6 (8.3%)	45 (62.5%)	6 (8.3%)	13 (18.1%)	2 (2.8%)	3.56	0.98	

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 (ต่อ)

	ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เชยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เมือง
							มาก	เมือง
							มาตรฐาน	
2.4	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามให้เกิดการอ้างถือฐานของคนในพื้นที่	9 (12.5%)	33 (45.8%)	11 (15.3%)	19 (26.4%)	-	2.56	1.02
2.5	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามที่ประชากรในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น	11 (15.3%)	52 (72.2%)	3 (4.2%)	6 (8.3%)	-	3.94	0.73
2.6	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามที่มีฐานในพื้นที่ขาดความเข้มแข็ง	6 (8.3%)	31 (43.1%)	9 (12.5%)	25 (34.7%)	(1.4%)	2.78	1.06
2.7	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น	6 (8.3%)	54 (75.0%)	9 (12.5%)	3 (4.2%)	-	3.87	0.60
2.8	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยังคง	5 (6.9%)	35 (48.6%)	10 (13.9%)	21 (29.2%)	(1.4%)	2.69	1.02
2.9	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามให้เศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น	7 (9.7%)	57 (79.2%)	7 (9.7%)	1 (1.4%)	-	3.97	0.50
2.10	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น	5 (6.9%)	24 (33.3%)	10 (13.9%)	32 (44.4%)	(1.4%)	3.00	1.06
2.11	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามให้เกิดการจัดการรำคาญด้วยป้ายเป็นระบบ	2 (2.8%)	33 (45.8%)	16 (22.2%)	19 (26.4%)	(2.8%)	3.19	0.99
2.12	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามให้เกิดปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น	2 (2.8%)	17 (23.6%)	12 (16.7%)	35 (48.6%)	(8.3%)	3.36	1.03
2.13	การพัฒนาการห้องเรียนภาษาเข้าห้ามให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	1 (1.4%)	35 (48.6%)	8 (11.1%)	27 (37.5%)	(1.4%)	3.11	0.99
3.	ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมใน การเตรียมรับการพัฒนาการห้องเรียน บนภาษาเข้าห้าม							
3.1	สภาพแวดล้อมของพื้นที่ภาษาเข้าห้าม สามารถรองรับการพัฒนาการห้องเรียน ได้	4 (5.6%)	18 (25.0%)	7 (9.7%)	31 (43.1%)	(16.7%)	3.40	1.19
3.2	ประชากรบนภาษาเข้าห้ามที่จะให้ ความช่วยเหลือและต้อนรับผู้ท่อง เที่ยวที่มาห้องเรียนไอล์ฟาร์มเดย์เป็นอย่างดี	23 (31.9%)	47 (65.3%)	2 (2.8%)	-	-	4.29	0.52
3.3	ภาษาเข้าห้ามไม่สามารถรองรับจำนวนนัก ท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้	5 (6.9%)	13 (18.1%)	10 (13.9%)	38 (52.8%)	(8.3%)	3.38	1.09

ตารางที่ ภาคผนวก ก.4 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เชยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง	ส่วน มาตรฐาน
3.4 ภาคผนวกติงงานของเจ้าหน้าที่องค์กรฯ ภาคธุรกิจได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทกานยัง ชาติ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชน ช่วยให้การ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะรีวัชเปลี่ยนไปดีขึ้น ดี	4 (5.6%)	50 (69.4%)	10 (13.9%)	7 (9.7%)	1 (1.4%)	3.68	0.76	
3.5 ผู้ประกอบการยอมสมัครรับใช้ภาคความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินการยอมสมัคร เท่าที่ควร	7 (9.7%)	35 (48.6%)	16 (22.2%)	13 (18.1%)	1 (1.4%)	2.53	0.95	
3.6 อบต. มีส่วนช่วยสนับสนุนภารกิจกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะรีวัช	9 (12.5%)	46 (63.9%)	8 (11.1%)	8 (11.1%)	1 (1.4%)	3.75	0.87	
3.7 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวอย่างชาติจึง สำเนกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่ง แวดล้อมเท่าที่ควร	3 (4.2%)	22 (30.6%)	7 (9.7%)	32 (44.4%)	8 (11.1%)	3.28	1.14	
3.8 ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยในการสนับสนุน กิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะ รีวัชเปลี่ยนไปดีขึ้นดี	15 (20.8%)	46 (63.9%)	6 (8.3%)	4 (5.6%)	1 (1.4%)	3.97	0.80	

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการ

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เชยๆ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง	ส่วน มาตรฐาน
1. ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่อง เที่ยวบนเกาะรีวัช								
1.1 ความมีการเก็บรักษาฝ้าดินปูไว้ให้มากขึ้นและทำ สิ่งแวดล้อมให้มีการประยุกต์การใช้น้ำ เพื่อให้น้ำ น้ำใช้เพียงพอ	14 (46.7%)	15 (50.0%)	1 (3.3%)	-	-	4.43	0.57	
1.2 ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาชุมชนประปานน เกาะรีวัช เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ	2 (6.7%)	1 (3.3%)	2 (6.7%)	15 (50%)	10 (33.3%)	4.00	1.08	

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 (ต่อ)

ประเด็น	เดือนตัวอย่าง อย่างมาก	เดือนตัวอย่าง ไม่เคย	เดือนตัวอย่าง ไม่เคย	ไม่เห็น	ไม่เห็น	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยง มาตรฐาน
1.3 ความมีภาระรับปัจจุบันจากการซื้อไฟฟ้าบ้านใช้ช้าง เพื่อรับการขยายตัวของกิจกรรมการห้องพักที่ยังคงดำเนินต่อไป	7 (23.3%)	17 (56.7%)	6 (20.0%)	-	-	4.03	0.67
1.4 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปัจจุบันใช้ก่อนหน้านี้ เนื่องจากทำให้การเดินทางโดยรถยนต์บาน เกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก	-	9 (30.0%)	2 (6.7%)	14 (46.7%)	5 (16.7%)	3.50	1.11
1.5 ความมีภาระส่งเสริมการห้องพักเชิงมีเดียให้มีเส้นทางจัดการและทางเดินที่ดี ในบริเวณป่าดิบเขื่นในเขตอุทยาน	13 (43.3%)	14 (46.7%)	1 (3.3%)	2 (6.7%)	-	4.27	0.83
1.6 ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อรับปริมาณน้ำที่ยังคงใช้งาน	-	3 (10.0%)	2 (6.7%)	16 (53.3%)	9 (30.0%)	4.03	0.89
1.7 ความมีภาระร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรับปริมาณขยะบานเกะช้าง	14 (46.7%)	12 (40.0%)	1 (3.3%)	2 (6.7%)	- (3.3%)	4.20	1.03
1.8 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปัจจุบันโดย ศูนย์ตามและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะช้าง เช่น ระบบไฟฟ้าสีฟ้า อินเตอร์เน็ต เป็นต้น	1 (3.3%)	8 (26.7%)	4 (13.3%)	14 (46.7%)	3 (10.0%)	3.33	1.09
1.9 ความมีภาระของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออก โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการห้องพักตัวเมืองตาก ของเกาะ	5 (16.7%)	19 (63.3%)	3 (10.0%)	3 (10.0%)	-	3.87	0.82
1.10 ความมีภาระสนับสนุนชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น	8 (26.7%)	19 (63.3%)	3 (10.0%)	-	-	4.17	0.59
1.13 ความมีภาระก้าวเดินที่บีบริเวณหาดทรายขาว ให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว	3 (10.0%)	9 (30.0%)	6 (20.0%)	8 (26.7%)	4 (13.3%)	2.97	1.25
1.14 ความมีภาระติดต่อกันของชุมชนท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระซุกตัวอยู่แห่งสิ่งห้องพักที่ยังคงดำเนินต่อไป	8 (26.7%)	21 (70.0%)	-	1 (3.3%)	-	4.20	0.61
1.15 ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ป่ากาวและสัตว์สัตว์สวยงามในท้องถิ่น	2 (6.7%)	1 (3.3%)	-	15 (50.0%)	12 (40.0%)	4.13	1.07

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก	ค่า เฉลี่ย	ส่วน เบน
					ไม่เห็น ด้วย	ค่า เฉลี่ย
					มาก	มาตรฐาน
1.16 ความมีมาตรฐานของคุณภาพรวมที่ก่อให้เกิดผลผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและภาคท่องเที่ยว	7 (23.3%)	21 (70.0%)	1 (3.3%)	-	1	4.10 (3.3%)
2. ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากภารพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะเชิง						
2.1 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้การคุณภาพดีขึ้น	7 (23.3%)	22 (73.3%)	1 (3.3%)	-	-	4.20 (4.20)
2.2 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้เกิดความขัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่างประเทศชันกับหน่วยงานรัฐ	11 (36.7%)	12 (40.0%)	4 (13.3%)	3 (10.0%)	-	1.97 (1.97)
2.3 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้มีการพัฒนาระบบประปา ลดภารชาตและคนการใช้น้ำในทุกแห่ง	4 (13.3%)	16 (53.3%)	2 (6.7%)	8 (26.7%)	-	3.53 (3.53)
2.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่	2 (6.7%)	14 (46.7%)	4 (13.3%)	8 (26.7%)	2(6.7%)	2.80 (2.80)
2.5 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น	7 (23.3%)	19 (63.3%)	2 (6.7%)	2 (6.7%)	-	4.03 (4.03)
2.6 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้ชุมชนในท้องถิ่นขาดความมั่นคง	2 (6.7%)	11 (36.7%)	2 (6.7%)	13 (43.3%)	2 (6.7%)	3.07 (3.07)
2.7 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น	3 (10.0%)	19 (63.3%)	3 (10.0%)	5 (16.7%)	-	3.67 (3.67)
2.8 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้สังคมสืบทอดในพื้นที่ยังคง	3 (10.0%)	16 (53.3%)	1 (3.3%)	9 (30.0%)	1 (3.3%)	2.63 (2.63)
2.9 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้เศรษฐกิจของประเทศดีขึ้น	6 (20.0%)	22 (73.3%)	2 (6.7%)	-	-	4.13 (4.13)
2.10 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้เกิดปัญหาโรคต้อมากขึ้น	-	11 (36.7%)	6 (20.0%)	12 (40.0%)	1 (3.3%)	3.10 (3.10)
2.11 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ	2 (6.7%)	15 (50.0%)	4 (13.3%)	9 (30.0%)	-	3.33 (3.33)
2.12 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้เกิดปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น	-	3 (10.0%)	6 (20.0%)	18 (60.0%)	3(10.0%)	3.70 (3.70)
2.13 การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะเชิงทำให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	2 (6.7%)	14 (46.7%)	3 (10.0%)	10 (33.3%)	1 (3.3%)	3.20 (3.20)

ตารางที่ ภาคผนวก ก.5 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็นด้วย ไม่แน่ใจ	เชยๆ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่าเฉลี่ย		ส่วน เบี่ยง
						มาตรา	เมือง	
3. ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการ เขียนรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบน เกาะช้าง								
3.1 สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่ สอดคล้องรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้	1 (3.3%)	3 (10.0%)	3 (10.0%)	20 (66.7%)	3 (10.0%)	3.70	0.92	
3.2 ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความ ช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่อง เที่ยวโดยส่วนใหญ่เป็นอย่างดี	10 (33.3%)	16 (53.3%)	3 (10.0%)	1 (3.3%)	-	4.17	0.75	
3.3 เกาะช้างมีสามารถรองรับจำนวนนักท่อง เที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้	-	6 (20.0%)	3 (10.0%)	17 (56.7%)	4 (13.3%)	3.63	0.96	
3.4 ภาครัฐบังทາຍของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน ช่วยให้การพัฒนาการท่อง เที่ยวเกาะช้างเป็นไปได้อยดี	2 (6.7%)	15 (50.0%)	2 (6.7%)	9 (30.0%)	2 (6.7%)	3.20	1.16	
3.5 ผู้ประกอบการโดยส่วนใหญ่ขาดความรู้ความ เข้าใจในกิจกรรมการโดยส่วนใหญ่ที่ควร ดำเนินการ	2 (6.7%)	20 (66.7%)	-	8 (26.7%)	-	2.47	0.97	
3.6 อบต. มีส่วนร่วมสนับสนุนกิจกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง	1 (3.3%)	15 (50.0%)	8 (26.7%)	6 (20.0%)	-	3.37	0.85	
3.7 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชังหาดจิตสำนึก ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เท่าที่ควร	2 (6.7%)	8 (26.7%)	3 (10.0%)	15 (50.0%)	2 (6.7%)	3.23	1.14	
3.8 ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนร่วมในการสนับสนุนกิจ กรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็น ไปด้วยดี	4 (13.3%)	17 (56.7%)	6 (20.0%)	3 (10.0%)	-	3.73	0.83	

ตารางที่ ภาคผนวก ก.๖ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

ประเด็น	เห็นด้วย มาก	เห็นด้วย	เขย่า/ ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วยอย่าง มาก	ค่า	ค่า เฉลี่ย
						ไม่เห็น ด้วย	ด้วยอย่าง มาก
รวมคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบน เกาะช้าง						-	4.21
1. ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบน เกาะช้าง						-	4.21
1.1 ความมีการเก็บรักษาไม่ดีบ้าให้มากขึ้นและกางสะง เหลวให้มีการประดับการใช้น้ำ เพื่อให้มีน้ำให้ เพียงพอ	29 (52.7%)	23 (41.8%)	3 (5.5%)	-	-	4.47	0.60
1.2 ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบป้องปันภัยจาก ช้าง เพื่อให้มีน้ำให้เพียงพอ	5 (9.1%)	6 (10.9%)	7 (12.7%)	31 (56.4%)	6 (10.9%)	3.49	1.12
1.3 ความมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบนเกาะ ช้าง เพื่อรักษาความปลอดภัยของกิจกรรมการท่อง เที่ยวบนเกาะช้าง	9 (16.4%)	29 (52.7%)	14 (25.5%)	3 (5.5%)	-	3.80	0.78
1.4 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างถนนบน เกาะช้าง เพื่อทำให้การเดินทางโดยรถยนต์บัน เกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก	4 (7.3%)	12 (21.8%)	6 (10.9%)	26 (47.3%)	7 (12.7%)	3.36	1.18
1.5 ความมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการ จัดให้มีเส้นทางเดินทางเดินทางเดินทางเดินทาง บริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน	23 (41.8%)	27 (49.1%)	1 (1.8%)	4 (7.3%)	-	4.25	0.82
1.6 ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อ รองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง	1 (1.8%)	2 (3.6%)	3 (5.5%)	25 (45.5%)	24 (43.6%)	4.25	0.87
1.7 ความมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรักษาปริมาณ ขยะบนเกาะช้าง	33 (60.0%)	16 (29.1%)	2 (3.6%)	2 (3.6%)	2 (3.6%)	4.38	1.15
1.8 ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทรศัพท์ และงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะช้าง เช่น ระบบ โทรศัพท์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น	5 (9.1%)	3 (5.5%)	8 (14.5%)	27 (49.1%)	12 (21.8%)	3.69	0.74
1.9 ความมีสถานท่องเที่ยวท่องถิ่นในพื้นที่เทียบทหารม ด้านตะวันออกของเกาะช้าง โดยเฉพาะกิจกรรม ด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่ง อาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตกของ เกาะช้าง(ด้านตะวันตก เช่น หาดคลองหว้า หาดยะหา ไทรแบบ)	16 (29.1%)	31 (56.4%)	6 (10.9%)	2 (3.6%)	-	4.11	0.71
1.10 ความมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคน ในท้องถิ่น	21 (38.2%)	25 (45.5%)	9 (16.4%)	-	-	4.22	0.94

ตารางที่ ภาคผนวก ก.6 (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็นด้วย	เชยๆ	ไม่เห็นใจ ด้วย	ไม่เห็น	ไม่เห็น มาก	ค่า	ค่า
							เฉลี่ย	เมือง
							มาตรฐาน	มาตรฐาน
1.11 ไม่จำเป็นต้องมีการตราตรึงและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในภาคชั้นลักษณะ Package Tour เพื่อสัมผัsth่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay	3 (5.5%)	4 (7.3%)	12 (21.8%)	32 (58.2%)	4 (7.3%)	-	3.55	0.94
1.12 ควรมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมห้องพักเพื่อยังความธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปประดิษฐ์อยู่แหล่งท่องเที่ยวใดห้องพักเที่ยวหนึ่ง	24 (43.6%)	27 (49.1%)	3 (5.5%)	1 (1.8%)	-	-	4.35	0.67
1.13 ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ป่าภารังและสัตว์สวยงามในทะเล	2 (3.6%)	-	2 (3.6%)	15 (27.3%)	36 (65.5%)	-	4.51	0.88
1.14 ควรมีมาตรการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากกระบวนการด้านของทุ่มทานและการห้องเที่ยว	32 (58.2%)	20 (36.4%)	3 (5.5%)	-	-	-	4.53	0.60
2. ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาภาคห้องเที่ยวบนเกาะรัตนโกสินทร์								
2.1 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์	10 (18.2%)	34 (61.8%)	10 (18.2%)	1 (1.8%)	-	-	3.96	0.67
2.2 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยั่งยืน	5 (9.1%)	31 (56.4%)	12 (21.8%)	6 (10.9%)	1 (1.8%)	2.40	0.67	
2.3 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีรายได้เพิ่มขึ้น	13 (23.6%)	36 (65.5%)	6 (10.9%)	-	-	4.13	0.58	
2.4 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีปัญหาโรคระบาดเพิ่มขึ้น	6 (10.9%)	11 (20.0%)	30 (54.5%)	7 (12.7%)	1 (1.8%)	2.75	0.89	
2.5 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น	12 (21.8%)	34 (61.8%)	9 (16.4%)	-	-	4.05	0.62	
2.6 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีเสพติดเพิ่มขึ้น	3 (5.5%)	11 (20.0%)	29 (52.7%)	8 (14.5%)	4 (7.3%)	2.96	0.93	
2.7 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้เศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น	11 (20.0%)	29 (52.7%)	13 (23.6%)	2 (3.6%)	-	3.69	0.76	
2.8 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้คนใช้จ่ายในห้องห้องเที่ยวมีความสูงขึ้น	9 (16.4%)	24 (43.6%)	17 (30.9%)	2 (3.6%)	3 (5.5%)	2.38	0.99	
2.9 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้มีภัยคุกคามน้ำเสียอย่างเป็นระบบ	7 (12.7%)	17 (30.9%)	25 (45.5%)	5 (9.1%)	1 (1.8%)	3.44	0.90	
2.10 การพัฒนาการห้องเที่ยวเกาะรัตนโกสินทร์ให้เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ	5 (9.1%)	16 (29.1%)	28 (50.9%)	5 (9.1%)	1 (1.8%)	3.35	0.84	

ตารางที่ ภาคผนวก ก.๖ (ต่อ)

ประเด็น	เห็นด้วย		เห็นด้วย อย่างมาก		เชยๆ		ไม่เห็น		ไม่เห็น ด้วย		ค่าเฉลี่ย		ค่าเบี่ยง มาตรฐาน	
3. ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเดินทาง														
3.1 สภาพแวดล้อมของพื้นที่ทางเดินเที่ยวที่สามารถเดินทาง ด้วยรถมอเตอร์ไซด์ได้	1	5	21	24	4	3.45	0.83	(1.8%)	(9.1%)	(38.2%)	(43.6%)	(7.3%)	-	
3.2 ประชาชนยอมรับความพร้อมที่จะให้ความช่วย เหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาเดินทางเที่ยว โดยส่วนใหญ่เป็นอย่างดี	16	32	6	1	-	4.15	0.68	(29.1%)	(58.2%)	(10.9%)	(1.8%)	-	2.24	0.9
3.3 เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่ เพิ่มขึ้นได้	2	5	28	16	4	3.27	0.87	(3.6%)	(9.1%)	(50.9%)	(29.1%)	(7.3%)	-	
3.4 ผู้ประกอบการยอมรับความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ ในการเดินทางโดยส่วนใหญ่เป็นอย่างดี	11	31	13	-	-	3.96	0.67	(20.0%)	(56.4%)	(23.6%)	-	-	2.24	0.9
3.5 นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวชัตต์สำหรับเดินทาง จากอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร	12	24	13	6	-	-		(21.8%)	(43.6%)	(23.6%)	(10.9%)	-		

ภาคผนวก ๔
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก

1. พงศธร สลักเพชร ตำแหน่งนายก อบต.เกาะช้างใต้, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2547
2. ชาติชาย ศรีโพธิ์ ตำแหน่งปลัด อบต.เกาะช้างใต้, สัมภาษณ์วันที่ 19 มกราคม 2547
3. บุปผา จิตสุวรรณ ตำแหน่งพัฒนาการกิจกรรมอาชญากรรม, สัมภาษณ์วันที่ 9 ธันวาคม 2546
4. นกตศ พฤษวรธรรม ตำแหน่งหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง, สัมภาษณ์วันที่ 5 ธันวาคม 2546
5. นิตย์ชัย พันธุเดช ตำแหน่งพนักงานพิทักษ์ป่า, สัมภาษณ์วันที่ 9 ธันวาคม 2546
6. ลำพูด คงบำบัด ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน หมู่ 2 บ้านสลักเพชร, สัมภาษณ์วันที่ 10 ธันวาคม 2546
7. เกเรียงศักดิ์ สิทธิสถาพร (ผู้สูงอายุที่เป็นผู้นำชุมชน), สัมภาษณ์วันที่ 10 ธันวาคม 2546

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

1. น้ำ ศิลปะสา, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
2. นิรันดร์ บุญมาก, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
3. สร้างศร สมมา, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
4. สนิท สีทองคำ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
5. มัท แม่เตียว, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
6. โนน ลูกพ่อ, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
7. ค่างศร มิตรสถาพร, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
8. ศรีนวล คำภา, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
9. สมพงษ์ สุมา, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
10. พรมนันะ บุญล้อม, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
11. จรรยา สังขกุล, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
12. วชิรินทร์ เวชศาสตร์, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
13. เฉลิม ฉ่องใส, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
14. มาลี เพอร์แสง, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
15. ชัยทศน์ เจริญพร, สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546

16. ดวงเดือน ชั้นอุปทุม,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
17. น้ำผึ้ง แแดงขามภู,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
18. จันทนี สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
19. พูลศรี พงษ์พัฒน์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
20. มุกดา พัฒนาพิณ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
21. เกียรติศักดิ์ คำเสมอ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
22. ทวี ปัวบก,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
23. จำปา ภูมิณี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
24. เด่นดวง สนธิพิณ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
25. ลี้ม สวัสดิผล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
26. สว่างจิตรา พานิชสุโข,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
27. เสาวณีย์ สวัสดิผล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
28. ประภาส วรรณสูง,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
29. มาโนช ลาภดล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
30. ชวย สนธิพิณ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
31. ธรรมชาติ บุญมาต,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
32. ศักดิ์ พาทีพิน,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
33. กิม แสงไทย,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
34. เกรียงศักดิ์ สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
35. จรัญ ลาภดล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
36. อุบล จิมสัญชาติ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
37. เดชา สวัสดิผล,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
38. แฉล้ม อินทปราณี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
39. ทองคำ ทองสร้อย,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
40. อุเทพ แสงไทย,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
41. รัตนภรณ์ สมวงศ์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
42. สมพิน อินทปราณี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
43. ปราณี ฝ่าถนน,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
44. นุญาลี แย้มจ้าเมือง,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546

45. รัชนี ฤลส่อนบาน,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
46. ดวงนาา พึงภักดี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
47. มาลี พงศ์พัฒน์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
48. แสงเดือน รุ่งเรือง,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
49. อภิญญา พยุงศรี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
50. อรุณ สรัสติดิษฐ์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
51. อนงค์ ศินธุปประจำสูตร,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
52. สมใจ แแดงชุมกุ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
53. ประวิทย์ สิทธิสถาพร,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
54. อารามณ์ ถอดภูป,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
55. บุณยิ่ง สิทธิสถาพร,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
56. ประยุทธ ศรีเอนก,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
57. จันทร์เพ็ญ เข็มแก้ว,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
58. บุญโถ สรวงมาลี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
59. ดาวเรือง ชรับนันทน์ทรัพย์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
60. แม้วย ชุนสนธิ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
61. พิวา แหงษ์ร้อน,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
62. เรวดี สิงหน่าทอง,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
63. อติปุช คงบำบัด,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
64. ลำพูน คงบำบัด,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
65. มนพ ลูกสิน,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
66. อาภาณ์ แดงชุมพู,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
67. วสันต์ เประ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
68. ดวงดาว สนใจพิฒน์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
69. สาคร อิทปราบานี,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
70. ศราญ อุ่นสนธิ,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
71. อรุณี รัตนธรรมรัตน์,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
72. ลิปป์วิชัย พันธ์เนื้อย,สัมภาษณ์วันที่ 13 ธันวาคม 2546
73. เพชร แดงชุมพู,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546

74. สมศักดิ์ สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
75. มิตารัตน์ พระกරธรรม,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
76. อารีย์พร สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
77. ยอดชาย ผจญยุทธ (ผู้จัดการ เกาะช้าง มาเริน่า แอนด์ รีสอร์ท),สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
78. พรมศิริ กังวานไกล,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
79. วิเชียร สวัสดิ์ผล,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
80. สำเนียง หน่องบัวบูรณ์,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
81. สุนั่นชา บุญชาตุ,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
82. อำนวย สุทธิธรรม,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
83. สมหมาย สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
84. สริง สวัสดิ์ผล,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
85. สุตใจ สวัสดิ์สุข,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
86. สมเมียน สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
87. จุฑามาส ภู่ระหงษ์,สัมภาษณ์วันที่ 14 ธันวาคม 2546
88. สมพร แสงสุวรรณ,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
89. ไพรัตน์ ดวงมา,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
90. กาญจนा คำเสมอ,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
91. เจริญ ศุขกระพางนท์,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
92. Jasna พูลเกษม,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
93. จำายิ พึงภักดี,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
94. จันแรม สิทธิถาวร,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
95. ชีวะรณ มิงสูงเนิน,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
96. มนະ พึงภักดี,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
97. จำพวย สุเนตร,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
98. ประชาน รักด้ว,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
99. สมบิต ศรีสาคร,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
100. มนดา แม่ตั้ง,สัมภาษณ์วันที่ 16 ธันวาคม 2546
101. อัจฉรา สลักเพชร,สัมภาษณ์วันที่ 29 ธันวาคม 2546

102. อุ่น ภู่จะทรงช์, สมภาษณ์วันที่ 29 ธันวาคม 2546

ภาคผนวก ๔
รูปแสดงพื้นที่ศึกษา

1. การคมนาคม

รูปที่ 1 การเดินทางของประชาชนและนักท่องเที่ยวโดยเรือเฟอร์รี่ จากท่าเรือเข็นเตอร์พอร์ทไปสู่เกาะช้าง

รูปที่ 2 การเดินทางของนักท่องเที่ยวโดยเรือไม้ ซึ่งส่วนใหญ่ เป็นนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติจากญี่ปุ่นเป็นการเดินทางจากเกาะช้างไปยังท่าเรืออนุสรณ์สถานบุพานาภีเกาะช้าง

2. สภาพทั่วไปและความเป็นอยู่ของชาวบ้านหมู่ 2 บ้านสลักเพชร

รูปที่ 3 สภาพโดยทั่วไปของหมู่บ้านซึ่งประกอบด้วย บ้านผลไม้ และบ้านยกเลน

รูปที่ 4 แสดงสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานในหมู่บ้าน ได้แก่ ถนน柏油ในหมู่บ้าน ไปรษณีย์ ไฟฟ้า เสาโทรศัพท์มือถือ ลักษณะถนนในบ้านสลักเพชรค่อนข้างแคบ รถวิ่งได้ทางเดียว นอกจากนี้ถนนทุกสายในหมู่บ้านไม่มีไฟตามทางซึ่งอาจก่อให้เกิดอุบัติเหตุได้

สภาพทั่วไปและความเป็นอยู่ของชาวบ้านหมู่ 2 บ้านสลักเพชร (ต่อ)

รูปที่ 5 ถนนสายกลาง ซึ่งเชื่อมโยงระหว่าง
ถนนในบ้านสลักเพชรกับถนนสาย
สลักเพชร-โรงถ่าน

รูปที่ 6 ถนนสายสลักเพชร-โรงถ่าน ซึ่ง
นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติส่วนใหญ่ใช้
จักรยานยนต์มาจากการด้านตะวันตกของ
เกาะช้าง เช่น บ้านคลองพร้าว
เป็นต้น นักท่องเที่ยวผ่านเส้นทาง
หมู่บ้านเพื่อชมทัศนียภาพรอบเกาะ
และแวะมา รับประทานอาหารทะเล
ในร้านซีฟู้ดของหมู่บ้าน

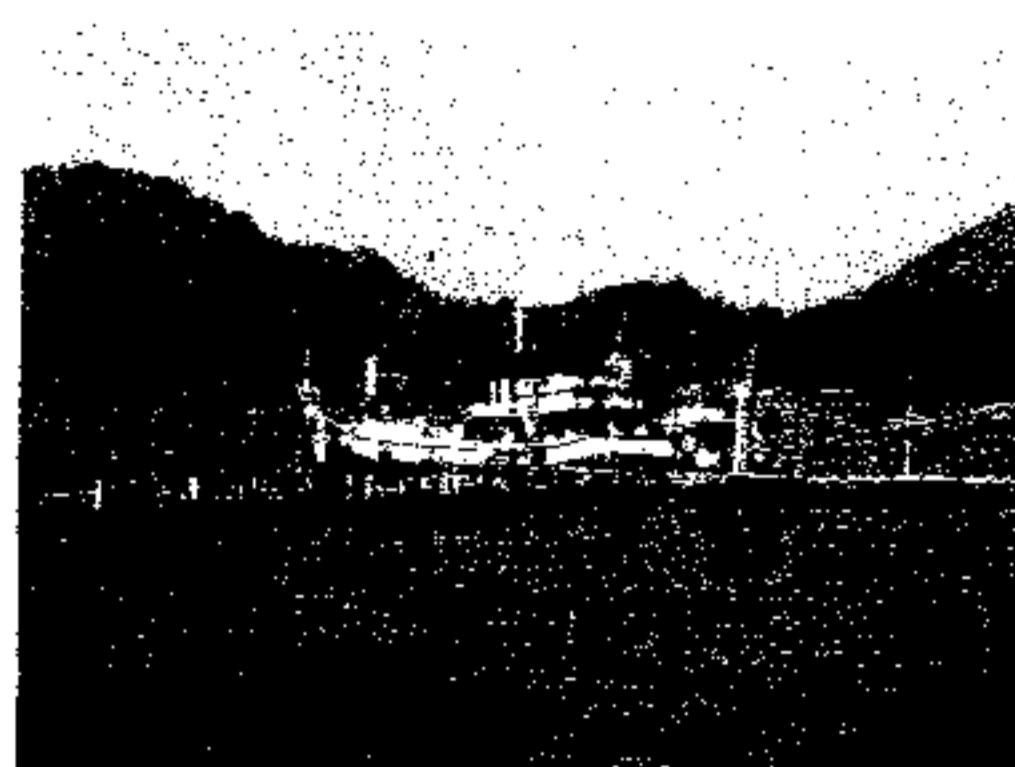
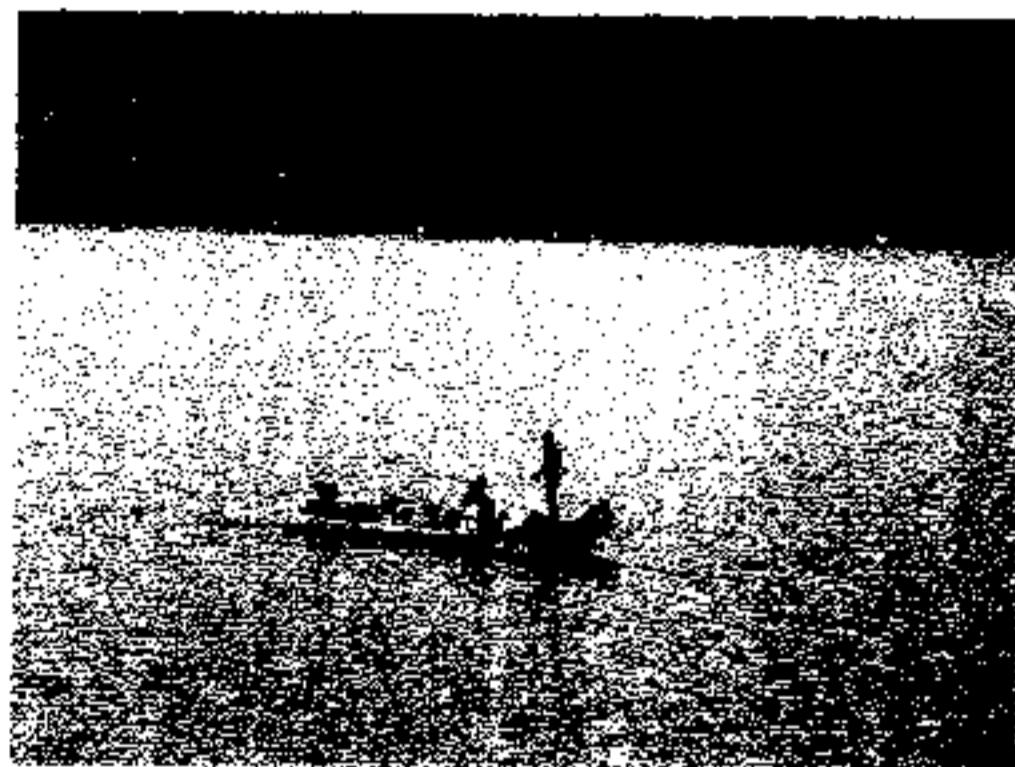

รูปที่ 7 กระซังเลียงปลาในทะเล
บริเวณบ้านโรงถ่าน

รูปที่ 8 สภาพป่าชายเลนที่สมบูรณ์

3. การประกอบอาชีพประมง

รูปที่ 9 การทำประมงพื้นบ้าน

รูปที่ 10 การทำประมงน้ำลึก

4. เครื่องมือในการทำประมงพื้นบ้าน

รูปที่ 11 การทำล้อมบูรของชาวบ้าน

รูปที่ 12 ลอบบูรที่ใช้ในการจับบูรของชาวบ้าน

เครื่องมือในการทำประมงพื้นบ้าน (ต่อ)

รูปที่ 13 ลอบหมึกซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ชนิดหนึ่งของหมู่บ้านลักษณะรูปหัวใจ

รูปที่ 14 เครื่องมือในการจับเคย ซึ่งประกอบด้วย คันละวีและขอวนละวี

5. การทำการท่องเที่ยวในหมู่บ้าน

5.1 ลักษณะโขมสเตยในหมู่บ้าน

5.1.1 โขมสเตยที่นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่กับเจ้าของบ้าน

รูปที่ 15 โขมสเตยที่ไม่มีการปรับแต่งบ้าน เป็นบ้านที่อยู่ติดส่วน สำหรับนักท่องเที่ยวที่ขอบนอนด้านหลังเจ้าของบ้าน มีเต้นท์ให้สำหรับนักท่องเที่ยว นอนชั่วคราวได้

รูปที่ 16 โขมสเตยที่อยู่ในหมู่บ้าน

5.1.2 ໂຄນສເຕຍທີ່ນັກທອງເຖິງວາຄີຍແຍກຈາກເຈົ້າຂອງບ້ານ

ຮູບທີ 17 ໂຄນສເຕຍທີ່ທຳເປັນລັກຜະນະບ້ານ
ແລ້ວແປ່ງເປັນຫ້ອງພັກໃຫ້ແກ່
ນັກທອງເຖິງວານອນຮ່ວມກັນ

ຮູບທີ 18 ໂຄນສເຕຍທີ່ສ້າງແຍກຈາກຕົວບ້ານ
ທຳເປັນລັງໆໄວ້ສໍາຮັບໃຫ້
ນັກທອງເຖິງວາພັກ

ຮູບທີ 19 ໂຄນສເຕຍທີ່ເປັນລັກຜະນະເຮືອຮົງ ຮຶ້ງສ້າງແຍກຈາກບ້ານທີ່ອູ້ອາສີຍຂອງ
ເຈົ້າຂອງ ມີລັກຜະນະໂດຕ່ຈາກຕົວບ້ານ ສ້າງອູ້ໃນບ້ານສັກເພົວ ປັຈຈຸບັນ
ອູ້ໃນກຸລຸ່ມໂຄນສເຕຍ ແຕ່ໃນອນາຄຕະແຍກຕົວອອກຈາກກຸລຸ່ມ ໂດຍຈະເປີດຢັນ
ໄປໃນຮູບແບບຂອງເຮືອຮົງ ເພວະໄມ່ສາມາດຕິດຮາຄາທີ່ພັກແລະດຳເນີນການ
ຕາມຊັ້ນກຳນົດຂອງກຸລຸ່ມໂຄນສເຕຍໄດ້

5.1.3 ลักษณะภายในของโอมสเตย์

รูปที่ 20 ลักษณะภายในโอมสเตย์ที่จัดเตรียมไว้เพื่ออำนวยความสะดวกความต้องการแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ โทรทัศน์ เครื่องร้องカラオเกะ เป็นต้น

รูปที่ 21 ลักษณะภายในโอมสเตย์ที่เจ้าของปรับปรุงใหม่เพื่อรับนักท่องเที่ยวซึ่งบ้านหลังนี้ยังไม่มีนักท่องเที่ยวมาพักอาศัย เนื่องจากบ้านพึงปรับปรุงเสร็จและขาดการประชาสัมพันธ์ ประกอบกับบ้านอยู่บริเวณห้ายอดของบ้านสักเพชร ซึ่งต่างกับบ้านบริเวณน้ำนั้นถ้านักท่องเที่ยว尼ยมไปพักมากกว่า

5.2 ลักษณะเรือน้ำเที่ยวในหมู่บ้าน

รูปที่ 22 เรือน้ำเที่ยวที่เป็นบริการเที่ยวชนิดหนึ่งซึ่งชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการเอง

รูปที่ 23 เรือประมงที่เจ้าของโอมสเตย์นำมายาบริการนักท่องเที่ยวที่มาพักโอมสเตย์

ลักษณะเรือน้ำเที่ยวในหมู่บ้าน (ต่อ)

รูปที่ 24 เรือน้ำเที่ยวขนาดเล็กของชาวบ้านที่ทำโดยสหกรณ์นำมารบริการนักท่องเที่ยวโดยมีกิจกรรม เช่น ตกน้ำตก ดูนิ่งห้อง เป็นต้น

6. ปัญหาที่พบในหมู่บ้าน

6.1 ปัญหาสิ่งแวดล้อม

รูปที่ 25 ปัญหาการใช้ที่ดินจากบุคคลภายนอกในการทำนากรุง ซึ่งอยู่ติดกับพื้นที่ป่ารกป่าโกรกกราก

รูปที่ 26 บุคคลภายนอกปักสิ่งก่อสร้างยื่นในทะเล ซึ่งเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และเป็นการทำลายระบบนิเวศน์

ปัญหาสิ่งแวดล้อม (ต่อ)

รูปที่ 27 เอกชนปรับเปลี่ยนบริเวณพื้นที่
ป่าชายเลน เป็นที่จอดเรือ ซึ่ง
เป็นการปรับเปลี่ยนระบบ นิเวศน์
ที่มีอยู่เดิม

รูปที่ 28 ประชาชนในหมู่บ้านมีปัญหาขาด
แคลนน้ำจีด ซึ่งในหมู่บ้านมีระบบ
ประปาที่หน่วยงานราชการสร้างให้
แต่ปัจจุบันใช้งานไม่ได้

6.2 ปัญหาขยะ

รูปที่ 29 ปัญหาขยะในหมู่บ้าน อันเนื่องมาจากการ
ช้าวบ้านเป็นผู้ทิ้งขยะเอง และจากขยะที่
ถอยมาจากกลางถนน ซึ่งช้าวประมง
รับจ้างเป็นผู้ทิ้ง แต่ปัจจุบันในหมู่บ้าน
ยังไม่มีปัญหาน้ำเน่าเสีย

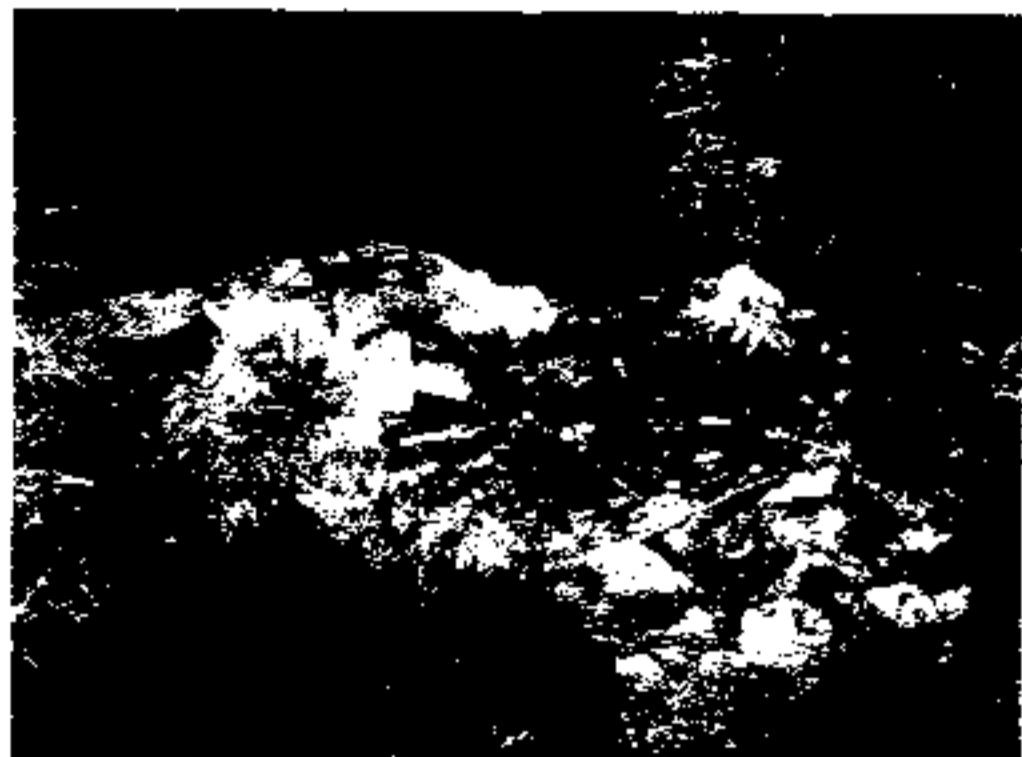

รูปที่ 30 ถังขยะในหมู่บ้านที่หน่วยงาน
ท้องถิ่นไม่ได้เก็บหมู่บ้าน แต่
ปัจจุบันขาดผู้จัดเก็บขยะ ซึ่ง
ช้าบ้านต้องนำขยะมากำจัดเอง

ปัญหาชัย (ต่อ)

รูปที่ 31 ชาวบ้านมีการคัดแยกขยะก่อนนำไปขายที่ใช้ประโยชน์ไม่ได้ไปเผา

รูปที่ 32 ชาวบ้านที่ประกอบการขยะไว้ริมทางเพื่อจะนำไปเผาแต่เนื่องจากขยะมีจำนวนมากจึงกำจัดไม่ทัน โดยเฉพาะช่วงที่นักท่องเที่ยวมีจำนวนมาก ทำให้เกิดกลิ่นเหม็นและทำลายทัศนียภาพตามทางเดิน ขณะที่นักท่องเที่ยวเดินผ่านเพื่อไปยังบ้านอื่น

6.3 ปัญหาทั่วไป

รูปที่ 33 ลักษณะทางเดินเท้าของหมู่บ้านชาวประมงในบ้านสักเพชรบบปัญหาดุพัง ไม่ได้การซ่อมเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งปัจจุบันชาวบ้านดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเอง โดยขอไม่จำกัดอย่างแม่น้ำติดต่อทางเดินเพื่อนำมาซ้อมแคม

รูปที่ 34 ถนนในบ้านสักเพชรบบบ้านเส้นคือ ถนนสายกลาง ยังเป็นถนนดูกรังซึ่งตามความคิดของชาวบ้านเห็นว่า ก่อให้เกิดปัญหาดุน

ปัญหาทั่วไป (ต่อ)

รูปที่ 35-36 ลักษณะทางเดินเท้าในหมู่บ้านโอมสเต็ย์สลักเพชร-โรงถ่าน ซึ่งไม่อำนวยความสะดวกต่อนักท่องเที่ยวบางกลุ่ม ก่อให้เกิดความชื้นอย่างทางความคิดของชาวบ้าน เนื่องจากมีรายต้องการให้พัฒนาเป็นถนน ในขณะที่บางรายไม่ต้องการให้พัฒนา เพราะกลัวผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เช่น ขาดความสงบในพื้นที่ ปัญหาซึมย้ำต่างๆ คนต่างดิน เป็นต้น

ภาคผนวก ช
แบบสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ
และนักท่องเที่ยว

แบบสัมภาษณ์ประชาชนท้องถิ่น

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านลักษณะ ตำบลเกาะช้าง ใต้ จังหวัดตราด

จังหวัดตราด

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....วันที่.....

สัมภาษณ์.....

สวนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชาชน

ข้อมูลสวนบุคคล

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. อาศัยอยู่บ้านเลขที่.....

4. ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าประถมศึกษา	( ) ประถมศึกษา
( ) มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	( ) มัธยมปลายหรือเทียบเท่า
( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	( ) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
( ) สูงกว่าปริญญาตรี	

5. การประกอบอาชีพ

5.1 อาชีพเดิมทำอะไร.....	
5.2 อาชีพปัจจุบัน	
อาชีพอหลัก ( ) ประมง	( ) เกษตรกรรม
( ) รับจ้าง	( ) ขายของที่ระลึกหรือสินค้าท้องถิ่น
( ) ค้าขายทั่วไป	( ) ประกอบการไอมสเตย์ (Homestay)
( ) ประกอบการบังกะโล ( ) ประกอบการรีสอร์ฟ	

( ) ໄກດ້ທ້ອງດືນ (ເດີນປາ) ( ) ໄກດ້ທ້ອງດືນ (ເຮືອນໍາເຫືຍ)

( ) ອື່ນາ (ຮະບູ).....

ອາຊື່ພຮອງ	( ) ປະນາງ	( ) ແກ່ະທຽມຮອນ
	( ) ສັບຈັກ	( ) ຂາຍຂອງທີ່ຈະລຶກທີ່ຈະສິນຄ້າທ້ອງດືນ
	( ) ຄ້າຂາຍທ່ວາໄປ	( ) ທຳໂຍມສເຫຍ່ງ (Homestay)
	( ) ປະກອບການບັງກະໄລ	( ) ປະກອບການຮີສອຮົກ
	( ) ໄກດ້ທ້ອງດືນ (ເດີນປາ)	( ) ໄກດ້ທ້ອງດືນ (ເຮືອນໍາເຫືຍ)
	( ) ອື່ນາ (ຮະບູ).....	

6. ຮະຢະເວລາທີ່ທ່ານອາສີຍອໝູ່ໜູ່ບ້ານນີ້

( ) ນັ້ນຍກວ່າ 5 ປີ	( ) 5-10 ປີ
( ) 11-15 ປີ	( ) ມາກກວ່າ 15 ປີ

7. ອພຍພມາຈາກໄຫນ.....

8. ຮາຍໄດ້ໂດຍປະມານຕ່ອນປີ.....(ບາຫ/ປີ)

9. ທ່ານມີທີ່ທຳກິນຫີ່ອມໄມ

( ) ມີ	( ) ໄນມີ

9.1 ທ້ານມີ ມີຈຳນວນ.....ໄລ

ປະເທດກຣມສີທອີ່ທີ່ດິນ

( ) ໂຄນທີ່ດິນ	( ) ກບທ.5
( ) ນສ.3	( ) ນສ.3ກ
( ) ສຄ.1	( ) ອື່ນາ (ຮະບູ).....

9.2 ທ້ານໄໝມີ

( ) ເຫຼັກ	( ) ອື່ນາ(ຮະບູ).....

ຂໍ້ອມຸດກາຮມມີສ່ວນຮ່ວມໃນດ້ານກາຮຈັດກາຮທັພຍາກຮອຮມໜາດີ

10. ທ່ານມີການພື້ນທັບພຍາກຮອຮມໜາດີຂະໜາດໃຈນໍາໄວ້ບ້າງ ອຍ່າງໄລ (ເຊັ່ນ ກາຮຈັບເຄຍເພື່ອທຳກະປີ ກາຮນໍາ ນັກທ່ອງເຫື່ວໝນປະກາຮັງ ກາຮເກີນຫາຂອງປາ ເປັນຕັ້ນ)

( ) ທັພຍາກຮປາໄມ້

- ປ່າຍແລນ.....
- ປ່າບກ.....

- ( ) ทรัพยากรสัตว์ป่า
 - ป่าชายเลน.....
 - ป่าบก.....
- ( ) ทรัพยากรทางทะเล.....
- ( ) อื่นๆ(ระบุ).....
 .....
 .....

11. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าบก) อย่างไร

( ) ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า	( ) ไม่ปลูกฟื้นฟูป่า
( ) ไม่ใช้ชัยชนะฟืนที่ป่า	
( ) แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก	
( ) อื่นๆ(ระบุ).....	( ) ไม่มีส่วนร่วม

12. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ (ป่าชายเลน) อย่างไร

( ) ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า	( ) ไม่ปลูกฟื้นฟูป่า
( ) ไม่ใช้ชัยชนะฟืนที่ป่า	
( ) แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก	
( ) อื่นๆ(ระบุ).....	( ) ไม่มีส่วนร่วม

13. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างไร

( ) ไม่จับสัตว์ทะเลในถลุงว่างไว้	( ) ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย
( ) แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล	
( ) แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือสัตว์ทะเลเด็ดขาด	
( ) วางที่นอนแหนปะการัง	
( ) อื่นๆ(ระบุ).....	( ) ไม่มีส่วนร่วม.....

14. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าอย่างไร

( ) ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย	( ) ไม่จับสัตว์ป่ามากิน
( ) แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นคนนำสัตว์ป่าออกจากการฟืนที่ป่า	
( ) อื่นๆ(ระบุ).....	( ) ไม่มีส่วนร่วม

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. ความมีการเก็บรักษานำดินให้ไวมากขึ้น และ การลงเสริมให้มีการประทัยดกการใช้น้ำ เพื่อ ให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
2. ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบน เกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
3. ความมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบน เกาะช้าง เพื่อรับการขยายตัวของกิจ กรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง					
4. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างถนน บนเกาะช้าง เพื่อทำให้การเดินทางโดยรถ ยนต์บนเกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก					
5. ความมีการลงเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดิน เท้าในบริเวณป่าดิบชื้นในเขตอุทยาน					
6. ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำ เสีย เพื่อรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง					
7. ความมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรับปริมาณขยะบนเกาะช้าง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
8. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบให้ คอมนาคมและงานบริการด้านอื่นๆ บนเกาะ ช้าง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น					
9. ความมีตลาดของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรฯ กรรมด้านตะวันออก โดยเฉพาะกิจกรรมด้าน ¹ การประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่ง ² อาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตก ของเกาะ					
10. ความมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิต ³ ของคนในท้องถิ่น					
11. ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรม ⁴ ด้านการท่องเที่ยวในภาคช้างลักษณะ ⁵ Package Tour เพื่อดึงนักท่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay					
12. ควรกำหนดให้พื้นที่เกาะช้างด้านตะวัน ออกเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่ง การ เกษตรและชุมชนที่อยู่อาศัย ส่วนด้านตะวัน ตกเน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ					
13. ความมีการกำหนดพื้นที่บริเวณหาด ทรายขาวให้เป็นสถานบันเทิง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
14. ความมีการอนุรักษ์สภาพแผลงท่องเที่ยว ตามธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อไม่ให้ นักท่องเที่ยวไปประจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยว ได้ท่องเที่ยวหนึ่ง					
15. ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชาย เลน ป่ากรังและสัตว์สวยงามในทะเล					
16. ความมีมาตรฐานควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้ เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการ การขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นด้านๆดังนี้ (ในที่นี้ผลกระทบหมายรวมทั้งผลดีและผลเสีย¹
จากการพัฒนาเกาะช้าง)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การ คุณภาพดีขึ้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดความขัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่างประชาชนกับหน่วยงานรัฐ					
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีการพัฒนาระบบประปา ลดภารชาตแคลน การใช้น้ำในถถุแล้ง					
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่					
5. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น					
6. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ชุมชนในห้องถิ่นขาดความเข้มแข็ง					
7. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น					
8. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่แย่ลง					
9. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น					
10. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น					
11. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่ เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่าง มาก
12. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาฯเพิ่มขึ้น					
13. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการรายละเอียดเป็นระบบ					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. สภาพแวดล้อมของพื้นที่เกาะช้างไม่สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้					
2. ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวโดยสมัครใจเป็นอย่างดี					
3. เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
4. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุทิyanแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน ช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะช้างเป็นไปด้วยดี					
5. ผู้ประกอบการโอมสเตย์ยังขาดความรู้ความ เข้าใจในการดำเนินการโอมสเตย์เท่าที่ควร					
6. ขอบด. มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง					
7. นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวยังขาดจิตสำนึก ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่า ที่ควร					
8. ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยในการสนับสนุนกิจ กรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็นไป ด้วยดี					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

1. ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข.....
2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

แบบสัมภาษณ์ผู้ประกอบการท่องเที่ยว

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้าง ใต้ กิจกรรมเกาะช้าง}

จังหวัดตราด

ชื่อ-นามสกุล ผู้ให้สัมภาษณ์.....

บ้านเลขที่..... วันที่สัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลส่วนบุคคล

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ..... ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าประถมศึกษา	( ) ประถมศึกษา
( ) มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	( ) มัธยมปลายหรือเทียบเท่า
( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	( ) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
( ) สูงกว่าปริญญาตรี	

4. การประกอบอาชีพ

4.1 อาชีพเดิมทำอะไร.....

4.2 อาชีพปัจจุบัน

อาชีพหลัก ( ) ประมาณ	( ) เกษตรกรรม
( ) รับจ้าง	( ) ค้าขายทั่วไป
( ) ไกด์ท่องถิน (เดินป่า)	( ) ไกด์ท่องถิน(เรือน้ำเที่ยว)
( ) ประกอบการโภมสเตย์ (Home stay)	
( ) ประกอบการบังกะโล	( ) ประกอบการรีสอร์ฟ
( ) อื่นๆ(ระบุ).....	

อาชีพรอง ( ) ประมาณ ( ) เกษตรกรรม

- ( ) รับจ้าง ( ) ค้าขายทั่วไป
( ) ไกด์ท่องถิน (เดินป่า) ( ) ไกด์ท่องถิน(เรือน้ำแข็ง)
( ) ประกอบการเชมสเตย์ (Home stay)
( ) ประกอบการบังกะโล ( ) ประกอบการวิลล่าร์ท
( ) ขึ้นๆ(ระบุ).....

5. ระยะเวลาที่ห้ามอาศัยอยู่หมู่บ้านนี้

- ( ) น้อยกว่า 5 ปี ( ) 5-10 ปี
( ) 11-15 ปี ( ) มากกว่า 15 ปี

6. อพยพมาจราภิ奈.....

7. รายได้โดยประมาณต่อปี.....บาท/ปี

8. ท่านมีที่ทำกินหรือไม่

- ( ) ၃၂ ( ) ၈၅၆၇

8.1 ถ้ามี มีจำนวน.....ไร่

- ประนาทกรรมสิทธิ์ทีดิน โฉนดทีดิน ภนท.5
 นส.3 นส.3ก
 สค.1 อื่นๆ (ระบุ).....

8.2 ถ้าไม่มี

- ( ) เข้า ( ) อินๆ(ระบุ).....

ข้อมูลการมีส่วนร่วมในด้านทรัพยากรดูแลรักษาดิน

9. ท่านมีการพึงพอใจร่วมชาติอะไรบ้าง อย่างไร (เช่น การจับค่ายเพื่อทำกิจกรรม การนำนักท่องเที่ยวชมประการัง การเก็บหาดของป่า เป็นต้น)

- ( ) ทรัพยากรป่าไม้
- ป่าชายเลน.....
- ป่าบก.....

( ) ทรัพยากรสัตว์ป่า
- ป่าชายเลน.....
- ป่าบก.....

( ) ทรัพยากรทางทะเล.....

- ( ) อื่นๆ(ระบุ).....
10. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าบก)อย่างไร
- ( ) ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า ( ) ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า
 ( ) ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า
 ( ) แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก
 ( ) อื่นๆ(ระบุ)..... ( ) ไม่มีส่วนร่วม
11. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้(ป่าชายเลน)อย่างไร
- ( ) ปลูกป่า/ฟื้นฟูป่า ( ) ไม่บุกรุกพื้นที่ป่า
 ( ) ไม่ทิ้งขยะในพื้นที่ป่า
 ( ) แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นผู้บุกรุก
 ( ) อื่นๆ(ระบุ)..... ( ) ไม่มีส่วนร่วม
12. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรทางทะเลอย่างไร
- ( ) ไม่จับสัตว์ทะเลในถดุงวงไว้ ( ) ไม่จับสัตว์ทะเลสวยงามไปขาย
 ( ) แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่ทิ้งขยะลงในทะเล
 ( ) แจ้งให้นักท่องเที่ยวไม่นำปะการังหรือสัตว์ทะเลสวยงาม
 ( ) วางทุนกันแนวปะการัง
 ( ) อื่นๆ(ระบุ)..... ( ) ไม่มีส่วนร่วม.....
13. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรสัตว์ป่าอย่างไร
- ( ) ไม่จับสัตว์ป่าไปขาย ( ) ไม่จับสัตว์ป่ามาเกิน
 ( ) แจ้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้หรือผู้ใหญ่บ้าน เมื่อพบเห็นคนนำสัตว์ป่าออกจากริมพื้นที่ป่า
 ( ) อื่นๆ(ระบุ)..... ( ) ไม่มีส่วนร่วม
- ข้อมูลด้านการประกอบการ**
14. ระยะเวลาในการประกอบการ.....ปี.....เดือน
15. ลักษณะการบริการ (เฉพาะผู้ประกอบการโขมสเตย์)
- ( ) พักในบ้านเจ้าของบ้าน ( ) พักแยกจากบ้านของเจ้าของบ้าน
16. จำนวนบุคลากรในการดำเนินการ .....(คน)
17. ขนาดที่พัก ราคาที่พักและอาหาร (สำหรับผู้ประกอบการโขมสเตย์และรีสอร์ท)
- 17.1 จำนวนห้องพัก.....(ห้อง)
- 17.2 ความจุของห้องพัก.....(คน/ห้อง)

17.3 ราคากห้องพัก.....(บาท/คน/วัน)

17.4 ค่าอาหาร.....(บาท/คน/^{วัน}มื้อ)

18. ขนาดเรือน้ำเตี้ย (เข้าไปผู้ประกอบการเรือน้ำเตี้ย)

18.1 จำนวนที่นั่ง.....

18.2 ราคากาดโดยสารน้ำเตี้ย

( ).....(บาท/คน/เดือน)

( ).....(บาท/ลำ/เดือน)

19. ค่าใช้จ่ายในกิจกรรม

( ) ดำเนินการจัดการ ราคา.....(บาท/คน) ( ) ตกหมีกราด.....(บาท/คน)

( ) กิจกรรมอื่นๆ (ระบุ)..... ราคา.....(บาท)

20. Package tour มีกิจกรรมและค่าใช้จ่าย.....

21. ที่ไม่พำนถึงตัวสินใจดำเนินการซึ่งนี้.....
.....
.....

22. หน่วยงานใดที่เข้ามาช่วยเหลือท่านเกี่ยวกับการทำโฮมสเตย์ (Home stay) อยู่เหลือในด้านใด

หน่วยงาน	รูปแบบการให้ความช่วยเหลือในกิจกรรม Home stay
( ) ททท.	
( ) พัฒนาชุมชน	
( ) อุทยานแห่งชาติ	
( ) สาธารณสุข	
( ) อบต.	
( ) อื่นๆ (ระบุ).....	
( ) ไม่มี	ไม่มี

23. โครงการเป็นผู้ลงทุนในการประกอบการ.....
24. ผู้ที่ทำมีการช่วงกันร่วมกันหรือไม่
 ไม่มี   มี   ไม่แน่ใจ
 22.1 ถ้ามี ท่านร่วมเป็นสมาชิกหรือไม่
 เป็นสมาชิก   ไม่เป็นสมาชิก
25. นักท่องเที่ยวที่มาพักในโรงแรมของท่านติดต่อผ่านบุคคลหรือหน่วยงานใด
 ติดต่อโดยตรงกับท่าน   ติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้าน
 ติดต่อผ่านบริษัททัวร์   ติดต่อผ่าน อปท.
 ติดต่อผ่าน ททท.   อื่นๆ(ระบุ).....
26. หากนักท่องเที่ยวติดต่อผ่านบุคคลหรือหน่วยงานอื่น ท่านต้องเสียค่าใช้จ่ายให้แก่บุคคลหรือหน่วยงานเหล่านี้หรือไม่
 ใช่   ไม่ใช่
- ข้อมูลด้านการจัดการขยะและสิ่งปฏิกูลจากการท่องเที่ยว
27. ท่านมีการจัดการขยะที่มาจากการท่องเที่ยวอย่างไร
 มีถุงดำสำหรับให้นักท่องเที่ยวใส่ขยะเพื่อนำกลับไปทิ้งที่ฝั่ง
 ท่านเป็นผู้เก็บขยะเองเพื่อนำไปกำจัดขึ้นต่ำไป
 อื่นๆ(ระบุ).....   ไม่มีการดำเนินการใดๆ
28. ท่านนำขยะมาจำหน่ายอย่างไร
 ไม่คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา   ไม่คัดแยกขยะก่อนนำไปฝังกลบ
 คัดแยกขยะก่อนนำไปเผา   คัดแยกขยะก่อนนำไปฝังกลบ
 อื่นๆ(ระบุ).....   ไม่มีการดำเนินการใดๆ
29. หากท่านมีการคัดแยกขยะ ขยะที่ท่านคัดแยกมีการนำมาใช้ประโยชน์หรือไม่
 ใช่   ไม่ใช่
 ถ้าใช่ ท่านมีการใช้ประโยชน์จากขยะที่คัดแยกอย่างไร
 นำกลับมาใช้ใหม่ (recycle)   นำไปป้าย
 อื่นๆ (ระบุ).....
30. ท่านมีการจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากที่พักของนักท่องเที่ยวอย่างไร
 ปล่อยลงสู่ทะเลหรือแม่น้ำโดยไม่มีการบำบัด
 มีป้องกันเก็บก่อนส่งให้หน่วยงานเกี่ยวข้องไปจัดการ

( ) อื่นๆ (ระบุ).....

31. ท่านมีการจัดการกับสิ่งปฏิกูลและน้ำเสียจากเรือน้ำเที่ยวอย่างไร

( ) ปล่อยลงสู่ทะเลหรือแม่น้ำโดยไม่มีการบำบัด

( ) มีบ่อกักเก็บก่อนลงให้หน่วยงานเกี่ยวข้องไปจัดการ

( ) อื่นๆ (ระบุ).....

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวและการแก้ไขปัญหา

1. โภมสเตย์ของท่านมีกิจกรรมในบ้าน (กิจวัตรประจำวัน) อะไรที่ทำร่วมกับนักท่องเที่ยว (เช่น ดูทีวี ร่วมกัน รับประทานอาหารร่วมกัน เป็นต้น) .....

2. กิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมีผู้นำเที่ยวให้คนในพื้นที่ของท่านหรือไม่ มีกิจกรรมใดบ้าง ผู้นำเที่ยวได้มีการแจ้งหรือแนะนำนักท่องเที่ยวในเรื่องการอนุรักษ์หรือป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ ขณะทำกิจกรรมหรือไม่ อย่างไร .....

3. จากการดำเนินการโภมสเตย์ท่านพบปัญหาอะไรบ้าง .....

2. ปัญหาจากข้อ 2 ท่านมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างไร .....

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่อไปดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. ควรมีการเก็บรักษา้น้ำดิบไว้ใช้มากขึ้น และ การล้างเสริมให้มีการประยัดการใช้น้ำเพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอในการประกอบการ					
2. ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบนเกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอในการประกอบการ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
3. ความมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบนทางข้าง เพื่อรองรับภาระขยายตัวของกิจกรรมการท่องเที่ยวบนทางข้าง					
4. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างถนนบนทางข้าง เพื่อทำให้การเดินทางโดยรถบัสบนทางข้างสามารถทำได้โดยสะดวก					
5. ความมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดินเท้าในบริเวณป่าติดชื่นในเขตอุทยาน					
6. ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบำบัดน้ำเสียเพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนทางข้าง					
7. ความมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับปริมาณขยะบนทางข้าง					
8. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบโทรคมนาคมและงานบริการด้านอินเทอร์เน็ต เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
9. ความมีต่อสุขุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออกของภาคใต้เช่นภาคกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันออกของภาค					
10. ความมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น					
11. ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในภาคช้างลักษณะ Package Tour เพื่อตึงนักท่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay					
12. ควรกำหนดให้พื้นที่ภาคช้างด้านตะวันออกเป็นแหล่งเพาะเลี้ยงประมงชายฝั่ง การเกษตรและชุมชนที่อยู่อาศัย สวนด้านตะวันตกเน้นการเป็นแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติ					
13. ท่านคิดว่าความมีการกำหนดพื้นที่บริเวณหาดทรายขาวให้เป็นสถานบันเทิง					
14. ท่านคิดว่าความมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมท่องเที่ยวตามธรรมชาติและอัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระจุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวนนี					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
15.ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป้าแม่ ป้าชาย เลน ประการังและสัตว์สวยงามในทะเล					
16.ความมีมาตรฐานความคุ้มกันกรรมที่ก่อให้ เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการ ขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้ (ในที่นี้ผลกระทบหมายรวมทั้งผลดีและผลเสีย¹
จากการพัฒนาเกาะช้าง)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1.การพัฒนาการท่องเที่ยวกะหะช้างทำให้การ คมนาคมดีขึ้น					
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวกะหะช้างทำให้เกิด ความขัดแย้งเรื่องการใช้ที่ดินระหว่างประชา ชนกับหน่วยงานรัฐ					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างมาก	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างมาก
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีการพัฒนาระบบประปา ลดการขาดแคลนการใช้น้ำในฤดูแล้ง					
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานของคนในพื้นที่					
5. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น					
6. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ชุมชนในพื้นท้องถิ่นขาดความเข้มแข็ง					
7. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มีไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น					
8. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ย่ำลง					
9. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น					
10. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโรคติดต่อมากขึ้น					
11. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ					
12. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหายาเสพติดเพิ่มขึ้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
13. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดการจัดการอย่างเป็นระบบ					

ส่วนที่ 5 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นดังๆ ดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. สภาพแวดล้อมของที่นี่ที่เกาะช้างไม่สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้					
2. ประชาชนบนเกาะช้างพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวให้มีสุนทรีย์เป็นอย่างดี					
3. เกาะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่างมาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
4. การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่องค์กรภาครัฐ ได้แก่ เจ้าหน้าที่อุท.yanแห่งชาติ เจ้าหน้าที่ พัฒนาชุมชน ช่วยให้การพัฒนาการท่องเที่ยว เกาะช้างเป็นไปด้วยดี					
5.ผู้ประกอบการโรงแรมส่วนใหญ่ขาดความรู้ความ เข้าใจในการดำเนินการโรงแรมส่วนใหญ่เท่าที่ควร					
6. อบต. มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง					
7.นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวส่วนใหญ่ขาดจิตสำนึก ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่า ที่ควร					
8.ผู้ใหญ่บ้านมีส่วนช่วยในการสนับสนุนกิจ กรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างเป็นไป ด้วยดี					

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

1. ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข.....
2. ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....

แบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวของย่างยีนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ จังหวัดตราด}

จังหวัดตราด

สวนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลสวนบุคคล

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ.....ปี

3. ระดับการศึกษา

( ) ต่ำกว่าประถมศึกษา	( ) ประถมศึกษา
( ) มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	( ) มัธยมปลายหรือเทียบเท่า
( ) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	( ) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า
( ) สูงกว่าปริญญาตรี	

4.อาชีพ

( ) นักเรียน/นักศึกษา	( ) ราชการ/รัฐวิสาหกิจ
( ) เอกชน	( ) ค้าขาย/ส่วนตัว
( ) เกษตรกร	( ) รับจ้างทั่วไป
( ) แม่บ้าน	( ) ว่างงาน
( ) อื่นๆ(ระบุ).....	

5. รายได้ต่อเดือน.....บาท/เดือน

รูปแบบการท่องเที่ยว

6. ท่านเดินทางมาจากจังหวัดใด.....

7. ท่านเดินทาง ( ) มาคนเดียว ( ) มากับญาติ..... คน	
( ) มากับเพื่อน..... คน	( ) มากับบริษัทนำเที่ยว..... คน
( ) มากับสถานศึกษา..... คน	( ) มากับที่ทำงาน..... คน

- ( ) อื่นๆ (ระบุ) ..... คน
8. เดินทางมาโดย ( ) รถยนต์ส่วนตัว ( ) รถโดยสารบานสาธารณะ
 ( ) รถตู้เช่า ( ) รถบริษัทนำเที่ยว ( ) รถโดยสารขนาดใหญ่/รถทัวร์เช่า
 ( ) จักรยาน ( ) รถจักรยานยนต์ ( ) เดิน
 ( ) อื่นๆ(ระบุ) .....
9. ระยะเวลาที่ใช้ในการท่องเที่ยว ..... วัน
10. ท่านมาเที่ยวนครซึ่งเป็นครั้งที่ .....
11. ท่านทราบเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือไม่
 ( ) ทราบ ( ) ไม่ทราบ
12. ท่านรู้จักโฮมสเตย์ (Home stay) แห่งนี้จากสื่อใด
 ( ) วิทยุ/โทรทัศน์ ( ) ททท.
 ( ) บริษัทนำเที่ยว ( ) เอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ แผ่นพับ
 ( ) เพื่อน ( ) ญาติ พี่น้อง
 ( ) สถาบันการศึกษา ( ) อินเตอร์เน็ต
 ( ) อื่นๆ (ระบุ) .....
13. ท่านติดต่อโฮมสเตย์ (Homestay) แห่งนี้กับใคร
 ( ) ติดต่อโดยตรงกับเจ้าของโฮมสเตย์ ( ) ติดต่อผ่านผู้ใหญ่บ้าน
 ( ) ติดต่อผ่านบริษัททัวร์ ( ) อื่นๆ(ระบุ) .....
14. ท่านมาโฮมสเตย์ (Homestay) ที่เกาะช้าง เป็นครั้งที่ .....
15. ท่านจะกลับมาพักที่โฮมสเตย์ (Homestay) อีกหรือไม่
 ( ) ใช่ ( ) ไม่ใช่ ( ) ไม่แน่ใจ
16. ท่านรู้สึกประทับใจอะไรในแหล่งท่องเที่ยวบ้าง

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นในเรื่องการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. ความมีการเก็บรักษาน้ำดินไว้ใช้มากขึ้นและ การลงเสริมให้มีการปะหนดการใช้น้ำ เพื่อ ให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
2. ไม่จำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบประปาบน เกาะช้าง เพื่อให้มีน้ำใช้เพียงพอ					
3. ความมีการปรับปรุงระบบการจ่ายไฟฟ้าบน เกาะช้าง เพื่อรองรับการขยายตัวของกิจ กรรมการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง					
4. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างข่ายถนน บนเกาะช้าง เพื่อทำให้การเดินทางโดยรถ ยนต์บนเกาะช้างสามารถทำได้โดยสะดวก					
5. ความมีการลงเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการจัดให้มีเส้นทางจักรยานและทางเดิน เท้าในบริเวณป่าดินร่วนในเขตอุทยาน					
6. ไม่จำเป็นต้องมีการสร้างระบบบ้านดิน เสีย เพื่อรองรับปริมาณน้ำเสียบนเกาะช้าง					
7. ความมีการสร้างโรงกำจัดขยะ เพื่อรองรับ ปริมาณขยะบนเกาะช้าง					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
8. ไม่จำเป็นต้องมีการปรับปรุงระบบให้คุณภาพและงานบริการด้านอื่นๆ บันทึกซึ้ง เช่น ระบบโทรศัพท์ อินเตอร์เน็ต เป็นต้น					
9. ความมีผลทางชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่เกษตรกรรมด้านตะวันออกของภาคช้าง โดยเฉพาะกิจกรรมด้านการประมงและสวนผลไม้ เพื่อเป็นแหล่งอาหารสนับสนุนการท่องเที่ยวด้านตะวันตกของภาคช้าง (ด้านตะวันตก เช่น หาดคลองฟ้า ทรายขาว ไก่แย้ม)					
10. ความมีการพัฒนาชุมชนและคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น					
11. ไม่จำเป็นต้องมีการตลาดและกิจกรรมด้านการท่องเที่ยวในภาคช้างลักษณะ Package Tour เพื่อดึงนักท่องเที่ยวประเภท Long Stay และ Home Stay					
12. ความมีการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมท่องเที่ยวตามธรรมชาติและรักษาธรรมชาติท้องถิ่นเพื่อไม่ให้นักท่องเที่ยวไปกระทุกตัวอยู่แหล่งท่องเที่ยวได้ท่องเที่ยวหนึ่ง					
13. ไม่จำเป็นต้องมีการอนุรักษ์ป่าไม้ ป่าชายเลน ป่ากำลังและสัตว์สวยงามในทะเล					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
14. ความมีมาตรฐานการควบคุมกิจกรรมที่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนและการท่องเที่ยว					

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้ (ในที่นี้ผลกระทบหมายรวมทั้งผลดีและผลเสีย จากการพัฒนาเกาะช้าง)

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้การคุณภาพดีขึ้น					
2. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้สิ่งแวดล้อมในพื้นที่ยั่งยืน					
3. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ประชาชนในพื้นที่มีรายได้เพิ่มขึ้น					
4. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิดปัญหาโภคติดต่อมากขึ้น					

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ตัวย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ตัวย	ไม่ เห็น ตัวย อย่าง มาก
5. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้มี ไฟฟ้าใช้สะดวกขึ้น					
6. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิด ปัญหาอาเสพติดเพิ่มขึ้น					
7. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ เศรษฐกิจของประเทศไทยรุ่งเรืองขึ้น					
8. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ค่า ใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมีราคาสูงขึ้น					
9. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้เกิด การจัดการน้ำเสียอย่างเป็นระบบ					
10. การพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างทำให้ เกิดการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ					

ส่วนที่ 4 ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมในการเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนแกาะช้าง
ท่านเห็นด้วยหรือไม่ต่อประเด็นต่างๆดังนี้

ประเด็น	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย อย่าง มาก	เห็น ด้วย	ไม่แน่ ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่ เห็น ด้วย อย่าง มาก
1. สภาพแวดล้อมของพื้นที่แกะช้างไม่สามารถรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวได้					
2. ประชาชนบนแกะช้างพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือและต้อนรับนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวไฮมสเตย์เป็นอย่างดี					
3. แกะช้างไม่สามารถรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นได้					
4. ผู้ประกอบการไฮมสเตย์มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินการไฮมสเตย์เป็นอย่างดี					
5. นักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวจังหวัดจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมเท่าที่ควร					

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

1. ท่านคิดว่ากิจกรรมที่ไฮมสเตย์ทำในปัจจุบันดีหรือไม่ อยากให้มีปรับปรุงอะไร.....
2. ท่านเห็นว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวแกะช้างควรมีการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร (เช่น ที่พัก แหล่งท่องเที่ยวและอื่นๆ) .....
3. ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการก็ได้.....
4. ข้อเสนอแนะอื่นๆ .....

ภาคผนวก ค
แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

คำาถามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้าง ได้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง}

จังหวัดตราด

1. ข้อมูลให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง
- 1.2 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง
- 1.3 วันที่สัมภาษณ์

1.4 ระยะเวลาการทำงานในฐานะหัวหน้าและรองหัวหน้าอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง

- 2.1 ประวัติความเป็นมาของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง
- 2.2 สภาพแวดล้อมปัจจุบันของอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง
- 2.3 ระยะเวลาระบบดูแลรักษาอุทยานแห่งชาติเกาะช้างในเรื่องการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
เกาะช้างเพื่อทำไอมสเตย์ (Home Stay)

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

- 3.1 การทราบถึงแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 3.2 ความเข้าใจในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
- 3.3 ผลกระทบต่อหน่วยงานที่เกิดจากแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง
- 3.4 แผนเตรียมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

4. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

- 4.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง ขอ匕ายเหตุผลประกอบ
- 4.2 ความคิดเห็นต่อผลดี และผลเสียที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง
- 4.3 ความคิดเห็นในเรื่องศักยภาพในการทำการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ความพร้อมด้าน^{สิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและห้องถินบนเกาะช้างและนักท่องเที่ยว})

ที่มาเพื่อแก้ไขซ้ำ)

5. บทบาทและหน้าที่

5.1 บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเกาะซ้ำ

5.2 การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับบ้านสลักเพชร

5.3 การประสานงานกับหน่วยงานอื่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของบ้านสลักเพชร

5.4 ในเรื่องของการบริหาร ปัญหา (ระหว่างหน่วยงานราชการ หน่วยงานท้องถิ่น ประชาชน -ให้ความร่วมมือดีหรือไม่) และการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานนี้กับหน่วยงาน

5.5 การรับทราบของอุทยานแห่งชาติเกาะซ้ำในเรื่องแผนของ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และการช่วยเหลือองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และการที่อบตให้ความช่วยเหลือ กับหน่วยงานอุทยานแห่งชาติเกาะซ้ำในการประสานงาน ของหน่วยงานกับองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เช่น การอบรมมัคคุเทศก์ท้องถิ่น

6. ข้อเสนอแนะต่างๆ(ถ้ามี)

6.1 ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีการดำเนินการบนเกาะซ้ำใน ปัจจุบัน

คำถ้ามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกอบต.เกาะช้างใต้

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสักเพชร ตำบลเกาะช้างใต้ กิจกรรมเกาะช้าง}

จังหวัดตราด

1. ข้อมูลให้สัมภาษณ์

- 1.1 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง
- 1.2 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง
- 1.3 วันที่สัมภาษณ์.....

2. คำถ้ามเกี่ยวกับการดำเนินการโขมสเตย์ (Home Stay)

- 2.1 ท่านทราบว่าพื้นที่ที่ท่านดูแลอยู่มีการทำท่องเที่ยวเชิงนิเวศหรือไม่
- 2.2 มีท่องเที่ยวเชิงนิเวศอะไรบ้าง มีกิจกรรมที่ดำเนินการแล้ว
- 2.3 งบประมาณที่ได้รับมาเพียงพอหรือไม่
- 2.4 ในเรื่องการทำโขมสเตย์ (Home Stay) นั้น ไม่ทราบว่าคราวนี้อย่างใดเป็นผู้ริเริ่มให้ดำเนินการกับบ้านสักเพชร และมีหน่วยงานใดเข้ามาให้ความช่วยเหลือบ้าง
- 2.5 ในการทำโขมสเตย์ (Home Stay) นั้นมีการจัดเป็นกลุ่มหรือชุมชนหรือไม่ อย่างไรได้รับความร่วมมือหรือไม่
- 2.6 หลังจากที่มีการทำโขมสเตย์ (Home Stay) แล้ว พบรปภหากอะไรบ้าง มีการดำเนิน

การแก้ไขอย่างไร

3. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

- 3.1 ท่านคิดอย่างไรต่อแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง เห็นด้วยหรือไม่ ขอให้อธิบายเหตุผลประกอบ
- 3.2 ท่านคิดว่าจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างจะเกิดผลดีและผลเสียหรือไม่ อย่างไร
- 3.3 ท่านคิดว่าด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐและท้องถิ่น มีความพร้อมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างหรือไม่

4. บทบาทและหน้าที่

- 4.1 ปัจจุบัน อบต.มีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้างที่เกี่ยวข้องกับแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง
- 4.2 อบต.ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านนี้หรือไม่ อย่างไร
- 4.3 อบต. มีส่วนเกี่ยวข้องการให้ความช่วยเหลือในเรื่องการทำไฮมสเตย์ (Home Stay) หรือไม่ อย่างไร
- 4.4 ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ฉบับปัจจุบัน ได้กล่าวไว้ว่า
นโยบายแห่งรัฐด้านสิ่งแวดล้อมในหมวด 5 มาตรา 79 ให้ว่า “รัฐต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่วน บำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุล รวมทั้งมีส่วนร่วมในการส่งเสริม บำรุงรักษาและคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามหลักการการพัฒนาที่ยั่งยืนลดอุบัติเหตุและกำจัดภาระมลพิษที่มีต่อสุขภาพอนามัย สิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิตของประชาชน” จากบทบัญญัตินี้ รัฐต้องมีนโยบายในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมช้างต้น ไม่ทราบว่าท่านได้ให้โอกาสแก่ประชาชนในพื้นที่ในการร่วมวางแผนหรือแก้ปัญหาหรือไม่ อย่างไร
- 4.5 ท่านต้องการให้หน่วยงานอื่นเข้ามาช่วยเหลือหรือประสานงานหรือไม่ ท่านได้มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่นหรือไม่ อย่างไร มีปัญหาเรื่องกระบวนการกับหน่วยงานอื่นหรือไม่
- 4.6 หาก อบต.ทราบถึงแผนของทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างหรือไม่ ท่านได้ช่วยเหลืออะไรกับทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างบ้าง อุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีการช่วยเหลือท่านบ้างหรือไม่
- 4.7 อบต. กับทางอุทยานแห่งชาติเกาะช้างมีการประสานงานบ้างหรือไม่ อย่างไร เช่น ทางอุทยานมีการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อบรมมัคคุเทศก์ท่องถิ่น ให้ฝึกสินค้าท้องถิ่นขายในอุทยานแห่งชาติเกาะช้าง เป็นต้น
5. ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)
- 5.1 ท่านเห็นว่าแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างควรมีการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร
- 5.2 ท่านคิดว่าปัญหาอะไรที่ท่านต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข
- 5.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำถ้ามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าน้ำที่พัฒนาชุมชน

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้าง ได้ กิจกรรมอาชีวะ}

จังหวัดตราด

1. ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-นามสกุล ตำแหน่ง

1.2 วันที่สัมภาษณ์

2. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

2.1 ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง ฉบับรายเหตุผลประกอบ

2.2 ความคิดเห็นต่อผลดี และผลเสียที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

ความคิดเห็นในเรื่องความพร้อมด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ เจ้าน้ำที่ของรัฐและ
ท้องถิ่นบนเกาะช้าง และนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวบนเกาะช้างกับการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

3. บทบาทและหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว

3.1 บทบาทและหน้าที่

3.2 การให้ความช่วยเหลือในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับบ้านสลักเพชร

3.3 ปัญหาในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับบ้านสลักเพชร

3.4 หน่วยงานอื่นเข้ามาร่วมมือ อย่างให้หน่วยใดมาช่วยและช่วยในเรื่องใด

4. ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะช้าง

4.2 ปัญหาที่ต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาดำเนินการแก้ไข

4.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

คำถ้ามสำหรับสัมภาษณ์เชิงลึกผู้นำชุมชน

เรื่อง

การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนเกาะช้าง : กรณีศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย^{ในพื้นที่ หมู่ 2 บ้านสลักเพชร ตำบลเกาะช้าง ใต้ กิ่งอำเภอเกาะช้าง}

จังหวัดตราด

1. ข้อมูลให้สัมภาษณ์

1.1 ชื่อ-นามสกุล

1.2 วันที่สัมภาษณ์

2. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน

2.1 ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน

2.2 หมู่บ้านนี้ (บ้านสลักเพชร) ตั้งเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ.๑๔

2.3 อายุแท้จริงของหมู่บ้านนี้ (บ้านสลักเพชร) ตั้งแต่คนกลุ่มแรกมาอยู่ประมาณกี่ปี

2.4 ขอให้เล่าประวัติการตั้งเป็นหมู่บ้าน (บ้านสลักเพชร) เป็นอย่างไร ทำไม่จึงมาตั้งที่นี่

2.5 หมู่บ้านนี้แยกมาจากหมู่บ้านอื่นหรือไม่ ถ้าแยก แยกมาจากหมู่บ้านใด ตำบล/อำเภอใด/เมืองใด

2.6 ถ้าหมู่บ้านที่ย้ายมาจากการเดินทางตั้งถิ่นฐานใหม่ ขอให้เล่าประวัติของหมู่บ้านเดิม

3. ลักษณะโดยทั่วไปของหมู่บ้าน

3.1 จำนวนครัวเรือนกี่หลัง จำนวนประชากรกี่คน เนื้อที่หมู่บ้านกี่ไร่

3.2 ลักษณะการตั้งบ้านเรือนในหมู่บ้าน เป็นแบบใด

3.2.1 อยู่รวมกันเป็นกลุ่มทั้งหมู่บ้าน

3.2.2 อยู่กระจัดกระจายเป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ กลุ่มละกี่หลังค่าเรือน

3.2.3 อยู่กระจัดกระจายตามที่ดินของตนเองแต่ละครัวเรือน

3.2.4 อยู่เรียงตามถนน/ลำเนาซึ่งจะอะไร

3.2.5 อยู่กระจัดกระจายตามแนวป่า ป่าซึ่งจะอะไร

3.2.6 แบบอื่นๆ (ระบุ)

3.3 หมู่บ้านนี้ตั้งอยู่ในเขตป่าสงวนหรือไม่ จะบุหรือป่าสงวน / เขตอุทยาน

3.4 มีประมาณกี่ครัวเรือน ที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ชิดแนวเขตป่า อยู่ติดแนวเขตได้ อยู่ในเขต

ได้ (หรืออาจประมาณร้อยละ)

3.5 ที่ดินเกษตรกรรมของชาวบ้านส่วนใหญ่อยู่บริเวณใด

3.5.1 อยู่เป็นที่ดินเฉพาะของครัวเรือน (บ้านอยู่ในเขตที่ดินเกษตรของตัวเอง)

3.5.2 อยู่ที่ดินเกษตรแยกจากหมู่บ้าน อยู่ห่างหมู่บ้านไปทางใต้ อยู่ห่างป่ามาก
น้อยแค่ไหน ซึ่งป่าจะไร

3.5.3 ที่ดินเกษตรไม่ขาดสัดส่วนหรือไม่ มีเนื้อที่กี่ไร่ ประชาชัชนกี่ราย

3.6 แหล่งน้ำที่สำคัญที่ใช้ประโยชน์ในหมู่บ้าน

3.6.1 สำหรับน้ำกินน้ำใช้ ใช้น้ำอะไร

3.6.2 สำหรับการเกษตร ใช้น้ำอะไร

3.6.3 มีปัญหาขาดแคลนน้ำหรือไม่ แก้ปัญหาอย่างไร

4. ความสัมพันธ์ของชาวบ้านในหมู่บ้าน

4.1 ลักษณะประชากร คนส่วนใหญ่เป็นคนที่นี่ หรือเป็นคนที่อพยพมาจากการท่องเที่ยว (มีกี่%ที่
เป็นคนอพยพ) มาจากไหนบ้าง มีเป็นญาติหรือเกี่ยวต้องกันมากน้อยแค่ไหน มีการตั้งบ้านเรือน
เช่นกันคุ้มญาติ หรือกลุ่มที่อพยพมาจากการท่องเที่ยว/ตำบล/อำเภอ/จังหวัดเดียวกันหรือไม่

4.1.1 ลักษณะครัวเรือนเป็นอย่างไร

4.1.2 ครัวเรือนที่ย้ายมาจำนวนเท่าไร

4.1.3 ส่วนมากมาจากไหน

4.1.4 อพยพมากในราบรื่น พ.ศ.อะไร

4.1.5 ความสัมพันธ์ของชาวบ้าน เป็นญาติ/คนบ้านเดียวกันฯลฯ

4.1.6 การตั้งบ้านเรือน อยู่ในกลุ่มญาติ/คนบ้านเดียวกันฯลฯ

4.2 ขอให้เล่าถึงวัฒนธรรมท้องถิ่นของบ้านลักษณะใด

4.3 บ้านลักษณะมีภูมิปัญญาท้องถิ่นอะไรบ้าง

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างชาวบ้าน เป็นอย่างไร มีการช่วยเหลือกันและกัน ความร่วมมือ
ในการพัฒนาส่วนร่วม ฯลฯ

5. อาชีพประชากร ครัวเรือนส่วนใหญ่ทำอาชีพอะไร ถ้าทำเกษตรกรรม ส่วนใหญ่ปลูก
อะไร ผลผลิตเป็นอย่างไร อาชีพที่ทำทำกันในช่วงเวลาใดของปี (วิธีการประกอบอาชีพ เช่น วิธี
การทำกะปิ เป็นต้น) มีปัญหาอะไรที่เกี่ยวกับอาชีพของชาวบ้าน

5.1 มีคนว่างงานบ้างหรือไม่ ตอนนี้ทำอะไรอยู่ในหมู่บ้าน

5.2 มีอาชีพใดที่เกี่ยวข้องกับการทำเพื่อขาย มีจำนวนเท่าไร

5.3 มีอาชีพเสริมอะไรในหมู่บ้านบ้าง การดำเนินการเป็นอย่างไรบ้าง

6. ด้านการดำเนินการโขมสเตย์ (Home Stay)

6.1 ประวัติความเป็นมาของโขมสเตย์ (Home Stay) ในบ้านสลักเพชร (มีหน่วยงานใดมาเกี่ยวข้องบ้าง โครงการบ่มโขมสเตย์ (Home Stay) จะระยะเวลาดำเนินการนานเท่าไร มีเครื่องข่าย/ชุมชนหรือไม่ การติดต่อของนักท่องเที่ยวผ่านใคร)

6.2 ทรัพยากรกราฟท่องเที่ยวของบ้านสลักเพชรมีอะไรบ้าง ทั้งด้านแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ มีความโดดเด่นกว่าที่อื่นอย่างไร

6.3 โขมสเตย์ (Home Stay) ที่นี่มีรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวอย่างไร ทั้งด้านที่พัก อาหาร กิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการกับปัญหาต่างๆ ได้แก่ อาชญากรรม น้ำเสีย ฯลฯ เป็นต้น

7. ในการดำเนินการโขมสเตย์ (Home Stay) นั้นมีปัญหาอะไรบ้าง และมีการดำเนินการแก้อย่างไร

8. ความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง

8.1 ท่านคิดอย่างไรต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้าง เห็นด้วยหรือไม่ ขอให้อธิบายเหตุผลประกอบ

8.2 ท่านคิดว่าจากการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างจะเกิดผลดีและผลเสียหรือไม่ อย่างไรกับบ้านสลักเพชร (ทั้งด้านบวกและด้านลบ)

8.3 ท่านคิดว่าด้านสิ่งแวดล้อม ประชาชน ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ของรัฐ และท้องถิ่น มีความพร้อมหรือยังกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเกาะช้างที่มีต่อบ้านสลักเพชร 9. บทบาทและหน้าที่

9.1 ปัจจุบันท่านมีบทบาทและหน้าที่อะไรบ้างในกิจกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

9.2 ท่านดำเนินการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านนี้หรือไม่ อย่างไร

9.3 ท่านมีส่วนเกี่ยวข้องการให้ความช่วยเหลือในเรื่องการทำโขมสเตย์ (Home Stay) หรือไม่ อย่างไร

10. ข้อเสนอแนะต่างๆ (ถ้ามี)

10.1 ท่านเห็นว่าการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ดำเนินการบนเกาะช้างในปัจจุบันควรมีการปรับปรุงหรือไม่ อย่างไร

บรรณานุกรม

- กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช. 2546. การศึกษาการมีส่วนร่วมขององค์กรท้องถิ่น และประชาชนในการอนุรักษ์และจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์. รายงานการศึกษา ฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร: กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช.
- กรุณา เดชาติวงศ์ ณ อยุธยา. 2537. Homestay : รูปแบบการท่องเที่ยวแนวใหม่. รายงาน การศึกษาวิชาการสื่อสารมวลชน สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการฝ่ายปะรังมวลเอกสารและจดหมายเหตุ ในคณะกรรมการอำนวยการจัดงานเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542, 2543. วัฒนธรรมพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ เอกลักษณ์และภูมิปัญญา จังหวัดตราด. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จันทima พิพิธพงศา. 2543. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการยอมรับของเกษตรในการปลูกผักปลอดสารพิษ : กรณีศึกษาเกษตรกรชาวสวนบ้านไทร. จังหวัดนนทบุรี. สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบ้านพันธุ์ศึกษา สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์.
- จิรนุช ศิริรัตนพิริยะ. 2534. ความคิดเห็นของบังคับห้องเที่ยวต่อแนวโน้มนโยบายของรัฐให้เอกชนรับสัมปทานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกความหลากหลายในเขตอุทยานแห่งชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตร์ธรรมชาติบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ซ้อแพชา พินพรวณ. 2544. สภาพแวดล้อมสังคมของนักท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับการประกอบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชาญณรงค์ ผุดจันทึก. 2545. ทัศนคติของมัคคุเทศก์ต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ: กรณีศึกษามัคคุเทศก์ในเขตพื้นที่อำเภอหัวหิน-ชะอำ. สารนิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตร์ธรรมชาติบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.

- ดวงพร ใจน์เจริญวัฒนา. 2543. **ทัศนคติของผู้มาท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ต่อการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์.** ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เดชา ศิริรัตนสุวรรณ. 2545. **พฤติกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของนักศูนกในอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่.** สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- นภา จันทร์ตระ. 2545. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับทัศนคติของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการท่องเที่ยวนานาชาติ.** จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุษบา ภู่สกุล. 2536. **การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ความรู้ ทัศนคติและการมีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรป่าไม้ของประชาชนในหมู่บ้านป่าไม้ : ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอวัฒนาหนองค์ จังหวัดปราจีนบุรี.** วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญา จวงจรัสใจ. 2541. **ความรู้ ความเข้าใจและทัศนคติเกี่ยวกับการจัดการสิ่งแวดล้อมของบุคลากร : ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัทอุตสาหกรรมปิโตรเคมีคลับไทยจำกัด (มหาชน) จังหวัดระยอง.** ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปิยะภรณ์ รัตนเจริญ. 2541. **การเปรียบเทียบพฤติกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวที่พักค้างแรม และไม่พักค้างแรมในอุทยานแห่งชาติแก่งกระจาด.** วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์กรบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์กรมหาชน) พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา. 120, 49ก (2ม มิถุนายน 2546): 2-17.
- พิมพ์อุมา ตุ้ยจิตา. 2543. **ทัศนคติต่อการเที่ยวสถานเริงรมย์ประเภทผับขอวัยรุ่น : ศึกษากรณีเขตกรุงเทพมหานคร.** ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ภัททิษา นวลปลดอด. 2533. **การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางโบราณสถาน-โบราณวัตถุ : กรณีศึกษาความคิดเห็นของเยาวชนในจังหวัดปราจีนบุรี.** วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ภัทเชิรา ชีรสวัสดิ์. 2546. การรับรู้ และแนวคิดในการป้องกัน แก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวของประชาชนในท้องถิ่น : กรณีศึกษาเกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- มิศรา สามารถ. 2543. รายงานผลการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย.
- รักบ้านเกิดท่องเที่ยวไทย. 2547. ชายหาด หมู่เกาะ น้ำตกและหมู่บ้าน. Retrieved February 16,2004, Retrieved, from http://www.rakbankerd.com/rbk_travel/sea_travel/kohchang.html.
- รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2546. เอกสารเผยแพร่เรื่อง รูปแบบการท่องเที่ยวในศตวรรษที่ 21 กองส่งเสริมการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์.
- วรรณพร วนิชชานุกูล. 2540. การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : Ecotourism. กรุงเทพมหานคร: กองวิชาการและฝึกอบรมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- วุฒิพงศ์ น้อยหัวหาด. 2545. ระบบสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการจัดการอุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศิริวรรณ ใจดีศรี. 2536. ทัศนคติของนักเรียนอาชีวศึกษาเขตกรุงเทพมหานครต่อการห้ามสูบบุหรี่ในสถานที่สาธารณะ. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศูนย์บริการสารสนเทศการท่องเที่ยวเกาะช้าง. 2546. อุทยานแห่งชาติเกาะช้าง. Retrieved September 18, 2003, Retrieved, from <http://www.kohchang.or.th>
- ศุนย์วิจัยป่าไม้. 2538. โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ : กรณีศึกษาภาคใต้. กรุงเทพมหานคร: คณervation มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศรอยา สิงขรวงศ์. 2546. วิัฒนาการแหล่งท่องเที่ยว : กรณีศึกษา เกาะช้าง จังหวัดตราด. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สมชาย เดชะพนมพันธุ์. 2546. การรักษาเอกลักษณ์และสร้างภูมิต้านทานให้ชุมชนเกาะช้างเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยว. ชลบุรี: คณามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนุร坡.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2537. การศึกษาชีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยว ของหมู่เกาะและชายฝั่งทะเล จังหวัดตราด. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2542. รายงานฉบับสุดท้าย การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สรัญยศ บุญไช. 2545. พฤติกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการบนเกาะช้าง จังหวัดตราด. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. [2546]. สรุปสถานการณ์ในประเทศไทย 2547. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สคช.). 2545. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง รายงานฉบับสุดท้าย : เล่มที่ 1 รายงานแผนแม่บทการพัฒนา(รายงานหลัก). มปท.: บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแต้นส์.

สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สคช.). 2545. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง: เล่มที่ 2. มปท.: บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแต้นส์.

สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะเมือง (สพม.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สคช.). 2545. สรุปผลการศึกษาโครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง รายงานฉบับสุดท้าย : เล่มที่ 2 รายงานการศึกษาแผนงานสาขาต่างๆ. มปท.: บริษัท เอเชียน เอ็นจิเนียริ่ง คอนซัลแต้นส์.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2544. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่เก้า พ.ศ. 2545-2549. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

- สุนทร พิศปัน. 2541. บทบาทองค์กรชุมชนในการจัดการป่าชายเลนชุมชนบ้านทุ่งทอง
ตำบลเขาไม้แก้ว อำเภอสีดา จังหวัดตรัง. สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิต
ศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุภาณี ໂທทองคำ. 2543. นโยบายการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ภาคนิพนธ์ สำนักพัฒนา
บัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรีย์รักษ์ อุดมเศรษฐ์. 2543. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอย
กรณีศึกษา : อุทยานแห่งชาติดอยดิน อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. สาร
นิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุวรรณ เอี่ยมสุขประเสริฐ. 2545. ความคิดเห็นของราษฎรเกี่ยวกับการจัดการป่าไม้แบบ
ชุมชนมีส่วนร่วมในพื้นที่ป่าโรงเรียนป่าไม้ จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต (การบริหารทรัพยากรป่าไม้) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสาว์มล ภูติกา. 2543. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อการท่องเที่ยวโดยจัดร้านในพื้นที่
เกาะรัตนโกสินทร์. สารนิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตร์ธรรมชาติบัณฑิต ทางการจัดการ
สิ่งแวดล้อม สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- เสาวลักษณ์ มากแผ่นทอง. 2541. การศึกษาพฤติกรรมการประยัดพลังงานไฟฟ้าของ
ประชาชน : กรณีศึกษาบุคลากรของสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
สารนิพนธ์ สำนักพัฒนาบัณฑิตศึกษา สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อดิศร สริวัชรไพบูลย์. 2546. ความคิดเห็นของผู้โดยสารด้านความปลอดภัยในการโดยสาร
รถตู้ประจำทางสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- อัตติยา เดวีเจาะ. 2546. การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนเกาะช้าง
หลังมีโครงการพัฒนาเกาะช้างและพื้นที่ใกล้เคียง. ภาคนิพนธ์ คณะพัฒนา
สังคมสถาบันบัณฑิตพัฒนาบริหารศาสตร์.
- Kanisara Chetbandit. 2003. Local Involvement In Ecotourism Development In
Thailand : The Case of Mu Kho Chang National Park, Trat
Province. Asian Institution of Technology School of Environment,
Resources and Development. Thailand.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – นามสกุล

จุฬาวดี จันทร์เทวาลักษณ์

ประวัติการศึกษา

วิทยาศาสตร์บัณฑิต วิชาเคมี
มหาวิทยาลัยศิลปากร ปีการศึกษา 2541

ที่อยู่

45 ซอยสุขุมวิท ตำบลบางพระ อำเภอ
เมือง จังหวัดตราด 23000